

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

RODOSLU APOLLONİOS

ARGONAUTİKA

HASAN ÂLİ YÜCEL KLASİKLER DİZİSİ

YUNANCA ASLINDAN ÇEVİREN: ARI ÇOKONA

TÜRKİYE  BANKASI

Kültür Yayınları

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi <https://rantey.org>



Genel Yayın: 4335

Hümanizma ruhunun ilk anlayış ve duyuş merhalesi, insan varlığının en müşahhas şekilde ifadesi olan sanat eserlerinin benimsenmesiyle başlar. Sanat şubeleri içinde edebiyat, bu ifadenin zihin unsurları en zengin olanıdır. Bunun içindir ki bir milletin, diğer milletler edebiyatını kendi dilinde, daha doğrusu kendi idrakinde tekrar etmesi; zekâ ve anlama kudretini o eserler nispetinde artırması, canlandırması ve yeniden yaratmasıdır. İşte tercüme faaliyetini, biz, bu bakımdan ehemmiyetli ve medeniyet dâvamız için müessir bellemekteyiz. Zekâsının her cephesini bu türlü eserlerin her türlüüne tevcih edebilmiş milletlerde düşüncenin en silinmez vasıtası olan yazı ve onun mimarisi demek olan edebiyat, bütün kütlenin ruhuna kadar işliyen ve sinen bir tesire sahiptir. Bu tesirdeki fert ve cemiyet ittisali, zamanda ve mekânda bütün hudutları delip aşacak bir sağlamlık ve yaygınlığı gösterir. Hangi milletin kütüphanesi bu yönden zenginse o millet, medeniyet âleminde daha yüksek bir idrak seviyesinde demektir. Bu itibarla tercüme hareketini sistemli ve dikkatli bir surette idare etmek, Türk irfanının en önemli bir cephesini kuvvetlendirmek, onun genişlemesine, ilerlemesine hizmet etmektir. Bu yolda bilgi ve emeklerini esirgemiyen Türk münevverlerine şükranla duyguluyum. Onların himmetleri ile beş sene içinde, hiç değilse, devlet eli ile yüz ciltlik, hususi teşebbüslerin gayreti ve gene devletin yardımı ile, onun dört beş misli fazla olmak üzere zengin bir tercüme kütüphanemiz olacaktır. Bilhassa Türk dilinin, bu emeklerden elde edeceği büyük faydayı düşünüp de şimdiden tercüme faaliyetine yakın ilgi ve sevgi duymamak, hiçbir Türk okuru için mümkün olamayacaktır.

23 Haziran 1941

Maarif Vekili

Hasan Âli Yücel

HASAN ÂLİ YÜCEL KLASİKLER DİZİSİ

RODOSLU APOLLONİOS
ARGONAUTİKA

ÖZGÜN ADI
Ἀργοναυτική

ÇEVİREN
ARİ ÇOKONA

© TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI, 2016
Sertifika No: 40077

EDİTÖR
ALİ ALKAN İNAL

GÖRSEL YÖNETMEN
BİROL BAYRAM

DÜZELTİ
NEBİYE ÇAVUŞ

GRAFİK TASARIM VE UYGULAMA
TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI

1. BASIM, KASIM 2018, İSTANBUL

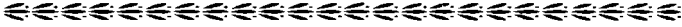
ISBN 978-605-295-639-7 (CİLTLİ)
ISBN 978-605-295-638-0 (KARTON KAPAKLI)

BASKI
UMUT KAĞITÇILIK SANAYİ VE TİCARET LTD. ŞTİ.
KERESTECİLER SİTESİ FATİH CADDESİ YÜKSEK SOKAK NO: 11/1 MERTER
GÜNGÖREN İSTANBUL
Tel: (0212) 637 04 11 Faks: (0212) 637 37 03
Sertifika No: 22826

Bu kitabın tüm yayın hakları saklıdır.
Tanıtım amacıyla, kaynak göstermek şartıyla yapılacak kısa alıntılar dışında
gerek metin, gerek görsel malzeme yayınevinden izin alınmadan hiçbir yolla
çoğaltılamaz, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI
İSTİKLAL CADDESİ, MEŞELİK SOKAK NO: 2/4 BEYOĞLU 34433 İSTANBUL
Tel. (0212) 252 39 91
Faks (0212) 252 39 95
www.iskulttur.com.tr

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>



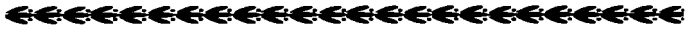
RODOSLU APOLLONİOS

ARGONAUTİKA

YUNANCA ASLINDAN ÇEVİREN:
ARİ ÇOKONA

TÜRKİYE  BANKASI
Kültür Yayınları





Altın Post ve Argonotlar Efsanesi

Boiotia'daki Orkhomenos kentinin kralı Athamas'ın ilk eşi bulutlar tanrıçası Nephele'den Phroikosos adlı bir oğluyla Helle adlı bir kızı oldu. İkinci eşi İno, üvey çocuklarından kurtulmak için sinsice bir plan hazırladı. Kentin kadınlarını mahsulü artırmak için toprağa ekilecek tohumları kocalarından habersiz pişirmeye ikna etti. Ekin biçme zamanı geldiğinde hiç mahsul alınamayınca kentte büyük bir kıtlık oldu. Athamas halkını açlıktan kurtarmak için neler yapılması gerektiğini öğrenmek üzere Delphoi Tapınağı'na bir heyet gönderdi. Ama İno heyettekilerle rüşvet vererek tapınaktan alınan kehaneti değiştirtti. Onlara felaketten kurtulmak için Phroikosos ile Helle'nin kurban edilmeleri gerektiğini söyledi. Kral ülkesinin geleceği için bunu kabul etmek zorunda kaldı. İki kardeş kurban edilmeye götürülürken gökten aneleri Nephele'nin gönderdiği kanatlı ve altın postlu bir koç indi. İki kardeş koçun sırtına binerek kaçtılar. Ama Çanak-kale Boğazı'ndan geçerlerken Helle kaydı ve denize düşüp boğuldu. Çanak-kale Boğazı bu olaydan sonra Hellespontos adını aldı.

Phroikosos tek başına yolculuğa devam etti. Karadeniz'in doğu sahillerindeki Kolkhis'e ulaştı ve minnetini belirtmek için koçu Zeus'a kurban etti. Bölgenin kralı Aietes onu dostça karşıladı ve koruması altına aldı. Kralın Khalkiope ile Medea adlı iki kızı, Apsyrtos adlı bir oğlu vardı. Phroikosos

altın postu krala armağan etti ve büyük kızı Khalkiope ile evlenerek Kolkhis'e yerleşti. Aietes altın postu Ares'in kutsal korusundaki bir meşenin dallarına astı ve koruması için başına bir ejderha dikti.

Bu arada Tesalya'daki İolkos kentinin kralı Kretheus ölünce tahta yasal vârisi Aison yerine küçük kardeşi Pelias geçmişti. Aison, oğlu İason'u kardeşinin hışmından korumak için Pelion Dağı'nda yaşayan Kheiron'un yanına gönderdi. Akhilleus ve Asklepios'un da öğretmeni olan bilge Kentauros'un yanında yetişen genç burada geleneksel eğitimin yanı sıra tıp eğitimi de aldı. Adı da bu yüzden "tedavi eden, sağaltıcı" anlamına gelir.

İason büyüdüğünde babasına yapılan haksızlığı öğrendi ve hakkı olan tahtı amcasından geri almak için İolkos'a gitti. Yolculuğu esnasında Anauros Çayı'nı geçmek isteyen yaşlı bir kadınla karşılaştı. Bu kadın, insanların adil olup olmadıklarını sınamak için kılık değiştirerek yeryüzüne inen tanrıça Hera'ydı. Yaşlı kadına acıyan İason onu sırtına alarak çaydan geçirdi, ama bu sırada sandaletlerinden birini akıntıya kaptırıp yitirdi.

Karşılaştıklarında Pelias tek sandaletli bir gencin tahtını elinden alacağını söyleyen bir efsaneyi hatırladı ve telaşa kapıldı. Yeğenini başaramayacağı zor bir işe koşarak uzaklara göndermeye karar verdi. Ataları Athamas, oğlu Phroiksos'u öldürmeye yeltendiği için Zeus'un Aiolos soyunu lanetlediğini söyledi. Bu laneti ortadan kaldırmak için altın post geri getirilmeliydi. Bunu başarabilirse tahtı İason'a devredeceğini söyledi. Delikanlı üstlendiği zor görevi yerine getirmek için çağının yetenekli ustası Argos'a bir gemi inşa ettirdi. Tanrıça Athena denetiminde inşa edilen gemiye "hızlı, parlak" anlamlarına gelen Argo adı verildi. Pruvası insan sesiyle konuşabilen Dodone'nin kutsal meşesinden kesilen dallardan yapıldı. Tayfa olarak da başta Orpheus ve Herakles olmak üzere dönemin en ünlü yiğitleri toplandı. İolkos kentinden

denize açılarak çıktıkları bu yolculukta Hera ve Athena Argonotları koruyup kolladı, karşılarına çıkan engelleri aşmalarına yardım etti.

Altın post ve Argonotlar antik dünyada sevilen bir efsaneydi ve çok sayıda esere esin kaynağı oldu. Homeros İason ile Hypsipyle'nin oğlu Euneos'tan söz eder (*İlyada*, VII, 467-471). *Odyseia*'da da Kirke Odysseus'a izleyeceği yolu tarif ederken "Gezinen Kayalar"ı anar ve buradan sadece "dillere destan Argo gemisinin" geçtiğini söyler (xii, 68-72). Hesiodos İason ve Medea hakkında bilgiler verir ve Medea'nın tanrıça olduğunu söyler (*Theogonia*, 992-1001). Eumelos "Korinthiaka" (EGF, 187-192) ve Karkinos "Naupaktia Epe"de (EGF, 198-202) Argonotlardan bahsederekler. Mimnermos, Simonides ve Pherekydes de efsaneden yararlanırlar.

Pindaros "IV. Pythian"da Euphemos'un ayrıntılı soyağacını ve İason'un çağrısıyla toplanan kahramanların listesini verir. Aiskhylos beş tragedyasının (*Argo*, *Lemnoslu Kadınlar*, *Phineus*, *Hypsipyle* ve *Kabeiroi*), Eurypides *Medea*'nın ve Antimakhos *Lyde*'nin konusunu Argonotlar efsanesinden alırlar. Hekataios, Hellanikos, Pherekydes ve Timaios da eserlerinde konuya değinirler. Efsaneye antik Yunan ve Roma heykel ve resminde de çokça yer verilir. Ama konuyu ayrıntılarıyla ele alan en kapsamlı eser Rodoslu Apollonios'un *Argonautika* destanıdır.

Argonautika

Antik Yunan epik geleneğinin *İlyada* ve *Odyseia* dışındaki en tanınmış eseri olan *Argonautika*'nın yazarı Rodoslu Apollonios hakkında fazla bilgimiz yoktur. MÖ 295-290 yılları arasında İskenderiye'de doğduğuna inanılıyor. *Argonautika*'yı yazdıktan sonra Rodos'a yerleşti, eserini

burada gözden geçirerek yeniden yazdı ve halkın takdirini kazandı. Hayatının büyük kısmını Rodos'ta geçirdiği için de Rodoslu lakabını aldı. Günümüze kadar gelen iki biyografisinden birine göre İskenderiye'ye geri döndü ve kentin kütüphanesinin yöneticisi oldu. 190-215 yılları arasında da burada öldü.

Hayatındaki temel olay öğretmeni Kallimakhos ile yaşadığı büyük tartışmadır. Dönemin tanınmış ozanı Kallimakhos (MÖ 300-240) İskenderiye Kütüphanesi'nin yöneticisiydi, büyük saygınlığa sahipti ve yenilikçi şiir anlayışının temsilcisiydi. O dönemde epik şiir çağın edebî anlayışına uzaktı. Homeros takdir edilmekle birlikte estetik açıdan eleştiriliyordu. İskenderiyeli aydınlar geleneksel ve klişe sıfat kullanımını, uzun formları benimsemiyorlardı. Form ve ölçüde mükemmeliyet arayışını, diksiyonda zarafeti, uzun ve tekrarlanan anlatımlardan kaçınmayı yüceltiyorlardı. Kallimakhos bir epigramında, "Büyük kitap büyük kötülüktür," der.

İki ozanın edebî tarz tercihlerinin farklılığından kaynaklanan anlaşmazlık zamanla kişisel bir meseleye dönüştü. Bu tartışmaya göndermeler ikisinin de yazılarında görülebilir. Kallimakhos Apollonios'a "Apollon'a İlahi"sinde saldırır. Bazı epigramlarında ve iambik eseri "İbis"te de aynısını yapar. Apollonios ise rakibi hakkında yazdığı epigramlarda ve *Argonautika*'da (III kitap, 930 -937) karşı saldırıya geçer. İskenderiye'den ayrılmasının nedeni büyük olasılıkla bu anlaşmazlık olmalı. Kente geri döndüğü iddiaları doğruysa, bunu da ancak Kallimakhos'un ölümünden sonra yapabildi.

Rodoslu Apollonios çağının saygın bir dilbilimcisiydi. Homeros, Arkhilokhos, Hesiodos ve Kolophonlu Antimakhos'un eserleri hakkında açıklamalar ve yorumlar yazdı. Bazı kentlerin kuruluş efsanelerini içeren manzum *Ktisis*, Kanopos hakkında üç şiir ve bazı epigramlar bilinen diğer

eserleridir. Günümüze kadar gelemeyen bu eserleri çağdaşı başka yazarların atıflarından biliyoruz.

Rodoslu Apollonios'un günümüze ulaşan tek eseri *Argonautika* dört kitaptan ve toplam 5.835 dizeden oluşur. Örnek aldığı *İlyada* (15.693) ve *Odyseia*'dan (12.110) daha kısadır. Aristoteles, Homeros'un eserlerinin uzunluğunu eleştirir ve bir drama yarışmasında "tek seferde topluca sahnelenen tragedyaların toplamına yakın bir uzunluğun" uygun olacağını belirtir (*Poetika*, 1459b 15). Yarışmalarda bir günde üç tragedya ile bir satyrikon drama gösteriliyordu. Tragedyaların 1.200-1.500 dizeden oluştuğu göz önüne alınırsa, Apollodoros'un Aristoteles'in önerisine uyduğunu söyleyebiliriz. Ozan Homeros'un dilini ve tarzını taklit etmekle birlikte Hellenistik dönemin kelimelerini de kullanır. Kahramanlarının karakter tahlillerine ve duygusal sahnelere ağırlık verir. Anlatımı yarıda keserek uzun açıklamalara girer. Bu yüzden kurgusunun zayıf olduğu eleştirilerine hedef olmuştur. Ancak duyguları ifade etmekte çok başarılıdır. Özellikle Medea ile İason'un aşklarını anlatırken antik edebiyatın en lirik, en duygusal dizelerini yazmıştır. *Argonautika* çağdaş aşk anlayışını dile getiren en eski tarihli şiiirdir diyebiliriz.

Rodoslu Apollonios, Kallimakhos'un da etkisiyle çağdaşları arasında pek takdir edilmedi. Ama ölümünden sonra Khares, Eirenaïos ve Theon gibi Hellenistik dilbilimcilerin beğenisini kazandı. Klasik Yunan edebiyatını İskenderiye vasıtasıyla tanıyan Latinler de onu çok sevdi. *Argonautika* Varro Atacinus tarafından Latinceye çevrildi, Ovidius ve Virgilius'a esin kaynağı oldu. Apollonios'un Medea'sı Virgilius'un Dido'sunun öncüsüdür ve *Aeneas*'taki tutkulu aşk sahneleri *Argonautika*'yı andırır. Valerius Flaccus da aynı adı taşıyan bir epik şiiir yazdı.

Çeviride destanın eski Yunanca aslı (Hermann Fränkel edisyonu, Oxford, 1961) kullanıldı. Yapılan çeviri çağdaş

Yunanca (Theodoros Mavropoulos, Zitros Yayınları, 2005) – Kaktos Filoloji ekibi, Kaktos Yayınları, 1999 – Anastasios D. Boltis, Kardamitsa Yayınları, 1988) ve İngilizce çevirilerle (R. C. Seaton, 1912 – Edward P. Coleridge, 1889) karşılaştırıldı.

Ari Çokona
İstanbul, 2018



ARGONAUTİKA



I. Kitap

Phoibos,¹ senden başlayarak kadim yiğitlerin dillere
destan kahramanlıklarını anlatacağım. Kral Pelias'ın²
emri üzerine altın postu getirmek için sağlam gövdeli
Argo teknesiyle Kara Kayalar'ın³ arasından geçerek
Karadeniz'e açılmışlardı. Çünkü bir kehanete göre
Pelias'ın alnına tek sandalet giyen bir adamın
elinden korkunç bir ölümle öleceği yazılmıştı.
Kehanet duyulalı çok olmamıştı ki kış yağmurlarıyla
taşan Anauros Çayı'ndan⁴ karşıya geçen İason
sandaletin tekini çamurdan kurtardığı hâlde
diğerini girdaplı akan sel sularına kaptırdı.
Zaman yitirmeden Pelias'ın yanına giderek baba
Poseidon ve diğer tanrılara adanan şölene katıldı.
Ama şölende Pelasgialı⁵ Hera onurlandırılmamıştı.

1 Apollon'un en yaygın sıfatı. Etimolojik olarak aydınlık, parlak anlamına gelir.

2 Poseidon ile Tyro'nun oğlu ve Neleus'un ikiz kardeşiydi. Karısı Anaksoi-bia'dan Akastos adında bir oğlu ve Peliades adıyla bilinen çok sayıda kızı vardı. Üvey kardeşi Aison'u tahttan indirerek İolkos kralı oldu.

3 Mitolojiye göre İstanbul Boğazı'nın Karadeniz'e açıldığı noktada bulunan Kara Kayalar ya da Symblegades (Öreke) Kayaları açılıp kapanıyor, tekne-lerin geçmesine izin vermiyordu. Özgün metinde Kyaneai Kayaları.

4 Tesalya'da bir çay.

5 Hint Avrupa boyu olan Hellenlerin gelişinden önce Balkanlarda yaşayan halk. Ozan, Hera tapınmasının eski tarihlere kadar indiğini vurgulamak için tanrıçayı bu sıfatla anıyor.

- 15 Kral delikanlıyı görünce düşüncelere daldı ve onu
deniz yoluyla çok uzaklara, adamlarıyla birlikte yiterek
eve dönüş yolunu bulamayacağı zor bir yolculuğa
göndermeye karar verdi. Eski ozanların tanıklığına
göre tekneyi Athena'nın yol göstermesiyle Argos
20 inşa etti. Şimdi sefere katılan yiğitlerin adlarıyla
soylarını, çıktıkları uzun deniz yolculuğunu
ve yolculuk boyunca yaptıkları kahramanlıkları
anlatacağım size. Mousalar⁶ ilham verin şarkıma.
En başta rivayete göre Oiagros'la birleşen Kalliope'nin
25 Thrake'de Pimpleia Dağı'nın doruğunda doğurduğu
Orpheus'u⁷ analım. Dediklerine göre o yüksek
dağlarda şarkılarıyla nehirleri ve sarp kayaları
büyüleyormuş. Ve lirin ezgileriyle büyüleyerek
Pieria'dan Thrake'nin Zone sahillerine sürüklediği
30 yaban meşeleri günümüze kadar o şarkıların
büyüsünün kanıtıdır. Aison'un oğlu, Kheiron'un⁸
bilgece öğütlerine uyararak, üstlendiği göreve
yardımcı olmak üzere Bistonia Pieriası'nın⁹
efendisi meşhur Orpheus'u işte böyle yanına aldı.
35 Hemen ardından Peiresia yakınlarındaki
Phyleion Dağı'nda, uzaklarda doğan derin

6 Sanatların koruyucusu olan dokuz tanrıça. Mnemosyne ya da Harmonia ile Zeus'un ya da başka kaynaklara göre Gaia ile Ouranos'un kızlarıydılar. Her Mousa'nın karşılık geldiği sanat Hellenistik dönemde kesinlik kazanmış. Buna göre Kalliope epik şiir, Kleio tarih, Polymnia taklit ve pantomim, Euterpe müzik, Terpsikhore dans, Erato aşk şiiri, Melpomene tragedya, Thaleia komedy, Urania astronominin koruyucusuydu. Herodot Tarihi de Mousaların adını taşıyan dokuz bölümden oluşur.

7 Trakyalı müzisyen, ozan ve kâhin. "Orfik gizemler" adıyla bilinen inanç sistemine adını vermişti.

8 Kentaurosların en bilge olanıydı. Asklepios, Akhilleus ve İason'un öğretmeni oldu. Yarı insan yarı at olan Kentauroslar ormanlık dağlarda yaşayan, çiğ etle beslenen vahşi ve kaba yaratıklardı. Kentaurosların atası olan Lapith kralı İksion mitolojide anılan ilk akraba katilidir, karısı Dia'nın başlık parasını almaya gelen kaynatası Deioneus'u kor dolu bir çukura atarak öldürmüştü.

9 Makedonya'nın merkezinde kalan bir bölge.
Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rante.org>

girdaplı Apidanos'la tanrısal Enipeus'un birleşerek sularını birlikte akıttıkları yerde yaşayan, Kometes'in oğlu Asterion geldi. Onları Larisalı Eilatos'un oğlu Polyphemos izledi. Gençliğinde güçlü Lapithesler ¹⁰ Kentauroslara karşı savaştığında başı çeken yiğitlendendi. Bedeni ağırlaşmıştı artık, ama ruhu eskisi gibi savaşma arzusuyla doluydu. İason'un dayısı İphiklos da memleketi Phylake'de fazla kalmadı. Phylakos'un kızı olan ablası Alkimede Aison'la evli olduğundan, bu akrabalık ilişkisi onu sefere katılmaya zorluyordu. Khalkodonios Dağı'nın yamaçlarında koyunu bol Pherai'nin kralı Admetos da geride kalmadı. Toprak zengini Hermes ile Menetes'in kızı Antianeira'nın kurnaz oğulları Erytos ile Ekhion da memleketleri Alope'de kalmadılar. Onlarla birlikte üçüncü olarak Phtialı Myrmidon'un kızı Eupolemeia'nın Amphrysos Çayı yakınlarında doğurduğu namılı Aithalides de geldi. Zengin Gyrtone'dan Kaineus'un oğlu Koronos da öyle. Yiğit olmasına yiğitti ama babası kadar değil. Ozanlar Kaineus'un Kentauroslara karşı tek başına savaşıp bozguna uğrattığını ve onların tekrar saldırdığını anlatır. Ama onu ne öldürmeyi ne de durdurmayı başardılar. Kentaurosların gürbüz köknarlarıyla yaralandıktan sonra hiç eğilip bükülmeden ve yenilmeden toprağın derinliklerine girdi. Apollon'dan kuşların hareketlerini yorumlamayı	40 45 50 55 60 65
--	----------------------------------

10 Thesalia'nın mitolojik halkı. Yiğitlik, nezaket ve misafirperverlikleriyle tanınıyorlardı. Lapithes Peirithos ile Hippodameia'nın düğününe davet edilen Kentauros Eurytion sarhoş olup geline saldırınca Lapitheslerle Kentaurosların arasında Kentaurosların yenilgisiyle sona eren amansız bir savaş başlamıştı. Bu savaştan sahneler Atina'daki Parthenon'un batı alınlığına kazınmıştı.

öğrenen Titaresli Mopsos ile Ksynias Gölü
yakınlarındaki Dolop kenti Ktimene'den
Ktimenes'in oğlu Eurydamas da geldi.
Dahası Opuslu Aktor toplanan kahramanlara
70 katılmak üzere oğlu Menoitios'u gönderdi.
Onları Eurytion ile güçlü Eribotes izledi,
birincisi Teleon'un, ikincisi de Aktor'un
oğlu İros'un oğullarıydı. Düşman saflarına
saldırıp dağıtmayı ve dağıttıktan sonra önüne
75 katıp kovalamayı herkesten iyi bilen Oileus
arkadaşlarını izleyen üçüncü kahraman oldu.
Euboia'dan kendisi de çok istediği için
Abas'ın oğlu Kanethos tarafından gönderilen
Kanthos geldi, ama Kerinthos'a geri dönmek
80 nasip olmadı ona. Bilge kâhin Mopsos ile birlikte
Libya'nın derinliklerinde yitip gitti. İnsanoğlunun
başına gelebilecek daha büyük kötülük yoktur,
ve onlar Libya'da gömüldüler. Mezarları
Kolkhislilerin ülkesinden¹¹ güneşin doğduğu
85 yerle battığı yer arasındaki mesafe kadar uzak.
Onlarla birlikte Oikhalia'nın efendileri, amansız
Eurytos'un oğulları Klytias ile İphytos da geldi.
Uzağa ok atan Apollon babalarına bir yay vermişti,
ama o hayrını göremedi, çünkü armağanı verenle
90 kavgaya tutuştu. Aiakos'un oğulları¹² da onları izledi,
ama birlikte ve aynı yerden hareket ederek gelmediler.
İstemedi kardeşleri Phokos'u öldürdükleri için
Aigina'dan sürgün edilmişlerdi. Telamon Attika'nın

11 Kolkhis (bugün Kafkas Dağları'nın eteklerindeki Karadeniz kıyıları) antik Yunan inancına göre uygar dünyanın doğu sınırında bulunuyordu. Aynı anlayışa göre batı sınır Herakles sütunlarıydı (bugün Cebelitarık).

12 Zeus ve nymphe Aigina'nın oğlu Aiakos, adını annesinden alan Aigina Adası'nın kralıydı. Oğullarından Peleus Akhilleus'un, Telamon da Aias'ın babasıydı. Akhilleus ile Aias Troya seferinde Akha ordusunun en güçlü savaşçılarıydı.

adası Salamis'te yaşıyordu, Peleus da Phtia'da inşa etmişti sarayını. Onlarla birlikte Kekropia'dan yiğit 95
 Teleon'un oğlu Butes ve iyi mızrak atan Phaleros da geldi. İkincisini babası Alkon göndermişti.
 Yaşlılığında kendisine bakacak başka evladı olmadığı hâlde, diğer yiğitlerin arasında sivrilip namı yürüsün diye göndermişti sevgili biricik 100
 oğlunu. Erekhtheus'un oğullarının en yiğidi olan Theseus'u¹³ dostu Peirithoos'la birlikte indikleri Tainaros'un toprağı altında görünmez bir bağ tutuyordu. O ikisi gelseydi eğer herkes için daha kolay olurdu sefer. Thespia bölgesinin kenti Siphiaia'dan 105
 Hagnias'ın oğlu Tiphys geldi. Engin denizin dalgalarıyla fırtınalarını önceden tahmin etmede ustaydı. Güneşe ve yıldız¹⁴ bakarak teknenin rotasını çizdi. Diğer yiğitlerin yanına Tritonialı¹⁵ Athena göndermişti onu ve memnuniyetle 110
 kabul edilmişti aralarına. Tanrıça, Arestor'un oğlu Argos'u¹⁶ talimatlarıyla yönlendirerek inşa ettiği teknenin hızlı olmasını da sağlamıştı. Bu yüzden kürek çekilerek denize açılan bütün teknelerden

13 Atinalıların Dor kökenli Herakles'e karşı öne çıkardığı efsanevi kahraman. Yakın dostu Lapithes kralı Peirithoos'un âşık olduğu Persephone'yi kaçırmak üzere onunla birlikte Hades'e indiler, ancak yer altı tanrısı Pluton'a yakalandılar. Pluton iki arkadaşı oturdukları koltuklara yapıştırdı ve etraflarını yılanlarla çevirdi. Tanrı tarafından cezalandırıldıkları için Argonotların seferine katılamadılar. Daha sonra Herakles Hades'e indiğinde sadece Theseus'u kurtardı. Mora Yarımadası'nın en güney ucu olan Tainaros'un Hades'in girişi olduğuna inanılıyordu.

14 Kutup Yıldızı ya da bilimsel adıyla Polaris. Antik Yunanistan'da Phoinike adıyla biliniyordu.

15 Athena'nın "Tritonis" [Τριτωνίς] sıfatının etimolojik kökeni hakkında belirsizlik vardır. Bazıları tanrıçanın yakınlarında doğduğuna inanılan Libya'daki Tritonis Gölü'ne (Euripides, İon 872), bazıları da tanrıçanın olası başka bir doğum yeri olan Boiotia yakınlarındaki Triton Çayı'na (Pausanias ix 33 & 4) dayandırırılar.

16 İnşa edilen tekne Argos'un adını aldı, sefere katılanlara da Argonotlar denirdi. Argos kelimesinin sözlük anlamlarından biri "süratli" dir.

- 115 daha iyiydi yapısı. Onları Araithyrea'dan gelen
ve babası Dionysos sayesinde Asopos Nehri'nin
kaynağında bolluk içinde yaşayan Phlias izledi.
Argos'tan¹⁷ Bios'un oğulları Talaos ve Argeios ile
yiğit Leodokos geldi. Üçünü de Aiolos'un
120 oğlu Melampos'a İphiklos'un ahırlarında acılar
çektiren Neleus'un kızı Pero doğurmuştu.
Aison'un oğlunun gözü pek Herakles'in gücüne
beslediği umutlar da boşa çıkmadı. Lampeia
bayırlarında, uçsuz bucaksız Erymanthos
125 bataklığında yaşayan Erymanthos'un yaban
domuzunu canlı olarak Arkadia'dan Lyrkeia'nın
Argos'una götürürken, toplanan yiğitleri duyunca
Mykenai'nin pazar meydanının ortasında sınıksı
bağlı hayvanı güçlü omuzlarından yere attı. Ardından
130 kendi arzusuyla, Eurystheus'tan izin almadan yola çıktı.¹⁸
Yanında yayını ve oklarını taşımak üzere gençliğinin
baharında olan yiğit yoldaşı Hylas'ı da götürdü.
Onunla birlikte tanrısal Danaos'un soyundan gelen
Nauplios da geldi. Naubolos oğlu Klytoneus'un
135 oğluydu. Dedesi de Nauplios'un oğlu olduğunu bildiğimiz
Proitos'un oğlu Lernos'un oğluydu. Bir zamanlar
Danaos'un kızı Amydone, Poseidon'la evlenerek
deniz yolculuklarında herkesten üstün olan Nauplios'u
doğurmuştu. Argos'ta yaşayanlardan son olarak
140 İdmon geldi. Bir kehanetten seferde öleceğini
öğrendiği hâlde halkının gözünde şan ve şöhrat

17 Tesalya'da bir kent.

18 Zeus ile Mykene prensesi Alkmene'nin oğlu Herakles Thebai kralının kızı Megara ile evlendi ve bu evlilikten üç oğlu doğdu. Ancak Hera onu çıldırarak karısını ve çocuklarını öldürmesine neden oldu. Suçlarından arınması için kuzeni Mykene kralı Eurystheus'un hizmetine girip onun her istediğini yapması gerekti. Kralın Herakles'e yaptırdığı on iki işe mitolojide "Herakles'in on iki görevi" denir. Herakles adı "Hera" ve "kleos" kelimelerinden türetilmiştir ve "Hera'nın şanı" anlamına gelir.

kazanmak için sefere katıldı. O aslında Abas'ın değil Apollon'un oğluydu. Babası onu Aiolyalılar içinde saygın biri olarak yetiştirmiş ve ona kehanet sanatını, kuşların uçuşunu ve ateşte yakılan kurban etlerinin işaretlerini okumayı öğretmişti. Aitolialı Leda da Sparta'dan güçlü Polydeukes'i ve hızlı atları güden Kastor'u gönderdi.¹⁹ İki sevgili oğlunu bir batında Tyndareos'un evinde doğurmuştu ve babaları Zeus'a layık çocuklar olduklarını göstermek üzere sefere katılmalarına itiraz etmemişti. Arene'den her ikisi de güçleri ve cesaretleriyle tanınan Aphareus'un oğulları Lynkeus ve güçlü İdas geldi. Lynkeus'un gözleri çok keskindi ve rivayet doğruysa toprağın altını bile görebiliyordu. Onlarla birlikte tanrısal Neleus'un Pylos'ta sahip olduğu çocukların en büyüğü olan Periklymenos da geldi. Poseidon ona sınırsız bir güç ve savaş esnasında dilediği şekle girip dilediği kılığa bürünebilme yeteneğini vermişti. Arkadia'dan, Tegeus'un payına düşen topraklarda yaşayan Aleos'un oğulları Amphidamas ile Kepheus geldi. Onlarla birlikte üçüncü olarak ağabeyleri Lykurgos'un gönderdiği yeğenleri Angaios da geldi. Lykurgos yaşlanan babasına bakmak üzere memlekette kaldığı için oğlunu iki kardeşiyle birlikte sefere yollamıştı. Angaios sırtına Mainalos ayısının postunu geçirmişti ve sağ elinde iki ağızlı koca bir savaş baltası taşıyordu, çünkü dedesi Aleos torununun sefere katılmasını engellemek için silahlarını

¹⁹ Zeus ve Leda'nın ikiz oğulları Kastor ve Polydeukes ölümsüzdü. Zeus'un oğulları anlamına gelen Dioskouroslar adıyla da bilinen iki genç, yılın yarısında Olympos'ta, kalanında da yeryüzünde yaşıyorlardı ve denizcilerin koruyucusuydular.

evin ambarına gizlemişti. Rivayete göre Helios'un oğlu, zenginliğiyle nam salmış Eleia kralı Augeias da geldi. Kolkhis'e giderek
 175 ülkenin kralı Aietes ile tanışmayı çok istiyordu. Ataları Pelles'in Aigialos kenarında kurduğu Akha kenti Pellene'den Hyperasios'un oğulları Asterios ve Amphion da geldi. Memleketi Tainaros'tan, güçlü Tityos'un²⁰ kızı Europe'nin
 180 Poseidon için doğurduğu, en hızlı koşan insan olan Euphemos da geldi. Mavi denizin dalgaları üzerinde ayakları ıslanmadan koşabiliyordu ve ıslak yolunda ilerlerken sadece parmaklarının ucu değiyordu suya. Poseidon'un iki başka oğlu da katıldı sefere.
 185 Erginos şanlı Miletos kentinden, diğeri, güçlü Angaios da İmbrasoslu Hera'nın memleketi Parthenia'dan²¹ geldi. Her ikisi de denizcilik sanatı ve savaşta ustalıklarıyla kıvanç duyardı. Kaledon'dan yola çıkarak Oineus'un oğlu güçlü
 190 Meleagros ile maiyetindeki Laokoon da geldi. Anaları farklı da olsa Oineus'un kardeşiydi, ama bir köleydi onu doğuran. Oineus epeyce yaşlı olan Laokoon'u meşru oğluna göz kulak olması için göndermiş, henüz çok genç olan Meleagros ancak
 195 bu şekilde kabul edilmişti kahramanların arasına. Aitolialıların yanında bir yıl daha kalabilseydi, sefere katılanlar içinde Herakles'ten başka kimse üstün olamayacaktı ondan. Mızrak atmada

20 Europe'nin babası olarak söz edilen dev Tityos, Zeus ile Elare'nin oğluydu. Kıskaç Hera'nın oğluna zarar verebileceğini düşünen Zeus Tityos'u bebekken toprağın bağrına (Gaia) gömüp sakladı. Bu yüzden Gaia'nın ona ikinci kez hayat verdiğine inanılıyordu. Tityos daha sonra Leto'ya tecavüz etmeye yeltendiği için, Leto'nun oğlu Apollon tarafından öldürüldü. Hades'te bir kartal her gün gelip ciğerini parçalıyordu.

21 İmbrasos adıyla da bilinen ve Ambelos Dağı'nın yamaçlarından doğan Samos Adası'nın nehri. Efsaneye göre Hera evlenmeden önce kıyısında yıkırdı.

ve koşuda yetenekli Thestios'un oğlu olan
 dayısı İphiklos eşlik ediyordu ona. Onunla 200
 birlikte Lernos'un Olenia'dan ölme oğlu
 Palaimonios da geldi. İsmen Lernos'un oğlu
 olsa da aslında Hephaistos'tu babası. Bu yüzden
 ayağı aksıyordu, ama gücü ve cesareti yüzünden
 kimse alay edemiyordu onunla ve yiğitlerin 205
 arasında sivrilerek İason'un şanına şan katıyordu.
 Phokis'ten Ornytos'un oğlu Naubolos'tan olma
 İphitos da geldi. Bir zamanlar, çıkacağı sefer
 için kehanet almak üzere Pytho Tapınağı'na
 gittiğinde, İason onun evinde konuk edilmişti. 210
 Ardından Boreas'ın oğulları Zetes ve Kalais
 geldi. Erekhtheus'un kızı Oreithyia onları
 kışları zorlu geçen Thrake'nin iç kesimlerinde
 doğurmuştu. Thrakeli Boreas, kızı Kekropia'dan,
 İlissos Nehri'nin sahilinde raks ederken 215
 kaçırıp oraya götürmüş, Ergene Nehri'nin
 yakınlarındaki Sarpedon Kayası'nda koyu
 renkli bir bulutla örterek onunla birleşmişti.
 Ayaklarının her iki yanında havada yükseldikçe
 rüzgârda salınan kara kanatları vardı. Parıldayan 220
 yaldızlı balık pullarını seyretmek çok hoştu
 ve boyunlarıyla sırtlarında kuzgun karası saçlar
 rüzgârla bir o yana bir bu yana uçuşuyordu.
 Soylu Pelias'ın oğlu Akastos babasının
 sarayında, Athena'nın talimatlarıyla çalışan 225
 Argos da memleketinde kalmak istemiyordu.
 İkisinin de arzusu kahramanların arasına katılmaktı.
 Bütün bunlar Aison'un oğluna eşlik etmek
 üzere toplandılar.²² Kahramanların çoğu soylarının
 Minyas'ın kızlarından gelmesiyle övündükleri 230

²² Argo seferine katılanların günümüze kadar gelen farklı listelerinde toplam 64 kişinin adı yer alır. Apollonios burada bunlardan 55'ine yer verir. Bütün listelerde yer alan adların sayısı 28'dir.

için bundan böyle onlara Minyailer adı verildi.²³
 İason da Klymene'nin kızı Alkimede'nin oğlu
 olduğundan Minyas'ın torunuydu. Köleler
 bir deniz yolculuğuna çıkıldığında teknede
 235 yapılması gereken hazırlıkları yaptıktan sonra
 kahramanlar yelken açmak üzere Magnesia'nın
 Pagasai adıyla bilinen sahilinde bekleyen tekneye
 doğru yürüdüler. Etraflarında büyük bir kalabalık
 toplanmıştı ve kahramanlar bulutların arasındaki parlak
 240 yıldızlar gibi ışıldayarak silahlarını kuşanmış
 hâlde koşarken onları görenler şöyle diyordu:
 “Kralımız Zeus, Pelias şimdi ne düşünüyor acaba?
 Yiğitlerden oluşan böyle büyük bir orduyu
 neden Akha topraklarının dışına gönderiyor?
 245 Aietes kendi arzusuyla postu vermezse bunlar
 bir günde sarayını yakıp yıkabilirler. Ama zorlu
 geçecek yolculukları ve çok zahmet çekecek bu işe
 kalkışanlar.” Kent içinde böyle şeyler konuşuluyordu
 ve kadınlar ellerini gökyüzüne doğru kaldırarak
 250 yiğitlerin geri dönmesi için tanrılara dua ediyor,
 gözyaşı dökerek birbirlerine ağıtlar yakıyordu:
 “Zavallı Alkimede, nedir bu başına gelenler? Hayatın
 mutsuz sonlanacağı gibi, Aison da büyük bir felaketle
 karşılaşacak. Bu lanetli kahramanlıkları göreceğine
 255 keşke kefenine sarınmış, toprağın altında ölü yatıyor
 olsaydı. Bakire Helle kaybolduğunda keşke Phroiksos da
 koçla birlikte kara dalgaların içinde boğulsaydı.
 Ama uğursuz mahluk insan sesiyle konuşarak
 Alkimede'ye üzüntüler ve sayısız acılar yaşattı.”
 260 Kahramanlar tekneye doğru yürürken kadınlar
 böyle konuşuyordu. Kadınlı erkekli birçok köle
 toplanmıştı. İason'un annesi acıyla kıvranıyordu

23 Sefere katılan kahramanların sıralanması burada sona eriyor. Apollonios'un
 eserinin bu kısmı *İlyada*'daki tekne kataloğuyla (II, 494-877) benzer.
 Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

ve herkes üzgündü. Yaşlı babası da çarşafına sarılmış, hasta yatağında hareketsiz yatıyor, gözyaşı döküyordu. İason herkese cesaret vermeye, acılarını yumuşatmaya çalıştı. Kölelere silahlarını getirmelerini emretti, onlar da başları eğik sessizce getirdiler. Annesi oğlunu kucaklamış, ona yalvarıyordu. İason da kendisine bakacak kimsesi olmayan, zalim üvey annesinin baskısı altında çile çeken ve ak saçlı dadısına sarılan küçük bir kız gibi ağlıyordu. Ağladıkça yüreği sıkışıyor, bir türlü içini dökemiyor, rahatlayamıyordu. Alkimede oğluna sarılarak dövünüyor ve ona kaygıyla sesleniyordu: “Kral Pelias’ın korkunç emrini duyduğum an ölseydim keşke ve unutsaydım ezele kadar bu kaygılarımı. Sen de oğlum, cenazemi kaldırsaydın o güzel ellerinle, çünkü tek beklentim o kaldı. Seni yetiştirmek için harcadığım emeklerin karşılığını çoktan aldım. Bir zamanlar Akha kadınları arasında gıpta edilirken, bundan böyle bir köle gibi dolaşacağım sarayımın boş odalarında. Bana şan ve şeref veren oğlumun hasretiyle kahrolacağım. İlk ve son kez senin için çözmüştüm bekâret kemerimi, çünkü doğum tanrıçası Eileithyia benden nefret ettiği için izin vermedi başka çocuk doğurmama. Yazıklar olsun! Karabasanlarımda bile görmemiştim Phroikso’sun hayatta kalışının bana böyle acı vereceğini.” Hıçkırıklar arasında bunları söylerken, etrafında toplanan köle kızlar dövünüyordu. İason onu tatlı sözlerle teselli etmeye çalıştı: “Kendini bu kadar üzme anne. Gözyaşların beni belalardan kurtarmayacak, tam tersine

- yeni acılar katacak acılarıma. Tanrılar önceden tahmin edilemez dertler dağıtır ölümlülere. Kalbimiz bize layık gördükleri kadere dayanmalı.
- 300 Athena'nın vaatleriyle tanrıların kehanetleri cesaretlendirsin seni, çünkü bayağı umut veriyor Phoibos'un söyledikleri. Son olarak da bu cesur yiğitlere güven. Maiyetindeki kızlarla evde kal ve tekнемize uğursuzluk getiren bir kuş gibi
- 305 söylenme. Arkadaşlarımla köleler bana eşlik eder." Sözlerini bitirip evden çıkmak üzere yürüdü. Ve Apollon kutsal Delos'ta, Klaros'ta, Pytho'daki ya da büyük Lykeia'da Ksanthos Nehri'nin kaynağındaki mis kokulu tapınağından nasıl çıkarsa,
- 310 İason da kendisine çılgınca tezahürat yapan kalabalığın arasına öyle karıştı. Kentin koruyucusu Artemis'in saygın rahibesi İphias onu karşılayıp sağ elini öptü. Kendisiyle konuşmak istiyordu ama başaramadı, çünkü kalabalık ileriye doğru
- 315 sürüklüyordu onu. Gençlerin önünden kenara çekilen yaşlılar gibi İason'un uzaklaşmasını izledi. Delikanlı kentin bakımlı yolları boyunca Pagasai sahiline, kendisini Argo'nun önünde bekleyen arkadaşlarına doğru yürüdü. Yanlarına
- 320 varınca kahramanlar etrafında toplandı. Argos ile Akastos'un Pelias'tan izin almadan aceleyle kentten geldiğini görünce şaşırdılar. Arestor'un oğlu Argos ayaklarına kadar inen kara bir boğa postu atmıştı omzuna.
- 325 Diğerleri de kız kardeşi Pelopeia'nın ördüğü iki katlı güzel bir pelerinle örtünmüştü. İason kendini dizginleyerek onlara neler olup bittiğini sormadan herkesi toplantıya çağırdı. Bütün kahramanlar katlanmış yelkenlerin
- 330 ve yatık yelken direğinin önünde yere oturdular.

Aison'un sağduyulu oğlu onlara şunları söyledi:

“Teknenin denize açılması için yapmamız gereken bütün hazırlıklar yapıldı. Uygun rüzgâr eser esmez yelken açmaya hazırız.

Ama Aietes'in ülkesine yapacağımız yolculukta ve geri dönüşümüzde hep birlikte olacağımız için bir an önce içimizden en iyi olanı

önderimiz olarak seçmeliyiz. Seçeceğimiz önder her şeyle ilgilenecek, savaşmamıza ya da yabancılarla antlaşmamıza o karar verecek.”

Konuşmasını bitirince gençlerin gözleri ortada oturan güçlü Herakles'e döndü ve herkes ondan önder olmayı kabul etmesini istedi. Ama o yerinden hareket etmeden sağ elini kaldırarak şöyle konuştu:

“Bu onuru kimse bana vermesin, kabul etmem ve başka kimsenin talip olmasına da izin vermem. Bizi buraya toplayan yiğit önderimiz olsun!”

Herakles böyle ihtiyatlı konuştu ve herkes ona hak verdi. Söylenenlerden memnun kalan cesur İason kalkarak beklenen konuşmasını yaptı:

“Seferin sorumluluğunu vererek onurlandırdığınıza göre beni, hareket etmememiz için hiçbir neden kalmadı. Kurbanlar sunarak Phoibos'u memnun ettikten sonra hemen ziyafet sofrasını kuralım.

Ama sürülerimi otlatan çobanlarım gelene ve kurban edilecek boğalar seçilene kadar tekneyi denize çekelim, erzakımızı yükleyelim ve kürekleri yerlerine yerleştirelim. Ardından seferimizin koruyucusu Embasios Apollon²⁴ için sahilde bir sunak inşa edelim. Krala vereceğim hizmete ona kurbanlar sunarak başlarsam, denizde yolumu bulmama yardım edeceğine

24 Tekneye binmek anlamına gelen “embasis” [ἐμβασίς] kelimesinden türetilen Apollon'un bu sıfatı “sefere çıkanları koruyan” anlamına gelir.

söz vermişti.” Sözlerini bitirerek işe ilk o koştu,
 diğerleri de ardından ona katıldılar. Elbiselerini
 365 fırtınalarla iyice yıkanmış ama dalgaların
 erişemediği kuru bir kayaya bıraktılar.
 Her şeyden önce Argos’un talimatlarına
 bağlı kalarak iyi eğrilmiş iplerle tekneyi
 çepeçevre bağladılar. Tahtaların darbelere
 370 ve dalgalara dayanması için iki taraftan da
 iyice ipleri gerdiler. Ardından teknenin
 eninde ve onu pruvası denize dönük olacak
 şekilde suya indirene kadar sürükleyecekleri
 uzunlukta bir çukur kazdılar. Denize yaklaştıkça
 375 daha da derinleşen çukura tekne üzerlerinde
 kayarak hareket etsin diye ardı ardına ağaç
 gövdeleri yerleştirdiler. Teknenin karşılıklı
 iki yanında da güverteden birer arşın yüksekte
 kürekleri ters çevirip ıskarmozlara bağladılar.
 380 Sonra da teknenin her iki yanında küreklerin
 arkasına geçerek elleri ve göğüsleriyle itmeye
 hazırlandılar. Tiphys arkadaşlarının uyumlu
 itmesini sağlamak için güverteye çıktı. Yüksek
 sesle komut verdi ve ayaklarını yere sağlam basan
 385 kahramanlar bütün güçleriyle iterek tekneyi yerinden
 oynattılar. Naralar atarak iki taraftan itmeye devam
 ettiler ve Pelionlu Argo²⁵ ağır ağır kaymaya
 başladı. Ağaç kütükleri büyük ağırlık altında
 inliyor, sürtünme yüzünden koyu renkli bir duman
 390 yükseliyordu, ama sonunda tekne denize indirildi.
 Kahramanlar kıyıdan uzaklaşmasın diye iplere
 asıldılar. Yelken direğini kaldırdılar, kürekleri
 ıskarmozlara bağladılar ve iyi dokunmuş yelkenleri
 açtılar. Her şeyi en ince ayrıntısına kadar düzene
 395 soktuktan sonra, iki kişiye bir kürek düşecek

25 Teknenin Pelion şehrinde inşa edildiği vurgulanmak isteniyor.
 Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://ranteey.org>

şekilde kurayla kürek sıralarını paylaştılar.
 Ama ortadaki kürek sırasını kuraya bırakmadılar,
 ona Herakles ile Tegealı Angaios'u oturttular.²⁶
 Bütün teknede kurayla verilmeyen tek
 sıra sadece ortadaydı. Sağlam yapılmış 400
 teknenin dümenini de Tiphys'e teslim ettiler.
 Sahilin o kesiminde, denizin bitişiğinde
 Aktios²⁷ ve Embasios Apollon için taşlarla
 bir sunak inşa edip üstüne kuru zeytin dalları
 serdiler. Bu arada sürüden iki boğa getiren 405
 Aison'un sıgırtmaçları da geldi. Kahramanlardan
 en gençleri boğaları sunağa doğru sürdüler,
 diğerleri de kutsanmış su ve tahıl taneleri
 getirdiler. Bunun üzerine İason yüksek
 sesle atalarının tanrısı Apollon'a dua etti: 410
 "Pagasai'de ve babamın adını taşıyan Aisonis'te
 yaşayan kralım, dinle beni! Kehanetini almak
 için Pytho'ya gittiğimde, memlekete dönüş
 yolunu göstereceğini söyleyerek bu yolculuğa
 çıkmaya teşvik ettin beni. Tekneme sen yol göster 415
 ve yanımda götürdüğüm kahramanların Hellas'a
 sağ salım geri dönmesini sağla. Seferden kaç kişi
 sağ dönersek sunağına o kadar boğa kurban
 edeceğiz. Pytho'ya ve Ortygia'ya getireceğimiz
 armağanları saymıyorum bile. Uzağa ok atan 420
 efendimiz, bu kurbanları tekneye binmemiz
 karşılığında ilk teşekkürümüz olarak kabul et.
 Kralım, izinle palamarları çözelim, hafif essin
 rüzgâr ve güzel havada seyretsin tekнемiz!"
 Konuşması bittikten sonra dua ederek yere arpa serpti. 425
 Güçlü Angaios ile Herakles boğaları kurban etmek için

26 Teknelerde ortadaki kürek sırası daha geniş yapıldı. Bu yüzden Argonotlar buraya en güçlü ve iri yapılı yoldaşlarını oturttular.

27 Apollon'un bu sıfatı "sahilde bulunan" anlamına gelir.
 Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

- hazırlandılar. İkincisi değneğiyle hayvanlardan
 birinin alnına vurarak onu yere serdi, diğeri de
 tunç baltasının bir darbesiyle kafasını kopardı.
- 430 Boğanın kafası düşüp boynuzlarından
 yere saplandı. Arkadaşları hemen kurbanları
 kestiler, derilerini yüzüp etlerini parçalara
 ayırdılar. Kutsal eti kalın bir yağ tabakasıyla
 sararak çalı çırpı üzerinde kısık ateşte yaktılar
- 435 ve Aison'un oğlu ete su katılmamış şarap döktü.
 İdmon kurban etinden çıkan parlak alevlerle
 koyu renkli sütunlar hâlinde yükselen dumanları
 memnuniyetle izliyordu ve hiç zaman yitirmeden
 Leto'nun oğlunun niyetini açıkladı: "Tanrılar
- 440 çıkacağınız seferden memlekete koçun postuyla
 dönmenize rıza gösteriyor. Ama hem gidiş hem dönüş
 yolculuğunuz mücadelelerle dolu olacak. Benim
 alnıma bir tanrının zalim kararıyla uzaklarda,
 Asya'nın içlerinde öleceğim yazılmış. Uzun süredir,
- 445 yorumladığım kötü işaretlerden beni bekleyen sonu
 biliyorum, ama ülkemi terk etmek üzere bu tekneye
 binerek aileme büyük şan ve şöhret kazandıracağım."
 İdmon bunları söyledi. Delikanlılar memleketlerine
 dönüşleriyle ilgili kehanete sevinirken, arkadaşlarının
- 450 kötü kaderine çok üzüldüler. Güneş gün ortasına
 geldiğinde ve gün batımına doğru ilerleyerek
 yüksek tepelerin gölgesini ovalara saldıığında,
 kahramanlar beyaz kumsala kalın bir yaprak örtüsü
 sererek köpüren sahilin önünde yere uzandılar.
- 455 Yanı başlarında her türden bol yiyecek ve kölelerin
 kaplar doldurarak dağıttıkları bol tatlı şarap vardı.
 Kahramanlar uzandıkları yerden, gençlerin kibre
 kapılmadıklarında yemek yer ve içki içerken
 yaptıkları gibi aralarında konuşuyor, neşeyle
- 460 şakalaşıyorlardı. Ama Aison'un oğlu düşüncelere

daldığından endişeli görünüyordu. Arkadaşının bu hâlini gören İdas ona yüksek sesle çıkıştı:
 “Aison’un oğlu, nedir kafanda evirip çevirdiğin?
 Aklına takılan neyse hepimizin önünde dile getir.
 Güçsüz insanların aklını karıştıran korkulara mı kapıldın? 465
 Savaşlarda bana büyük şan kazandıran mızrağım
 şahidim olsun –Zeus bile bana mızrağım kadar
 yardımcı olmuyor– İdas yanında olduğu sürece
 rakibin bir tanrı bile olsa, başın hiç belaya
 girmeyecek ve kazanmadığın ödül kalmayacak. 470
 Öyle bir can yoldaşı getirmişsin Arene’den.”
 Sözlerini bitirdikten sonra iki eliyle ağzına kadar
 su katılmamış tatlı şarapla dolu kadehini kaldırdı.
 Şarap dudaklarından ve kara sakallarından akarken
 kahramanlar hep birlikte itiraz ettiler ve İdmon açıkça 475
 şunları söyledi: “Zavallı kibirli adam! Düşüncelerin
 hep böyle yıkıcı mıydı, yoksa su katılmamış şarap
 mıdır yüreğini cesaretle şişirerek tanrılara hakaret
 etme cüretini veren? Bir erkeğin arkadaşına cesaret
 vermek için söyleyeceği bir sürü şey var, ama sen 480
 tamamen düşüncesizce konuştun. Yiğitlikte ellerine
 su dökemeyeceğin Aloos’un oğulları da tanrılar için
 benzer şeyler söylemişlerdi, ama bunca güçlü olmalarına
 karşın Leto’nun evlatları onları oklarıyla öldürdü.”
 Böyle konuştu, ama Aphareus’un oğlu İdas yüksek 485
 sesle güldü ve ters ters bakarak ağır sözlerle yanıt
 verdi: “Haydi söyle bakalım! Kehanetine göre,
 babanın Aloos’un oğullarına layık gördüğü felaketi
 tanrılar bana da mı tattıracak? Bir yandan da
 aslı astarı olmayan kehanetlerde bulunduğu
 ortaya çıkarsa ellerimden nasıl kurtulacağını
 düşün!” Çok sinirliydi ve başta İason olmak
 üzere diğerleri bağırıp çağırarak araya girmese
 münakaşa devam edecekti. Orpheus da lirini 490

- 495 sol eline alarak şarkı söylemeye başladı. Şarkısı
eskiden bir bütün oluşturup bir arada olan toprak,
gökyüzü ve denizin yıkıcı kavgalarla birbirlerinden
nasıl ayrıldığını, yıldızların, ayın ve güneşin
yollarının gökyüzünde nasıl sabit kaldığını, dağların
500 nasıl yükseldiğini, dinlendirici sesler çıkarak akan
nympheler mekânı nehirlerin ve yeryüzünde sürünen
bütün hayvanların nasıl ortaya çıktığını anlatıyordu.
Şarkı karla kaplı Olympos'ta ilk başlarda Ophion
ve Okeanos'un kızı Eurynome hüküm sürerken
505 kaba kuvvete yenik düştüklerini, yerlerini Kronos
ve Rea'ya bırakarak Okeanos'un sularına atıldıklarını
anlatıyordu. Bu ikisi o yılların kutsanmış tanrıları olan
Titanları yönetirken henüz çocuk olan Zeus çocukça
düşüncelere sahipti ve Dikte mağarasında kalıyordu.
510 Topraktan doğan Kykloplar ona dillere destan gücünü
veren şimşegi, yıldırımını ve gök gürültüsünü daha
bağışlamamışlardı. Şarkı bitince Orpheus'un liri
ve tanrısal sesi sustu, ama öyle büyülenmişti ki
dinleyenler, başlarını ona çevirerek hiç hareket
515 etmeden, hayranlıkla bakmaya devam ettiler.
Ardından geleneğe uygun olarak Zeus'a sunular
sunup kurbanların yakıldığı ateşin alevlerine
döktüler. Karanlık basınca da yatmaya gittiler.
Parlak şafak aydınlık bakışlarını Pelion Dağı'nın
520 yüksek zirvelerine diktiği ve sakın rüzgârla
dalgalanan deniz kumsala vurduğu zaman
Tiphys uyandı ve arkadaşlarını hemen tekneyi
hazırlayıp küreklerin başına geçmeye çağırdı.
Pagasai Limanı'yla Pelionlu Argo bizzat seslenerek
525 kahramanları hareket etmeye çağırdılar,
çünkü teknenin yelken direğinin ortasına
Athena'nın Dodone meşesinden oyduğu
bir mızrağı bağlamışlardı. Kahramanlar

Çektikleri kuraya göre küreklerin başına geçtiler.
 Ortada Angeus ile kalın sopasını yanında 530
 taşıyan güçlü Herakles oturdu. Kahramanların
 ağırlığı altında teknenin omurgası suya battı.
 Palamarları çözüp yolculuğu kutsamak için denize
 şarap döktüler. İason gözyaşlarına boğulan
 gözlerini geride kalan vatan toprağından ayırdı. 535
 Ve kahramanlar, delikanlıların Pytho'da,
 Ortygia'da ya da İsmenos Nehri'nin sularında
 lir ezgileri eşliğinde Phoibos'un onuruna dans
 ederken sunak etrafında güçlü ayaklarını ritimle
 yere vurdukları gibi, Orpheus'un lirin ezgileri 540
 eşliğinde kürekleriyle oynak denizi dövüp yüksek
 dalgalar kaldırdılar. Denizin koyu renkli suları
 güçlü erkeklerin hırsıyla boğuk uğultular
 ıkararak köpürdü. Güneşin altında silahları
 alev gibi parlıyordu ve tekne yolunda ilerlerken 545
 ardında bıraktığı izler yeşil bir otlanın içindeki
 patikalar gibi beyazlaşıyordu. Gökyüzündeki
 tanrılar o gün tekneye ve denizde seyreden
 tanrısal kahramanlara büyük hayranlık duydular.
 Pelion'un nympheleri de tepelerin doruklarından 550
 Tritonialı Athena'nın eserini ve kahramanların hırsla
 küreklere asılışını kamaşmış gözlerle izlediler.
 Philyra'nın oğlu Kheiron en yüksek tepenin
 doruğundan indi, köpüren dalgalar ayaklarını
 ıslatırken ağır ellerini kaldırdı ve sağ salım 555
 geri dönmelerini dileyerek kahramanları yolcu etti.
 Yanında duran karısı havaya kaldırdığı kkk
 Akhilleus'u sevgili babası Peleus'a gösterdi.
 Kahramanlar ustalıkla çevirdiği parlatılmış
 dmenle teknenin rotasını güvenle çizen 560
 Hagnias'ın sağduyulu oğlu Tiphys'in yönetiminde
 limanın girintili çıkıntılı sahilini geride

bıraktıktan sonra güverteadaki ana direğe
 büyük yelkeni çektiler ve onu halatlarla
 565 her yandan sıkıca bağladılar. Rüzgâr
 ısılk çalarak yelkeni şişirince onu halatları
 iyi parlatılmış demir halkaların üzerinde
 gerdiler ve uzun Tisai Burnu'nu süratle geçtiler.
 Bunun üzerine Oiagros'un oğlu teknelerin,
 570 denizde yolculuk edenlerin ve İolkos'un
 koruyucusu, yüce babanın kızı Artemis için
 liriyle melodik bir şarkı söylemeye başladı.
 Denizin derinliklerinden fırlayan büyüklü
 küçük balıklar zıplayarak teknenin bıraktığı
 575 ıslak izlerin peşinden gidiyordu. Yeşil otlara
 doymuş sayısız koyun ağılarına gitmek üzere
 kaval çalarak önden yürüyen çobanın peşine
 nasıl takılırsa, balıklar da teknenin peşine
 öyle takılmıştı ve rüzgâr sürekli esiyordu.
 580 Pelasgosların verimli tarlalarla dolu sisli
 topraklarını geride bırakarak Pelion'un sarp
 yamaçları boyunca ilerlediler. Sepias Burnu
 geride kalmış, ufukta Skiathos Adası görünmüştü.
 Gerilerde Peiresiai, Magnesia'nın sakin sahilleri
 585 ve Dolops'un mezarı seçiliyordu. İkinciye doğru
 ters esen rüzgâr onları karaya yöneltti ve adını
 anarak Dolops'a karanlıkta koyunlar kurban
 ettiler. Sahilde dalgalar köpürürken iki gün
 hareket edemeden beklediler ve üçüncü gün
 590 rüzgârın dönmesiyle tekrar yola koyuldular.
 O günden beri sahil Argo'nun Aphetai'si²⁸
 adıyla bilinir. Oradan fırtınanın dövdüğü
 kumsalı izleyerek Meliboia sahili boyunca
 ilerlediler. Sabahleyin denize doğru eğilen

28 Günümüzde de Pelion Dağı'nın eteklerinde bu adda bir köy vardır. Sözlük
 anlamı, "yola çıkan nokta, başlangıç."
 Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

Homole'ye yakın seyrederek Amyros	595
Nehri'nin ağzını geçtiler. Gece boyunca	
esen rüzgârla Eurymenai'yi, denizin	
eteklerini yaladığı Ossa ve Olympos'u,	
Pallene'nin yamaçlarını ve Kanastra	
Burnu'nu geride bıraktılar. Gün ağarırken	600
gölgesi Lemnos Adası'nın Myrine kentine kadar	
uzanan Thrake'nin ulu dağı Athos ²⁹ yükseldi.	
Bu dağ sağlam yapılı bir ticaret teknesinin	
yolculuğunu gün ortasına kadar gölgeleyebilir.	
Gün boyunca karanlık çökene kadar esen	605
rüzgâr yelkenleri şişirdi. Ama gün batımına	
doğru rüzgâr dinince kürek çekerek	
Sintylerin adası kayalık Lemnos'a vardılar.	
Geçen yıl burada bir vahşet yaşanmış,	
adanın kadınları bütün erkekleri acımasızca	610
öldürmüştü, çünkü erkekler eşlerini terk etmiş,	
onlardan nefret eder olmuştı ve karşı Thrake	
kıyılarını yağmalayıp getirdikleri köle kadınlarla	
tutkulu aşklar yaşıyorlardı. Kendisini yeterince	
onurlandırmadıkları için Aphrodite kadınları	615
işte böyle cezalandırmıştı. Kara bahtlı kadınları	
kıskançlıkları mahvetti. Ve daha sonra, yaptıklarının	
cezasını çekmemek için sadece yatak odalarındaki	
eşlerini değil, adanın diğer erkeklerini de öldürdüler.	
Bütün kadınlar içinde sadece Kral Thoas'ın kızı	620
Hypsipyle ³⁰ yaşlı babasına kıyamadı ve belki kurtulur	
düşüncesiyle onu derin bir sandığa koyarak	
denize attı. Balıkçılar yaşlı adamı kurtarıp	
eskiden Oinoe adıyla bilinen adaya götürdüler.	
Ada günümüzde Thoas'ın nymphe Oinoe'den	625

29 Halkidiki Yarımadası'nda Aynaroz manastırlarının sıralandığı dağ.

30 Euripides birkaç dizesi günümüze kadar gelen ve Hypsipyle'nin yaşamından esinlenen aynı adlı bir tragedya yazmıştı.

doğan oğlu Sikinos'un adını taşır. Bu kadınlar
şimdi büyükbaş hayvan sürülerini otlatmayı,
tunç silahlar kuşanmayı ve buğday tarlalarını
ekip biçmeyi, eskiden uğraştıkları Athena'ya
630 özgü işlerden kolay bulurlar. Bu yüzden
Thraklar gelir endişesiyle sık sık korkuyla
gözlerini engin denize çevirirler. O gün de
Argo'nun adaya yanaştığını görünce Thrakların
geldiğini düşünerek silahlarını kuşandılar
635 ve yırtıcı Thyialılar³¹ gibi hep birlikte Myrine
surlarının dışına çıkarak sahile doğru yürüdüler.
Aralarında babasının silahlarını kuşanan
Thoas'ın kızı Hypsipyle de vardı. Korku
içlerine öyle işlemişti ki ne yapacaklarını
640 bilmeden sessizce yürüyorlardı. Bu arada
kahramanlar ayağı tez tellal Aithalides ile
haber gönderdiler. Tellal güçlü belleğini borçlu
olduğu babası Hermes'in asasını taşıyordu
ve Akheron'un anlatılması olanaksız
645 girdaplarına indiği zaman bile unutkanlık
ruhuna işlememişti. Bazen yerin altındakilerle,
bazen de güneş ışığında yaşayan canlılarla
birlikte sayılıyordu. Aithalides'i uzun uzadıya
anlatmanın ne gereği var? Karanlık çökerken
650 işte bu adam tatlı sözleriyle Hypsipyle'yi yeni
gelenleri kabul etmeye ikna etti. Ama poyraz
estiği için ertesi sabah da palamarları çözemediler.
Lemnoslu kadınlar Hypsipyle'nin çağrısına
uyarak şehrin her tarafından gelip toplandılar.
655 Hepsi bir araya geldiğinde genç kız söz isteyerek
onlara cesaret verici bir konuşma yaptı:
"Dostlarım, surların dışında kalmaları için
denizcilere yapılageldiği gibi bu adamlara

31 Dionysos'a tapınma ayinlerinde transa geçen kadınlar.
Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://ranney.org>

arzuladıkları şeyleri, yani yemek ve tatlı
 şarap verelim. Yanımıza gelirlerse gerçekleri 660
 öğrenip her tarafa yayacaklar, bu da bizim için
 hiç iyi olmaz. Biz büyük bir kötülük ettik
 ve bunu öğrenmek hoşlarına gitmeyecek. Benim
 aklımda bu düşünceler var, aranızdan biri daha
 yararlı olabilecek şeyler düşünüyorsa kalsın 665
 söylesin, çünkü sizi buraya bunun için çağırdım.”
 Konuşmasını bitirdikten sonra babasının taştan
 oyulmuş tahtına oturdu. Ardından bastonuna
 dayanarak ayakta iki büküm duran, yaşlılıktan
 bir deri bir kemik kalmış olan sütanesi 670
 Polykso söz aldı. Yanında başlarını ak saçların
 taçlandığı dört yaşlı bakire duruyordu.
 Yaşlı kadın meydanın ortasına geldi ve bükük
 boynunu dik tutmaya çalışarak şunları söyledi:
 “Hypsipyle’nin dediği gibi bu adamları hoşnut 675
 edecek armağanlar verelim, en iyisi budur.
 Ama erkeklerin sıkça yaptığı gibi Thraklar
 ya da başka bir düşman bize saldırırsa
 hayatta kalabileceğinizi mi düşünüyorsunuz?
 Bu teknedekiler de öyle habersiz gelmedi mi? 680
 Kutsanmış tanrılardan biri bizi böyle bir saldırıdan
 kurtarsa bile, aramızdaki yaşlılar birer birer yittiğinde
 ve siz gençler çocuk doğurmadan nefret edilesi
 yaşlılıkla tanıştığınızda savaştan beter sorunlarla
 karşılaşacaksınız. Zavallı kızlar, hiç kimsenin 685
 yardımı olmaksızın nasıl yaşarsınız? Öküzler
 hatırınız için kendi kendilerine boyunduruğa
 girip toprağı sürecekle ve zamanı gelince olgun
 başaklar kendiliğinden mi biçilecek sanıyorsunuz?
 Moiralar daha şimdiden beni yokladıkları hâlde 690
 toprağın altına girmem sanırım gelecek yıla kaldı
 ve ülkemiz daha yıkıma uğramadığından cenazem

- törelere uygun bir törenle kaldırılır umarım.
Ama siz gençler lütfen söylediklerime dikkat edin.
- 695 Evlerinizi, servetinizi ve şanlı kentinizi bu yabancılara teslim ederseniz hâlâ bir kurtulma şansınız olur.” Böyle konuştu ve konuşması çok beğenildiğinden meydan onaylayıcı fısıltılarla doldu. Hypsipyle tekrar söz istedi ve yanıt olarak şunları söyledi:
- 700 “Bu düşünce herkesin hoşuna gittiğine göre hemen teknedekilere bir haberci göndereceğim!” Böyle konuştuktan sonra yanında duran İphinoe’yi çağırdı: “İphinoe, tekneye git ve tayfaların başındaki adam her kimse onu bulup buraya getir.
- 705 Onunla halkımı memnun edecek bazı şeyler hakkında konuşmak istiyorum. Tayfalara da eğer isterlerse hiç çekinmeden dostumuz olarak toprağımıza ve kentimize gelebileceklerini söyle.” Bu sözlerle toplantıyı bitirip evine doğru yürüdü.
- 710 İphinoe zaman yitirmeden Minyailerin yanına gitti ve onlar ziyaretinin sebebini sorunca yanıt olarak şunları söyledi: “Thoas’ın bakire kızı Hypsipyle gönderdi beni. Teknenizin kaptanı her kimse ona halkımızı memnun edecek bazı şeyler anlatmak
- 715 ve siz tayfaları da eğer öyle bir niyetiniz varsa dostumuz olarak toprağımıza ve kentimize davet etmek istiyor.” Böyle dedi ve umut verici sözleri herkesi memnun etti. Kahramanlar Thoas’ın öldüğünü ve yerine sevgili kızı Hypsipyle’nin geçtiğini
- 720 düşünerek İason’u hemen yanına gönderdiler, diğerleri de peşinden gitmek üzere hazırlanmaya başladı. İason omuzlarına Tritonialı tanrıçanın armağanı iki kıvrımlı kızıl şalını geçirdi. Pallas bunu Argo inşa edildiği sırada kalasları
- 725 cetvelle nasıl ölçeceğini öğretirken armağan etmişti. Bir insanın gözlerini bu şala dikmesi

doğın güneş dikmesinden zordu, çünkü
 ortasıyla kenarları kızıl renkteydi ve uçlarına
 büyük bir ustalıkla çeşitli bezemeler işlenmişti.³²
 Şalda ağır işlerini yapan, yani Kral Zeus'a 730
 şimşeklerini hazırlayan Kykloplar resmedilmişti.
 Bezemedeki şimşek neredeyse bitmek üzereydi.
 Tek bir ışını eksikti, ona da ocaktaki ateşin alevli
 nefesinde demir çekiçleriyle şekil veriyorlardı.
 Asopos'un kızı Antiop'e'nin ikiz oğulları Apphion 735
 ve Zethos da işlenmişti şala. Temellerini atmaya
 geldikleri, surları henüz inşa edilmemiş Thebai
 kenti yanlarında uzanıyordu. Zethos kan ter
 içinde omuzlarında sarp bir dağın tepesini taşıırken,
 Amphion altın lirini çalarak şarkılar söylüyor 740
 ve boyunun iki misli koca bir kaya yuvarlanarak
 ardından geliyordu. Sırada Ares'in çevik kalkanını
 taşıyan, saçları özenle örülmüş Kytheralı³³ vardı.
 Şalı omzundan sol koluna kaymış, göğüslerine
 kadar inmişti ve öyle dururken suretinin aksi 745
 tunç kalkanın üzerinde açıkça seçilebiliyordu.
 Bir boğa sürüsünün otladığı yemyeşil bir otlakta
 Elektryon'un oğullarıyla Teleboalar cenge
 tutuşmuştu. Birinciler sürüyü savunurken,
 Taphialı çapulcular hayvanları çalmak istiyordu. 750
 Verimli toprak akan kanlarla sulanırken kalabalık
 guruh az sayıdaki çobanı alt etmek üzereydi.
 Yarışan iki savaş arabası işlemesi de vardı. Pelops
 atların dizginlerini çekerek bunlardan birini sürüyor,
 yanında Hippodameia duruyordu. Arkadan gelen 755
 diğerini Mytilos sürerken Oinomaos keskin kargısıyla
 Pelops'u sırtından vurmaya hazırlanıyordu.

32 İason'un şalının betimlendiği 730-767 dizeler *İlyada*'da Akhilleus'un kalkanının uzun uzun betimlenmesini anımsatıyor.

33 Bir inanca göre Kythera Adası'nda doğan Aphrodite'nin sıfatı.

Ama tam o sırada dingili kırılan araba devriliyordu.
 Genç bir çoban olarak resmedilen Phoibos Apollon da
 760 annesinin şalını çekiştiren dev Tityos'a cesaretle
 ok atmaya çalışıyordu. Bu Tityos'u Elare doğurmuş
 ve Gaia onu ikinci kez doğurarak yetiştirmişti.
 Bir koçun söylediklerine pürdikkat kulak kabartan
 Minyai asıllı Phroiksos da resmedilmişti. İkisini böyle
 765 konuşurken gördüğünde ruhun umuda kapılır,
 yaptıkları bilgece sohbeti dinleyerek ondan yararlanmak
 üzere uzun süre sessiz kalma ihtiyacını duyardın.
 Tritoniali tanrıça Athena'nın armağanları işte böyleydi.
 İason sağ eline Mainalos'ta ziyaretine gittiğinde
 770 kendisini memnuniyetle konuk eden Atalanta'nın
 konukluk armağanı uzağa giden kargısını aldı.
 Genç kız çıkacağı yolculuğa katılmak istiyordu
 ama İason aşklarının neden olacağı kavgalardan
 çekindiği için onu engellemişti. İason kente
 775 doğru yürümeye başladı. Çatıların üzerinden
 karanlık gökyüzüne doğru yükselirken, güzel
 kızılığıyla yeni yapılmış evlerinde yaşayan
 genç kızların gözlerini kamaştıran parlak
 bir yıldız benziyordu. Anne babaların kızlarına
 780 uygun gördüğü, uzaklarda yabancıların arasında
 yaşayan damat adaylarına âşık olan genç kızlar,
 bu yıldızlara bakar, sevgililerini hatırlarına getirir.
 Sur kapısından şehre girdiğinde birçok kadın
 konuğu karşılamak için neşeyle etrafını sardı,
 785 ama o hiçbir şeyi umursamadan ve gözlerini
 yerden kaldırmadan Hypsipyle'nin parlak sarayına
 doğru yürüdü. Sarayın eşiğine vardığında hizmetçi
 kızlar iki kanatlı ağır ahşap kapıları açtılar. İphinoe
 onu büyük bir odaya alarak hanımının karşısında
 790 parlak bir tahta oturttu. Genç bakire gözlerini
 yere dikti ve masum yanakları kızardı. Ama

bütün mahcubiyetine karşın konuğuna övücü sözlerle seslendi: “Yabancılar, neden bunca uzun süre surların dışında beklediniz?	
Kentimizin erkekleri burada değil, Thrake’ye, karşı kıyıya tarlalarımızı sürmeye gittiler.	795
İyice anlamanız için başımızdaki felaketi açıkça anlatacağım. Babam Thoas daha tahttayken halkım sık sık teknelerle karşıdaki Thrake’ye saldırır, oraları talan edip tutsak ettikleri kadınlarla Lemnos’a geri dönerdi. İntikamcı Aphrodite bunun üzerine kanlarına girerek erkeklerimizi büyük bir densizliğe yöneltti. Zalimler meşru eşlerinden nefret ettiler ve tutkularına teslim olarak onları evlerinden kovup silah zoruyla getirdikleri kadınlarla yatmaya başladılar. Akılları başlarına gelir diye çok bekledik, ama durum gittikçe daha da kötüleşti. Öz evlatlar kendi evlerinde utanca boğulurken gayrimeşru bir nesil yetişti. Evlenmemiş genç kızlarla dul kalmış anneler kentimizin sokaklarında başıboş dolaşır oldu. Eskiden olduğunun aksine, babalar gözlerinin önünde kötü kalpli üvey annelerin zulmü altında eziyet çeken kızlarını, oğullar hakarete uğrayan analarını hiç umursamıyor, ağabeyler kız kardeşleriyle ilgilenmeyi akıllarının ucundan geçirmiyordu. Evlerde, danslı eğlencelerde, agorada ve şölenlerde gözleri tutsak kadınlardan başkasını görmüyordu. Sonunda tanrılardan biri bizi cesaretlendirdi ve kocalarımızı Thrake seferi dönüşü sur içine almamaya karar verdik. Onları ya bize hak vermeye ya da tutsak kadınlarıyla birlikte başka bir yere gitmeye zorladık. Bizden kentte kalan bütün erkek çocukları istediler ve karşıya, şimdi yaşamakta	800 805 810 815 820 825

oldukları Thrake'nin karla kaplı topraklarına taşındılar. Şimdi ülkemizdesin, eğer buradan hoşlandıysan ve temelli yerleşmek istersen babam Thoas'ın yerine geçebilirsin. Bu tercihten
830 pişman olmayacağına inanıyorum, çünkü adamız Ege Denizi'ndeki diğer bütün adalardan daha verimli topraklara sahip. Haydi, teknene geri dönüp teklifimi arkadaşlarına ilet, kentimizin dışında beklemene gerek yok." Genç kız ada erkeklerinin öldürülmesine
835 değinmeden konuşmuştu, İason da ona yanıt verdi: "Hypsipyle, ihtiyaç duyduğumuz yardımını büyük bir memnuniyetle kabul ediyoruz. Sözlerini adamlarıma gerektiği gibi aktardıktan sonra kente geri döneceğim, ama adanın krallığı
840 sende kalsın. Teklifini küçümsediğim için reddetmiyorum, ama beni zorlu maceralar bekliyor." Böyle diyerek kızın sağ eline dokundu ve geri dönmek üzere hareket etti. Her yönden gelen onlarca kız sur kapısından çıkana kadar
845 ona eşlik etti. Sonra güzel tekerli arabalar sahile inerek bir sürü konukluk armağanı taşıdı. İason arkadaşlarına Hypsipyle'nin söylediklerini aktardı ve kızlar konuk etmek üzere kahramanları evlerine götürdüler, çünkü Aphrodite erkeklerin
850 tekrar Lemnos'a yerleşmesi ve adanın yıkıntıya dönüşmemesi için sağduyulu Hephaistos'un hatırına gönüllerini tatlı bir arzuyla doldurmuştu. Aison'un oğlu Hypsipyle'nin sarayına doğru yürüdü, Herakles hariç diğerleri de kentin
855 evlerine dağıldılar. O kendi arzusuyla birkaç seçkin arkadaşının eşliğinde teknenin yanında kaldı. Bütün kent danslarla ve şölenlerle neşelendi ve her köşesine yakılan kurban etlerinin kokusu sindi. Şarkılar ve sunularla ölümsüzler arasında en çok

Hera'nın şanlı oğluyla³⁴ Kıbrıs'ının³⁵ gönlünü 860
hoş etmeye çalıştılar. O günün ardından yola çıkma
tarihi hep daha sonraya ertelendi. Herakles
erkekleri kadınlardan ayırıp bir araya getirerek
ağır konuşmasa, orada daha çok kalacaklardı.
"Zavallılar, akraba kanı mıdır bizi memleketten 865
uzak tutan? Yoksa kentlimiz kızları küçümseyerek
düğün dernek yapmaya mı geldik ya da burada
kalarak verimli Lemnos topraklarını mı paylaşmak
istiyoruz? Uzun süre yabancı kadınların yanında
kalarak şana şöhrete kavuşamayız ve hiçbir tanrı 870
istedik diye koç postunu bize vermez.
Herkes işinin başına dönsün, onu da Hypsipyle'nin
yatağında bırakalım ve Lemnos'u erkek çocuklarıyla
doldurarak namını yürütsün." Bunları söyledikten 875
sonra kahramanlardan hiçbiri başını kaldırıp gözlerinin
içine bakmadı, ona yanıt veremedi. Toplandıkları
yerden kalkarak hep birlikte tekneye doğru yürüdüler.
Ama kadınlar neler olduğunu anlayınca peşlerine
düştüler. Arılar kaya içindeki kovanlarından
çıkarak çiyle kaplı ovada güzel beyaz zambakların 880
etrafında nasıl uçar, bir çiçekten diğerine konarak
tatlı çiçek özlerini nasıl toplarsa kızlar erkeklere
öyle koştular. Telaş içinde ağlaşıyor, onlarla
el kol hareketleri ve sözlerle vedalaşıyor,
güven içinde geri dönmeleri için tanrılara dua 885
ediyorlardı. Hypsipyle de Aison'un oğlunun
ellerine sarılarak iyi yolculuklar diledi ve onu
yitireceği için gözyaşı döktü. "Git ve tanrılar
arkadaşlarıyla birlikte sağ salım geri getirsin
seni, arzuladığın gibi altın postu krala götür. 890
Dönüşte uğramak istersen, bu adayla babamın

34 Ateş ve demircilik tanrısı Hephaistos.

35 Kıbrıs'ta doğduğuna inanılan Aphrodite'nin yavayın sıfatı.
Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://ranteey.org>

- tacı seni bekliyor olacak ve buraya başka
 kentlerden de çok insan getirebileceksin.
 Ama geri dönmek istemeyeceksin, ben de zaten
 895 beklemiyorum bunu. Yine de uzaklardayken veya
 memleketine döndüğünde Hypsipyle'yi unutma
 ve tanrılar çocuk doğurmamı nasip ederse, bana
 seve seve uyacağım talimatlarını bırak.” Aison’un
 oğlu kızın yanıtına içerleyerek şöyle konuştu:
 900 “Hypsipyle, tanrıların yardımıyla söylediklerinin
 gerçekleşmesini dilerim. Ama benim için daha
 olumlu düşün, çünkü Pelias’ın memleketimde
 yaşamama rıza göstermesi bana yeter. Sadece
 tanrılar yükümlülüklerimden azat etsin beni!
 905 Tanrılar Hellas’a dönmemi nasip etmez, sen de
 oğlan doğurursan, onu yetiştirip Pelasgos’un
 İolkos’una gönder. Eğer hâlâ hayattalarsa
 anamla babamın dertlerine derman olur, kraldan
 uzak kalarak evlerini birlikte çekip çevirirler.”
 910 Konuşması bitince herkesten önce tekneye bindi.
 Diğer kahramanlar da peşinden geldi, yerlerine
 geçip küreklere asıldılar. Argos denizin ıslattığı
 kayadan palamarları çözdü ve hep birlikte
 uzun kürekleriyle dalgaları dövmeye başladılar.
 915 Orpheus’un yol göstermesiyle akşama doğru
 Atlas’ın kızı Elektra’nın adasına³⁶ yanaştılar.
 Burada gizemli dinî törenlere katılarak tanrılarının
 soğuk denizde daha güvenli yol almalarını sağlayacak
 gizli kararlarını öğrendiler. Ama bu konuda fazla
 920 konuşmayacağım. Adayı ve gizemli törenleri hakkında
 şarkılar düzmeye iznim olmayan tanrılarını saygıyla
 selamlamakla yetineceğim. Ardından bir yanlarına
 Thrake kıyılarını, diğer yanlarına güneydeki İmbros
 Adası’nı aldılar ve küreklerini koyu renkli denizin

36 Samothrake ya da Semadirek Adası.
 Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

derin sularına batırarak güneşin batmasına yakın	925
Khersonesos Burnu'na vardılar. Güçlü lodos altında	
yelken açtılar ve rüzgârın yardımıyla Athamas'ın	
kızının ³⁷ hızlı su akıntısına girdiler. Gün doğumunda	
kuzeydeki deniz arkalarında kalmıştı ve akşama doğru	
sağ taraflarına İda Dağı'nı alarak Rhoiteion sahiline	930
vardılar. Dardania'dan ayrılarak Abydos'a doğru	
dümen kırdılar. Perkote'nin, kumlu Abarnis	
sahilinin ve tanrısai Pitheia'nın açıklarından	
yol aldılar ve gece boyunca bazen kürek	
çekerek, bazen de yelken açarak koyu renkli	935
suları girdaplı akan Hellespontos'u geçtiler.	
Propontis ³⁸ içinde, ovaları verimli Phrygia	
sahillerine yakın, kayalık bir ada denize	
yaslanır. Önündeki geniş kıstak dalgalarla	
kaplıdır ve Aisepos Nehri'nin ıslattığı karşılıklı	940
iki sahili vardır. Ada Ayılar Dağı adıyla	
bilinir. Halkı, Topraktan Doğanlar, küstah	
ve vahşidir. Komşularının gözüne çok tuhaf	
görünürler, çünkü her birinin altışar kolu vardır.	
İki kolları gürbüz omuzlarından çıkar, diğer	945
dört kolları ise dehşet verici bellerine yapışıktır.	
Ama kıstakta ve ovada Dolionlar adında bir halk	
hüküm sürer. Kralları Kyzikos, Aineias'ın ve tanrısai	
Eusoros'un kızı Ainete'nin oğludur. Topraktan	
Doğanlar bunca korkunç olmalarına rağmen	950
onlara zarar veremez, çünkü soyları Poseidon'dan	
gelir ve tanrı kendi soyundan gelenleri tehlikelerden	
korur. Thrake'nin rüzgârlarıyla yol alan Argo işte	
buraya geldi ve Güzel Liman'a yanaştı. Tiphys'in	
önerisiyle çapa olarak kullandıkları küçük kayayı	955

37 Athamas'ın kızı Helle'nin su akıntısı: Hellespontos (Çanakkale Boğazı).

38 Marmara Denizi. "Büyük deniz (Karadeniz) öncesinde bulunan" anlamına gelen "pro" ve "pontos" kelimelerinden türetilmiştir.

bir pınarın, Artakia pınarının yanına bırakarak yerine daha ağır başka bir kaya seçtiler. Ama uzağa ok atanın kehaneti doğrultusunda Neleus'un oğulları İaonlar daha sonra küçük kayayı yakışık aldığı üzere adak olarak İasonia Athena Tapınağı'na taşıdılar. 960 Dolionlar ve bizzat Kyzikos kahramanları dostça karşıladılar. Yolculuklarını ve her birinin soyunun nereden geldiğini öğrenince onlara konukseverlik gösterdiler ve biraz daha kürek çekerek tekneyi limana 965 bağlamak üzere kentlerine davet ettiler. Kahramanlar hemen sahilde Ekbasios³⁹ Apollon için bir sunak inşa edip ona kurbanlar sundular. Bizzat kral tatlı şarap ve kurbanlık koyunlar verdi. Bir kehanetten ülkesine tanrısal kahramanların 970 bindiği bir teknenin geleceğini biliyordu. Onları dostça karşılamalı, savaşmayı aklının ucundan geçirmemeliydi. İason gibi onun da sakalları yeni çıkmıştı ve henüz baba olmanın mutluluğunu yaşamamıştı. Babasına değerli evlilik armağanları 975 vererek bu yakınlarda karşı kıyıda evine getirdiği Perkoteli Merops'un kızı, saçları güzel örgülü karısı Kleite hiç doğum sancısı çekmemişti daha. Ama o eviyle gerdek yatağını terk etti ve kalbinden bütün korkuları kovarak yabancılara güzel bir sofraya hazırladı. 980 Birbirlerine sorular sordular. Kahramanlar yolculuklarını ve Kral Pelias'ın kendilerine verdiği görevi, kral da komşu halkların kentlerini ve geniş Propontis'in bütün körfezlerini anlattı. Ama çok istedikleri hâlde daha ötesi hakkında pek bir şey diyemedi. Şafakla birlikte 985 kendi gözleriyle deniz yollarını incelemek üzere yüksek Dindymon tepesine tırmandılar. Tekneyi de bağlamış oldukları yerden alarak Khytos Limanı'na getirdiler.

39 Sözlük anlamı "dışarıda yürüyen" olan "Ekbasios" sıfatı Apollon'un yolculuğa çıkanların koruyucusu olduğunu belirtir.
Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rante.org>

Geçtikleri yol o günden beri İason Yolu adıyla bilinir.	
Öte yandan Topraktan Doğanlar dağdan aşağıya koşarak bir yaban av hayvanını tuzağa kıştırırcasına	990
Khytos Limanı'nın denize açılan derin ağzını koca kayalarla kapattılar. Ama Herakles kahramanların en gençleriyle geride kalmıştı ve esnek yayını gererek saldırganlara ok atmaya, birbirinin üstüne yere yıkmaya başladı. Topraktan	995
Doğanlar da kayalar fırlatarak karşı koydular. Bu lanetli canavarları Herakles onları yok ederek şan kazansın diye Zeus'un karısı Hera yetiştirmişti. Henüz tepeye varmayan kahramanlardan bazıları geriye koşarak savaşa katıldılar. Kimisi ok atarak,	1000
kimisi de kargı sallayarak karşılarında dizilen Topraktan Doğanlara saldırıp tümünü yok ettiler. Canavarlar oduncuların baltalarıyla devirip ahşap saplamalara daha sıkıca bağlanması için deniz suyuna yatırdığı koca ağaç gövdeleri gibi	1005
köpüklü limanın girişinde yan yana yerde yatıyordu. Kimilerinin başlarıyla gövdeleri denizin tuzlu sularına batmış, ayakları kumsala uzanmıştı, kimilerinin de başları sahilin kumlarıyla kaplı ayakları denizdeydi ve aynı anda hem balıklar	1010
hem yırtıcı kuşlar hepsinin etlerini didikliyordu. Kahramanlar artık çatışmaların sona erdiğini ve tehlike kalmadığını görünce palamarları çözüp yelkenleri açarak yola koyuldular. Gün boyunca yelkenlerle gittiler, ama gecenin	1015
çökmesiyle rüzgâr düzensiz esmeye başladı ve bir fırtına onları geriye doğru sürükleyerek konuksever Dolionların ülkesine götürdü. Aynı gece karaya çıktılar ve teknenin halatlarını bağladıkları kaya hâlâ Kutsal Taş adıyla bilinir.	1020
İçlerinden hiçbiri aynı adaya geri döndüklerini	

anlamamıştı, gece karanlığında Dolionlar da
 onları tanıyamadı. Adalarına Pelasgiali
 savaşçı halk Makrianların saldırdığını sandılar
 1025 ve silahlarını kuşanarak savaşa hazırlandılar.
 İki taraf da orman ateşi çalılıklara vardığında
 kabaran alevler gibi kargılarını coşkuyla
 kalkanlarına vura vura birbirlerine saldırdı.
 Savaşın dehşeti Dolionların tepesine bir kâbus gibi
 1030 çöktü. Krallarının alınına o gece sarayına
 geri dönerek gerdek yatağına uzanması yazılmamıştı.
 Karşısında savaşan Aison'un oğlu saldırarak kargısını
 göğsünün tam ortasına sapladı. Kargının isabet
 ettiği kemikler parçalandı ve kral kaderine boyun
 1035 eğerek kumların üzerine yığıldı. Çünkü kader
 etrafımızı bir duvar gibi çevirir ve ölümlüler
 ondan kaçamaz. Kral da kahramanlar tarafından
 öldürülmekten kurtulduğunu sanırken kader
 ağlarını ördü ve aynı gece onlara karşı savaşırken
 1040 öldü. Onunla birlikte çok yiğit telef oldu. Herakles
 Telekles ve Megabrontes'i öldürdü, Akastos Spodris'i,
 Peleus da Zelys ve savaşta çevik Gephyros'u öldürdü.
 İyi kargı atan Telamon Basileus'un canını aldı, İdas
 Promeus'u, Klytios Hyakinthos'u, Tyndareos'un
 1045 iki oğlu da Megalossakes ile Phlogios'u öldürdüler.
 Ardından Oineus'un oğlu, yiğit İtymoneus ile savaşçıların
 önderi Artakeus'u öldürdü ve tümünün anıları bu yüzden
 hâlâ savaş kahramanları gibi onurlandırılır.
 Diğerleri tez kanatlı şahinlerden kaçan güvercinler
 1050 gibi korku içinde geri çekildiler. Hep birlikte
 sur kapılarına dayandılar ve kentin her yanından
 acılar yaşatan savaşın yüksek sesli çığlıkları yükseldi.
 Ertesi sabah iki taraf da geri dönülemez talihsiz
 hatalarının farkına vardı. Yiğit Minyailer Aineias'ın
 1055 oğlu Kyzikos'un toz toprak ve kanlar içinde cansız

yattığını görünce çok üzüldüler. Dolionlarla birlikte üç gün boyunca saçlarını başlarını yolup yas tuttular. Daha sonra tunç silahlarını kuşanarak mezarının etrafında üç kez dönüp cenaze töreni yaptılar ve âdet olduğu üzere Leimonion bayırında atletizm yarışmaları düzenlediler. Daha sonrakiler görsün diye dikilen anıt mezar hâlâ oradadır. Ama ölenin karısı Kleite de kocasının ölümünden sonra uzun yaşamadı. Boynuna bir ilmik geçirip yaşanan bir felakete daha da kötüsünü ekledi. Genç kızın ölümüne orman nympheleri bile yas tuttu ve tanrıçalar onların gözyaşlarından bir pınar oluşturup bahtsız gelinin anısını ezele kadar yaşatmak için adını Kleite koydular. Zeus'un ağarttığı o gün kadınlı erkekli Dolionlar için en korkunç gündü. Hiçbiri elini yemeklere uzatmadı, değirmende öğütülmüş un uzun süre akıllarına gelmedi ve ateşte pişirilmemiş yemeklerle hayatta kaldılar. O günden beri Kyzikos'ta yaşayan İonlar ölüleri anma törenindeki sunuların ununu kentin kamusal değirmeninde öğütürler. Ardından on iki gün on iki gece boyunca aralıksız fırtınalar koptuğundan denize açılamadılar. Ertesi gece uykuya teslim olan diğer kahramanlar sabaha kadar kendilerinden geçmişken, Ampykos'un oğlu Mopsos ve Akastos derin uykuda olan yoldaşlarının yanında nöbetteydi. Tam o sırada bir yalıçapkını Aison'un oğlunun sarışın başının yanından uçarak melodik ötüşüyle fırtınanın dineceğini haber verdi. Deniz kuşunun hayırlı ötüşünü duyan Mopsos onun anlatmak istediklerini anladı. Tanrılardan biri kuşun havalanıp teknenin pruvasına konmasını sağladı. Mopsos yumuşak

- 1090 koyun postlarının üzerinde yatan İason'u
dürterek uyandırdı ve ona şöyle dedi:
"Aison'un oğlu, kayalık Dindymos'taki
tapınağa çıkarak bütün tanrıların güzel tahtlı
anasının⁴⁰ gönlünü alırsan acımasız fırtına
1095 hemen dinecek. Az önce yatmakta olduğun
yerde baş ucundan geçen yalılıkusunun ötüşü
böyle diyordu. Çünkü rüzgârlar, çevremizdeki
topraklar, deniz ve Olympos'un karlarla kaplı
zirvesi onun gücüne bağlı. Ve o dağlardan
1100 yüce gökyüzüne yükseldiği zaman Kronos'un
oğlu Zeus bile kenara çekilir. Diğer ölümsüzler de
korkunç tanrıçaya benzer şekilde saygı gösterirler."
Böyle konuştu ve İason onu memnuniyetle dinledi.
Yatağından neşeyle kalktı, zaman yitirmeden bütün
1105 yoldaşlarını uyandırdı ve onlara Ampykos'un
oğlu Mopsos'un kehanetini anlattı. İçlerinden
en gençleri boğaları ahırlarından alıp
dağın zirvesine çıkardılar. Diğerleri Kutsal
Kaya'dan palamarları çözdüler ve kürek
1110 çekerek tekneyi Thrakların limanına getirdiler.
Kahramanlardan birkaç kişi tekne de kaldı,
diğerleri tepeye çıktı. Makrialıların tepeleri
ve karşıdaki Thrake kıyıları boyu boyunca
ellerinin altındaymış gibi görünüyordu.
1115 Bosporos'un puslu girişiyle Mysia tepeleri
ve karşı tarafta Aisepos Nehri'nin çağlayan
suları ile Adrasteia'nın Nepeia ovası
ve kenti de görünüyordu. Orada ormanda
yetişen, kuru, yaşlı ve gürbüz bir asma
1120 kütüğü buldular ve ondan dağ tanrıçasına
bir heykel yaptılar. Argos'un ustalıklı yonttuğu
heykeli köklerini en derine ulaştıran ağaç olan

40 Kronos'un eşi ve Zeus'un annesi Rhea.
Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

meşelerle kaplı bir kayalık tepeye dikip yanına
küçük taşlarla bir sunak yaptılar ve başlarına
meşe yapraklarından çelenkler takarak kurban
sundular. Phrygia’da yaşayan Dindymos’un 1125
kutsal anasına, ilahi varlıklar içinde biricik kader
yönlendiricisi ve İdalı ananın yardımcısı olarak bilinen
Titias ve Kyllenos’a ve bir zamanlar nymphe Ankhiale’nin
iki elini Oiaksos toprağına daldırarak Dikte mağarasında 1130
dünyaya getirdiğı Krete’nin İdalı Daktyloslarına yakardılar.
Aison’un oğlu ateşin üzerindeki kurban etlerine şarap
dökerek tanrıçaya fırtınaları başka tarafa göndersin diye
yakardı. Aynı anda Orpheus’un tavsiyesiyle gençler
silahlarını kuşanarak tam teçhizatla dansa başladılar. 1135
Bir yandan da krallarının yasını tutan insanların
uğursuz dövünmeleri rüzgârda dağılsın diye
kılıçlarını kalkanlarına vuruyorlardı. Phrygler
o günden beri Rhea’ya davullar ve romboslarla⁴¹
tapınırlar. Bağışlayıcı tanrıça bunun üzerine kalbini 1140
kutsal kurbanlara açıp hayırlı işaretler gönderdi.
Ağaçlar meyvelerle doldu ve ayaklarının altındaki
yumuşak çimlerin arasından çiçekler fışkırdı.
Ormanın vahşi hayvanları yuvalarından çıkıp
kuyruklarını sallayarak yanlarına geldi. Tanrıça 1145
başka bir mucize daha gerçekleştirdi. O zamana kadar
Dindymon’dan sular akmazken, birden kurak tepede
suyu tükenmeyen bir pınar peyda oldu. Daha sonra
halk ona İason’un Pınarı adını verdi. Kahramanlar
Ayı Dağı’nda tanrıçanın onuruna bir şölen düzenleyerek 1150
kutsal Rhea için ilahiler okudular. Sabaha doğru
fırtına dindi ve kürek çekerek adadan ayrıldılar.

41 Uzun köşelerinden birine kol takılmış eşkenar dörtgen şeklindeki tahta parçası. Hızla çevrildiğı zaman uğultulu bir ses çıkarırdı. Rhea Phrygia’da en çok saygı duyulan tanrıçaydı ve kutsal hayvanı olan aslanların çektiğı bir arabayla gezindiğıne inanılırdı.

- Kahramanlar içlerinden en son kim yorulacak diye birbirleriyle yarışa girdiler. Havadaki durgunluk
- 1155 dalgaları dindirmiş, denizi uyutmuştu. Dingin denizden cesaret alarak tekneye süratle yol verdiler ve tuzlu suları yarararak ilerlerken Poseidon'un ayakları tez beyaz atları ona yetişemiyordu. Gün batımında nehirlerden kaynaklanan çılgın esinti
- 1160 esmeye başladığında bitkin hâlde durmak istediler. Ama Herakles güçlü kollarıyla yorgun kürekçileri çekeştiriyor, teknenin iyi çatılmış kalaslarını sarsıyordu. Mysia sahillerine yaklaşmak isteğiyle Phrygia yakınlarındaki Ryndakos Çayı'nın ağzı ile
- 1165 Aigaion'un mezarının önünden geçerken, dalgalı deniz yüzeyini tarayan Herakles'in küreği tam ortasından ikiye bölündü. Koca yiğit kırık küreğin yarısı ellerinde yere devrildi. Dalgalar küreğin diğer yarısını bir o yana
- 1170 bir bu yana savuruyordu. Hareketsiz kalmaya alışkın olmadığından sessizce etrafına bakındı. Bir bahçıvan ya da çiftçi akşam yemeği için toza toprağa bulanmış hâlde mutluluk içinde tarladan evine dönerken, dermansız dizlerine
- 1175 ve yıpranmış ellerine bakıp guruldayan karnına lanetler okuduğu saatte Arganthonian Dağı'nın eteklerinde, Kios Nehri'nin ağzında bulunan Kios'a vardılar. Bölge halkı Mysialılar onları ilgi ve konukseverlikle ağırladı, ihtiyaç duydukları
- 1180 yiyeceklerle koyunlar ve bol miktarda şarap verdi. Bazıları döşek sermek üzere bayırdan çalı çırpı ve kuru yapraklar topladı. Bazıları ateş yakmak için yakacak odun taşıırken, başkaları derin kaplarda şarapla suyu karıştırdı ya da yemek hazırladı
- 1185 ve hep birlikte karanlıkta Ekbasios Apollon'a kurban sunma töreni düzenlediler. Zeus'un oğlu

yoldaşlarına karınlarını iyice doyurmalarını
 söyledikten sonra kollarına uygun bir kürek
 yapmak üzere ormanın içlerine doğru yürüdü.
 Etrafına bakınarak fazla dalı budağı ve yaprağı 1190
 olmayan, ne uzun ne de kısa, narin edalı
 servi fidanı boyunda bir çam ağacı buldu.
 Sadağını, oklarını ve yayını yere bırakıp
 sırtındaki aslan postunu çıkardı. Tunçla kaplı
 değneğiyle birkaç kez vurup çam ağacını yokladı, 1195
 sonra da gücüne güvenerek iki eliyle gövdesinden
 sıkıca kavradı, ayaklarını yere sağlam basarak
 bütün gücüyle asıldı ve derin köklü fidanı
 köklerindeki toprakla birlikte yerinden oynattı
 ve kışın yıkıcı Orion⁴² ansızın ufukta battığı 1200
 zaman kopan güçlü fırtınaların teknenin
 ana direğini çivileriyle birlikte güverteden
 çekip koparttığı gibi ağacı çekip çıkardı.
 Ardından sadağını, yayını, oklarını, değneğini
 ve aslan postunu alarak kampa geri döndü. 1205
 Tam o sırada Herakles'in can dostu Hylas
 arkadaşı döndüğünde sofraya hazır olsun diye
 akşam yemeği hazırlamak üzere elinde tunç
 bir sürahiyle su bulmak için ormanda kutsal pınarı
 aramaya çıkmıştı. Herakles onu daha bebekken 1210
 Dryoplardan, bir öküz yüzünden tartıştıktan
 sonra öldürdüğü babası tanrısız Theiodamas'ın
 evinden alıp getirdiğinde öyle yetiştirmişti.
 Theiodamas bir lanet yüzünden toprağını
 sürmek zorundaydı ve Herakles hak hukuk 1215
 tanımayan bir halk olan Dryoplara savaş

42 Orion (Avcı Takımyıldızı) gök ekvatoru üzerinde bulunduğu için hem güney hem de kuzey yarıküreden görülebilen, gayet parlak yıldızlardan oluşan, dolayısıyla özellikle kışın kolayca bulunabilen bir takımyıldız. Denizciler gökyüzünde görüldüğünde fırtınalar koptuğuna, Orion'un uğursuz olduğuna inanıyordu.

- açmak için bahane aradığından zorla
ondan sabanına koştuğu öküzü istemişti.
Ama bütün bunları anlatmaya kalkarsam
1220 öykümüzden uzaklaşmış oluruz. Hylas
civarda yaşayanların Pegai adını verdiği
pınara vardı. Oraya vardığında nympheler
yeni dans etmeye başlamıştı, çünkü bu dağın
tepesinde yaşayan nympheler geceleri
1225 Artemis'e ilahiler okuyup onu yüceltirler.
Dorukları ve pınar başlarını mesken tutmuş
nympheler ormanı korumakla görevlidir.
Ama içlerinden bir su perisi pınarın berrak
suyundan çıkmak üzereyken, yanı başında
1230 dolunayın parlak ışınlarıyla yüzü güzellik
ve sevimlilikle kızaran Hylas'ı fark etti.
Artemis aklını başından aldı ve kalbi
heyecanla çarpmaya başladı. Hylas
sürahiye doldurmak üzere pınara doğru
1235 eğilince ve serin su şarıldayarak tunç kaba
akmaya başlayınca genç kız yumuşak
dudaklarından öpmek için sol kolunu
delikanlının omzuna attı ve sağ koluyla
dirseğinden kavrayarak onu suyun içine çekti.
1240 Hylas'ın çığlıklarını bütün kahramanlar içinde
sadece dev Herakles'i karşılamak üzere patikada
bekleyen Eilatos'un oğlu Polyphemos duydu.
Uzaktan kuzuların melemelerini duyarak
peşlerine düşen, ama açlıktan kıvrandığı hâlde
1245 ağılın önündeki çobanlar engel olduğundan
sürüye saldıramayan, bitkinlikten yere düşene
kadar uluyan bir kurt gibi Pegai'ye doğru
koştı. Eilatos'un oğlu yürek paralayıcı
iniltiiler çıkararak pınarın etrafında dolaştı.
1250 Delikanlının vahşi hayvanların ya da onu
pınar başında yalnız kısıtırıp kolay bir av

- olarak gören eşkıyaların saldırısına uğradığını düşünerek koca kılıcını çekti. Elinde kılıçla ilerlerken karanlık patikada aceleyle tekneye doğru yürüyen Herakles'i gördü. Ona nefes nefese acı haberi verdi: "Zavallı dostum, sana kötü haberlerim var. Hylas su için pınara gitti ama geri dönmedi. Eşküyaların ya da vahşi hayvanların saldırısına uğramış olmalı, çünkü çığlıklarını duydum." 1255
- Bu sözler üzerine Herakles'in şakaklarından ter boşandı, kara kanı yüreğinde köpürdü. Taşdığı çam ağacını yere atarak nereye doğru gittiğini bilmeden patikada koşmaya başladı. Boynunu at sineği sokmuş bir boğa gerisinde bayırları bırakıp bazen hiç duraksamadan, bazen de geniş boynunu dikip acı acı böğürerek, sürüsünü ve çobanını hiç umursamadan nasıl koşarsa, çılgına dönen Herakles de öyle koşuyordu. Dizlerini zorlayıp bütün gücüyle koşuyor, arada bitkin düşüp duruyor, gür sesi tepelerde yankılanıyordu. Az sonra şafak yıldızı yüksek dorukların üzerinde yükselip şehir yeli esmeye başladığında, Tiphys rüzgârdan yararlanmak için herkesi tekneye binmeye çağırdı. Coşkuyla tekneye doluştular, palamarları çözüp çapayı çektiler. Yelkenler rüzgârla şişti ve kahramanlar güle oynaya Poseidion Burnu'na doğru denize açıldılar. Neşeli şafak kızıl ufukta yükseldiğinde ve patikalar aydınlanıp çiy kaplı bayırlar ıslık ıslık parladığında yoldaşlarını limanda terk etmiş olduklarının farkına vardılar.⁴³ Sefere katılan savaşıların en yiğidini unuttukları için 1260
- 1265
- 1270
- 1275
- 1280

43 Herakles, Hylas ve Polyphemos.

- 1285 aralarında büyük bir kavga çıktı. Yüreği
büyük bir acıyla burkulan Aison'un oğlu
ne kötü ne de iyi hiçbir şey söyleyemeden
bir köşeye sinip sustu. Sinirinden yerinde
duramayan Telamon yoldaşına sert çıkıştı:
- 1290 “Herakles’i başından savdın ya için rahat etsin
artık! Tanrılar geri dönmemize izin verirse onun
bütün Hellas’a yayılacak şanının gölgesinde
kalmamak için bunu bilerek yaptın. Ama boş boş
konuşmanın ne anlamı var? Entrikacı yoldaşlarından da
- 1295 senden de ayrılarak sefere tek başıma devam edeceğim.”
Sözlerini bitirdikten sonra gözlerinden alevler saçarak
aceleyle Hagnias’ın oğlu Tiphys’in yanına koştu.
Trakyalı Boreas’ın iki oğlu sert sözlerle Aiakos’un
oğluna engel olmasaydı, zaman yitirmeden derin deniz
- 1300 ve ters esen rüzgârla savaşarak Mysialıların ülkesine
geri döneceklerdi. Zavallılar, unutulmaları almak
üzere teknenin geri dönmesini engelledikleri için
daha sonra Herakles onları çok sert cezalandırdı.
İki kardeşi Pelias’ın cenazesinde düzenlenen oyunlardan
- 1305 geri dönerken Tenos Adası’nda öldürdü. Cesetlerinin
etrafına toprak yığdı ve tepelerine iki sütun dikti.
Bunlardan biri –görenleri hayretler içinde bırakacak
şekilde– uğultulu kuzey rüzgârlarıyla salınır durur.
Uzun yıllar sonra böyle olmasını buyurmuş kader.
- 1310 Ama o gün denizin derinliklerinden tanrısâl
Nereus’un bilge kâhini Glaukos çıktı. Kabarık saçlı
başını ve göğsünü beline kadar su yüzüne çıkararak
güçlü elleriyle teknenin pruvasına asıldı ve acele eden
tayfalara seslendi: “Yüce Zeus’un isteğine karşı çıkarak
- 1315 Herakles’i neden Aietes’in ülkesine götürmek istersiniz?
Onun kaderinde Argos’ta kalarak küstah Eurystheus’un
buyurduğu on iki görevi yerine getirmek ve görevlerin
sadece bir kısmını yapsa bile ölümsüzlerin sofrasına

- oturmak yazılmış. Onu aramanıza hiç gerek yok. 1320
- Aynı şekilde Polyphempos'un kaderinde de Mysialıların ülkesinde Kios Nehri'nin denize kavuştuğu yerde muhteşem bir şehir kurması ve hayatını Khalyblerin uçsuz bucaksız ülkesinde tamamlaması yazılmış. Ama su perisi iki arkadaşın bulamayıp arkalarında bıraktığı Hylas'a âşık oldu ve onunla evlendi." Bunları söyledikten sonra denize dalarak yorulmak bilmez dalgaların içinde kayboldu. Karanlık sular girdaplar oluşturarak köpürdü ve tekneyi ileriye doğru itti. Kahramanlar sevindi. Aiakos'un oğlu Telamon İason'un yanına giderek ellerine sarılıp şunları söyledi: 1325
- "Düşüncesizlik ederek canını sıktığım için kızma bana Aison'un oğlu. Üzgün olduğumdan küstahça ve ağır konuştum. Ama gel şu hatamı rüzgâra savuralım ve eskisi gibi dost olalım." 1330
- Aison'un oğlu da ona sağduyu dolu bir yanıt verdi: "Sevgili dostum, iyi bir insana ihanet ettiğimi söyleyerek herkesin önünde bana hakaret ettin. Ama ilk başta çok üzülmemeye karşın sana kin gütmeyeceğim. Sen koyun sürüleri ya da mal mülk için değil, bir dostumuz için sinirlendin. Ve inanıyorum ki başıma bir şey gelseydi aynı şekilde benim için de başkalarıyla kavga ederdin." Böyle konuşup anlaşarak eskisi gibi dost oldular. Diğer ikisine gelince, Zeus'un isteğine uygun olarak Eilaos'un oğlu Polyphemos Mysia'da bir nehrin adını taşıyan şehri kurdu, diğeri⁴⁴ de Eurystheas'ın verdiği görevlerle uğraşmak üzere geri döndü. Ve Mysialıları Hylas'ı ölü ya da diri bulup getirmezlerse ülkelerini yakıp yıkmakla tehdit etti. Onlar da ülkelerinin en iyi gençlerini 1335 1340 1345 1350

⁴⁴ Herakles.

- rehin vererek arkadaşını bulana dek aramaya
devam edeceklerine yemin ettiler. Kios halkı
bu yüzden günümüzde bile Theiodamas'ın
1355 oğlu Hylas'ı aramaya devam ediyor ve güzel
inşa edilmiş Trakhis'i sevgiyle anıyor, çünkü
Herakles rehin aldığı oğullarını buraya yerleştirdi.
Bütün gün ve bütün gece boyunca rüzgâr aralıksız
eserek tekneye yol verdi, ama gün ağarırken hava
1360 dindi, hiç esmez oldu. Kahramanlar önlerinde
uzun bir sahilin uzandığını gördüler ve şafakla
birlikte küreklere asılarak karaya yanaştılar.



II. Kitap

Orada bir zamanlar Genethlios¹ Poseidon'la ilişkiye giren Bithynialı nymphe Melia'nın doğurduğu, Bebrykosların güçlü kralı, erkeklerin en kibirlisi Amykos'un çiftliği ve boğalarının ağılları vardı. Bu adam konuklarını yakışsız bir yarışmaya zorluyor, kendisiyle yumruk dövüşüne girmeyenlerin ülkeden ayrılmasına izin vermiyordu. Bu şekilde komşularının çoğunu katletmişti. O gün de toprağına gelen yolcuların kim olduğunu ve yolculuklarının nasıl geçtiğini soracağına, teknenin yanına giderek kibirle herkese alenen meydan okudu: “Denizden gelenler, bilmeniz gereken bir şey dinleyin! Bebrykosların yasasına göre, ülkeme ayak basan yabancılar yumruklarını kaldırıp benimle yumruk dövüşüne girmeden topraklarımı terk edemezler. Bu yüzden bir an önce içinizden en yiğit savaşıyı seçin ve benimle dövüşmek üzere karşıma çıkarın. Ama bilin ki yasamı umursamaz, dediklerimi yapmazsanız ödeyeceğiniz bedel ağır olacak.” Bu kibirli sözlerini duyan kahramanlar kızdılar, ama herkesten çok kızan Polydeukes² oldu. Yoldaşlarının önüne çıkarak öfkeyle şöyle bağırdı:

1 Genethlios sıfatı yeni doğanların koruyucusu anlamına gelir.

2 Polydeukes güçlü bir boksör olarak tanınıyordu.

- “Kim olursan ol, bir dakika dur da bize böyle kabalık etme, çünkü kuralların neyse onlara uymaya hazırız. Seninle dövüşmeye ben gönüllü olacağım.”
- 25 Hiç çekinmeden böyle konuştu, beriki de gözlerini devirerek avcılarının dağda etrafını çevirip kıştırdığı ve kargıyla yaraladığı, düşmanları çok olduğu hâlde diğerlerini umursamayıp gözlerini sadece kendisini vuran avcıya diken ağır yaralı bir aslan gibi baktı.
- 30 Bunun üzerine Tyndareos’un oğlu kendisini evinde ağırlayan Lemnoslu kadının konukluk armağanı olarak verdiği sık dokunmuş ince şalını çıkardı, diğeri de koyu renkli çift katlı khitonunu³ çıkarıp budaklı dağ zeytininden yapılmış asasını yere attı.
- 35 Ardından iki hasım dövüşü uygun bir yer aramaya koyuldular ve arkadaşlarını iki sıra hâlinde kumun üzerine oturtular. Bedenleri de, görünüşleri de birbirinden çok farklıydı. Biri uğursuz Typhoeus’un⁴ oğlu ya da Zeus’la kavga ettikleri dönemde bizzat
- 40 Gaia’nın doğurduğu canavarlar gibiyken, diğeri, yani Tyndareos’un oğlu, gün batımında gecenin göğünü aydınlatan yıldızlar gibi ışıldıyordu. Zeus’un oğlu işte böyleydi. Yanaklarında yeni yeni tüy bittiği ve gülümseyen gözlerle baktığı hâlde
- 45 vahşi hayvanlar kadar güçlü ve cesurdu. Kürek çekmekten ve yorgunluktan ağırlaşan kollarını sallayarak eskisi kadar çevik olup olmadığına baktı. Amykos hiçbir hazırlık yapmadan sessizce kenarda bekliyor, göğsünden kan akıtmaya
- 50 sabırsızlandığı hasmına dik dik bakıyordu.

3 Typhoeus, Gaia ve Tartaros’un oğlu, yüz başlı bir devdi. Devler Savaşı’nda Zeus’un son rakibi oldu, ona zor anlar yaşattı. Zeus şimşeklerinden korunmak için Sicilya’ya kaçan devi Etna Dağı’nın altına hapsetti. Yanardağın püskürttüğü lav ve dumanların devden kaynaklandığına inanılıyordu.

4 “Khiton” [χιτών] Antik Yunan’da hem kadınların hem erkeklerin giydiği, tek parça kumaştan oluşan, beli kemerle sıkılan bir giysi.

Aralarında duran Amykos'un hizmetçisi
 Lykoreus ikisinin ayaklarının önüne birer
 çift ham, kuru ve sert deri şeridi bıraktı.
 Kral söz alarak kibirle Polydeukes'e seslendi:
 "Daha sonra beñi suçlamayı istemediğim için 55
 kuraya başvurmadan istediğin çifti seç. Şeritleri
 ellerine sar da sordukları zaman kurutulmuş
 öküz derisini kesmede ve delikanlıların yanaklarını
 kanla doldurmada nasıl usta olduğumu anlatırsın."
 Sözlerini bitirdikten sonra hasmı yanıt vermedi 60
 ve gülümseyerek önünde duran şeridi aldı.
 Kastor ile Bias'ın oğlu güçlü Talaos cesur
 olmasını söyleyerek ellerine çabucak şeritleri
 sardılar. Aretos ile Ornytos da Amykos'un
 yanına gittiler. Zavallılar bahtsız kralın ellerine 65
 son kez şerit sardıklarının farkında değildiler.
 Deri şeritler ellerine sarılı karşılıklı durdular
 ve ağır yumruklarını yüzlerinin önüne kaldırıp
 büyük bir hırsla birbirlerine saldırdılar.
 Bebrykosların kralı, kaptanının manevrasıyla 70
 azgın dalgalardan son anda kurtulan bir tekneye
 saldıran fırtınalı deniz gibi hasmını dağıtmak
 istiyordu. Tyndareos'un oğlunu korkutarak
 hareket etmesine fırsat tanımıyordu. Ama o
 ihtiyatlı hareket ederek yaralanmıyor, 75
 darbelerden korunuyordu. Bir süre dövüşüp
 rakibinin güçlü ve zayıf yönlerini anlayınca
 hareketsiz durdu ve yumruklarını hasmının
 yumruklarıyla eşleştirdi. Yanakları ve çeneleri
 döven yumruklar bir teknenin tahtalarına 80
 hiç ara vermeden çivi çakan marangozların
 sesleri birbiri içinde boğulan çekiç darbeleri
 gibi arka arkaya geliyordu. Dişlerini hırsla
 gıcırdatıyor, ikisi de yorgunluktan yere

- 85 yıkılana kadar vuruşlara ara vermiyorlardı.
Bir ara birbirlerinden uzaklaştılar, alınlarından
sel gibi akan terlerini sildiler ve ağır ağır nefes
aldılar. Sonra da sürüdeki bir inek için kapışan
boğalar gibi tekrar dövüşmeye başladılar.
- 90 Amykos boğa öldürmeye hazırlanırcasına
parmaklarının üzerinde yükseldi, ayaklarını
ayırdı ve ağır eliyle hasmına vurdu. Polydeukes
başını geriye çekerek darbeyi omzunda karşıladı,
sonra da dizlerini yaklaştırarak bütün gücüyle
- 95 kralın kulağının arkasına vurdu. Kralın kemikleri
parçalandı ve acılar içinde diz çöktü. Minyailer
coşkuyla bağrışırken kralın ruhu bedenini
terk etti. Bebrykoslar krallarının ölümüne
kayıtsız kalmadılar. Hep birlikte kalın sopalarını
- 100 ve kargılarını kaldırarak Polydeukes'e saldırdılar.
Ama yoldaşları kılıçlarını kınlarından çekerek
önünde sıralandılar. Önce Kastor kendisine
saldıran savaşçıya bir darbe indirerek kafasını
ikiye böldü, yarısı bir yana, diğer yarısı öbür yana
- 105 düştü. Polydeukes dev İtimoneus ile Mimas'ı
karşıladı. Birincisini hızlı ayağıyla böğründen
tekmeleyerek tozun toprağın içine devirdi,
sağ eliyle sol gözüne savurduğu bir yumrukla da
diğerinin göz kapağını parçaladı, gözünü açıkta
- 110 bıraktı. Amykos'un cesur dostu Oreides de
Bias'ın oğlu Talaos'u belinden yaraladı.
Ama tunç silah kemerini parçalayıp derisini
çizdiği hâlde etine değmedi. Aynı şekilde
Aretos da sert sopasıyla Eurytos'un dirayetli
- 115 oğlu İphitos'a vurdu, ama onun eceli daha
gelmemişti. Gerçekten de bir süre sonra
kendisi Klytios'un kılıcıyla öldü. Ardından
Lykurgos'un korkusuz oğlu Angaios hemen

büyük baltasını kaldırdı ve sol elinde kara bir ayı postu tutarak hırsla Bebrykosların arasına daldı. Onunla birlikte Aiakos'un oğulları⁵ ve yiğit İason da savaşa katıldılar. Boz kurtlar kış günlerinde keskin koku alan köpeklerle çobanlara yakalanmadan ağıla saldırıp kalabalık koyun sürüsüne korku salarken, hepsini bir arada gördüklerinden önce kime saldıracaklarını bilemezler, koyunlar da sağa sola kaçışarak birbirlerini ezerler. Kahramanlar kibirli Bebrykoslara işte öyle bir korku saldılar. Ve arıcılar kaya kovuklarındaki arılara duman tuttuğu zaman kesif dumandan baygınlık geçiren arılar bir süre dehşet içinde kovanda uçuştuktan sonra taştan yuvalarını terk edip uzaklara dağıldıklarında olduğu gibi onlar da yerlerinde fazla duramadılar. Dört bir yana dağılarak kralları Amykos'un öldüğünü yaydılar. Zavallı aptallar başlarına gelecek büyük belanın farkında değildiler. Kralın ölümünden cesaretlenen Lykos ve Mariandynosların saldırgan kargıları bağlarıyla köylerini talana geldi. Çünkü onlarla demirce zengin bu bölge için hep ihtilaflıydılar. Kahramanlar da her yerde çiftliklerle ağılları yağmaladılar, sayılamayacak kadar çok koyun topladılar ve içlerinden biri şöyle dedi: "Tanrılardan biri Herakles'i buraya getirseydi bu korkakların hâli nice olurdu bir düşünün! O burada olsaydı, kesinlikle yumruk kavgası bile başlamazdı. Kral kurallarını anlatmaya geldiğinde Herakles kalın sopasıyla ona hem kibrini hem de kurallarını unuttururdu.

5 Salamis Adası'nın efsanevi kralı Aiakos'un oğulları Telamon ve Peleus'tu. Onlar da sırasıyla Aias ve Akhilleus'un babaları oldular.

Onu sahilde tek başına korumasız terk edip
denize açıldık, ama her birimiz onsuz kalmanın
nasıl büyük bir hata olduğunu anlayacağız.”

- 155 Böyle dedi ama her şey Zeus’un arzusuna göre
gelişmişti. Geç saatlere kadar yaralıların yaralarını
sarıp tanrılara kurban sundular ve büyük bir şölen
hazırladılar. Şarap kadehlerinin ve ateşte kızaran
etlerin yanında hiçbirinin gözüne uyku girmedi.
Sarışın başlarını teknenin palamarlarını bağladıkları
160 sahildeki defne ağacının dallarıyla süslediler
ve Orpheus’un liri eşliğinde hep birlikte ilahiler
okudular. Rüzgârsız sahil Zeus’un Therapneli⁶
oğlu için okudukları şarkıların sesiyle yankılandı.
Güneş ufkun derinliklerinden doğarak serin
165 dağ doruklarını aydınlatıp çobanları uyandırdığında
defne ağacının gövdesine bağladıkları palamarları
çözdüler, tekneye yanlarında götürebildikleri kadar
erzak yüklediler ve rüzgârın nefesiyle girdaplı akan
Bosporos’a doğru yol aldılar. Orada teknelerin
170 önünde sarp dağlara benzer, bulutlardan yüksek
dev bir dalga yükselir ve bulut gibi teknenin
tepesinde asılı durur. Teknedeki yolcuların kötü
kaderlerini yenip hayatta kalacaklarına inancı kalmaz,
ama iyi kaptanlar bu dalgayla baş etmesini bilir.
175 Onlar da Tiphys’in ustalığı sayesinde korku
içinde de olsa sağ salım geçebildiler. Ertesi gün
karşıdaki Bithynia sahilinde palamar bağladılar.
Burada, denizin yanı başında Leto’nun oğlunun
bağışladığı kehanet yeteneği yüzünden bütün
180 insanlardan daha ağır bir bedel ödeyen Agenor’un
oğlu Phineus’un evi vardı. O Zeus’a bile saygı
göstermez, ilahi düşüncelerini insanlara anlatırdı.
Tanrıların babası da onu vaktinden önce yaşlandırdı,

6 Polydeukes kastediliyor. Therapne Lakonia’da bir şehirdi.

gözlerinin ferini soldurdu ve kehanetini almaya gelenlerin armağan olarak evine getirdiği yiyeceklerin keyfini çıkarmasını yasakladı.	185
Her seferinde bulutların arasından Harpyialar ⁷ bitiyor, kıvrık gagalarıyla yiyecekleri ellerinin, hatta ağzının içinden çekip alıyorlardı. Bazen hiç yiyeceği olmuyor, bazen de ancak hayatta kalacak kadarını buluyordu. Ama ona da öyle kötü bir koku salıyorlardı ki değil yemeğe, yanına yaklaşmaya bile kimse cesaret edemiyordu.	190
Kahramanların ayak seslerini ve konuşmalarını duyunca Zeus'un kehanetine göre gelişleriyle yediklerinin tadına varmasını sağlayacak kişiler olduklarını anladı. Yatağından kalktı ve ruhsuz bir hayal gibi bastonuna dayanarak duvarlara çarpa çarpa dermansız ayaklarını kapıya kadar sürüdü. Buruşuk teni kirle kaplıydı, bir deri bir kemik kalmıştı ve yaşlılıkla hareketsizlikten elleri kolları titriyordu.	195
Yıpranmış dizlerini ovuşturarak odasından çıkıp kapının eşiğine oturdu. Ayaklarının altındaki toprak dönüyor gibiydi, üstüne karanlık bir baygınlık çöktü ve tükenmiş hâlde sessizce yere uzandı.	200
Kahramanlar merakla etrafında toplandılar. Yaşlı adam göğsünün derinliklerinden zorlukla nefes alarak bir kâhine yakışır şekilde konuştu: “Hellenlerin en seçkinleri! Bir kralın insafsız emri üzerine ve İason yönetiminde Argo teknesiyle koç postunu aramaya çıkan sizlerseniz dinleyin beni! Evet, sizlersiniz! Korkunç zorluklar altında yaşıyor da olsam, aklım hâlâ bütün kehanetlere	205
	210

7 Thauinas ile Okeanos'un kızı Elektra'nın kızları Harpyialar Olympos öncesi tanrılar kuşağından, kadın başlı yarıcı kuşlardı. Rüzgâr tanrısı Zephyros'la birleşerek Akhilleus'un rüzgâr kadar hızlı koşan tanrısal atları Ksanthos ve Balios'u doğurmuşlardı.

- eriyor. Senin sayende Leto'nun oğlu, kralım!
- 215 Habisler için acımasız olabilen yakarışların
tanrısı Zeus, Phoibos ve bu yolculuğa çıkmanıza
bütün diğer tanrılardan daha çok yardım eden Hera'nın
hatırına, yalvarıyorum! Yardım edin, dertlerimden
kurtarın ve ilgi göstermeden terk etmeyin beni.
- 220 Sadece tırnaklarını gözlerime batıran Erinys'le değil,
ezele kadar sürecektir yaşlılığım da başa çıkmak
zorundayım. Çekmekle yükümlü olduğum
dertlerin en büyüğü ise Harpyialar! Bilinmez
bir yerden yıkım getirmek için uçarak ağzımdan
- 225 yemeğimi alıyorlar. Dayanacak hiçbir umudum
kalmadı. Öyle hızlı uçuyorlar ki açlığımı
unutmam onları unutmamdan daha kolay.
Yemem için birkaç lokma bıraktıklarında ise
öyle kötü kokuyor ki dayanılacak gibi değil.
- 230 Kalbi elmas kadar sert bile olsa hiçbir insan
bu iğrenç kokuya bir dakika dahi dayanamaz.
Ama karşı konulamaz ihtiyacım yüzünden
onları sefil mideme indiriyorum. Kehanete göre
Boreas'ın oğulları beni dertlerimden kurtaracakmış.
- 235 Aslında eğer ben zenginliği ve kehanet yeteneğiyle
nam salmış Agenor oğlu Phineas isem ve Thrake'de
hüküm sürdüğüm zaman pahalı düğün armağanları
vererek ablaları Kleopatra ile evlenip evime gelin
getirdiysem yardımına gelenler yabancım olmayacak.”⁸
- 240 Agenor'un oğlu böyle konuştu ve başta Boreas'ın
oğulları olmak üzere bütün kahramanlar çok üzüldü.
Gözyaşlarını silip yanına yaklaştılar ve Zetes acı çeken
yaşlı adamın ellerine sıkıca sarılarak şunları söyledi:
“Zavallı adam! Bütün insanlar içinde kaderi senden kötü
- 245 olan kimse yoktur. Ne yaptın da başına bunca felaket geldi?

8 Kleopatra, Zetes ve Kalais kuzey rüzgârı tanrısı Boreas ile Orithya'nın çocuklarıydı.

Kehanette bulunurken korkunç bir saygısızlık mı yaptın tanrılara? Bu yüzden mi bu kadar kızgınlar sana? Eğer tanrılar bizim için bu onuru uygun gördüyse seve seve yardım ederiz. Ama kalbimizde büyük bir korku var, çünkü tanrılar dünyada yaşayan biz ölümsüzleri çok ağır cezalandırır. Sana yardım edersek tanrıların lanetini üzerimize çekmeyeceğimize ilişkin yemin etmezsen çok istememize rağmen Harpyialara karşı koymayacağız.”

Zetes bunları söyleyince yaşlı adam başını kaldırdı ve görmeyen gözlerini ona dikerek şöyle yanıt verdi: “Sus oğlum ve aklına böyle kötü düşünceler getirme! Bana kehanet sanatını öğreten Leto’nun oğlu, adını anmaya zorlandığımı kötü kaderim ve gözlerimin üstündeki kara bulut şahidim olsun, yalan söylüyorsam aşağı dünyanın hâkimleri öldüğümde bana hiç acımasınlar, tanrılar yardım edeceğiniz için size kızmayacaklar.”

Yeminlerden sonra ikisi de yardım etmeye istekli oldu. Kahramanların genç olanları hemen Harpyialara tuzak kurmak için yaşlı adama yemek hazırladılar ve iki kardeş saldırdıklarında onları kovmak üzere yanında durdular. Yaşlı adam yiyeceklere dokunur dokunmaz Harpyialar aniden kopan fırtına ya da çakan şimşek gibi bulutların arasından çıktılar ve tiz çılgınlık atarak saldırdılar. Kahramanlar onlara engel olmak için yüksek sesle bağırdıkları hâlde her şeyi silip süpürdüler ve arkalarında dayanılmaz bir koku bırakarak denizin üzerinden uçup gittiler. Zeus’un tükenmez bir güçle donattığı Boreas’ın oğulları ellerinde kılıçlarıyla peşlerine takıldılar. Harpyialar Phineus’a gidip gelirken Zephyros’un⁹ nefesi kadar hızlı uçtuklarından tanrıların babasının yardımı olmaksızın onlara yetişmek mümkün değildi. Eğitimli av köpekleri dağ yamaçlarında ceylanlarla

9 Batıdan esen rüzgâr.

280 boynuzlu dağ keçilerinin izlerini sürerek peşlerine
 takıldıkları zaman, dokunacak kadar yaklaşıp
 hırsla dişlerini gıcırdattıklarında olduğu gibi Zetes
 ve Kalais de Harpyialara çok yaklaşıyor, parmaklarının
 ucuyla sırtlarına dokunuyorlardı. Yüzer Adalar'ın¹⁰
 285 üzerinden uçarlarken, tanrıların onayı olmasa bile
 onları kesinlikle parçalara ayırmaya hazırdılar. Ancak
 ayağı tez İris¹¹ kovalamacayı görünce bulutların içinden
 uçup gelerek aralarına girdi ve şu sözlerle onlara engel oldu:
 “Boreas'ın oğulları, Yüce Zeus'un tazıları olan Harpyiaları
 kılıçlarınızla öldürmeniz hiç adil değil. Bundan böyle
 290 Phineus'un yanına bile yaklaşmayacaklarına bizzat ben
 kefil oluyorum.” Bu sözleri söyleyerek tanrılar nezdinde
 en saygın ve en dehşet verici yemin olan Styks'in suları¹²
 üstüne, Moiralar öyle istediği için Harpyiaların Agenor'un
 oğlu Phineus'un evine bir daha yaklaşmayacağına dair
 295 yemin etti. Kahramanlar bunun üzerine teknelerine
 gitmek üzere geri döndüler, eskiden Yüzer Adalar
 adıyla bilinen adalar da bundan böyle Dönüş Adaları
 adıyla anılır oldu. Ardından Harpyialar ve İris de
 ayrıldılar. İlki Minos'un Girit'teki mağaralarına,
 300 İris de hızlı kanatlarını çırparak Olympos'a uçtu.
 Bu arada diğer kahramanlar yaşlı adamın kirli bedenini
 güzelce yıkamış, Amykos'un ülkesinden talan edip

10 İonia Denizi'nde Zakynthos Adası'nın güneybatısındaki iki küçük ada (bugün Strophades).

11 Yer ile gök ve tanrılar ile insanlar arasındaki bağlantıyı simgeleyen gökkuşağı tanrıçası İris hem anne hem baba tarafından Okeanos'un soyundan geliyordu ve Harpyiaların kız kardeşi idi. Hermes gibi tanrıların mesajlarını iletmekle görevliydi.

12 Arkadia'da yüksek bir kayadan çıktıktan sonra yerin altında kaybolan Styks Nehri'nin kaynağının bazı büyümlü özellikler taşıdığına inanılıyordu. Bir tanrı kendini bir yeminle bağlamak istediğinde, Zeus İris'i Styks'ten bir tas su getirmeye gönderir ve yemine tanık olması için suyu Olympos'a götürürdü. Yemin eden tanrı yeminini çiğnerse korkunç bir cezaya çarptırılırdı.

getirdikleri koyunların en iyilerini seçerek tanrılara kurbanlar sunmuştu. Phineus'un evinde gösterişli bir şölen hazırladılar ve yaşlı adam rüyadaymış gibi ruhunu neşelendirerek onlarla birlikte iştahla yedi. Yemekle içkiye doydular ve gece boyunca uykusuz kalıp Boreas'ın oğullarının geri dönmesini beklediler. Yaşlı adam ateşin önünde kahramanların arasına oturarak yolculuklarının sonu ve hedeflerine ulaşp ulaşamayacakları hakkında konuştu: "Dinleyin şimdi! Her şeyi tamı tamına bilmeye hakkınız yok, ama tanrıların öğrenmenize izin verdiklerini sizden saklamayacağım. Eskiden akılsızlık ederek Zeus'un bütün düşüncelerini herkese anlatırken hata ediyordum, çünkü tanrı düşüncelerini öğrenme ihtiyacı duyulsun diye onların eksik bilinmesini ister. Her şeyden önce buradan ayrılır ayrılmaz iki denizin birleştiği noktada karşınıza Kara Kayalar¹³ çıkacak. Bugüne kadar hiç kimse aralarından geçemedi, çünkü derinlere inen kökleri olmadığından havada asılıdılar, sürekli birbirlerine çarpıp tek bir parça olurlar, etraflarındaki tuzlu sular köpürerek üzerlerinde toplanır ve büyük bir gürültüyle sarp sahili döver. Gerçekten de basiretli düşüncelerle ve tanrılara saygı duyarak bu yolculuğa çıktıysanız eğer, tavsiyelerime kulak verin. Düşüncesiz davranarak ve gençliğiniz yüzünden acele ederek kendinize zarar vermeyin. Önce tekneden bir güvercin gönderip onun dar geçitten nasıl geçeceğini izleyin. Kayaların arasından kanatları zarar görmeden sıyrılarak açık denize sağ salım ulaşabilirse, siz de yolunuza devam edersiniz. Kurtuluş ışığınız dualarınıza değil, kollarınızın gücüne bağlı olduğundan bütün gücünüzle küreklere asılıp geçin dar geçitten.

¹³ Kara Kayalar *Odysseia*'da (xiii, 69-70) Kolkhis'ten dönüşte sorun yaşatır-ken, Apollonios burada tersini söylüyor.

- 335 Başka uğraşlarınızı bırakıp dört elle küreklere sarılın,
ama önce tanrılara dua etmenize engel olacak değilim.
Güvercin kayalardan geçemez de ölürse, size hemen
geri dönmenizi öneririm, çünkü en doğrusu tanrıların
340 isteklerine uymaktır. Argo demirden yapılmış bile
olsa kayalardaki kötü kaderden kurtulamazsınız.
Bahtsızlar, gökyüzünün çocuklarının benden gerçekte
olduğundan üç misli ve daha fazla nefret ettiklerini
varsayıyorsanız bile sakın ilahi uyarılarımı göz ardı
etmeyin ve kehanete meydan okuyarak teknenizle geçmeye
345 çalışmayın. Her şey nasıl olması gerekiyorsa öyle olacak.
Kayaların çarpışmasından zarar görmeden açık denize
çıkarsanız eğer, Bithynialıların toprağını sağınıza alarak
ilerleyin. Sarp kayalardan sakının ve çağlayarak akan
Rhebas Deresi¹⁴ ile Kara Burun'un önünden geçtikten
350 sonra Thynias Adası'nın koyuna varacaksınız.
Ardından denize fazla açılmadan Mariandynosların
karşıda uzanan ülkesine yanaşacaksınız. Burada
Hades'in derinliklerine inen dar bir patika vardır
ve yanında yükselen Akherusia Burnu'nun sahilinde
355 kıvrımlı Akheron Nehri sularını derin bir vadinin
içinden akıtarak ovayı dağ yamacından ayırır.
Bir zamanlar Eneteli Pelops'un hüküm sürdüğü
Paphlagonia tepelerinin yakınından geçeceksiniz.
Ülke halkı onunla kan bağları olmasıyla övünür.
360 Arktos'un karşısında, etrafı sarp uçurumlarla
çevrili ve Karambis adıyla bilinen Helike'nin
bir burnu yükselir. Denize yönelik yüzü o kadar
yüksektir ki tepesini hep kuzey rüzgârları döver.
Orayı geçer geçmez önünüzde engin Aigialos
365 sahilleri uzanır. Sahilin sonunda da sarp kayalıkların
arasından büyük bir uğultuyla akan Halys Nehri¹⁵

14 Riva Deresi.

15 Kızılırmak. Strabon'a göre bu adı tuzlalar "halys" [ἅλυσ] arasından aktığı için almıştır.

denize kavuşur. Az ileride daha küçük olan İris Nehri¹⁶ beyaz köpüklü kıvrımlarıyla denize dökülür. Daha ileride büyük ve kavisli bir yarımadanın ardından, geniş ovaları sulayarak gelen Thermodon Nehri¹⁷ 370 Themiskyra Burnu önünde sakin bir körfeze boşalır. Burada geniş Doias Ovası ve Amazonların¹⁸ üç şehri vardır. Onlardan sonra kayalık verimsiz topraklarda yaşadıkları için hayatlarını demir işleyerek kazanan, insanlar içinde en mutsuzları olan Khalypsler yaşar. 375 Bunların yanında, konukseverliğin koruyucusu Zeus'un tapınağı bulunan Geneteus Burnu civarında büyük koyun sürüleri besleyen Tibareniler var. Az ileride, yüksek dağların ormanlık yamaçlarında Mossynikoslar yaşar. Bakımlı ahşap burçlarla korunan 380 ahşap surlarla çevrili mossyn adını verdikleri ahşap evlerinde yaşarlar. Adlarını da bu evlerinden alırlar. Onları geçer geçmez teknenizi karşınıza çıkacak sakin adaya yanaştırın ve her yolu deneyerek insanların yaşamadığı bu adayı mesken tutan binlerce vahşi 385 yırtıcı kuşu kovun. Amazon kraliçeleri Otrere ve Antiope savaşmak üzere sefere çıktıklarında burada savaş tanrısı Ares'e taş bir tapınak inşa etmişlerdi. Bu adada denizden size ayrıntılarını açıklamak istemediğim büyük bir yardım gelecek. Ama size dair 390 iyi niyetler beslediğim için orada kalmanızı öneririm. Kehanet sanatıyla ilgili her şeyi ayrıntılarıyla anlatma yanlısını tekrarlamamın ne gereği var? İleride, adanın karşısındaki topraklarda Philyresler,

16 Yeşilirmek.

17 Çarşamba Çayı.

18 Amazonlar savaş tanrısı Ares ile nymphe Harmonia'nın soyundan gelen ve sadece kadınlardan oluşan savaşçı bir halktı. Soylarını sürdürmek için belirli dönemlerde yabancılarla birleşiyor, sadece kız çocuklarını yanlarına alıyorlardı. Ok atarken daha rahat hareket edebilmek için bir memelerini kesiyorlardı. Adları "memesi olmayan" [ἀ-μαχών] anlamına gelir.

- 395 onların ardında Makronlar ve kalabalık Bekheiri
kabileleri yaşar. Daha ileride Sapeiresler, onların
bitişğinde Byzeresler ve son olarak savaşçı Kolkhisliler
yerleşmiştir. Ama siz uzaktaki saklı sulara varana kadar
denizi tekneyle katedin. Orada, Kytaia toprakları
400 ile Amaranta Dağları'nın ötesinde, Kırkaia ovasında
kıvrımlı Phasis Nehri girdaplı sularını denize akıtır.
Tekneyi kürek çekerek nehrin denize döküldüğü yere
yanaştırdığınızda Kytaiyalı Aietes'in burçlarını ve gölgelik
Ares korusunu göreceksiniz. Burada görüntüsü dehşet
405 saçan bir ejderha etrafını gözetleyerek bir meşenin tepesine
serilmiş koç postunun yanında nöbet tutar. Ne gece, ne de
gündüz yorulmak bilmeyen gözlerine uyku hâkim olmaz.”
Yaşlı adam bunları söyledi ve kahramanlar korkuya kapıldı.
Uzun bir suskunluktan sonra karşılaşacağını duyduğu
410 zorluklara şaşırان Aison'un korkusuz oğlu konuştu:
“Yaşlı adam yolculuğumuzu sonuna dek anlatarak
bizi hedefimize kadar götürdün ve Pontos'ta karşımıza
çıkacak olan korkunç kayaları nasıl geçeceğimize ilişkin
tavsiyelerde bulundun. Ama o kayalardan geçebilirsek,
415 dönüş yolculuğunda Hellas'a varıp varamayacağımızı da
öğrenmek isterim senden. Ben ve yoldaşlarım deneyimsiziz,
ne yapmalıyım, bunca deniz yolunu nasıl ayarlamalıyım?
Kolkhis'teki Aia denizin ve karanın öte ucunda.”
Bunları söyledikten sonra yaşlı adam ona şöyle yanıt verdi:
420 “Oğlum, ölümcül kayalardan kurtulduktan sonra endişe
etmene gerek yok, çünkü Aia'dan dönüşte sana bir tanrı
yol gösterecek. Oraya giderken de yol gösterenlerin
çok olacak. Dostlarım, siz yine de Kıbrıslı tanrıçanın
kurnazlık dolu yardımını düşünün. Çabalarınızın zaferle
425 sonuçlanması ona bağlı, ama daha fazlasını sormayın!”
Agenor'un oğlu böyle konuştu ve tam o sırada
Boreas'ın ikiz oğulları gökyüzünü yararak tez koşan
ayaklarını kapı eşiğine deydirdiler. Kahramanlar onlara

bakmak için yerlerinden kalktılar. Yorgunluktan
 nefes nefese olan Zetes yoldaşlarının ricası üzerine 430
 Harpyiaları nasıl kovaladıklarını, İris'in araya girerek
 onları öldürmelerine nasıl engel olduğunu, tanrıçanın
 bütün iyi niyetiyle nasıl yemin ettiğini ve korkuya
 kapılan kanatlı yaratıkların çok uzaktaki Dirke
 mağarasına nasıl sığındıklarını anlattı. Kahramanlar 435
 ve Phineus gelen haberlere çok sevindiler. Bunun
 üzerine Aison'un oğlu sevecenlikle şunları söyledi:
 "Phineus, gerçekten de tanrılardan biri başına gelen
 felaketlerle ilgilendi ve bizi çok uzaklardan getirterek
 Boreas'ın oğullarının sana yardım etmelerini sağladı. 440
 Bununla birlikte görme yetini de geri verseydi,
 inan ki evime geri dönmüş kadar sevinirdim."
 Yaşlı adam yüzünü asarak üzüntü içinde yanıt verdi:
 "Aison'un oğlu, bunun artık geri dönüşü yok,
 tedavisi mümkün değil! Kör gözlerimin içi bomboş. 445
 Onun yerine tanrının bana tez bir ölüm bağışlamasını
 dilerdim, o zaman ben de mutluluktan payıma düşeni
 alırdım. "Onlar öyle karşılıklı konuşurken,
 sohbetlerinin ortasında gün ağardı. Bunun üzerine
 daha önce de her gün Phineus'un evine uğrayarak 450
 onunla yiyeceklerini paylaşan komşuları geldi.
 Yaşlı adam çok yoksul da olsalar, misafirleri için
 seve seve kehanette bulunur, kehanet yeteneğiyle
 onları büyük belalardan kurtarırdı. Bu yüzden sık sık
 ziyaretine gelir, onunla ilgilenirlerdi. Diğerleriyle 455
 birlikte Phineus'un sevgili dostu Paraibios da gelmişti
 ve komşusunun misafirlerini görünce çok sevindi.
 Çünkü uzun süre önce Hellas'tan yola çıkarak Aietes'in
 ülkesine sefere çıkan bir grup soylunun Thynias toprağına
 uğrayacaklarını ve Zeus'un dileğini yerine getirerek 460
 Harpyiaları kovacaklarını ilk o öngörmüştü.
 Yaşlı adam bilgece sözleriyle herkese teşekkür ettikten sonra

misafirlerini evlerine gönderdi ve sadece Peraibios'tan kahramanlarla birlikte kalarak kendisine eşlik etmesini istedi. Sonra da onu en besili koyununu getirmek üzere ağllarına gönderdi. Phineus arkadaşı evden ayrılınca etrafında toplanan kürekçilere nazikçe şunları söyledi: "Dostlarım, bütün insanlar kibirli ve kendilerine yapılan iyilikleri görmeyecek kadar nankör değiller galiba. Bir gün kaderini öğrenmek üzere evime gelen bu adam da öyle! Gerçekten ne kadar çalışsa, ne kadar uğraşsa da günden güne artan ihtiyaçları altında eziliyor, bir türlü çabalarının karşılığını alamıyordu, çünkü babasının hatasının ağır cezasını ödüyordu. Bir gün babası tek başına ormanda ağaç keserken bir Hamadrya nymphesinin¹⁹ gözyaşlarına ve yakarışlarına kulak asmamıştı. Nymphe ondan tatlı sözlerle kendisine yaşıtt ve uzun süre içinde yaşadığı bir meşe ağacını kesmemesini rica etmişti. Ama o gençliğinin kibriyle düşüncesiz davranıp ağacı kesti. Bunun üzerine nymphe de ona ve çocuklarına lanet okudu. Adam bana geldiğinde başına neler geldiğini anladım ve Thynialı nymphe için bir sunak inşa ederek babasının lanetini kaldırması için ona yakarmasını önerdim. Adam tanrılardan kaynaklanan bu beladan kurtulduktan sonra beni unutmadı ve yardımımı hiç inkâr etmedi. Yanımda kalarak felaketimi benimle paylaşmaya ısrar ettiği için de onu evimden zorlukla kovuyorum."

Agenor'un oğlu bunları söyledikten sonra arkadaşı ağıldan iki koyunla döndü. Yaşlı adam İason ile Boreas'ın oğullarına kalkmalarını söyledi ve hemen yeni gün ağarmak üzereyken kâhinlerin koruyucusu Apollon'a kurban sundular. Kahramanların genç olanları güzel

19 Bir meşe bittiği gün onunla birlikte doğan nymphe. Meşenin içinde yaşar, ağaç öldüğünde onunla birlikte ölürdü.

bir sofrâ hazırladılar. Karınlarını doyurduktan sonra 495
kimileri teknenin bağlandığı sahile gitti, kimileri de
bulundukları evde kaldı ve hep birlikte uykuya daldılar.
Sabahleyin Zeus'un emriyle bütün dünyada esen
mevsimlik esinti²⁰ esmeye başladı. Eskilerin dediğine
göre Kyrene adında bir kız Peneios sulak çayırında 500
koyunlarını otlatıyormuş. Bakire kalmak ve yatağına
kimseyi almamak istiyormuş. Dere kenarında sürüsünü
otlatırken, Apollon genç kızı Haimonia'dan kaçırarak
Libya'da Myrtosion Dağı yakınlarında yaşayan toprak
nymphelerinin yanına yerleştirdi. Orada bol hububat 505
eken Haimonialıların Avcı ve Çoban adlarını
takmış olduğu Apollon'un oğlu Aristaios'u doğurdu.
Tanrı çok sevdiği için uzun süre genç kızla birlikte
taşrada yaşadı ve yetiştirmek üzere oğlunu daha
bebekken Kheiron'un mağarasına gönderdi. Çocuk 510
büyüyüp yetişkin olduğunda Mousalar ona kehanet
ve tıp sanatlarını öğreterek evlendirdiler. Onu
ayrıca Pthia'daki Athamantia ovasında, kayalık
Othrees'te ve Apidanos Nehri'nin kutsal sularında
otlayan koyun sürülerinin çobanı yaptılar. Sirius²¹ 515
Minos Adaları'nı²² yakıp kavurduğu zaman, adaların
halkı buna çare bulamayınca okunu uzağa atan
tanrının önerisiyle delikanlıdan yardım istediler.
Aristaios babasının emriyle Pthia'dan ayrılarak
Keos'a yerleşti, Lykaon'un soyundan gelen Parrhasia 520

20 Meltem.

21 Gökyüzünün en parlak yıldızı olan Sirius, Orion (Avcı) Takımyıldızı'nı
takip eden Canis Major (Büyük Köpek) Takımyıldızı'nın alfa yıldızıdır.
Ufka yakın bir konumda yer alır. Eski uygarlıkların kültürlerinde büyük
yer edinmiş olan Sirius mevsim geçişlerinde, denizcilerin pusulalarında ve
mitolojilerde de bol bol kullanılmıştır. Mavi-beyazımsı bir yıldız olmasına
karşın atmosferimizdeki etkileşimler sebebiyle sürekli göz kırpar ve hafif
bir renk değişimi algısı yaratır. Güneşle birlikte batıyor görünümünü verdi-
ği yaz aylarında yeryüzünü kasıp kavurduğuna inanılırdı.

22 Siklad Adaları.

halkını bir araya getirerek serinlik sağlayan Zeus²³
 için büyük bir sunak inşa etti ve dağ başlarında
 Sirius ile Kronos'un oğlu Zeus'a kurbanlar sundu.
 Buna karşılık olarak Zeus'un gönderdiği mevsimlik
 525 esintiler kırk gün boyunca dünyayı serinletir. Keos
 Adası'nda rahipler hâlâ Köpek Yıldızı'nın batışından
 önce kurbanlar sunarlar. Efsane bunları söyler!
 Thynialılar Phineus için yaptıklarına teşekkür
 etmek üzere kahramanlara çok sayıda konukluk
 530 armağanı sundular, gitmelerine izin vermediler.
 Daha sonra karşı sahilde on iki kutsanmış
 tanrı için bir sunak inşa ettiler ve kurbanlar
 sunup kürek çekmek üzere hızlı teknelerine
 bindiler. Yanlarına bir güvercin almayı da
 535 unutmadılar ve korkudan büzüşen kuşun
 bakımıyla ilgilenmeyi Euphemos üstlendi.
 Tekneyi karaya bağlayan çiftte palamarları
 çözdüler, ama denize açılmaları Athena'nın
 gözünden kaçmadı. Ağır olmasına rağmen onu
 540 rahatça taşıyan hafif bir buluta bindi ve kürekçilere
 dair dostça düşüncelerle denize açıldı. Vatanından
 uzak yolculuk eden bir insan –ki çoğumuz sıklıkla
 yüreğimizde acı duyarak öyle yaparız, çünkü
 hiçbir ülke çok uzak değildir ve denizden ya da
 545 karadan eve dönüş yolları gözümüzün önünde
 canlanır– silya aç gözlerini nasıl bir o yana
 bir bu yana çevirirse, Zeus'un kızı da aynı şekilde
 hızla uçarak Thynia'nın konuksevmez sahiline
 ayak bastı. Kahramanlar iki tarafı sarp kayalarla
 550 çevrili rüzgârlı geçide vardıklarında girdaplı
 akan sular tekneyi sağa sola savururken
 korkuyla yollarına devam ettiler. Birbirine
 çarpan kayaların kulakları sağır eden uğultusu

23 Özgün metinde "Ikmaios" [Ἰκμαίος].

dalgaların dövdüğü sahilde yankılanıyordu.	
Hagnias'ın oğlu Tiphys'in emriyle Euphemos	555
ellerinde güvercinle güverteye çıktı, tayfalar	
da kollarının gücüne güvenerek kayaların	
arasından geçmek üzere hırsla kürek çektiler.	
Bir dönemeci geçerken kayaların son kez	
açıldığını gördüler ve kalpleri korkudan	560
duracakmış gibi oldu. Euphemos hemen	
güvercini serbest bıraktı, kürekçiler de	
ne olacağını görmek için başlarını kaldırdılar.	
Kuş aralarından geçer geçmez kayalar, hızla	
birbirlerine doğru hareketlenerek çarpıştılar.	565
Dalgalar köpürerek bir bulut gibi yükseldi,	
gökyüzüyle deniz vahşi bir kükremeye	
sarsıldı. Vahşi deniz sarp kayaların altında	
gizlenen oyuk mağaraları doldururken	
uğulduyor, karayı döven dev dalgalardan	570
bembeyaz köpükler uçuşuyordu. Akıntı	
teknenin etrafını sardı ve kayalar kapanırken	
güvercinin kuyruğunun tüylerini kopardı,	
ama kuş sağ salim uçup gitti. Kürekçilerden	
büyük bir çılglık koptu ve kayalar yeniden	575
açıldığı için Tiphys bütün güçleriyle kürek	
çekmelerini emretti. Korku içinde öyle yaptıkları	
hâlde akıntı tekneyi kayaların arasına sürükledi.	
Başlarının üzerinde kaçınılmaz bir yıkım	
kol gezdiğinden dehşete kapıldılar. Şimdi	580
önlerinde geniş Pontos uzanıyordu, ama	
dağ yüksekliğinde kıvrımlı dev bir dalga	
aniden yollarını kesti. Üzerlerine düşeceğini,	
tekneyi baştan başa sularla örteceğini sanarak	
başlarını eğdiler. Ama Tiphys usta bir kürek	585
manevrasıyla dalgayı altına aldı ve kayalardan	
uzaklaşan tekne uzun süre havada asılı kaldı.	

Euphemos bir kürekçiden diğerine koşarak
 bütün güçleriyle kürek çekmelerini söylüyordu,
 590 onlar da çılgılık çılgılığa denizi dövüyordu. Ama
 dalgalar bir adım ilerleyen tekneyi iki adım
 geriye itiyor, kürekler kahramanların zorlamasıyla
 yay gibi kıvrılıyordu. Tam o sırada devasa
 bir dalga üzerlerine gelerek tekneyi bir silindir
 595 gibi kabarık denizin içine sürükledi ve akıntı
 onu çarpışan dalgaların arasında sabitledi.
 Sular iki tarafından çarpıp onu sarsıyor, tahtaları
 gıcırdatıyordu. Bunun üzerine Athena sol eliyle
 kayalardan birini durdurdu, diğer eliyle de tekneyi
 600 itti ve rüzgârı yaran kanatlı bir ok gibi Pontos'a
 geçtiler. Ama hızla kapanan kayalar birbirine
 çarparken pupanın en ucunu parçaladılar.
 Athena güvende olduklarını görünce Olympos'a
 geri döndü. Kayalar da kutsanmış tanrıların emriyle
 605 birbirinin karşısında kök saldılar ve aralarından
 geçen teknelerle tayfalarını bir daha engellemediler
 Kahramanlar yaşadıkları büyük korkudan sonra
 gökyüzüyle denizin önlerinde uzandığını görünce
 rahat bir nefes aldılar. Hades'ten kurtulduklarını
 610 söylüyorlardı ve aralarından ilk Tiphys konuştu:
 "Teknemiz ve biz umarım kesin olarak tehlikeyi
 savuşturduk artık. Bunu sağlayan da teknenin
 tahtalarını bir araya getirirken Argos'un ruhunu
 tanrısal bir güçle donatan Athena'dan başkası
 615 değil. Demek ki batıp gitmek kaderimizde yokmuş.
 Bir tanrı bizi kurtarıp kayalardan geçirdiğine göre
 kralın emri için endişelenme artık Aison'un oğlu.
 Agenor'un oğlu Phineus'un dediğine göre bundan
 sonra karşımıza çıkacak engelleri kolay aşarız."
 620 Böyle konuştu ve açık denizde rotayı Bithynia'ya
 doğru çevirdi. İason da nazik sözlerle ona yanıt

verdi: “Acımı unutturmak için neden böyle konuşursun? Düzeltilmesi olanaksız büyük bir hata yaptım. Pelias emrini verdiğinde, beni acımasızca parçalara ayıracağını da bilsem, yüzüne karşı hayır demeliydim. Büyük bir korkuya ve dayanılmaz bir endişeye kapıldım şimdi. Buz tutmuş denizlerde yol alırken ve yeni karalara ayak basarken çok korkuyorum, çünkü her yer düşman dolu. Benim hatırım için bir araya geldiğiniz ilk günden beri düşüncelere dalıyorum, her günümü iç çekişlerle dolu bir gece izliyor. Sadece kendi hayatından sorumlu olduğun için senin konuşman kolay. Ama ben seni, onu ve bütün diğer arkadaşlarımı Hellas’a sağ salım geri götürebilecek miyim diye düşünmeliyim.” Böyle konuşarak arkadaşlarını sınadı, onlar da onaylayan sözlerle bağırarak destek verdiler. İason desteklerine sevinerek sözlerine devam etti. “Dostlarım, yiğitliğiniz cesaretimi artırıyor. Tehlikelerde dimdik durduğunuza göre, artık Hades’in uçurumlarından geçecek olsam bile korku duymayacağım. Çarpışan kayalardan geçtik, şimdi de Phineus’un tavsiyelerine uyarak yolumuza devam edersek bu türden başka bir zorlukla karşılaşacağımızı sanmıyorum.” Böyle konuştu ve kürekçiler rahatlayarak bütün güçleriyle küreklere asıldılar. Hızlı akan Rhebas Deresi’ni ve Kolone kayalığını geçtikten hemen sonra Melaina Burnu ile Phyllis Nehri’nin ağzına vardılar. Dipsakus bir zamanlar burada bir koçun sırtında Orkhomenos kentini terk eden Athamas’ın oğlunu evinde konuk etmişti. Bir otlak nymphesinin

oğluydu ve hiç küstah değildi. Annesiyle birlikte babasının nehrinde yaşıyor, sürülerini sahilde otlatıyordu. Tapınağını, nehrin geniş kıyılarını, ovayı ve derinden akan Kalpe'yi gördüler
660 ve hızla önlerinden geçtiler. Rüzgârsız sakin gece boyunca yorulmak bilmez küreklerine asıldılar. Sabana koşulmuş öküzler ıslak toprağı sürerken baldırlarından ve boyunlarından seller gibi ter akar ve boyunduruğun altından yan bakarlar.
665 Kuru nefesleri boğazlarından iniltilelerle çıkarken toynaklarını gün boyunca toprağı nasıl derin gömerlerse kahramanlar da küreklerini denizin üzerinde öyle sürüklüyordu. Tanrısal ışığın henüz yeryüzüne inmediğı,
670 karanlığın kopkoyu olmadığı, ama geceyi hafif bir ışımanın araladığı, insanların uyandığı ve alacakanlık adını verdiği saatte ıssız Thynias Adası'nın limanına vardılar ve yorgun argın karaya yanaştılar. Karşılarında Lykia'dan yola çıkarak
675 kalabalık Hyperboreia²⁴ halkına gitmekte olan Leto'nun oğlunu gördüler. Altın saç lüleleri yüzünün iki yanından salkım salkım yanaklarına dökülüyordu. Sol elinde gümüş bir yay vardı ve omzuna oklarını koyduğu bir sadak asmıştı. Koca ada ayaklarının
680 altında sarsılıyor, sahil dalgalar altında kalıyordu. Aciz bir şaşkınlığa kapıldılar, hiçbiri gözlerini kaldırıp tanrının güzel gözlerinin içine bakmaya cesaret edemedi. Başları eğik durup beklediler, ama o gökyüzünü yararak denize doğru uçu.
685 Az sonra Orpheus kahramanlara şunları söyledi:

24 Hyperboreialılar uzak kuzeyde, kuzey rüzgârı Borcas'ın estiğı noktanın ötesinde yaşayan efsanevi bir halktı. Apollon yıldızların tam bir devir yaparak yeniden aynı konuma geldikleri on dokuz yılda bir Hyperboreia ülkesine gider, lirinini eşliğinde kendi bestelediğı ezgileri seslendirirdi.

“Haydi dostlarım, tanrı buradan geçerken
 bize şafak vakti görüldüğüne göre, bu adaya
 Şafağın Apollon’u adını verelim. Haimonia’ya
 sağ salim geri dönmemizi nasip ederse de ona
 boynuzlu birkaç keçi kurban ederiz. Ama şimdi 690
 ateşte kızaran kurban etlerinin kokusuyla ve sunularla
 gönlünü alalım. Esirge bizi kralım, esirge bizi
 bu görünüşünle!” Bunları söyledi ve yiğitler
 tanrıya taşlarla bir sunak inşa ettiler. Bazıları da
 derin ormanda otlayan geyik ve yaban keçisi 695
 sürülerini avlamak üzere adayı dolaştı.
 Leto’nun oğlu onlara istedikleri avları verdi.
 Büyük saygıyla Şafağın Efendisi Apollon’un
 adını anarak av hayvanlarının ikişer budunu
 yağ tabakalarına sarıp sunakta yaktilar. 700
 “Selam olsun sana sağaltan tanrı Phoibos,
 selam olsun sana!” ilahisini okuyarak kurban
 ateşinin etrafında raks ettiler. Oiagros’un
 yakışıklı oğlu da Bistonias²⁵ liriyle lüle lüle saçlı
 tanrının daha tüyü bitmemiş bir delikanlıyken 705
 Parnassos’un kayalık uçurumlarında okuyla
 dev Delphyne’yi²⁶ nasıl öldürdüğünü anlatan
 melodik bir şarkıya başladı. “Merhamet et bize!
 Öyle olması gerektiği için sadece Koios’un kızı
 Leto’nun sevgili elleriyle dokunduğu saçları 710
 hiç kesilmeyen tanrım.” Pleistos’un kızları
 Korykia nympheleri²⁷ de Phoibos için söylenen
 bu güzel ilahiye “Sağaltıcı, sağaltıcı”²⁸ nakaratıyla
 eşlik ediyorlardı. Tanrıyı ilahiler ve danslarla

25 Bistonialılar Trakya’da yaşayan bir boydu.

26 Delphyne, Delphoi’de Apollon’un ele geçirdiği eski tapınağın yanındaki
 çeşmenin üstündeki gözcüydü.

27 Korykia Parnassos Dağı’nda bir mağara, Pleistos ise Delpoi yakınlarındaki
 bir dereydi.

28 Özgün metinde “ii, ie” [ἰῆ, ἰε].

- 715 kutladıktan sonra, kutsal kurbanlara dokunarak
ve sunularla her zaman uyum içinde birbirlerine
yardımcı olacaklarına dair ant içtiler. Namılı
Homonoia'yı²⁹ onurlandırmak üzere inşa
ettikleri tapınak hâlâ yerinde durur. Üçüncü
720 gün ağardığında kuvvetli batı rüzgârının
esmeye başlamasıyla kayalık adadan ayrıldılar.
Karşılarındaki sahilde Sangarios Nehri'nin³⁰ ağzını,
Mariandynosların verimli topraklarını, Lykos
Çayı'nı ve Anthemoieis Gölü'nü görüp önlerinden
725 geçtiler. İlerledikçe teknenin halatları ve diğer
teçhizatı kuvvetli rüzgârla sarsılıyordu. Sabaha
doğru rüzgâr dindi ve Akherusia Burnu'nun
limanına vardıklarını görerek sevindiler.
Sahil burada Bithynia denizine bakan sarp
730 kayalarla yükselir ve altındaki zeminde
dalgaların dövdüğü taşlar sıkıca kök salmıştır.
Uğultulu deniz burnun etrafında çağlayarak
döner ve en yüksek tepesi gür yapraklı çınar
ağaçlarıyla kaplıdır. Kayalığın karaya bakan
735 tarafında Hades'in mağarasına açılan, üstü
kayalar ve ağaçlarla örtülü derin bir oyuk
vardır. Korkunç derinliklerden çıkan dondurucu
buharlar sabah çiyinin üstünü ancak öğle güneşi
altında eriyen buzla kaplar. Kayalık hiçbir zaman
740 sessizliğe gömülmez. Denizin durmak bilmez
uğultusuna mağaradan çıkan soğuk rüzgârla
titreşen yaprakların hışırtısı eşlik eder. Yüksek
dağlardan derin bir yatak içinde akarak gelen
Akheron Nehri³¹ burnun doğusundan denize

29 "Homonoia" [ὁμόνοια] uyum, ahenk ve barış anlamlarına gelir. Anlaşma-
nın kişileştirilmiş hâli olan Homonoia'nın Olympia'da bir tapınağı vardı.

30 Sakarya Nehri.

31 Ölüler diyarına varmak için ruhların geçmek zorunda olduğu nehirdi. Kha-
ron adında bir sandalcı onları bir kıyısından karşıya geçiriyordu.

dökülür. Daha sonraki yıllarda Mariandynos halkının toprağına yerleşmek üzere gelen Nisa Megaralıları nehre Tayfaları Kurtaran adını verdiler, çünkü fırtınaya yakalandıkları zaman kendilerini ve teknelerini kurtarmıştı.	745
Tekneyi bu yoldan Akherusia Burnu'na getirdiler ve rüzgârın dinmesiyle karşı tarafa yanaştılar. Ülkenin kralı Lykos'un ve diğer Mariandynosların geldiklerini fark etmesi uzun sürmedi. Önceden duyduklarına göre kahramanları Amykos'un katilleri olarak tanıyorlardı, bu yüzden dostluk gösterdiler.	750
Her taraftan toplanarak özellikle Polydeukes'i bir tanrıymış gibi karşıladılar, çünkü uzun süreden beri kibirli Bebrykoslarla bir anlaşmazlıkları vardı. Hep birlikte şehre inerek Lykos'un sarayında toplandılar, bütün gün boyunca dostluk duygularıyla ziyafete oturup tatlı tatlı sohbet ederek ruhlarını eğlendirdiler.	755
Aison'un oğlu tek tek yoldaşlarının adlarını ve soylarını sıraladı, Pelias'ın emrinden bahsetti. Lemnoslu kadınlara nasıl konuk edildiklerini, Dolionların ülkesinde Kyzikos'a neler yaptıklarını, Mysia ülkesine ve Kios'a nasıl vardıklarını, onayını almadan nasıl Herakles'i orada bıraktıklarını ve Glaukos'un söylediklerini anlattı. Son olarak Bebrykosları ve Amykos'u nasıl öldürdüklerini, Phineus'un başına gelen felaketi ve kehanetlerini, Kara Kayalar'dan nasıl geçtiklerini ve bir adada Leto'nun oğluyla nasıl karşılaştıklarını anlattı. Lykos duyduklarından hoşnut kaldı, ama Herakles'i bırakıp gitmelerine üzüldü ve bunu kahramanlara da söyledi: "Aietes'e gitmek üzere çıktığınız uzun yolculukta çok önemli bir yiğidin yardımlarından mahrum kalacaksınız. Onu yıllar önce Asia ülkesini yayan aşarak savaşsever Hippolyte'nin kemerini getirdiği zaman babam	760
	765
	770
	775

Daskylos'un sarayında tanımıştım. O zamanlar
780 yanaklarımda yeni yeni tüy bitiyordu. Mysialılar
–halkımızın hâlâ acıklı ağıtlar okuyarak yasını
tuttuğu– ağabeyim Priolas'ı öldürdüğünde,
gençlerin arasında yakışıklılığı ve dayanıklılığıyla
sivrilen güçlü Titias'ı yumruk yarışmasında
785 yenip öldürmüş, dişlerini yere dökmüştü.
Mysialılarla birlikte bize komşu topraklarda yaşayan
Mygdonları da yenip babamın hükümranlığına
bağlamış, Rhebas'ın ağzına ve Kolone kayalıklarına
kadar Bithynia boylarının topraklarını ele geçirmişti.
790 Ardından Pelops'un Paphlagonlarına ve Billaius'un
karanlık sularının çevresinde yaşayan herkese boyun
eğdirmişti. Oysa şimdi Herakles uzaklarda olduğu için
Bebrykoslar ve Amykos'un kibri bana zarar veriyor.
Topraklarımdan büyük parçalar kopararak sınırlarını
795 derinden akan Hypios'un otlaklarına kadar genişlettiler.
Ama siz onları cezalandırdınız ve iddia ediyorum ki
Tyndareos'un o gün o adamı öldürerek Bebrykoslara
savaşı getirmesi tanrıların isteği dışında gerçekleşmiş
değil. Şimdi yardımınız karşılığında neler yapmam
800 gerekiyorsa yapacağım, çünkü güçlüler kendilerine
yardım ettiğinde zayıflar karşılık vermelidir.
Bu yüzden size oğlum Daskylos'u yoldaşınız olarak
yanınıza almanızı öneririm, çünkü size eşlik ederse
deniz yolculuğunuz süresince Thermodon Nehri'nin
805 ağzına gelene kadar herkes size dostça davranacak.
Ayrıca Akherusia Burnu'nun tepesinde Tyndareos'un
oğulları için bir tapınak inşa edeceğim. Açıktan geçen
denizciler tapınağı görüp yardım dilemek için dua
etsinler. Ve onlara tanrılar için yapıldığı gibi şehir
810 dışında, iyi kazılmış ovada verimli topraklar ayıracağım.”
Gün boyunca sofrada başında eğlendiler. Ertesi sabah
şafak vaktinde aceleyle limana indiler. Lykos değerli

- hediyeler getirerek onlarla birlikte limana inip yolculuğa katılmak üzere oğlunu yanlarına verdi. Orada kehanet sanatının ustası Abas'ın oğlu İdmon'u kader çarptı, ama öyle olması gerektiği için kehanet konusundaki bilgisi onu kurtaramadı. Bir nehrin sazlarla kaplı kıyısında bataklık nymphelerinin bile çekindiği bir canavar, beyaz dişli bir yaban domuzu koca göbeğini ve böğrünü serinletiyordu. Geniş otlakta tek başına otluyordu ve onu kimse görmemişti, Abas'ın oğlu çamurlu nehrin dik kıyısı boyunca ilerlerken, hiç beklenmedik bir anda kükreyerek sazların arasından fırladı, delikanlının baldırına saldırarak adale bağlarıyla kemiklerini parçaladı. İdmon var gücüyle keskin bir çığlık atarak yere yıkıldı. Bütün arkadaşları bağırarak çığlığına yanıt verdiler. Peleus sazların arasına dönen katil yaban domuzuna kargısıyla hamle yapınca vahşi hayvan tekrar saldırdı. Ama İdas onu vurdu ve canavar böğürerek keskin kargının yarasıyla yere yıkıldı. Onu orada bıraktılar ve yoldaşları can çekişmekte olan İdas'ı tekneye taşıdı. Delikanlı az sonra onların kollarında can verdi. Yolculuklarını tamamen akıllarından çıkararak arkadaşlarının yasını tuttular, ona üç gün üç gece boyunca ağıtlar yaktılar. Dördüncü gün ülkenin kralı Lykos ile halkının da katıldığı görkemli bir cenaze töreni düzenlediler ve âdet olduğu üzere mezarı başında çok sayıda koyun kurban ettiler. Akherusia Burnu'nun az ilerisinde sonraki nesiller görsün diye yiğit için bir anıt dikildi. Üstüne dikilen tekne inşasında kullanılanlardan bir yabani zeytin ağacı yeşil yapraklarıyla hâlâ gelişip serpiliyor. Eğer Mousaların yardımıyla öyküyü olduğu gibi anlatmam gerekirse, Phoibos'un Nisaili Boiotialılara İdmon'a şehirlerinin

kurucusu olarak tapınmalarını ve evlerini yabani
zeytin ağacının etrafında inşa etmelerini emrettiğini
söylemeliyim. Ama onlar günümüze kadar Aiolos'un
850 oğlu tanrı yüzlü İdmon yerine Agamestor'a tapınıyorlar.
Peki, başka kim öldü? Çünkü kahramanlar başka
bir arkadaşları için bir mezar daha yaptılar ve orada
hâlâ iki mezar görünüyor. Rivayete göre Hagnias'ın
oğlu Tiphys ölmüş, daha ileriye gitmek yokmuş
855 kısmetinde. Yoldaşları Abas'ın oğlunun cenazesini
kaldırırken kısa süreli bir hastalık sonucu hayata
gözlerini yummuş. Büyük yaslarının acısını yaşarken
dayanılması imkânsız bir felaket gelmişti başlarına.
Onu da zaman yitirmeden toprağa verdikten
860 sonra giysilerine sıkıca sarılarak ne yiyecek
ne de içecek düşünemez hâlde sessizce sahilde
toplandılar. Geri dönmeye ilişkin bütün umutları
söndüğü için ruhları üzüntüyle dolmuştu. Hera
Angaios'a cesaret aşılmasaydı, acıları yüzünden
865 belki de yerlerinden hiç ayrılmayacaklardı.
Astypalaia'nın İmbrasos'un sularının yanında
Poseidon'a doğurduğu genç, tekne yönetmekte
ustaydı. Peleus'un yanına giderek şunları söyledi:
"Aiakos'un oğlu, maceramızı yarıda kesip gurbet
870 ellerde dolaşmak yakışır mı bize? Savaş tecrübem
yüzünden değil, tekne yönetmedeki ustalığım
yüzünden postu aramak üzere Parthenia'dan³²
çağırdı beni İason. Bu yüzden tekne için endişe etme.
Ayrıca aramızda teknelerden anlayan başkaları
875 da var. İçlerinden hangisini dümene oturtsak
yolculuğumuz zarar görmez. Cesaret verici bu sözleri
hemen aktar da hepimiz görevimizi hatırlayalım."
Böyle konuştu ve Peleus'un yüreği mutlulukla doldu.
Yoldaşlarının arasına girerek onlara şunları söyledi:

³² Samos'ta (Sisam) bir nehir.

- “Dostlarım, neden boş yere üzüntüden kahroluyorsunuz? 880
İki yoldaşımızın alınlarına yitip gitmeleri yazılmış,
ama aramızda başka kaptanlar da var ve sayıları
gayet fazla. Haydi burada gereksiz yere zaman
yitirmeyelim, üzölmeyi bırakın ve işinize sarılın.”
Aison’un oğlu şaşkınlıkla Peleus’a yanıt verdi: 885
“Aiakos’un oğlu, nerede bu kaptanlar? Deneyimli
olduklarını söylediğimiz yoldaşlarımız gözlerini
indirip benden daha çok kahroluyorlar üzüntüden.
Aietes’in ülkesine gitmeyi ya da kayaları aşarak
Hellas’a dönmeyi başaramazsak geleceğimiz 890
ölülerinki gibi felaketle sonuçlanacak korkarım.
Üstümüze kötü bir kader çökerek, bizi burada
yaşlanana dek şandan şöhretten uzak tutacak.”
Böyle konuştu ve tanrıçanın özendirdiği Angaios
büyük ciddiyetle teknenin kumandasını almaya gitti. 895
Ardından Erginos, Nauplios ve Euphemos da seve seve
dümene geçmek için ayağa kalktılar. Ama diğerleri
engel oldu ve kahramanların çoğu Angaios’a güvendi.
On iki gün sonra batıdan kuvvetli rüzgâr esmeye
başlayınca şafakla birlikte yola çıktılar. Kürek 900
çekerek Akheron Nehri’nin ağzını süratle aştılar.
Rüzgâra güvendiler ve yelken açıp denizi yarararak
sükûnet içinde yollarına devam ettiler. Kısa süre
sonra Kallikhoros Nehri’nin ağzının önünden geçtiler.
Zeus’un oğlu Nyseos yanlarında yaşadığı Hint 905
boyalarını terk ederek Thebai’ye yerleşmek üzere
buradan geçtiğinde, geceler boyunca yüzü hiç gülmeden
bir mağaranın önünde kutsal ve gizemli törenlerle
danslar düzenlemişti. Komşular bu yüzden nehre
Kallikhoros, mağaraya da Aulion adını verdiler. 910
Oradan Aktor’un oğlu Sthenelos’un mezarının önünden
geçtiler. Herakles’le birlikte Amazonlara karşı verdiği
büyük savaştan dönerken okla vurulmuş, sahilde

can vermişti. Bir süre bekleyip ilerlemediler, çünkü
 915 Persephone memleketinden gelen hemşerisi gençlere
 yakından bakmak için yalvaran Sthenelos'un gözü yaşlı
 ruhunu kısa bir süre için yanlarına göndermişti.
 Ruh mezarının tepesine çıkarak tekneye baktı. Görünümü
 savaşa gittiği zamanki gibiydi ve başında dört köşeli,
 920 üstü kırmızı sorguçu güzel tolgası parlıyordu.
 Sonra hayranlıkla bakan kahramanların gözleri
 önünde, koyu karanlık içinde kayboldu. Ampykos'un
 oğlu Mopsos ona kutsal sunular sunulmasını önerdi.
 Kahramanlar hemen yelkenleri topladılar ve palamarı
 925 bağlayarak karaya çıktılar. Mezarı etrafında sunular
 sunup kurbanlar keserek Sthenelos'u onurlandırdılar.
 Toprağa sunu döktükleri yerin yanına teknenin
 koruyucu tanrısı Apollon için bir sunak inşa
 ederek kurban etleri yaktılar. Orpheus buraya
 930 lirini bağışladı ve bölge bu yüzden Lira adını aldı.
 Kuvvetli rüzgâr çıktığı için hemen tekneye bindiler,
 yelken açıp halatlarla yelkenleri iyice gerdiler. Tekne
 kendini rüzgâra teslim ederek hedefini hiç şaşmadan
 ve kanatlarını çırpmadan havada süzülen bir atmaca
 935 gibi dalgalı denizin üzerinde hızla kaymaya başladı.
 Az sonra nehirlerin en sakini olan Parthenios'un³³
 denize kavuştuğu noktayı geçtiler. Leto'nun kızı
 avlanmayı bitirip gökyüzüne yükselmeden önce
 yorgun bedenini iştah kabartan sularında serinletir.
 940 Gece boyunca hiçbir yerde durmadan yollarına
 devam ettiler. Sesamos, dağlık Erythini, Krobialos,
 Kromna ve ormanlarla kaplı Kytoro'nun önünden
 geçtiler. Gün ağarırken Karambis'i aştılar,
 ardından bütün gün ve gece hiç ara vermeden
 945 uzun Aigialos sahili boyunca kürek çektiler.

33 "Parthenios" [Παρθένιος] bugün Bartın. Afrodit çayın sularında yıkandığı için "bakirenin" anlamına gelen bu adı almıştır.

Bir süre sonra Assyria sahilinde karaya çıktılar. Kendi yeminiyle tuzığa düşen Zeus, bekâretinin güvencesini vererek Asopos'un kızı Sinope'yi buraya yerleştirmişti. Gerçekten de ona duyduğu aşk yüzünden yürekten isteyeceği her şeyi 950 yerine getirmeye yemin etmiş, kız da kurnazlık ederek bakire kalmayı istemişti. Aynı şekilde kendisiyle evlenmek isteyen Apollon'u ve ardından Alys Nehri'ni de kandırmış, hiçbir erkek aşk kucaklamasıyla Sinope'ye boyun eğdirememişti. Herakles'in yanından ayrıldıkları 955 günden beri Trikkalı soylu Deimakhos'un oğulları Deileon, Autolykos ve Phlogios da hâlâ burada yaşıyordu. Kahramanların gelişini haber alınca onları karşıladılar ve gerçekten kim olduklarını açıkladılar. Kahramanlar orada daha fazla kalmak istemedi ve Argestes³⁴ esmeye 960 başlayınca tekneye bindiler. Rüzgârın sürüklediği tekne yeni yolcularıyla Alys'i, yakınlarda denize dökülen İris'i ve iki nehrin arasında kalan Assyria topraklarını geride bıraktı. Aynı gün limanlarının önünde nöbet tutan Amazonların uzak kayalıklarını da 965 geçtiler. Herakles bir zamanlar tuzak kurarak Ares'in kızı Melanippe'yi burada yakalamıştı. Bunun üzerine ablası Hippolyte kurtarmalık olarak bezemeli kemerini vermiş, Herakles de zarar vermeden kızı evine göndermişti. Denizde 970 fırtına çıktığı için Thermodon Nehri'nin ağzına yanaştılar. Hiçbir nehir ona benzemez ve hiçbir nehir uzun su kollarını karanın bu kadar içine uzatmaz. Onları saymaya kalksan yüzden 975 dört eksik olduklarını görürsün. Ama asıl kaynağı sadece birdir ve dediklerine göre Amazonia adını taşıyan yüksek dağlardan ovaya iner. Dağlardan inen sular daha alçak

34 "Argestes" [Ἀργέστης] kuzeybatı rüzgârı.

kesimlere ulaşmak için bazen yakına, bazen de
 980 uzağa olmak üzere sürekli kıvrımlar çizerek derin
 oyuklar içinde akarlar. Kum üzerinde çok sayıda
 isimsiz su akıntısı oluşur, ama nehir bunların sadece
 birkaçından beslenerek kemer şeklindeki bir burundan
 konuksevmez denize kavuşur. Eğer oradan ayrılmakta
 985 gecikselerdi Amazonlarla savaşmak zorunda kalacaklardı
 ve böyle bir savaş pek de kansız geçmezdi, çünkü
 Doiantion ovasında yaşayan Amazonlar hiçbir şeyden
 çekinmez, adalete saygı duymazdı. Tam tersine
 tek önem verdikleri şey gaddarca küstahlık ve Ares'in
 990 işleriydi, çünkü Ares'in ve nymphe Harmonia'nın
 kızlarıydılar. Anneleri onları Ares'le Akmonion
 korusunun vadisinde birlikte olduktan sonra
 doğurmuştu. Zeus'un gönderdiği Argestes'in
 nefesiyle kahramanlar rüzgârın peşine takılarak
 995 Themiskyrealı Amazonların savaşa hazırlandığı
 kavisli sahilden uzaklaştılar. Çünkü Amazonlar
 tek bir şehirde yaşamıyorlardı, üç boya ayrılarak
 bütün ülkeye dağılmışlardı. Bir tarafta Hippolyte'ye
 bağlı olanlar, başka bir tarafta Lykastialar ve başka
 1000 bir tarafta kargı atan Khadesialar vardı. Ertesi gün yola
 çıkarak akşama doğru Khallypslerin ülkesine vardılar.
 Bu insanlar öküzlerle toprağı sürmekle, tatlı meyveler
 yetiştirmekle ya da serin otlaklarda sürülerini
 otlatmakla ilgilenmezler. Tek yaptıkları demir
 1005 içeren sert topraklarını kazarak çıkardıkları madeni
 gündelik ihtiyaçları için takas etmektir. Onlar için
 hiçbir zahmetsiz gün doğmaz, bütün yaşamları isli
 alevler ve kara dumanlar içinde ağır çalışmayla geçer.
 Hemen ardından Genetaios Zeus Burnu'nu açıktan
 1010 geçtiler ve güven içinde Tibarenilerin ülkesine vardılar.
 Burada kadınlar kocalarına çocuk doğurduktan
 sonra erkekler yatakta kalır ve başlarını sıkıca

bağlayarak inlerler. Kadınlar da erkeklere yiyecek getirip lohusa banyosu yapmaları için su ısıtırlar. Ardından kutsal dağları ve mossyn adlı ahşap evlerde yaşadıkları için bu adla tanınan Mossynikosların³⁵ ülkesini geçtiler. Bunların âdetleri ve yasaları diğer insanlarınkinden çok farklıdır. Kalabalığın önünde ya da agorada yapılması uygun olan şeyleri evlerinde yaparken, bizim evlerimizde yaptıklarımızı başkalarının hiç suçlanmadan sokak ortasında yaparlar. Bu halkın evlilik kurumuna saygısı yoktur. Domuz sürüleri gibi ve diğer insanların varlığından hiç utanmadan yere uzanarak kadınlarla ilişkiye girerler. Kralları en yüksek mossynde yaşar ve zavallı adam halkına adalet dağıtır. Karar verirken hata yaptığı zaman da onu yiyecek vermeden evinde kapalı tutarlar. Onları geçtikten sonra bütün gün boyunca Ares'in adasına doğru kürek çektiler, çünkü hafif esinti şafağa doğru dinmişti. Bir ara gökyüzüne bakınca adada yaşayan Ares'in yırtıcı kuşlarından birinin havada süzülerek geçtiğini gördüler. Vahşi kuş üzerlerinden geçerken tekneye doğru sivri uçlu bir tüyünü fırlattı. Tüy tanrısai Oileus'un omzuna saplandı ve o da duyduğu acıyla küreğini elinden kaçırdı. Kanatlı oku gören kahramanlar çok şaşırdılar. Yaralının yanında oturan Eribotes oku çekip çıkardı ve kılıcının kınının asılı olduğu yayıyla yarayı sardı. Birinci kuşun ardından ikinci bir kuşun uçarak yaklaştığını gördüler, ama Eurytos'un oğlu Klytios daha önceden germiş olduğu yayıyla hızlı süzülen bir ok göndererek onu vurdu ve kuş havada daireler

1015

1020

1025

1030

1035

1040

35 Mossynikosları Herodotos (III 94, VII 78) ve Ksenophon (*Anabasis* V 78) da anar.

- 1045 çizerek teknenin yanında denize düştü. Bunun üzerine Aleos'un oğlu Amphidamas şöyle dedi:
 "Ares'in adası çok yakınımızda, kuşları gördükten sonra bunu siz de biliyorsunuz artık. Adada karaya çıkabilmemiz için ok atmamız yetmeyecek sanırım,
- 1050 bize yardımcı olacak başka bir yol düşünmeliyiz. Oraya varmaya niyetliysek Phineus'un söylediklerini aklımızdan çıkarmamalıyız, çünkü kendi gözlerimle gördüğüm gibi Herakles bile Arkadia'ya geldiğinde Stymphalia Gölü'nde yüzen kuşları oklarıyla kovamamıştı.
- 1055 Tam tersine yüksek bir yere çıktı ve tunç bir çingirakla büyük gürültü çıkardı. Kuşlar korkunç gürültüden korktular ve vahşi çığlıklar atarak uzaklara kaçıştılar. Biz de zaman yitirmeden öyle bir düzen bulmalıyız. İzninizle az önce düşündüğüm şeyleri anlatayım.
- 1060 Hepiniz dik sorguçlu tolgalarınızı giyin, sonra da yarınız kürek çekerken, diğer yarınız parlak kalkan ve kargılarınızla güvertenin üstünü kapatın. Ardından hep bilikte bütün gücünüzle çığlık atın. Kuşlar alışkın olmadıkları seslerden, parlayan
- 1065 sorguçlardan ve sallanan uzun kargılardan korkacaklar. Adaya yanaştığımız zaman da kalkanlarınızı birbirine vurarak gürültü çıkarın." Böyle konuştu ve herkes söylediklerini beğendi. Başlarına kırmızı sorguçları sallanan, ısıll ısıll parlayan
- 1070 tunç tolgalarını geçirdiler. Dönüşümlü olarak tayfaların yarısı kürek çekerken, diğer yarısı da kalkan ve kargılarıyla güvertenin üstünü kapadı. Bir evi yağmurdan korumak ve çatısını süslemek için kiremit döşediğimizde kiremitler birbirinin
- 1075 içine girerek nasıl sımsıkı bir araya gelirse, kalkanlarını birbirine bitiştirerek teknenin üzerine çatı döşemiş gibi öyle dizdiler. Ve iki ordu savaş meydanında birbirlerinin üzerine

- ilerlediğinde nasıl bir uğultu çıkarsa, tekneden de
öyle bir uğultu yükseldi. O ana kadar hiçbir kuş 1080
görmemişlerdi, ama adaya yaklaşıp kalkanlarını
birbirine vurmaya başladıklarında binlerce kuş
havalanıp korku içinde sağa sola uçuşmaya başladı.
Kronos'un oğlu evlere ve kentlere dolu fırtınası
gönderdiğinde kış için önlem alıp çatılarını 1085
onaran insanlar tepelerindeki gürültüden nasıl
rahatsız olmadan sakın sakın oturursa, teknedekiler de
denizi aşarak karşı sahilin dağlarına doğru uçan kuşların
bir sağanak gibi attıkları tüylerden rahtsız olmuyordu.
Peki, Phineus tanrısal kahramanlar topluluğunu 1090
bu adaya gönderirken neler düşünüyordu ve onlar
burada nasıl bir yardım bulacaklarını umuyordu?
Aynı anda Phroiksos'un oğulları, babaları ölmeden önce
öyle vasiyet ettiği için, onun büyük servetini devralmak
üzere bir Kolkhis teknesiyle Aia'dan, Kytalı Aietes'in 1095
yanından hareket ederek Orkhomenos'a gidiyorlardı.
Ama o gün adanın yakınlarından geçerlerken Zeus
kuvvetli bir kuzey rüzgârı estirip yağmur yağdırarak
Arkturos'un³⁶ ıslak gelişini müjdelemek istemişti.
Rüzgâr gün boyunca hafifçe eserek dağların 1100
doruklarındaki ağaçların yapraklarını titretti, ama
gecenin çöküşüyle hırsıyla denize saldırdı ve uğultulu
nefesiyle yüksek dalgalar kaldırdı. Gökyüzünü
koyu bir sis kapladı, her yer karanlığa gömüldü
ve parlak yıldızlar bile bulutların arkasında kayboldu. 1105
Yok olacakları korkusuyla titreşen Phroiksos'un oğulları
dalgalarla ıpslak bir o yana bir bu yana savruldu.
Rüzgârın hiddeti yelkenlerini yırttığı gibi azgın
dalgalar da teknenin gövdesini iki parçaya ayırdı.
Bunun üzerine tanrıların telkiniyle dört kardeş 1110

36 "Arkturos" [Ἀρκτοῦρος] Çoban Takımyıldızı'nın alfa yıldızıdır, görünme-
si antik toplumlarda baharın gelişini haber verir.

- tekne parçalandıktan sonra sivri ahşap çivilerle
bağlandığı diğer parçalardan koparak ayrı
yüzen büyük bir kalasa tutundular. Dalgalar
ve şiddetli rüzgâr ölümden kıl payı kurtulan
1115 çaresiz gençleri adaya sürükledi. Ardından
denizde, adada ve kibirli Mossynikosların
yaşadığı karşı sahillerde korkunç bir fırtına koptu.
Karanlık gece içinde dalgaların gücü Phroikos'un
oğullarıyla koca kalaslarını adanın sahiline savurdu.
1120 Gün ağarırken Zeus'un gönderdiği sağanak birden
durdu ve kısa süre sonra iki grup birbirlerine
yaklaşarak karşılaştı. İlk konuşan Argos oldu:
"Her kimseniz, Epopsios³⁷ Zeus hatırına bize
acımanız ve yardım etmeniz için yalvarıyoruz.
1125 Bir işimiz için yolculuk ederken denizde kopan
acımasız fırtına bahtsız tekneimizi parçalayıp
parçalarını sağa sola savurdu. Bu yüzden
sıkıntıya düşmüş olan biz yaşıtınız gençlere
acımanız ve hiç olmazsa üstümüze örtmeye
1130 bir örtü vermeniz için size sığınıyoruz.
Yakarıcıların ve yabancıların koruyucusu
Zeus hatırına saygı gösterin bize. Yabancılarla
yakarıcılar Zeus'a aittir ve şefkatli bakışları
onları kucaklar." Aison'un oğlu, Phineus'un
1135 kehanetinin doğru çıktığını düşünerek ihtiyatla
yanıt verdi: "Her istediğinizi memnuniyetle
veririz, ama daha önce bize memleketinizi,
bu uzun deniz yolculuğuna neden çıktığınızı
ve tabii ki şanlı adınızı ve soyunuzu söyleyin."
1140 Kötü kaderine üzülmemekte olan Argos yanıt verdi:
"Hellas'tan Aia'ya giden, Aiolos'un soyundan
Phroikos adlı birini daha önceden duydunuz
sanırım. Aietes'in kentine postunu Hermes'in

37 "Epopsios" [Ἐπόψιος] seyreden, bakan.

altınla kapladığı bir koçun üstünde yolculuk
 ederek varmıştı ve o postu bugün bile 1145
 görebilirsiniz. Daha sonra kendi kararıyla koçu
 Kronos'un oğluna, her şeyden önce kaçakların
 koruyucusu olan Zeus'a kurban etti. Aietes
 onu sarayında konuk etti ve başlık parası
 almadan, memnuniyetle kızı Khalkiope ile 1150
 evlendirdi. Biz o ikisinin çocuklarıyız. Babamız
 ileri yaşında Aietes'in sarayında öldü, ama biz
 onun vasiyetini yerine getirmek üzere Athamas'ın
 servetini almak için Orkhomenos'a gidiyoruz. Eğer
 adlarımızı öğrenmek istersen, şunun adı Kytissoros,
 şunun Phrontis, şunun Melas, benim de Argos." 1155
 Böyle konuştu ve kahramanlar bu karşılaşmaya
 çok sevindiler, kazazedelere memnuniyetle hizmet
 ettiler. İason onlara duruma uygun şu yanıtı verdi:
 "Sizler baba tarafından akrabamsınız ve nazik 1160
 sözlerinizle karşılaştığınız bu zor durumda
 yardım etmemizi istiyorsunuz. Gerçekten de
 Kretheus ile Athamas kardeştiler. Kretheus'un
 torunu olan ben ve yoldaşlarım Hellas'tan
 Aietes'in kentine gidiyoruz. Ama bunları daha 1165
 sonra konuşuruz, siz önce üzerinize bir şeyler
 giyin. Bu zor durumunuzda bize rastlamanız
 tanrıların isteğiymi sanırım." Bu sözlerden sonra
 kazazedelere giymeleri için tekneden elbiseler
 getirdiler. Ardından hep birlikte koyunlar 1170
 kurban etmek üzere Ares'in tapınağına gittiler.
 İçinde eskiden Amazonların tapındığı kutsal
 bir kara kaya bulunan üstü açık tapınağın dışındaki
 taş sunağın etrafına dizildiler. Karşı sahilten gelen
 kadın savaşçılar kutsal ateşte koyun ya da boğa etleri 1175
 yakmaz, bu iş için yetiştirdikleri atları kurban ederlerdi.
 Sunular sunup hazırladıkları yemekleri yedikten

- sonra Aison'un oğlu konuşmasına şöyle başladı:
 “Zeus gerçekten de her şeyi görür ve insanların
 1180 dindar ve adil olanlarını hiç gözden kaçırmaz.
 Babanızı kötü niyetli üvey annesinin elinden
 kurtarıp büyük servete kavuşturduğu gibi sizi de
 uğursuz fırtınadan sağ salım çıkarttı. Bu tekneyle
 oraya ya da buraya, istediğiniz yere yolculuk edebilir,
 1185 Aia'ya ya da tanrısal Orkhomenos'un zengin kentine
 gidebilirsiniz. Çünkü tekemiz Athena'nın eseri,
 kalasları Pelion'un tepelerinde tunç baltalarla kesildi
 ve Argos onu tanrıçanın talimatlarıyla inşa etti.
 Ama vahşi dalgalar sizin teknenizi Pontos'un
 1190 dar deniz geçidinde gün boyunca sürekli çarpışan
 kayalarına bile yaklaşmadan parçaladı. Gelin
 bize yardımcı olun, altın postu Hellas'a götürmeyi
 çok istiyoruz. Zeus'un Aiolos'un oğullarına kızmasına
 neden olan Phroiksos'un sunusunu arındırmak üzere
 1195 çıktığımız bu yoculukta bizim rehberimiz olun.”
 Gençleri cesaretlendirmek için öyle konuştuğu hâlde
 onlar dehşete kapıldılar. Aietes'in altın postu almalarına
 pek de sıcak bakmayacağını söylediler ve Argos
 böyle bir görev üstlendikleri için kahramanları kınadı:
 1200 “Dostlarım, yardımımıza gerek duyulduğu takdirde
 ne kadar gücümüz varsa onu hiçbir şekilde sizden
 esirgemeyiz. Ama Aietes ölümcül acımasızlığıyla
 tanınır, bu yüzden yolculuğunuz beni korkutuyor.
 O Helios'un oğlu olmakla övünür, yakınlarında
 1205 onlarca Kolkhis boyu yaşar, dehşet verici savaş
 narası ve korkunç gücü de onu Ares'e eş değer kılar.
 Aietes'in isteği dışında postu almak kolay iş değil.
 Kaukasos'un yamaçlarında, Typhaon'un
 kayasının yakınlarında Gaia'nın doğurduğu
 1210 ölümsüz ve uykusuz koca bir dev koruyor onu.
 Dediklerine göre Typhaon güçlü kollarını tanrılara

- karşı kaldırdığında Kronos'un oğlu Zeus onu
bir yıldırımla başından yaralamış ve yaradan
sıcak ölüm akıtmıştı. Nysa'nın ovasıyla dağlarına
o hâlde ulaşmıştı ve hâlâ orada, Serbonis Gölü'nün 1215
dibinde yatıyor." Böyle konuştu ve tehlikeyi duyan
kahramanların yanakları kireç gibi bembeyaz oldu.
Ama Peleus araya girerek cesaretle şunları söyledi:
"Yüreğinde böyle bir korku olmasın dostum.
Gerçekten de Aietes'le silahlı çatışmaya girerek 1220
gücümüz ondan geri kalmaz. Oraya savaşmayı
iyi bilen, kutsanmış tanrılarla kan bağı bulunan,
tanrıların yakın akrabaları olarak gidiyoruz.
Altın postu iyilikle vermezse Kolkhis boyları
ona pek de yardımcı olamayacak sanırım." 1225
Bu karşılıklı konuşmalardan sonra sofraya
oturup doyasıya yemek yediler ve uykuya
daldılar. Şafakla uyandıklarında hafif bir rüzgâr
esiyordu. Açtıkları yelkenler rüzgârın nefesiyle
şişti ve hızla Ares'in adasından uzaklaştılar. 1230
Hava karardığında Philyra Adası'na vardılar.
Ouranos'un oğlu Kronos Olympos'ta Titanlara
hükmettiği ve Zeus Girit'in bir mağarasında İda'nın
Kuretesleri tarafından eğitildiği yıllarda Rhea'yı
kandırarak Philyra ile yatmıştı. Ama tanrıça onları 1235
oynaşırken bastı ve Kronos yataktan fırlayıp
uzun yeleli at kılığında süratle oradan uzaklaştı.
Okeanos'un kızı Philyra da yaşadığı evden ve bölgeden
utanç içinde ayrılıp Pelasgosların yüksek dağlarına
sığındı ve orada kılık değiştiren tanrıyla ilişkisinden 1240
yarısı at, yarısı tanrı olan dev Kheiron'u doğurdu.
Adadan hareket ederek Makronları, Bekheirosların
geniş ülkesini, kibirli Sapeirosları ve ardından
Byzerosları geçtiler. Hafif rüzgârla sürüklenerek
süratle hep ileriye doğru gidiyorlardı. Ve işte 1245

- önlerinde Pontos'un derin bir körfezi göründü.
Ve işte Kaukasos'un sarp dağları yükseldi.
Ayaklarıyla kolları çözülmez tunç zincirlerle
bağlı Prometheus her gün uçarak ziyaretine
1250 gelen bir kartalı burada ciğeriyle besliyordu.
Akşama doğru kartalın çok yükseklerden,
bulutlara yakın, teknenin üzerinde uçtuğunu
gördüler. Büyük bir gürültü çıkaran güçlü
kanat çırpışıyla teknenin yelkenlerini şişirdi.
1255 Havada uçan bir kuşa benzemiyordu ve hızlı
kanatlarını parlak küreklermiş gibi çırpıyordu.
Uzun süre geçmeden ciğeri kopartılan Prometheus'un
yürek paralayıcı çığlıklarını duydular. Kartalın aynı
yolu izleyerek dağdan döndüğünü görene kadar sesler
1260 havada yankılandı. Geceye doğru Argos'un ustalığı
sayesinde Pontos'un nihayetindeki geniş yataklı
Phasis'e vardılar. Yelkenleri toplayıp kaldırdıktan
sonra yelken direğini yan yatırdılar. Ardından
akıntıya karşı kürek çekerek süratle nehrin ağzından
1265 içeriye girdiler. Su köpürerek altlarından akıyordu.
Sol taraflarında sarp Kaukasos ile Kytaialı
Aia kenti, sağ taraflarında da Ares ovası ile
gür yapraklı bir meşenin dallarına asılmış
postun başında bir yılanın göz kırpmadan
1270 nöbet tuttuğu tanrının kutsal korusu uzanıyordu.
Aison'un oğlu yardımcı olmalarını ve teknenin
gelişinin hoş karşılanmasını dileyerek Gaia,
yerel tanrılar ve ölmüş kahramanların ruhu
için altın bir kadehle nehre sulandırılmamış
1275 şarap ve baldan oluşan sunular döktü.
Bunun üzerine Angaios şunları söyledi:
"Nihayet Kolkhislilerin ülkesine ve Phasis'in
akıntılarına geldik. Aietes'e dostlukla mı
yaklaşacağımızı, yoksa başka bir yöntem mi

deneyeceğimizi düşünmenin zamanı geldi artık.” 1280
Angaios öyle konuştu ve gölgeli durgun bir suya
girdikleri için İason Argos’un önerisiyle tekneyi
kıyıya bağlamalarını emretti. Bulundukları
yerin yakınında mola verip geceyi orada geçirdiler
ve kısa süre sonra arzuladıkları gibi şafak söktü. 1285



III. Kitap

Erato,¹ haydi yanıma gel de Medea'nın aşkının
yardımıyla İason'un altın postu İolkos'a nasıl
geri getirdiğini anlat. Çünkü sen de Kıbrıslının
gücünü paylaşıyor, genç kızları akıllarına
soktuğun düşüncelerle büyülüyorsun ve sana
bu yüzden bu güzel adı verdiler. Kahramanlar
kimselere görünmeden sık sazlıkların arasında
beklerken, Hera ile Athena geldiklerinin farkına
vararak Zeus ve diğer tanrılardan ayrı bir odaya
kapanıp düşüncelere daldılar. İlk olarak Hera
Athena'nın ağzını aradı: "Düşüncelerini önce
sen anlat Zeus'un kızı. Sence neler yapılmalı?
Kahramanların Aietes'ten altın postu alıp Hellas'a
götürmeleri için bir düzen kuracak mısın, yoksa
nazik sözlerle onu ikna edebilirler mi? Gerçekten de
çok kibirli ve bu yüzden her çareyi denemeliyiz."
Bunları söyledi ve Athena hemen yanıt verdi:
"Ben de şimdi aklımdan tam da senin sorduğun
şeyleri geçiriyordum. Ama bunca kafa yormama

5
10
15

¹ Erato, Zeus ile Mnemosyne'nin kızı ve dokuz mousadan biriydi. Lirik şiirin ve özellikle aşk şiirinin koruyucusuydu. Ozan, adının aşk anlamına gelen "eros" kelimesini çağrıştırdığını ima ediyor.

- 20 rağmen kahramanların cesaretini destekleyecek herhangi bir kurnazlık gelmedi aklıma.”
Ardından tanrıçalar gözlerini ayaklarına dikerek ayrı ayrı düşüncelerine gömüldüler.
Sonra Hera söz alarak şunları söyledi: “Haydi
- 25 Kıbrıs’ının yanına gidelim ve oğlunu ikna edebilirsek oklarını Aietes’in kızına yöneltip efsunlu otlardan iyi anlayan Medea’yı İason’a âşık etmeye çalışmasını isteyelim. Genç kızın tavsiyelerine uyarak postu Hellas’a götürebilir sanırım.”
- 30 Böyle konuştu ve zekice düşüncelerinden hoşnut kalan Athena nazik sözlerle hemen yanıt verdi: “Hera, babam beni dünyaya aşk işlerinden bihaber getirdi ve arzu uyandıracak hiçbir tılsım bilmem. Ama sen öyle düşünüyorsan seve seve sana uyarım.
- 35 Yalnız yanına gittiğimizde konuşmayı sen yürüt.” İki tanrıça bunları söyledikten sonra total kocasının Kıbrıslıyı babası Zeus’tan isterken onun için inşa ettiği muhteşem saraya gittiler. Avluya girdiler ve tanrıçanın Hephaistos’un yatağını
- 40 hazırladığı odanın önünde durdular. O erkenden ocağının alevlerinde demir işlemek üzere Yüzer Ada’nın geniş körfezindeki atölyesine ve örslerine gitmişti. Tanrıça odasında tek başınaydı ve kapının karşısındaki işlemeli tahtında oturuyordu.
- 45 Altın bir tarakla taradığı ve iki yandan beyaz omuzlarının üzerine dökülen uzun saçlarını örmekle meşguldü. Tanrıçaları önünde görünce odasına davet etti ve tahtından kalkarak onları taburelere oturttu. Sonra kendisi de oturarak
- 50 elleriyle saçlarını topladı. Ardından gülümsedi ve iğneleyici sözlerle konuştu: “Sizi buraya hangi düşünceler, hangi durumlar getirdi sevgili dostlarım? Tanrıçaların en önemlileri olduğunuz için bana pek

uğramazken nasıl oldu da şimdi ziyaretime geldiniz?”
 Hera söz alarak ona yanıt verdi: “Sen bizimle dalga
 geçiyorsun ama yüreğimizde büyük bir sıkıntı var,
 çünkü İason’un oğlu ve onunla birlikte altın postu
 almaya gelen yoldaşları az önce Phasis’te teknelerini
 bağladılar. Görevlerinin sonuna geldikleri şu anda
 hepsi ve özellikle Aison’un oğlu için endişeleniyoruz.
 İksion’u² tunç zincirlerinden kurtarmak için
 teknesiyle Hades’in ülkesine inse, kollarımın bütün
 gücüyle yine onu kurtarmaya çalışırdım. Böylece
 bana kurban sunmayı ihmal eden Pelias kötü
 kaderinden kurtulmayı başarsa bile benimle
 alay edemezdi. Aslında İason’u eskiden beri,
 insanların adil olup olmadığını sınarken, avdan
 döndüğünde suları taşan Anauros Nehri’nin
 ağzında karşılaştığımızdan beri severim. Dağlarla
 yüksek zirveler karla kaplıydı, yamaçlardan
 gürültüyle seller akıyordu. Yaşlı kadın kılığına
 girmiştim ve bana acıdı, sırtına alıp çağlayarak
 akan sulardan karşıya geçirdi. O hep onurlandırdığım
 biri ve sılaya dönüşüne yardım etmezsen
 Pelias densizliğinin cezasını ödememiş olacak.”
 Böyle konuşunca Kıbrıslı sessizce bakakaldı.
 Hera’nın kendisine yalvardığını görüp huzursuz
 oldu ve ona dostça sözlerle şunları söyledi:
 “Saygın tanrıça, arzuladığın şeyleri göz ardı eder,
 onları sözlerim ve eylemlerimle zayıf kollarımın
 yapabildiğince yerine getirmezsem kimse benden kötü
 olmasın. Karşılığında da hiçbir şey beklemiyorum.”
 Konuşmasını bitirince Hera ona sağduyuyla yanıt

2 İksion Hera’yı arzuluyordu. Onu denemek isteyen Zeus bir nepheleyle (bulut) karısının görünümünü verdi, İksion da onunla ilişkiye girdi. Bu ilişki-
 den Kentauros lar doğdu. İksion tanrıçaların en büyüğüyle yattığını söyle-
 yerek böbürlenmeye başlayınca Zeus onu Hades’te alevler üzerinde dönen
 bir tekerleğe bağladı. Hera bu yüzden İksion’dan nefret ediyordu.

- verdi: “Buraya gücün ya da kollarının emeği için
85 gelmedik. Aietes’in kızını büyüleyerek İason’a
tutkulu bir aşkla bağlaması için oğlunu ikna etmeni
istiyoruz. Bu kız bütün kurnazlıkları iyi bildiğinden
akıllıca tavsiyelerde bulunarak onun altın postu
alıp İolkos’a götürmesini sağlayabilir sanırım.”
- 90 Bu sözlerin ardından Kıbrıslı iki tanrıçaya şöyle dedi:
“Hera ile Athena, oğlum size benden daha çok
itaat eder. Bunca küstah olmasına karşın sizden
iyi kötü biraz utanır, ama bana karşı hiç saygısı yok
ve sürekli hakaret edip aşağılıyor. Bir keresinde
95 densizliğine sinirlenerek az kalsın yayıyla çirkin ses
çıkararak oklarını gözlerinin önünde parçalıyordum,
çünkü haddini bilmeden, kendisi kızgınlığını
dizginlerken ellerimi ondan uzak tutmazsam
pişman olacağımı söyleyerek beni tehdit etmişti.”
- 100 Bunları söyledi ve tanrıçalar birbirlerine bakarak
gülümsediler. Bunun üzerine Kıbrıslı yüreğinde
sıkıntıyla devam etti: “Dertlerim başkalarına komik
geldiğine göre kimseye anlatmamalıyım, benim
bilmem yeter. Ama sizi memnun edecekse, onu
105 tatlı dille ikna etmeye çalışırım, hayır demez umarım.”
Böyle konuştu ve ardından Hera narin ellerine
sarılıp şefkatle gülümseyerek şunları söyledi:
“Bu işi aynen söylediğin gibi hallet şimdi
Kytheralı. Oğluna sinirlenme ve onunla sakın
110 kavga etme, çünkü zamanla daha iyi olacak.”
Konuşmasını bitirdikten sonra yerinden kalkıp
geri dönmek üzere Athena ile birlikte odadan çıktı.
Kıbrıslı da Olympos’un derbentlerinde oğlunu aramaya
gitti. Onu Zeus’un yemyeşil meyve bahçesinde buldu.
115 Yalnız değildi, yanında bir zamanlar Zeus’un
güzelliğine hayran kalarak gökyüzüne ölümsüzlerle

birlikte yaşamak üzere getirdiği Ganymedes³ vardı. Aynı evde kalan iki genç gibi altın zarlarla oynuyorlardı. Göğsünün altında tuttuğu sol eli zarlarla dolu olan doyumsuz Eros ayaktaydı 120 ve kızarmış yanaklarından sağlık fışkırıyordu. Diğerleri suskun ve somurtuktu. Arkadaşının kahkahalarına kızarak elinde tuttuğu iki zarı ardı ardına yere attı. Daha önce kaybettiklerine ek olarak bu ikisini de kaybetti ve Kıbrıslının geldiğinin farkına varmadan, yüzünde şaşkın bir ifadeyle oradan elleri boş uzaklaştı. Tanrıça oğlunun yanına gitti, çenesini okşayıp konuştu: “Üstüne bir de gülüyorsun kurnaz çocuk! Acemiliğini görüp onu kandırdın mı yoksa? 130 Haydi, şimdi söyleyeceğim işi memnuniyetle yap da sana Zeus’un en sevdiği oyuncağını vereyim. İda’daki mağarada daha küçük bir bebekken sevgili bakıcısı Adrasteia’nın armağanıydı. Hephaistos’un elinden çıkma bu yusuvarlak toptan güzel armağan bulamazsın. Altın çemberlerinin her biri çift örgüyle çevrili ve örgülerin dikiş yerleri koyu renkli sarmalların arkasında görünmüyor. Ellerinle havaya attığında gökyüzünde 140 yıldızlar gibi alevli bir iz bırakıyor. Aietes’in kızına okunu atıp onu İason’a âşık edersen bu top senindir. Hiç zaman yitirme, çünkü öyle yaparsan sana duyacağım minnet azalır.” Bunları söyledi ve oğlu duyduklarını çok sevdi. 145 Bütün oyuncaklarını attı ve topu vermesi

3 Troya kraliyet ailesinden ve Dardanos soyundan gelen Ganymedes Troya’yı çevreleyen dağlarda babasının sürülerini güderken Zeus tarafından kaçırılıp Olympos’a götürüldü. Burada sakilik yapan Ganymedes Zeus’un kadehine nektar dökmekle yükümlüydü. Bu iş daha önce gençlik tanrıçası Hebe’nin göreviydi.

- için yalvararak iki eliyle annesinin elbisesini
 çekistirmeye başladı. Tanrıça onunla şefkatli
 kelimelerle konuşup yanaklarını okşadı, yanına
 150 çekerek öptü ve gülümseyerek yanıt verdi:
 “Senin sevgili başınla kendi başımın üzerine
 yemin ediyorum. Aietes’in kızına ok atarsan
 seni kandırmayacağım ve oyuncağı vereceğim.”
 Annesi sözlerini bitirince Eros zarlarını topladı
 155 ve sayıp annesinin ısıldayan koynuna soktu.
 Bir ağaca dayamış olduğu sadağının altın kayışını
 boynuna geçirdi ve kıvrık yayını eline aldı. Zeus’un
 meyvelerle dolu bahçesini baştan başa katederek
 Olympos’un gökyüzüne açılan kapılarından dışarı
 160 çıktı. Oradan yeryüzüne göksel bir patika iner.
 Güneşin ilk ışınlarının görüldüğü yerde dünyanın
 en yüksek noktaları olan iki yüksek doruk yalçın
 dağların çatısını kaldırıp taşır. Eros uçsuz bucaksız
 gökyüzünde uçarken, altında bazen hayat veren toprak,
 165 insanların kentleri ve kutsal nehir yatakları, bazen de
 dağların zirveleri ile çepeçevre deniz uzanıyordu.
 Bu arada nehrin kenarında bekleyen kahramanlar,
 konuşmak için teknenin güvertesinde toplanmışlardı.
 Aison’un oğlu konuşuyor, diğerleri oturmuş onu
 170 dinliyordu: “Dostlarım, size aklımdaki düşünceleri
 söyleyeceğim, ama son kararı siz vereceksiniz.
 Sorumluluğumuz ortak olduğu için kararları da
 hep birlikte vermeliyiz. Düşünceleriyle önerilerini
 bizimle paylaşmayıp suskun kalan yoldaşlarımız
 175 memlekete dönüşümüzü engellediklerini bilsinler.
 Silahlarınızı kuşanıp sakın sakın tekne bekleyin.
 Ben yanıma Phroiksos’un oğulları ile iki yoldaşımızı
 alıp Aietes’le görüşmek üzere sarayına gidiyorum.
 Onunla karşılaştığımızda postu iyilikle ve kendi
 180 rızasıyla vermeye niyetli mi, yoksa gücüne güvenerek

isteğimizi ret mi edecek diye bakacağım. Önceden
 bize düşman olup olmadığını kendi ağzından duyarak
 onunla savaşacağımıza mı, yoksa başka bir çare mi
 düşüneceğimize karar veririz. Postu anlaşılarak almayı
 denemeden şiddete başvurmayalım. En iyisi önce 185
 yanına giderek konuşmalarımızla dostluğunu kazanalım.
 Yiğitliğin büyük zorluklarla başardıklarını kelimeler
 çoğu zaman ortamı yumuşatarak daha kolay başarırlar.
 Aslında soylu Phroiksos uzun yıllar önce üvey annesinin
 şerrinden ve babasının hazırladığı kurban töreninden 190
 kaçarken yanına sığındığında ona konukseverlik
 göstermişti. Çünkü en saygısızlar bile yabancıların
 koruyucusu Zeus'un hukukunu sayıp ona uyar.”
 Böyle konuştu ve gençler Aison'un söylediklerini
 onayladılar, kimse faklı bir öneride bulunmadı. 195
 Sonra İason Phroiksos'un oğulları ile Telamon
 ve Augeias'a peşinden gelmelerini söyleyerek
 Hermes'in asasını eline aldı. Tekneden indiler
 ve bir süre sazlıkta suların içinde yürüdükten
 sonra ova içinde yükselen alçak bir tepeye vardılar. 200
 Bu yükseltinin adı Kirkaion'dur ve burada söğütlerle
 sorgunlar yetişir. Ağaçların en yüksek dallarından
 deri şeritlerle sarılmış ölümler sarkar, çünkü Kolkhis'te
 günümüzde bile ölümleri ateşte yakmak büyük kabahat
 sayılır. Onları toprağa gömüp üzerlerine anıt dikme 205
 âdetleri de yoktur, sadece işlenmemiş öküz derisine
 sarıp kentin uzağındaki ağaçlara asarlar. Ama
 Kolkhislilerin gömme âdetlerinde havayla toprağın
 payı eşittir, çünkü kadınlarını toprağa gömerler.
 Yolda yürürlerken Hera yardımsever bir düşünceyle 210
 Aietes'in sarayına kalabalık Kolkhis halkına
 görünmeden varmaları için kenti yoğun
 bir sis tabakasıyla kapladı. Ovayı baştan başa
 katedip kente ve saraya vardıklarında Hera

- 215 tekrar sisi dağıttı. Sarayın eşliğinde durup
geniş kapılarına, duvarların yanında yükselen
sütunlarına ve binanın üzerindeki üçlü tunç
bezemelerle süslü alınlığına hayranlıkla baktılar.
Eşikten sessizce geçtiler, bahçenin her yanı
220 yeşil yapraklı meyve yüklü asmalarla kaplıydı
ve onların altında Hephaistos'un ellerinin
eseri dört tükenmez çeşme vardı. Birinden süt,
diğerinden şarap, üçüncüsünden de güzel
kokulu yağlar akıyordu. Dördüncü çeşmenin
225 oyuk kayasından ise Ülker batarken sıcak,
doğarken de buz gibi soğuk su akıyordu.⁴
Usta sanatçı Hephaistos, Kytialı Aietes'in
sarayını işte böyle mükemmel sanat eserleriyle
donatmıştı. Ona ağızlarından korkunç
230 alevler çıkaran tunç ayaklı ve tunç ağızlı
boğalar ile Phlegra Savaşı'ndan⁵ sonra
bitkin düştüğünde, arabasına binmesine
izin veren Helios'a minnetini belirtmek
üzere yekpare çelikten bir saban da yapmıştı.
235 Az ileride sağlam soltu iki kanatlı kapılar
ve sağlam yapılı odalarla çevrili bir iç avluya
çıkılıyordu. Avlunun her iki duvarının
önünde üstlerinde odalar inşa edilmiş
mermerleri işlemeli galeriler uzanıyordu.
240 Bu odaların en yükseğinde Kral Aietes ile karısı,
bir diğerinde de kralın oğlu Apsyrtos yaşıyordu.
Kral yasal karısı, Tethys ve Okeanos'un
küçük kızı Eidyia ile evlenmeden önce

4 Ülker Takımyıldızı Kasım ortalarında batır ve Mayıs ortalarında doğar. Ozan çeşmeden kış aylarında sıcak, yaz aylarında da soğuk su aktığını söylemek istiyor.

5 Tanrılarla devlerin savaşında devler Gaia'nın kışkırtmasıyla Zeus ve diğer Olympos tanrılarını saldırmıştı. Efsanevi çatışmanın yapıldığı Phlegra'nın İtalya'da Vezüv yakınlarında olduğuna inanılıyordu.

Kafkasyalı nymphe Asterodeia doğurmuştu onu
ve yakışıklılığıyla gençler arasında sivrildiği için 245
Kolkhislilerin taktığı Phaethon adıyla biliniyordu.
Diğer odalarda hizmetçi kızlarla Aietes'in iki kızı,
Khalkiope ile Medea yaşıyordu. Sonuncusunu
odaları dolaşarak ablasını ararken gördüler.
Hekate rahibesi olduğu için genellikle bütün gün 250
tanrıçanın tapınağında kalıp saraya hiç uğramadığı
hâlde o gün Hera onu özellikle sarayda tutmuştu.
Genç kız misafirleri görünce çılgık attı ve ablasıyla
hizmetçiler ellerindeki örekelerle iplikleri fırlatarak
sesine koştular. Khalkiope gelenlerin arasında 255
oğullarını da görünce ellerini mutlulukla havaya
kaldırdı, onlar da aynı şekilde annelerini iyi
karşıladılar, onu sevgiyle kucakladılar. Kadın
hıçkırıklarının arasında oğullarıyla şöyle konuştu:
“Bütün bunlardan sonra beni tek başıma bırakıp 260
gitmeniz kısmet değilmiş, geri getirdi sizi kader.
Ah bahtsız başım! Nasıl bir Hellas özlemi ve nasıl
acınası bir çılgınlıkla Phroikos'un isteklerine boyun
eğdiniz? Babanızın ölürken verdiği bu talimat
kalbimi tarifsiz acılarla doldurdu. Ananızı acılara 265
boğarak Athamas'ın serveti için kimin nesi olduğunu
bilmediğim şu Orkhomenos'un kentine neden gittiniz?”
Bunlardı sözleri! Son olarak Khalkiope'nin sesini
duyan Aietes ve karısı Eidyia da odalarından çıktılar.
Kısa sürede avlu insanlarla doldu. Bazı köleler 270
koca bir boğayı yakalamaya çalışıyor, bazıları
tunç baltalarla yakacak odun kesiyor, bazıları
hamam için su ısıtıyor ve krala hizmet etme
konusunda kimse zahmetten kaçınmıyordu.
Bu arada berrak havanın içinden sürüdeki 275
küçük danaları huzursuz eden ve köylülerin
oistros adını verdiği at sinekleri gibi etrafına

huzursuzluk yayarak kimseye görünmeden
 Eros geçti. Galerinin hemen önünde sadağından
 280 daha önce kullanmadığı büyük acılar müjdecisi
 bir ok alarak yayını gerdi. Kimsenin dikkatini
 çekmeden etrafına bakınarak eşiği geçti. Aison'un
 oğlunun önünde diz çöktü ve iki eliyle kirişi
 çekerek oku Medea'ya gönderdi. Genç kızın
 285 yüreği sıkışıp dili tutuldu. Tanrı yüksek
 tavanlı saraydan yola çıkarak geldiği yere geri
 dönerken, ok genç kızın gönlünü alev alev
 tutuşturdu. Işıldayan gözlerini Aison'un
 oğlundan ayıramıyor, kalbi heyecanla çarpıyor,
 290 sağlıklı düşünemiyor, ruhu tatlı bir acıyla
 sızlıyordu. Ve yoksul bir kadın daha şafak
 sönmeden yün eğirmek üzere gece karanlığını
 aralayıp odasını aydınlatmak için ateşe çalı çırpı
 attığında alevler nasıl birden bütün çalıları
 295 tutuşturursa, yok edici aşk genç kızın kalbini
 öyle tutuşturdu. Yüreğini altüst eden heyecanla
 yumuşak yanakları kâh soluyor, kâh kızıla
 boyanıyordu. Hizmetçiler kahramanların önüne
 hazırladıkları yemekleri koydular ve onlar daha
 300 önce sıcak hamamda terleyip rahatladıkları için
 büyük bir keyifle ruhlarını yemek ve içkiyle
 memnun ettiler. Ardından kızının oğullarına
 dönen Aietes onlara hitaben şunları söyledi:
 305 "Kızımın ve sarayıma geldiğinde herkesten çok
 saygı gösterip onurlandırdığım Phroiksos'un oğulları,
 ne oldu da Aia'ya geri döndünüz? Yolda giderken
 başınıza bir felaket mi geldi? Size bu sonu gelmez
 yolculuğun zor olacağını söylediğimde bana
 inanmamıştınız. Babam Helios savaş arabasıyla
 310 kız kardeşim Kirke'yi batıya götürürken, ben de
 daha önce bu yolculuğu yapmıştım. Onu Kolkhis'ten

çok uzağa, hâlâ yaşamakta olduğu Tyrrhene
sahiline bırakmıştık. Ama boş boş konuşmanın
ne anlamı var? Nasıl bir engelle karşılaştığınızı,
sizinle birlikte gelen bu adamların kim olduğunu 315
ve içi oyuk teknenizden nerede karaya çıktığınızı
açık açık anlatın.” Aietes bunları sordu ve Argos
kardeşlerin en büyüğü olarak Aison’un oğlunun
amaçları yüzünden çekinerek nazikçe yanıt verdi:
“Aietes, şiddetli bir fırtına teknemizi parçalayınca 320
kalaslara tutunarak hayatta kaldık ve azgın
dalgalar bizi gecenin karanlığında Enyalios’un
adasının sahiline sürüklediler. Bizi tanrılardan
biri kurtarmış olmalı, çünkü daha önce ıssız
adada yaşayan Ares’in vahşi kuşları orada 325
değildi. Bir gece önce adaya çıkan bu adamlar
kovmuştu onları. Zeus’un iradesi ya da kader
bize acıdı da karşımıza çıktılar. Phroiksos’un şanlı
adını ve senin adını duyunca hemen yememiz
için yiyecekler, giymemiz için giysiler verdiler. 330
Zaten senin kentine geliyorlardı. Amaçlarını
öğrenmek istersen gizlemeyeceğim senden.
Aiolos’un bütün oğullarından güçlü olan bu adamı
ülkesinden kovmak ve servetine el koymak isteyen
bir kral, onu bu amaçsız yolculuğu yapmaya zorladı. 335
Bununla da yetinmedi, Aiolos’un soyunun
Zeus’un yatıştırılmaz öfkesinden ve Phroiksos’un
yaptığı büyük saygısızlığın cezasından altın
post Hellas’a varmadan kurtulamayacağını
da ekledi. Teknelerini Pallas Athena inşa etti 340
ve içlerinden en kötüsüne binmiş olduğumuz
Kolkislilerin teknelerine pek benzemiyor.
Bizim teknemizi vahşi dalgalarla rüzgâr
paramparça ederken, en şiddetli fırtınalar bile
onun çivilerini yerinden oynatamaz. Tayfaları 345

yorulmak bilmez kollarıyla kürek çektiğinde
 hızı rüzgârla yarışır. İşte bu teknede bütün
 Akhaia'nın en güçlü kahramanları toplandı
 ve postu verirsin umuduyla fırtınalı ummanda
 350 sıralanan nice kenti ve körfezi aşarak kentine geldi.
 Ama sen nasıl istersen öyle olacak. Zaten buraya
 şiddet uygulamaya değil, yapacağın iyiliğin karşılığını
 eş değer bir armağanla ödemek üzere geldiler. Benden
 zorlu düşmanların Sauromataileri duydular ve idaren
 355 altına sokmak için onlarla savaşılmaya hazırlar. Adlarıyla
 soylarını öğrenmek istersen sana hepsini söyleyeceğim.
 Diğerlerini davet ederek yanına çağırının adı İason.
 Kretheus'un oğlu Aison'un oğludur ve gerçekten de
 soyu Kretheus'a kadar iniyorsa, baba tarafından
 360 akrabam olur. Çünkü Kretheus ile Athamas Aiolos'un
 oğulları, Phroiksos da Aiolos'un oğlu Athamas'ın
 oğluydu. Helios'un soyunu duyduysan eğer,
 şurada duran delikanlı Augeias'tır. Şuradaki de
 bizzat Zeus'un zürriyetinden gelen Aiakos'un oğlu
 365 Telamon'dur. Sefere katılan diğer yoldaşları da
 aynı şekilde ölümsüzlerin oğulları ya da
 torunlarıdır." Argos böyle konuştu ama kral
 sözlerini duyunca çok sinirlendi ve kan beynine
 sıçradı. Yabancıları Khalkiope'nin oğullarının
 370 getirdiğine inandığı için de en çok onlara kızdı.
 Gözleri kaşlarının altından kıvılcımlar saçarak
 hiddetle konuştu: "Yıkılın karşımdan eşkiyalar!
 Entrikalarınız ve siz Phroiksos ile lanetli postunu
 görmeden hemen bu toprakları terk edin.
 375 Hepiniz bir araya gelerek post için değil,
 krallık iktidarım ve asam için Hellas'tan
 buraya yolculuk ettiniz. Az önce sizinle soframa
 oturmuş olmasaydık, kutsal tanrıların önünde
 söylediğiniz bu yalanlar yüzünden ve kimseye

zarar vermemeniz için dillerinizle kollarınızı 380
 kökünden keser, sizi ülkemden yayan kovardım.”
 Kızgınlığını bu sözlerle ifade edince Aiakos’un
 oğlunun yüreği kabardı. İçinden hakaret dolu
 bir yanıt vermek için yanıp tutuşurken Aison’un
 oğlu ondan önce söz alarak nazikçe konuştu: 385
 “Aietes, rica ediyorum kendine hâkim ol! Biz evine
 ve kentine düşündüğün gibi kötü emellerle gelmedik.
 Zaten bir yabancıнын malları için bunca uzun bir deniz
 yolculuğuna kim gönüllü olur? Ama bir tanrı
 ve haddini bilmez bir kralın korkunç emri beni 390
 buna zorluyor. Sana yalvaran bizlere şu iyiliği
 yap da bütün Hellas’ta methini düzerek namına
 nam katalım. Karşılığını da savaşarak vermeye
 hazırız. Sauromatailere ya da başka hangi millete
 istersen boyun eğdirir onları hükmün altına sokarız.” 395
 Gönlünü hoş tutmaya çalışarak böyle nazik konuştu,
 ama kralın aklında iki çelişik düşünce vardı: Ya hemen
 saldırıp onları yok edecek ya da zor işlere koşarak
 güçlerini sınavacaktı. Biraz düşündükten sonra ikinci
 şıkkın daha iyi olacağına karar verdi ve şöyle dedi: 400
 “Yabancı, bana bütün bu ayrıntıları neden anlatıyorsun?
 Gerçekten de soyunuz tanrılara kadar iniyorsa
 ve başkalarının mallarını almaya gelirken benden
 daha değersiz değilseniz, sizi sinadıktan sonra postu verir,
 isteğinizi yerine getiririm. Hellas’ın cesur erkeklerden 405
 nefret eden o kralı gibi kahramanlara kin gütmüyorum.
 Yerine getireceğiniz görev cesaret ve gücünüzü sınavacak,
 ama ölümcül olmasına karşın ben onu kendi ellerimle
 başarabiliyorum. Ares’in ovasında otlayan ve ağızlarından
 alevler saçan tunç ayaklı iki boğam var. Onları sabana 410
 koşup Ares’in dört sürümlük⁶ sert toprağını baştan başa

6 Özgün metindeki “tetragios” [τετράγιος] sözcüğü bir çiftçinin bir günde sürebileceği alanın yüz ölçümüdür.

sürüyorum ve tarlaya kazdığım derin oluklara
 Demetra'nın tohumlarını⁷ değil, korkunç bir yılanın
 dişlerini ekiyorum. Dişler kök salıp yeşerince
 415 topraktan silahlı askerler bitiyor ve her yandan bana
 saldırıyorlar, ben de kargımla onları tek tek öldürüyorum.
 Boğaları sabahleyin sabana koşuyor, akşama kadar
 ekini kaldırıyorum. Sen de bütün bunları bir günde
 bitirebilirsen postu kralının sarayına götürürsün.
 420 Ama daha önce hiç umutlanma, postu alamazsın, çünkü
 cesur bir erkeğin bir korkağa boyun eğmesi doğru değildir.”
 Böyle konuşunca İason gözlerini toprağa dikti
 ve umutsuzluğa kapılarak sessizce derin düşüncelere daldı.
 Uzun süre konuyu kafasında evirip çevirdi, ama görev
 425 tehlikeli görüldüğü için evet demeye cesaret edemedi.
 Sonunda sözlerini dikkatle seçerek yanıt verdi:
 “Aietes, bana bu kadar zor bir görev vermekte haklısın.
 Ben de gerçekleştirilmesi olanaksız da olsa, ölümü
 göze alarak yerine getirmeye çalışacağım. Çünkü kralın
 430 emriyle beni buralara sürükleyen uğursuz mecburiyetten
 daha kötü bir şey gelemez insanların başına.”
 Zorlukların hissettirdiği çaresizlikle böyle konuştu
 ve kral üzgün delikanlıya sert sözlerle hitap etti:
 “Zor bir göreve gönüllü olduğuna göre arkadaşlarının
 435 yanına git şimdi. Ama boğaları sabana koşturmay
 ya da tarladan ölümcül hasadı kaldırmaya korkarsan
 şudur diyeceğim: Bundan böyle zayıflar kendilerinden
 güçlü olanlara karşı çıkarken yürekleri titresin!”
 Bu sert konuşmanın üzerine İason yerinden kalktı
 440 ve onu Augeias ile Telamon izlediler. Ardından
 Argos da kardeşlerine orada kalmalarını işaret
 ederek yerinden kalktı. Hep birlikte saraydan
 çıktılar. Aison'un oğlu yakışıklılığı ve zarafetiyle

7 Tarımın koruyucusu tanrıça Demetra'nın tohumu ibaresiyle buğday kastediliyor. Çağdaş Yunancada hububatın karşılığı “demetriaka”dır.

içlerinde bir yıldız gibi parlıyordu. Medea
 yüzündeki parlak peçeyi sıyırarak yan gözle baktı 445
 ve yüreği acıyla dağlandı. Delikanlı yürüdükçe
 akli bir rüyaymışçasına peşinden kanat çırpıttı durdu.
 Hepsi de saraydan canları sıkkın çıktılar. Khalkiope
 babası Aietes'in hiddetinden sakınmaya çalışarak
 oğullarıyla birlikte hemen odasına çekildi, Medea da 450
 peşinden gitti. Ruhunda aşkın uyandırdığı türden
 duygular uçuşuyordu ve gözünün önünden
 delikanlının sureti silinmiyordu. Neye benzediğini,
 neler giydiğini, neler konuştuğunu, yerinde nasıl
 oturduğunu ve kapıya doğru nasıl yürüdüğünü 455
 düşündükçe hiçbir yerde ona benzer başka bir erkek
 olamayacağını düşünüyordu. Güzel sesi ve söylediği
 tatlı sözler sürekli kulaklarında yankılanıyor,
 onun için endişeleniyordu. Boğaların ya da
 Aietes'in onu öldüreceğinden korkuyor, daha 460
 şimdiden ölmüşçesine arkasından ağlıyordu.
 Büyük üzüntüsüyle yanaklarından acı gözyaşları
 süzülürken, hıçkırıklarının arasından haykırdı:
 "Ben bahtsız neden böyle bir üzüntüye kapıldım?
 Bütün kahramanların en iyisinin ya da en kötüsünün 465
 ölmesi gerekiyorsa varsın ölsün. Ama keşke sağ salim
 kurtulabilseydi. Perses'in kızı* saygın tanrıçam,
 izin ver kaderini yenerek memleketine geri dönebilsin.
 Ama alnına boğalar tarafından öldürülmesi
 yazıldıysa, kötü kaderine sevinmediğimi bilsin." 470
 Genç kızın akli işte böyle düşüncelerle meşguldü.
 Kahramanlar kalabalıktan uzaklaşarak daha önce
 izledikleri yoldan kent dışına çıkıp ovaya doğru
 yürürlerken, Argos İason'a hitaben şöyle konuştu:

8 Perses ile Asteria'nın kızı Hekate sihirlerle ve büyülere hükmeden tanrıçaydı. Geleneksel olarak büyü ile ilişkilendirilen yol kavşaklarında üç gövdeli ya da üç başlı kadın şeklinde heykelleri dikilirdi.

475 “Aison’un oğlu, düşüncemi beğenmeyebilirsin,
ama karşılaştığımız bu zorluklar üzerine birkaç
şey denemezsek olmaz. Sana daha önce bir kızın
Perses’in kızı Hekate’nin yönlendirmesiyle büyü
yaptığını söylemiştim. Onu bize yardım etmeye
480 ikna edersek görevimizin başarısı konusunda
endişelenmemize gerek kalmaz. Ama annem
bize yardım etmeyecek korkarım. Yine de
yanına gidip ona yalvaracağım, çünkü hepimiz
büyük bir yıkımla karşı karşıyayız.” İason
485 bu sağduyu dolu konuşmaya şöyle yanıt verdi:
“Dostum, bunu doğru buluyorsan sana karşı çıkmam.
Annenin yanına git ve onunla ölçülü konuş, ama sılaya
varmamız kadınların yardımına kaldıysa boş yere
umutlanıyoruz.” Bunları söyledikten az sonra nehrin kıyısına
490 vardılar. Yoldaşları neşeyle neler yaptıklarını sordular
ve Aison’un oğlu canı sıkılarak sorularını yanıtladı:
“Dostlarım, Aietes’in kalbi bize karşı düşmanlıkla
dolu. Bu yüzden ne ben, ne de bana sorular soran
sizler hedefimize varamayacağız. Kral, Ares’in
495 otlağında ağızlarından alevler saçan tunç ayaklı
iki boğa beslediğini söyledi ve onlarla dört sürümlük
bir tarla sürmemi istedi. Bir yılanın çenesinden
aldığı tohumları ekince de toprağın içinden tunç
silahlı savaşçılar bitecekmiş. Aynı gün içinde
500 bu savaşçıları öldürmem gerekiyor. Daha iyi bir şey
düşünemediğim için teklifini tereddütsüz kabul ettim.”
Böyle konuştu ve herkes istenenleri yapmanın imkânsız
olduğunu düşündü. Kötü kaderlerine üzüлp çaresizlik
içinde birbirlerine bakarak sessiz ve hareketsiz kaldılar.
505 Sonunda içlerinden Peleus kalkarak cesaret verici
bir konuşma yaptı: “Ne yapacağımızı düşünmenin
vakti geldi geçiyor. Ama sanırım aklımızdan çok
kollarımızın gücünden yararlanacağız. Aison’un

yiğit oğlu, verdiği söze sadık kalarak Aietes'in
 boğalarını sabana koşmaya niyetliysen önlemini 510
 al da öyle yap. Ama ruhun gücüne güvenemiyorsa,
 gitmeye davranma ve aramızdan başka birini göndermek
 için etrafına bakınma. Karşılaşacağım en kötü şey
 ölüm olduğuna göre, ben geri adım atacak değilim.”
 Aiakos'un oğlu öyle konuştu ve Telamon heyecana 515
 kapılarak ayağa kalkıp coşkuyla gönüllü oldu.
 İkisinin ardından yüce gönüllü İdas ve Tyndareos'un
 oğulları da öne atıldı. Yüreği öyle cesaretle doluydu ki
 henüz yanakları tüylenmediği hâlde güçlü bir savaşçı
 olarak tanınan Oineus'un oğlu da onları izledi. 520
 Diğerleri seslerini çıkarmadan yerlerinde kaldılar.
 Argos bunun üzerine gönüllülere şunları söyledi:
 “Dostlarım, gerçekten de sonunda bunu yapacağız
 ve sanırım ihtiyaç duyulduğunda annem de
 yardım edecek. Ama siz çok arzulamanıza 525
 karşın, şimdiye kadar yaptığınız gibi biraz daha
 teknede kalın, çünkü düşüncesizlik edip felaketi
 seçeceğimize biraz sabretmemiz daha iyi olur.
 Aietes'in sarayında tanrıça Hekate'nin toprakta
 ve akan sularda yetişen şifalı otların sanatını 530
 öğrettiği genç bir kız yaşar. Bu büyümlü otlarla
 dinmek bilmez ateşin alevlerini yumuşatır,
 çağlayarak akan nehirlerin uğultusunu dindirir,
 yıldızların ve kutsal ayın rotasını düzenler. Saraydan
 dönerken, kız kardeşi olduğu için belki annemiz onu 535
 bize yardımcı olmaya ikna eder diye düşündük.
 Önerimden hoşnut kaldıysanız, hemen bugün
 Aietes'in sarayına geri döner, işi halletmeye çalışırım.
 Tanrılardan biri yardım ederse de başarılı olurum.”
 Böyle konuştu ve tanrılar olumlu bir işaret gönderdiler. 540
 Gökyüzünde korkudan titreyen bir güvercin saldırgan
 bir şahinden kaçarken, soluksuz kalarak İason'un

- kucağına kondu. Şahin de teknenin pruvasına düştü.
 Mopsos birden öne çıkarak bir kehanette bulundu:
- 545 “Dostlarım, bu tanrılardan bize gelen bir işarettir,
 başka bir izahı olamaz. Bir an önce genç kızın yanına
 gitmeli, onunla konuşmalı ve her yolu deneyerek
 ikna etmeye çalışmalıyız. Phineas kehanetinde
 Kıbrıslının yardımıyla geri döneceğimizi söylediğine
 550 göre kız yalvarışlarımızı geri çevirmeyecek,
 çünkü hayatı kurtulan güvercin tanrıçanın kuşu.
 Dilerim her şey belirtileri yorumladığım gibi olur.
 Dostlarım haydi, yardım etmesi için Kytheralıyı
 çağıralım ve hemen Argos’un önerdiklerini yapalım.”
- 555 Böyle konuştu ve gençler Phineus’un uyarılarını
 hatırlayarak ona hak verdiler. Sadece Aphareus’un
 oğlu İdas yerinden kalkarak kızgınlıkla bağırdı:
 “Yazıklar olsun! Biz buraya Enyalios’un gücüne
 güvenmeyen, Kıbrıslının yardımını dilenen
 560 kadınlarla mı geldik? Savaştan kaçınmak için de
 güvercinlerle şahinlerden mi medet umuyoruz?
 Bırakın bu işleri, siz savaşmakla değil, güçsüz kızlara
 yalvararak gönüllerini hoş etmekle ilgileniyorsunuz.”
 Böyle konuşarak kızgınlıkla yerine oturdu. Kimi
- 565 kahramanlar alçak sesle söylendiyse de kimse yanıt
 vermedi. Bunun üzerine İason kalktı ve yoldaşlarına
 cesaret vermek için düşüncelerini açıkladı:
 “Hepiniz uygun gördüğünüze göre Argos tekneden
 ayrılıp kente gitsin. Biz de nehirden çıkıp tekneyi
 570 herkesin göreceği şekilde sahile bağlayalım. Savaş
 naralarından korktuğumuz için gizlenmek bize
 yakışmaz.” Böyle konuştu ve hemen Argos’u kente
 gönderdi. Diğerleri Aison’un oğlunun emriyle
 çapayı çektiler ve küreklere asılıp tekneyi sazlıktan
 575 biraz ileride sahile yanaştırdılar. Aynı anda Aietes de
 Minyailer hakkında kötülükler ve felaketler

tasarlamak üzere Kolkhislileri sarayından uzakta,
daha önce de toplandıkları bir yerde toplantıya
çağırdı. Onlara boğalar ağır görevi üstlenen
delikanlıyı parçalara ayırdıktan sonra, tepedeki 580
ormanın bütün meşelerini keserek tekneyi tayfalarıyla
birlikte yakacağını söyledi. Boylarından büyük işe
kalkışanların mağrur bencilliklerini yerle bir edecekti.
Aslında bizzat Zeus gökyüzünden habercisi
Hermes'i gönderip öyle yapmasını emretmeseydi, 585
çok ihtiyacı olduğu hâlde yabancılar içinde
nezaketi ve tanrılara saygısıyla fark edilen
Aiolos'un oğlu Phroiksos'a da dostluk gösterip
sarayında konuk etmezdi. Ülkesine gelerek
başkalarının mallarına göz koyan, sinsice 590
düzenler kuran ve çobanlara vahşice
saldırarak sürülerini talan etmek isteyen
eşkıyaları da uzun süre cezasız bırakmayacaktı.
Ve herkesten önce kendisini krallık makamından
ve tahtından acımasızca devirmek için kötü 595
niyetli kişilerle birlikte kente dönen Phroiksos'un
oğullarına da yaptıklarının bedelini ödeteceğini söyledi.
Çünkü yıllar önce babası Helios ona kendi soyundan
gelen ardıllarının gizli ihanetlerinden, düzenlerinden
ve kurnazlıklarından sakınmasını söylemişti. Bu yüzden 600
onları babalarının isteğini yerine getirmek üzere uzak
bir yolculuğa çıkarmış, Akhaların ülkesine göndermişti.
Kızlarının ya da oğlu Apsyrtos'un kendisine zarar verecek
entrikalar peşinde koşmadıklarından emindi, ama böylesi
kötülükleri Khalkiope'nin çocuklarından bekliyordu. 605
Yabancılarla duyduğu kızgınlıkla korkunç şeyler yapacağını
ilan etti ve kimse kaçıp kurtulmasın diye halkına
tekneyle tayfalarından gözlerini ayırmamalarını söyledi.
Bu arada Aietes'in sarayına varan Argos her yolu
deneyerek Medea'yı kahramanlara yardım etmeye 610

- ikna etmesi için annesini zorluyordu. Khalkiope de aynı şeyi düşünmüştü, ama babasının öfkesini görünce böyle konuşmasının yersiz olacağından ve Medea'dan yardım etmesini istediğinde genç kızın söylenenleri
- 615 ağzından kaçırarak emellerini açığa çıkaracağından çekindi ve açıkça konuşmaya cesaret edemedi. Genç kız yastığına baş koyar koymaz derin bir uyku aşk acılarını aldı götürdü, ama yüreğini ezen sıkıntısı yüzünden korkunç ve yanıltıcı rüyalar gördü.
- 620 Rüyasında yabancıнын altın post yüzünden değil de kendisini yasal eşi olarak alıp memleketine götürmek istediği için Aietes'in sarayına geldiğini ve tehlikeli görevi bunun için yapmayı kabul ettiğini gördü. Boğalarla bire bir kendisinin mücadele ettiğini ve onları
- 625 başarıyla alt ettiğini, ama bu işi kızlarının değil de yabancıнын yapmasını isteyen anne babasının sözlerinde durmadıklarını gördü. Babasıyla yabancılar arasında bu yüzden çıkan tartışmada iki tarafın son kararı genç kıza bıraktığını, nasıl isterse öyle olacağını
- 630 söylediklerini ve kendisinin birden anne babasını hiç umursamadan yabancıyı seçtiğini gördü. Anne babası seçimiyle büyük üzüntüye kapıldılar ve bağırıp çağırmaya başladılar. Bu sesler üzerine uykusu bölünerek uyandı. Korkusundan titreyerek
- 635 yataktan kalktı, anlamaz gözlerle odanın duvarlarına bakındı ve zorlukla kendine gelerek yüksek sesle söylendi: "Eyvahlar olsun! Bu ağır düşler nasıl da korkuttu beni! Kahramanların bu yolculuğu bana büyük bir felaket getirecek korkarım ve yüreğim yabancı için titriyor.
- 640 En iyisi uzaklara gidip kendi ülkesinden Akhalı bir kız bulup evlensin. Babaevim ve bekâretim benim için daha önemli. Ama umursamaz kalbimin etkisiyle oğulları için endişe eden ablam yardım etmemi isterse, onun yanından ayrılmayacağım

- ve böyle yapmak kalbimin acısını dindirecek.” 645
 Bunları söylenerek yatağından kalktı ve üzerinde
 sadece gömleğiyle yalın ayak kapıyı açıp
 odasından koridora ablasını aramaya çıktı.
 Bir süre utanç içinde ablasının kapısının
 eşğinde durdu. Sonra geri dönmeye yeltendi 650
 ama yine vazgeçti. Ayakları amaçsızca bir öne
 bir arkaya gidiyordu. Ablasının yanına
 gitmek istediğinde utancı ona engel olurken,
 güçlü arzuları tekrar cesaret veriyordu. Eşikten
 üç kez geçmeye çalıştı, üçünde de duraksadı. 655
 Dördüncüsünde kıvrılarak yüzüstü yatağına uzandı.
 Ve bir gelin anne babasıyla kardeşlerinin onu verdiği
 kocasını yitirdiğinde düşüncelerden bitap düşüp
 hizmetçilerden utanarak odasına kapanır, onun
 gençliğine nasıl ağlarsa Medea da öyle yalnız kalmak 660
 istedi. Boş düğün yatağının başında, birbirlerine
 doyamadan kötü bir kaderin yok ettiği sevgilisinin
 yokluğunda, diğer kadınların alay ve hakaretlerini
 gözünde canlandıran genç gelinler gibi sessizce
 ağladı. Gözyaşlarına boğulduğu o anda her zaman 665
 yanında olan sadık hizmetçisi odaya girip
 hanımını gördü ve hemen Khalkiope’nin yanına
 giderek olanları anlattı. Oğullarının arasında
 oturan prenses kafasında kız kardeşiyle nasıl
 konuşacağını kurmaktaydı. Hizmetçi tuhaf öyküyü 670
 anlatınca bir şeyler yapma ihtiyacı duydu.
 Hemen kız kardeşinin odasına koştu ve onu yatağına
 uzanmış, tırnaklarını yanaklarına batırır hâlde buldu.
 Gözlerinden yaşlar boşanan genç kıza şunları söyledi:
 “Vay başıma gelenler! Neden ağlıyorsun, neler oldu? 675
 Hangi korkunç acı yüreğini dağlıyor? Tanrıların
 gönderdiği bir hastalığa mı yakalandın, yoksa babamdan
 bana ve oğullarıma yönelik ölümcül bir tehdit mi var?

- Keşke anne babamın evini ve kentimizi hiç bilmeseydim
680 ve dünyanın diğer ucunda, Kolchislilerin adını
bile duymamış insanların arasında yaşasaydım.”
Bu sözlerini duyan kız kardeşinin yanakları kızardı.
Yanıt vermek istediği hâlde genç kız utangaçlığı ona
engel oluyordu. Kelimeler bir anlığına dudaklarının
685 ucuna geliyor, hemen sonra yüreğinin derinliklerine
gömülüyordu. Birkaç kez biçimli ağzından çıkacak gibi
oldularsa da sese dönüşemediler. Sonunda güçlü aşk
duygularının etkisi altında kurnaz kelimelerle konuştu:
“Khalkiope, babam yabancılarla birlikte senin oğullarını
690 da öldürür diye yüreğimde büyük bir korku var.
Az önce kısa bir uykuya teslim olduğumda korkunç
rüyalar gördüm. Dilerim tanrılar gerçekleştirmelerine
izin vermezler, sen de çocukların için büyük acılar
yaşamazsın!” Ablasının oğulları için yardımını
695 isteyip istemeyeceğini denemek için öyle konuştu.
Bu duyduklarıyla Khalkiope’nin yüreğine büyük,
dayanılması zor bir acı çöktü ve hemen yanıt verdi:
“Bütün bunlar benim de aklımdan geçti ve içimden
bana yardım edip edemeyeceğini düşünüyordum.
700 Ama önce söyleyeceklerimi yüreğinde gizli tutacağına
ve benimle iş birliği yapacağına Gaia ve Ouranos üstüne
yemin et. Kutsanmış tanrılar, anne babamız ve senin kendi
hatırın için yalvarıyorum, oğullarım kötü bir kadere kurban
gitmesinler. Yoksa onlarla birlikte ölür.ve Hades’ten
705 geri dönerek acımasız bir Erinys gibi peşine takılırım.”
Gözlerinden seller gibi yaş akıtarak böyle konuştu.
Yere oturdu ve ellerini kardeşinin dizlerine koyup
başını göğsüne yasladı. İki kız kardeş karşılıklı ağlamaya
başladılar ve iniltileri duvarları aşarak odalarda yankılandı.
710 İlk önce Medea söz aldı ve üzgün ablasına şunları söyledi:
“Zavallı kız, nasıl bir çare bulsam ki sana! Korkunç
beddualar edip Erinysler hakkında neler söylüyorsun böyle?

Keşke oğullarına yardım edebilecek kadar güçlü olsaydım!
İstedğin gibi Kolkhislilerin yeminini ediyorum!
Yüce Ouranos ve tanrıların annesi olan altımızdaki 715
Gaia şahidimdir, yapılabilecek şeyler söz konusuysa,
gücüm yettiğince senden yardımımı esirgemeyeceğim.”
Böyle konuştu ve Khalkiope hemen ona yanıt verdi:
“Üstlendiği görevi yerine getirsin diye oğullarımın
hatırı için yabancıya yardımcı olacak bir düşünce 720
ya da hile bulamaz mısın? Delikanlı seni bu işe
ikna etmem için bana Argos’u gönderdi. Ben de buraya
gelirken oğlumu odamda bıraktım, dönmemi bekliyor.”
Böyle konuşunca Medea’nın yüreği mutlulukla
çarpmaya başladı. Hemen güzel yanakları kızardı, 725
gözleri buğulandı ve ablasına şöyle yanıt verdi:
“Khalkiope, istediğin ve uygun bulduğun şeyleri
yapacağım. Eğer senin ve kardeş saydığım, sevgili
akrabam ve yaşıtım olan oğullarının hayatı dışında
bir şeyi önemsersem, gözlerimin önünde bir daha 730
şafak doğmasın ve bundan böyle beni canlı görmem
nasip olmasın. Eskiden annemin anlattıklarına
göre bebekliğimde oğullarınla birlikte emzirerek
bana hem ablalık hem annelik yaptın, dinle şimdi
söyleyeceklerimi! Haydi, suskunluğunla yapacağım 735
iyiliğin üstünü ört de ettiğim yemini anne babamıza
duyurmadan yerine getireyim. Yarın sabah şafak
sökerken Hekate’nin tapınağına giderek yabancıнын
boğaları alt etmesi için efsunlu otlar getireceğim.”
Khalkiope odasına dönerek oğullarına kız kardeşinin 740
yardım edeceğini bildirdi. Ama Medea yalnız kalınca
babasından habersiz yabancı bir erkek hakkında
düşündükleri yüzünden büyük bir utanca ve kahredici
bir korkuya kapıldı. Ardından gece yeryüzüne karanlığı
gönderdi. Teknelerdeki denizciler gözlerini gökyüzündeki 745

Helike'ye⁹ ve Orion'un yıldızlarına çevirdiler. Nöbetçilerle uzun yolculukların yolcuları uykuya hasret kalmıştı, çocuklarını yitiren anneler bile uyukluyordu ve kentte ne köpeklerin uluması

750 ne de herhangi bir ses duyuluyordu. Her yere koyu bir sessizlik sinmişti. Ama Medea'nın gözleri bir türlü tatlı uykuya dalamıyordu. Aison'un oğluna duyduğu aşkın doğurduğu düşünceler uyanık tutuyordu onu. İason'u Ares meydanında kötü kaderiyle yüzleştirecek

755 olan boğaların alt edilemez gücünden çekiniyor, kalbi büyük bir heyecanla çarpıyordu. Bir kazana ya da kovaya dökülen suda yansıyarak evin duvarlarında ışıldayan güneş ışınları suyun dalgalanmasıyla nasıl bir o yana bir bu yana titreşirse, genç kızın kalbi de

760 göğüs kafesinde öyle deviniyordu. Gözlerinden merhamet gözyaşları dökülüyor, yorulmak bilmez aşklar gönüllere yerleşip heyecanlar uyandırdığı zaman olduğu gibi, acılar ruhunu, hassas sinirlerini ve özellikle başının boynuyla birleştiği noktayı

765 tutuşturmuş alev alev yakıyordu. Bir anlığına düşünürken vazgeçiyor, kendisi de onunla birlikte ölmeye razı oluyordu. Sonra otları vermese de hayatta kalabileceklerini düşünüyor, hiçbir şey yapmadan oturup beklemeye karar veriyordu.

770 Bir süre düşüncelere daldıktan sonra şöyle dedi: "Ah kadersiz başım! Kötülüklerden hangisini seçsem? Aklım şaşkınlık içinde ve beni yakıp kavuran felaketi engelleyecek gücüm yok. Khalkiope'nin oğulları Akhaların ülkesine varmadan

775 ve ben onu görmeden önce Artemis'in hızlı oklarına hedef olsaydım keşke. Bir tanrı ya da bir Erinys bize kötülük etmesi için, gözyaşı dökmemiz için getirdi onu buraya. Tarlada ölmesi yazılmışsa kaderinde

9 Büyük Ayı Takımıyıldızı.

varsın görevinin başında ölsün. Anne babamdan habersiz
nasıl ona efsunlu otlar hazırlarım? Onlara ne derim? 780

Yardımcı olmak için nasıl bir hile, nasıl kurnazca
bir yol düşünsem? Onunla yoldaşlarından ayrı,
tek başıma mı görüşsem? Ah ne kadar şanssızım!
Ama o ölse de kurtulamayacağım acılardan,
çünkü ölümü felaketim olacak. Yere batsın 785

utancım, yere batsın şanımlı şöhretim! Yeter ki
yardımla kurtulsun, sonra da gitsin gönlü
nereye severse. Ben de görevini tamamladığı gün
ya evde boynuma kalın bir ip dolayarak ya da
ölümcül zehirler yutarak hayatıma son vereceğim. 790

Ama bu şekilde ölürsem herkes arkamdan gülecek
ve kötü kaderim bütün kentlerde dile düşecek.
Kolkhisli kadınlar adımları dillerine pelesenk edip
her yerde benimle hayâsızca alay edecekler.
Hakkımda yabancı bir erkek için öyle çabaladı ki 795

sonunda hayatını yitirdi ya da çılgınca duyguların
etkisinde kalarak baba evini ve ailesini utandırdı
diyecekler. Hangi utanç lekelemeyecek ki adımları?
Ah kötü kaderim! Keşke onursuz ve ağza alınamaz
şeyler yapmadan önce beklenmedik bir ölüm 800

bulsa beni bu gece odamda ve kurtulsam utanç
verici suçlamalardan.” Bunları söyleyerek bazıları
sağaltıcı, bazıları da ölümcül olan otlarını sakladığı
kutusunu getirdi. Kutuyu dizlerinin üzerine koyup
dövünmeye başladı. Hıçkırıklarla kötü kaderine 805

ağlayarak göğsünü seller gibi akan gözyaşlarıyla
ıslattı. Zavallı kız bir an önce hayatına son verecek
bir ilaç istiyordu. Kutunun bağlarını çözerek
içinde canını alacak ilacı aramaya koyuldu.
Birden nefret edilesi Hades’i düşünerek ruhuna 810

büyük bir korku düştü ve heyecandan uzun süre
sessiz kaldı. Hayalinde hayatın bütün güzellikleri

- canlandı, canlıların tattığı mutlulukları hatırladı
ve genç bir kızı bekleneneği gibi mutlu yaşatlarını
815 düşündü. Her şeyi zihninde canlandırınca güneşin ona
her zamankinden daha tatlı göründüğünü fark etti.
Hera'nın telkiniyle düşünceleri değişti ve kutuyu
dizlerinden indirdi. Artık tereddüt etmiyordu.
Onunla yüz yüze gelerek istediği efsunlu otları
820 vermek için sabırsızlıkla yeni günün doğmasını
beklemeye koyuldu. İkide bir kapının mandalını
açıyor güneşin ışınlarına bakıyordu. Şafağın
sökmesiyle içi mutlulukla doldu ve insanlar
kentin sokaklarında hareket etmeye başladı.
825 Argos kardeşlerine orada kalarak genç kızın
düşüncelerini ve tasarılarını öğrenmelerini
söyledi ve tekneye dönmek üzere yola çıktı.
Genç kız sabah güneşini görür görmez omuzlarına
darmadağın dökülen sarı saçlarını elleriyle topladı
830 ve üzerlerinde gözyaşlarının kuruduğu yanaklarını
onlarla sildi. Nektar kadar tatlı bir merhem sürerek
teninin ılık ılık parlamasını sağladı. Sırtına kolay
bükülen tokalarla tutturduğu güzel bir elbise geçirdi
ve tanrısal başını gümüş gibi ışıldayan bir şalla
835 örttü. Ayaklarını yere vurarak sarayın içinde
dolaşiyor, tanrıların başına sardığı ya da yakın
gelecekte saracağı belaları umursamıyordu.
Sonra mis kokulu odasının sahanlığında
yatıp kalkan on iki hizmetçisini çağırdı.
840 Yaşıtıydılar ve erkeklerle yatmak üzere
gelinlik yataklarını sermemişlerdi daha.
Onlara Hekate'nin tapınağına gitmek için
hemen katırları arabaya koşmalarını emretti.
Hizmetçi kızlar arabayı hazırlarken, o kutusunun
845 içinden Prometheus'un ilacı adını taşıyan efsunlu
merhemi çıkardı. Bir gece önce tanrıçanın biricik kızı

Persephone'ye¹⁰ kurbanlar sunarak dua eden biri
 bu merhemi vücuduna sürerse, ne tunç bıçakla
 yaralanır ne de parlayan ateşte yanar, gün boyunca
 her zamankinden daha güçlü ve daha cesur olur. 850
 Merhemini yapıldığı ot Prometheus'un ciğerlerini
 parlayan kartalın gagasından Kaukasos'un
 yamaçlarına akan kan damlalarından¹¹ bitmişti.
 Korykos¹² safranı rengindeki çiçeği ikiz sapta yükselerek
 toprağın üzerinde bir karış kadar boy atar, ancak 855
 yer altındaki kökleri yeni kesilmiş eti andırır.
 Dağ meşelerinin öz suyuna benzeyen siyah renkli
 şerbetini ilaç hazırlamak üzere Hazar Denizi'nden
 getirttiği deniz kabuklarında muhafaza ediyordu.
 Onu daha önce suyu tükenmeyen yedi pınarda 860
 iyice yıkamış, ardından yedi kez gençleri yetiştiren
 Brimo'nun,¹³ geceleri kapkara giysiler içinde
 gezinen yer altındaki ölülerin kraliçesi Brimo'nun
 adını anmıştı. Soyu Titanlardan gelen kök
 sökülürken kara toprak sarsılıp feryat etmiş, 865
 İapetos'un oğlu¹⁴ da yüreğini parlayan korkunç
 acıyla inlemişti. Genç kız merhemi alıp tanrısal
 göğüslerini saran mis kokulu kumaşın içine
 sakladı. Saraydan çıktı ve iki yanında ikişer
 hizmetçi kızla hızlı arabasına bindi. Dizginleri 870
 eline aldı ve işlemeli kamçısını sağ eliyle
 sallayarak kent içinde arabayı sürdü. Diğer

10 Özgün metinde farklı okumalara göre "Kore" [Kόρη] ya da "Daira" [Δαίρα] ibaresi geçiyor. Tanrıça Demetra'nın kızı bu adlarla da biliniyordu.

11 Özgün metinde geçen "ikhor" [ἰχὼρ] tanrıların damarlarında kan yerine dolaşan sıvıdır.

12 Korykos Kilikia sahillerindeki bir kentti ve yakınlarındaki büyük mağarayla meşhurdur.

13 Hekate ve Persephone'nin başka bir adı [Ἑκάτη]. Sözlük anlamı "hiddetlenen, kızan, korkunç".

14 Prometheus, Olympos öncesi tanrılar olan altı Titan'dan birinin, İapetos'un oğluydu.

hizmetçi kızlar, eteklerini beyaz dizlerine kadar
 kaldırmıştı ve arabanın arkasından tutunarak
 875 geniş yolda koşuyorlardı. Uzaklarda yakılan
 kurban etlerinin kokusunu alan Leto'nun kızı,
 Parthenios'un ılık sularından çıkarken ya da
 Amnisos Nehri'nde yıkandıktan sonra, ayakları tez
 dişi ceylanların çektiği altın arabasında dimdik
 880 durarak yüksek tepelerden nasıl inerse, Medea da
 kentin içinde öyle ilerliyordu. Ve kimileri Amnisos'un
 kaynağından, kimileri de çay yataklarıyla pınar
 başlarından toplanmış nympheler tanrıçanın yanında
 koşarken yabani hayvanlar korku içinde kuyruklarını
 885 toplayıp nasıl yana çekilirse, insanlar da prensesle
 göz göze gelmemek için yolun iki yanına çekiliyordu.
 Küçük kabile kentin bakımlı sokaklarını geride
 bırakıp bir süre ovada yol aldıktan sonra tapınağa
 vardı ve genç kız aceleyle hızlı arabasından inerek
 890 arkasından gelen hizmetçi kızlara şunları söyledi:
 “Dostlarım, topraklarımıza gelen yabancıların
 arasından geçmeyi önemsememekle büyük bir hata
 yaptım. Bütün kent şaşkınlık içinde ve bu yüzden
 her gün tapınak çevresinde toplanan kadınlardan
 895 hiçbirini buraya gelmedi. Ama hazır gelmişken
 ve kimse bizi izlemediğine göre, gelin yatıştırıcı
 şarkılarla ruhumuzu dinlendirelim ve yumuşak
 çayırlardan rengârenk çiçekler topladıktan sonra
 hemen evimize geri dönelim. Size getireceğim
 900 öneriyi kabul ederseniz, bugünkü gezintiden eve
 değerli armağanlarla döneceksiniz. Argos benden
 bir şey istedi, Khalkiope de kabul etmem için beni
 zorluyor, ama babamın kulağına gitmemesi için
 şimdi duyacaklarınızı kalbinizde gizli tutmalısınız.
 905 Boğalarla boy ölçüşecek olan yabancının armağanlarını
 kabul etmemi ve ölümcül mücadelesinde ona yardım

- etmemi istiyorlar. Önerilerini kabul ettim ve yabancıyı yoldaşlarından ayırarak tek başına buraya davet ettim. Böylece yanında getireceği armağanları aramızda paylaşıp karşılığında efsunlu merhemi vereceğiz. 910
- Ama o geldiğinde sizler yanımdan uzaklaşmalısınız.” Böyle konuştu ve kurnaz düşüncesi kızların hoşuna gitti. Bu arada Argos kardeşlerinden Medea’nın sabahın erken saatlerinde tanrıça Hekate’nin kutsal tapınağına gittiğini öğrenir öğrenmez Aison’un oğlunu yoldaşlarından ayırıp ova içinden yürüterek buluşma yerine götürdü. 915
- Onları kuşların uçuşunu yorumlamayı bilen ve yol arkadaşlarına hep yararlı tavsiyeler veren Ampykos’un oğlu Mopsos izledi. Eski zamanlardan beri Zeus’un soyundan ya da ölümsüzlerin kanından gelen kahramanlar içinde hem görünüş hem de güzel konuşma konusunda hiçbir erkek o gün Hera’nın İason’u dönüştürdüğü kadar göz alıcı olmamıştı. Yoldaşları bile zarafetle parlayan arkadaşlarına hayranlıkla bakıyordu. Neler olacağı önceden içine doğan 925
- Ambykos’un oğlu da yolculuklarından keyif alıyordu. Ova içinden geçen yolun üzerinde, tapınağa yakın sayısız yaprakla taçlanmış koca bir kavak vardır. Geveze kumrular sıklıkla dallarını mesken tutar. Yüksek bir dala tünemiş olan kuşlardan biri 930
- kanatlarını çırparak Hera’nın iradesini dile getirdi: “Çocukların bildiklerini bile anlama yetisine sahip olmayan, genç bir kızın bir delikanlıya başkalarının yanında neden aşk sözcükleri söyleyemeyeceğini düşüneyen acınası kâhin! Yıkıl karşımdan, kötülükler habercisi berbat kâhin! Ne Kıbrıslı, ne de şefkatli aşklar seni sevgileriyle esinleyebiliyor.” 935
- Onu bu sözlerle azarladı, ama Mopsos tanrıçanın kuşa söylöttüklerini duyunca gülümsedi ve şöyle söyledi: “Sen genç kızla karşılaşacağın tapınağa 940

doğru-ilerle Aison'un oğlu. O Kıbrıslının telkiniyle
sana iyi davranacak ve daha önce Agenor'un
oğlu Phineus'un dediği gibi sana görevini yerine
getirmen için yardım edecek. Biz ikimiz, yani Argos'la
945 ben burada dönmeni bekleyeceğiz. Kızla konuşurken
ve yardımını rica ederken ihtiyatlı kelimeler kullan.”
Böyle bilgece konuştu ve her ikisi de hemen ona
hak verdi. Ama alçak sesle şarkılar mırıldandığı
hâlde Medea'nın akli da başka düşüncelere
950 yönelemiyordu. Hiçbir şarkı onu uzun süre
tatmin etmiyor, her seferinde tereddütle başka
bir şarkıya başlıyordu. Hizmetçi kızların yüzüne de
sakince bakamıyor, gözlerini hep yola çeviriyordu.
Yaklaşan ayak sesleri ya da rüzgârın esintisini
955 her duyduğunda kalbi heyecanla çarpıyordu.
Delikanlı kısa süre sonra beklentilerini karşılayarak
yolun başında göründü. Ummanın içinden doğarak
göğe yükselirken hayvan sürülerine anlatılması zor
felaketler getiren görkemli Sirios gibi parıldıyordu.
960 Aison'un oğlu gözlerine öyle yakışıklı göründü,
ama onunla birlikte üzerine büyük sevdasının
ağırlığı çöktü. Yüreği göğsünde sıkıştı, gözlerini koyu
bir bulut kapladı ve yanaklarına sıcak bir kızılık
yayıldı. Dizlerinin bağı çözüldü, ileriye de geriye de
965 gidemez oldu ve ayakları toprağa çakıldı kaldı.
Hizmetçi kızlar daha önce oradan uzaklaşmıştı,
bu yüzden iki genç tek kelime söylemeden,
dağların zirvesinde kök salarak sessizce yan yana
duran meşeler ya da yüksek çamlar gibi durdular.
970 Ve rüzgârın hafif esintisiyle titreşen yaprakları
fısıldaşan ağaçlar gibi, iki gencin de Eros'un nefesiyle
birbirlerine söyleyeceği çok şey vardı. Aison'un oğlu
genç kızın tanrılardan gelen kötü kaderiyle huzursuz
olduğunu anlayarak ona şefkatli kelimelerle seslendi:

“Benimle yalnız kalmaktan niye korkuyorsun öyle 975
 genç kız? Hiçbir zaman, ülkemde olduğumda bile
 başka erkekler gibi kibirli değildim. Bu yüzden
 benden çekinmene hiç gerek yok. Her istediğini
 sorabilir, her aklına geleni söyleyebilirsin. Hatalı
 davranmanın suç sayıldığı kutsal bir tapınakta 980
 dostça buluştuğumuza göre ve daha önce
 ablana istediğim efsunlu merhemi getireceğine
 söz verdiğin için, bana hoş görünecek şeyler
 söylemene gerek kalmadan açık açık konuşabilir,
 sorular sorabilirsin. Hekate, annen baban ve yabancılarla 985
 kendisine yalvaranlara koruyucu yardım elini uzatan
 Zeus hatırına yalvarıyorum, çünkü ben de yabancı
 ve yakarıcı olarak buraya geldim. Senin ve ablanın
 yardımı olmaksızın zor görevimi yerine getiremem.
 Acze düştüğüm için önünde diz çöküyorum. Yardımların 990
 için duyduğum minneti bundan böyle gerektiği
 ve uzaklarda yaşayan insanlara yakıştığı gibi, adını
 ve şanını yücelterek göstereceğim. Hellas’a döndüklerinde
 yoldaşlarım ve onların şu anda deniz kıyısında
 oturarak bize ağıt yakan eşleriyle anaları da sana 995
 methiyeler düzecek. Acılarını ancak sen dindirebilirsin.
 Bir zamanlar Helios’un kızı Pasiphae’nin doğurmuş
 olduğu Minos’un bakire kızı Ariadne,¹⁵ iyi niyetli
 davranarak Theseus’u büyük badirelerden kurtarmıştı.
 Daha sonra Minos’un öfkesi yatıştığında genç kız 1000
 Theseus’un teknesine binerek ülkesinden ayrılmıştı.
 Tanrılar onu sever ve sevgilerinin kanıtı adını taşıyan
 yıldız kümesinin geceleri gökyüzünün ortasında

15 Ariadne Girit kralı Minos ile Pasiphae’nin kızıydı. Atinalı kahraman Theseus’a âşık oldu. Theseus Labyrinthos’ta yaşayan yarı insan yarı boğa Minotaurus’u öldürdükten sonra bir iplik çilesinin yardımıyla onun Labyrinthos’tan kaçmasını sağladı. Ariadne adı “arı” [αῤῥῖ] ya da “eri” [εῤῥῖ] “çok” ve “andano” [ἀνδάνω] “hoşlanmak” kelimelerinden türetilmiştir, “çok beğenilen, çok sevilen” anlamına gelir.

- diğer yıldızların arasında dolanıp durmasıdır.
- 1005 Bunca yiğidin hayatını kurtarırsan, sen de tanrıların
teşekkürlerine mazhar olursun. Gerçekten de güzel yüzün
soylu davranışlara yatkın olduğunu gösteriyor.”
Onu onurlandırarak böyle konuştu. Genç kız
bakışlarını yere indirdi ve delikanlının tatlı
- 1010 sözleriyle yüreğinin kabardığını hissederek
gülümsedi. Hemen sonra gözlerinin içine baktı.
Konuşmasına nasıl başlayacağını bilemiyor,
her şeyi bir an önce söylemeye can atıyordu.
Ama önce mis kokulu koynundan merhemi çıkarıp
- 1015 uzattı ve genç onu mutlulukla ellerine aldı.
Eros, Aison’un oğlunun sarışın başını tatlı
alevleriyle sararak Medea’nın kıvılcımlar saçan
bakışlarını öyle büyülemişti ki kendisinden istese
genç kız göğsünden kalbini çıkarıp vermeye hazırды.
- 1020 Yüreği gün doğumunun ışınlarıyla eriyip havaya
karışan gül goncasındaki çiy damlaları gibi eriyip
akıyordu. İki genç mahcubiyetle gözlerini yere diktiler,
sonra da mutluluk saçan kirpiklerinin altından
birbirlerine arzu dolu bakışlar atarak gülümsediler.
- 1025 Sonunda genç kız zorlukla da olsa konuşabildi:
“Sana nasıl yardım etmek istediğime dikkat et şimdi:
Babam toprağa ekmek üzere yılanın çenesinden
sökülmüş ölümcül dişleri verdiğinde gecenin
ikiye ayrıldığı saatin¹⁶ gelmesini bekle ve yorulmak
- 1030 bilmez ırmağın sularında yıkan. Ardından
kara giysiler giyerek ve yanında kimse olmadan,
tek başına yuvarlak bir çukur kaz ve bir koyun
keserek parçalara ayırmadan kuyunun yanında
yakacağın ateşte kurban et. Bir kadehten arıların
- 1035 kovanlarda sakladığı emeklerinin ürününü dökerek
Perses’in biricik kızı Hekate’nin gönlünü al.

16 Gece yarısı.

- Adını anarak tanrıçanın desteğini doğru şekilde kazandıktan sonra hiçbir ayak sesi ya da köpek uluması üzerine geriye dönüp bakmadan oradan uzaklaş. Yoksa bütün yaptıkların boşa gider 1040
- ve arkadaşlarına geri dönemezsin. Ertesi gün şafak söker sökmez verdiğim merhemi suyla ıslat ve soyunarak vücuduna sür. Anında yılmaz bir cesaret ve büyük bir güç kazanacak, ölümlülerle değil, tanrılarla eşitmişsin gibi hissedeceksin. 1045
- Merhemnin kalanını kalkanına, kılıcına ve kargına sür. Öyle yapınca topraktan doğan savaşçıların kargıları ve ölümcül boğaların ağzından fışkıran alevler sana hiçbir zarar veremez. Gücün uzun süre değil, sadece bir gün sürecek, bu yüzden kavgadan kaçma. 1050
- Sana bir şey daha söyleyerek son kez yardım etmek istiyorum. Gürbüz boğaları sabana koşup bütün gücünü ve cesaretini kullanarak çorak tarlayı sürdükten sonra kara toprağa serpeceğin ejderhanın dişlerinden buğday başakları misali devler bitecek. 1055
- Tarlanın onlarla dolduğunu görünce belli etmeden aralarına koca bir taş fırlat. Devler yiyeceklerini paylaşamayan azgın köpekler gibi saldırıp birbirlerini parçalayacaklar. Bunun üzerine zaman yitirmeden sen de kavgaya katıl. Altın postu bu şekilde Aia'dan 1060
- alıp Hellas'a götürebilirsin ve buradan ayrıldıktan sonra istediğin ya da hoşuna giden neresiyse oraya git.” Böyle konuşup bakışlarını sessizce ayaklarına indirdi ve delikanlı engin denize açılarak gideceği için biçimli yanaklarından sıcak gözyaşları akmaya başladı. Utanç 1065
- artık gözlerini terk etmişti. Genç kız doğrudan İason'un yüzüne bakarak sağ koluna uzanıp hüznüyle şunları söyledi: “Günün birinde ülkene varabilirsen Medea'nın adını sakın unutma. Uzaklarda olmana rağmen ben de aynı şekilde adını hatırlayacağım. Ama şu soruma 1070

- içtenlikle yanıt vermeni istiyorum. Evin nerede ve teknenle buradan denize açılınca nereye doğru yolculuğa çıkacaksın? Varlıklı Orkhomenos kentine mi, yoksa Aia Adası'na mı gideceksin? Her kimse, daha önce
- 1075 andığın ve babamın akrabası Pasiphae'nin namılı kızı olduğunu söylediğin genç kızıdan da bahset biraz.” Böyle konuşunca Eros Medea'nın gözyaşlarıyla delikanlının kalbini fethetti ve ona şunları söyledi: “Gerçekten de ölümden kurtulup Akhaların toprağına
- 1080 sağ salim varabilirsem ve Aietes bana bundan zor başka bir görev yüklemese, söz veriyorum, gece gündüz seni düşünecek, hiçbir zaman unutmayacağım. Memleketimi öğrenmek seni memnun edecekse söyleyeyim, çünkü kalbim de öyle yapmak istiyor.
- 1085 Yüksek dağlarla çevrili, çok sayıda koyun ve inek sürüsünün otladığı bir ülke var. İapetos'un oğlu Prometheus'tan olma iyi kalpli Deukalion,¹⁷ ilk kez burada kentler kurup tanrılara tapınaklar inşa etti ve ilk kez burada insanlara krallık etti.
- 1090 Çevrede yaşayan komşuları buraya Haimonia derler. Kentim İolkos ile birçok başka kent bu ülkededir ve burada yaşayanlar Aia Adası'nın adını bile duymamıştır. Rivayete göre Aiolos'un oğlu Minyas çok eskiden buradan hareket ederek Kadmoslulara

17 Hellenlerin atası sayılan Hellen'in babası. Zeus Tunç Çağı insanların hata içinde yaşadıklarını görerek onları yok etmek için dünyaya büyük bir tufan göndermeye karar verdi. Sadece iki ahlaklı insanı, Deukalion ile karısı Pyrrha'yı bu cezadan muaf tutmak istedi. Prometheus oğluna bir sandık hazırlamasını ve karısıyla içine girerek suların çekilmesini beklemesini tembih etti. Dokuz gün dokuz tufanın sularında yüzdükten sonra sandık Tesalya dağlarına yanaştı. Karı koca dünyayı yeniden insanlarla doldurmak için ne yapmaları gerektiğini Delphoi Tapınağı'na sordular. Tapınak yüzlerini örtmelerini ve omuzlarının üstünden annelerinin kemiklerini atmalarını söyledi. Kehaneti doğru yorumlayan Deukalion bunun arkalarına taş atmak anlamına geldiğini anladı. Attığı taşlardan erkekler, Pyrrha'nın attığı taşlardan da kadınlar doğdu. Bu şekilde kalabalık bir soyun atası oldular.

- sınır komşusu olan Orkhomenos kentini kurdu. 1095
 Ama gereksiz yere evim ve Minos'ın namlı kızı
 Ariadne hakkında –çünkü az önce sorduğun kızı
 bu ışıltılı adla çağırıyorlardı– bunca boş laf
 etmenin ne anlamı var? Keşke kızının hatırı
 için o zamanlar Theseus'a iyi davranan 1100
 Minos gibi baban da bize dostça davranırsa!”
 Bu tatlı sözlerle kalbini yumuşatmaya çalıştı,
 ama genç kızın yüreğinde büyük bir sıkıntı
 vardı ve ona şu acı sözlerle yanıt verdi.
 “Sanırım Hellas'ta verilen sözü tutmak 1105
 dürüstlüktür, ama Aietes Pasiphae'nin eşi
 Minos türünden insanlar gibi değildir.
 Ben de Ariadne'ye benzemem, bu yüzden
 konukseverlik hakkında hiç konuşma. Sadece İolkos'a
 döndüğün zaman unutma beni. Ben de annemle 1110
 babamın isteğinin aksine seni hiç unutmayacağım.
 Beni unuttuğun zaman keşke bir ses ya da haber
 taşıyan bir kuş bana bunu bildirse ya da hızlı fırtınalar
 beni sırtına alıp buradan İolkos'a götürse de karşına
 çıkarak buradan benim iyilikseverliğim sayesinde 1115
 kurtulduğunu hatırlatabilsem. Keşke bu şekilde
 beklenmedik bir misafir gibi evine gelebilsem.”
 Böyle konuştu ve yanaklarından acı gözyaşları
 akmaya başladı. İason hemen yanıt verdi:
 “Zavallı kız, hızlı fırtınalarla haberci kuşları 1120
 bir kenara bırak, çünkü bu söylediklerin anlamsız.
 Ama bizim taraflara, Hellas'a gelseydin, kadınlar
 ve erkekler arasında büyük ünün ve saygınlığın
 olurdu. Senin sayende kimilerinin oğulları
 sağ salim evlerine döndüğü için, kimilerinin 1125
 kardeşleriyle akrabaları ve bir sürü genç ölümden
 kurtulduğu için sana bir tanrıçaymışsın gibi
 tapınırlardı. Gelinlik odanda yatağımızı

- sererdik ve kaderimizde yazılı ölüme teslim
 1130 olana dek hiçbir şey engel olamazdı sevgimize.”
 Böyle konuştu ve genç kız onu dinledikçe içinde
 yüreğinin eridiğini hissetti, ama aynı zamanda yaklaşan
 kötülüklerin farkına vararak ürperdi. Zavallı kız Hellas’a
 gitmemek için daha fazla diretemeyecekti. Çünkü Hera
 1135 Aia adalı Medea’nın ülkesini terk ederek Pelias’a zarar
 vermek üzere¹⁸ kutsal İolkos’a gitmesine karar vermişti.¹⁹
 Hanımlarından uzaklaşan hizmetçi kızlar, sessizce durdukları
 yerden endişeyle bakıyorlardı, çünkü genç kızın annesinin
 yanına, evine dönmesi gereken saat yaklaşmıştı. Medea
 1140 delikanlının yakışıklı yüzüne bakmaktan ve güzel sözlerini
 dinlemekten hoşlandığı için tapınaktan ayrılmayı hiç aklına
 getirmiyordu. Ama sonunda Aison’un oğlu ona sağduyuyla
 şunları söyledi: “Güneşin ışığı sönmeden ve bir yabancı
 neler yaptığımızın farkına varmadan evine dönmenin
 1145 vakti geldi geçiyor. Ama tekrar burada buluşabiliriz.”
 Birbirlerini böyle nazik sözlerle yokladıktan sonra
 ayrıldılar. İason neşe içinde, dönmesini bekleyen
 arkadaşlarının yanına gitti, Medea da hizmetçilerine
 doğru yürüdü. Genç kızlar prensesle buluşmak üzere
 1150 yanına gelmişlerdi, ama o bunun farkında değildi.
 Ruhu mutluluktan bulutların üzerinde geziniyordu.
 Ayakları kendiliğinden hızlı arabasına yöneldi.
 Bir eliyle dizginleri, diğer eliyle de kamçısını
 sıkıca kavradı. Katırları harekete geçirerek arabayı
 1155 kente ve saraya doğru sürdü. Oraya vardığında

18 İason Argonautlarla sefere çıktığında Pelias delikanlının babası Aison’u öldürmüş ve kahramanın annesinin intihar etmesine neden olmuştu. Argonautlar İolkos’a geri döndüklerinde Medea intikam almak için Pelias’ın kızlarını kandırarak güya gençleşsin diye babalarını öldürüp parçalamaya ikna etmişti.

19 Ozan Hera’nın Pelias’a duyduğu hoşnutsuzluğa destanın başında değinir (I, 14). Buna göre İolkos kralı bütün tanrıları onurlandırdığı hâlde Zeus’un eşini onurlandırmamıştı.

Khalkiope endişe içinde oğulları hakkında sorular sorduğu hâlde genç kızın akli çelişik düşüncelere dalmıştı. Ablasını dinlemiyordu, yanıt vermeye de hevesli değildi. Sol eli yanağında, yatağının kenarındaki alçak bir tabureye oturmuştu, verdiği öğütler yüzünden ortaya çıkacak tatsızlıkları zihninde canlandırarak gözlerinden yaşlar boşandı. Aison'un oğlu arkadaşlarını tapınağa gitmek üzere ayrılırken bıraktığı yerde buldu ve onlara genç kızla olan biten her şeyi anlatmaya başladı. Sonra hep birlikte tekneye doğru yürüdüler. Teknede bekleyen arkadaşları İason'u görür görmez sevgiyle karşıladılar ve ona sorular sordular. Delikanlı genç kızın öğütlerini anlattı ve mucizevi ilacı gösterdi. İdas hiddetlenerek arkadaşlarından ayrıldı ve tek başına oturdu, ama onun dışında diğerleri sevindiler ve gecenin karanlığı çökerken huzur içinde gündelik işlerine geri döndüler. Gün ağarınca tohumları almak üzere Aison'a iki kişi gönderdiler. Bunlardan birincisi güçlü savaşçı Telamon, ikincisi de Hermes'in meşhur oğlu Aithalides'ti. İki arkadaş yola çıktılar ve yolculukları boşa gitmedi. Kral Aietes onlara Aonialı²⁰ yılanın ölümcül dişlerini verdi. Ares'in pınarının başında nöbet tutan yılanı Europe'yi aramaya çıkan Kadmos, Ogygia'nın Thebai'sinde bulup öldürmüştü. Oraya Apollon'un kehanet yeteneğiyle yol göstermek üzere gönderdiği düvenin kılavuzluğunda yerleşmişti. Tritonialı tanrıça yılanın çenesinden dişlerini sökmüş, armağan olarak Aietes'le katil arasında paylaştırmıştı. Agenor'un oğlu Kadmos kendi payına düşen dişleri Aonia çayırında ekmişti ve topraktan doğup hasatı kaldıran Ares'in kargısından kurtulan bu insanlardan

20 Boiotia'nın eski adı Aonia'ydı. Thebai kenti de eskiden Kral Ogygos'tan dolayı Ogygia adıyla anılıyordu.

- halkını oluşturmıştı. Aietes tekneye götürölmek üzere diğler dişleri verdi, çünkü boğaları sabana
- 1190 koşabilse bile İason'un görevinde başarısız olacağına inanıyordu. Batıda, çok uzaklarda Aithiopiialıların yüksek dağ zirvelerinin üzerinden güneş kara toprağa iner, Gece atlarını arabasına koşarken, kahramanlar tekne halatlarının yanına yataklarını serdiler.
- 1195 İason parlak ışınlar saçan Helike'nin yıldızları battığında, rüzgâr gökyüzünde hâlâ eserken, gerekli her şeyi yanına alıp hırsızlar gibi sapa bir yere çekildi. Sabahleyin daha önceden yapılması
- 1200 gerekenler için hazırlık yapmıştı. Argos ona sürüden süt ve bir koyun getirdi, diğlerini de tekneden aldı. Parlak gökyüzünün altında insanların pek uğramadığı bakir bir çayır bulunca hemen güzel vücudunu kutsal nehrin sularında yıkadı
- 1205 ve Lemnoslu Hypsipyle'nin yaşadıkları yakınlaşmanın hatırası olarak armağan ettiğı siyah pelerine sarındı. Sonra bir arşın derinliğinde bir çukur kazdı, içine bir sürü çıra yığı ve koyunun boynunu keserek çukura attı. Ardından ağaç kütükleri yerleştirip alttan
- 1210 tutuşturdu ve görevini başarmasına yardım etmesi için Brimo Hekate'ye yalvararak kurbanın üzerine sunu karışımını döktü. Aison'un oğlu korkunç tanrıçanın adını anarken ateşi yeni kütüklerle besledi ve tanrıça yaşadığı toprağın derinliklerinden sesini duyarak
- 1215 kendisine sunulan kurbanı kabul etti. Etrafındaki meşe dallarına korkunç yılanlar dolanmıştı, yüzlerce meşalenin ışığı parlıyordu ve yer altının dehşet verici köpekleri uluyordu. Yürüdükçe bütün çayırlara bir ürperti yayılıyor, bataklıklarda yaşayıp
- 1220 Amarantialı Phasis'in otlaklarında raks eden nehir nympheleri feryat ediyordu. Aison'un

oğlu korkuya kapıldı, ama ayakları onu ileriye doğru sürüklerken, arkasına dönüp bakmadan arkadaşlarının yanına kadar yürüdü. Tam o sırada karlı Kaukasos'un üzerinden ışık saçan şafak söktü.	1225
Bu arada Aietes de kendi elleriyle Phlegraialı Mimas'ı öldürdüğü zaman Ares'in verdiği dayanıklı zırhı giymekteydi. Başına Okeanos'un üzerinde yükselen yeni doğmuş güneş gibi parlayan dört tuğlu tolgasını geçirip çok katmanlı kalkanını ve karşı konulamaz korkunç kargısını kuşandı. Karşısında durabilecek güce sahip tek savaşçı olan Herakles uzaklarda kaldığına göre kahramanlardan hiç kimse onunla boy ölçüşemezdi. Phaethon binmesi için ayağı tez atlar koşulmuş arabasını getirdi ve kral arabaya binerek ellerine dizginleri aldı. Geniş yol boyunca ilerleyerek yarışmanın yapılacağı yere gitmek üzere kentten ayrıldı. Halkından büyük bir kalabalık onunla birlikte koşuyordu.	1230
Kolkhislilerin kralı savaş arabasıyla İsthmia oyunlarını izlemeye Tainaros'a, Lerna sularına ve Hyantia'nın Onkhestos korusuna giden ya da Kalaureia, Haimon Kayası ve ormanlık Geraistos önünde atlarını süren Poseidon'u andırıyordu.	1240
Aynı anda İason Medea'nın önerisiyle ilacı suda eriterek kalkanına, güçlü kargısına ve kılıcına sürdü. Etrafında toplanan arkadaşları silahlarını denemek istedilerse de hiçbiri kargısını bükmeyi başaramadı. Koca elleriyle sert ve kırılmaz silahı sıkıca tutmakla yetindiler. Silahlara karşı hırslanan Aphareus'un oğlu İdas büyük kılıcıyla kargının dip kısmına bütün gücüyle vurunca kılıç örse çarpan çekiç misali geri tepti ve bütün kahramanlar yarışmanın iyi sonuçlanacağını düşünerek neşeyle çığlık attılar.	1245
	1250
	1255

- Delikanlı ardından ilacı vücuduna sürdü ve birden
tarif edilemez bir cesaret ve güce sahip oldu. Elleri
cesaret ve canlılıkla donanarak güçlendi. Savaşa
katılmaya sabırsızlanan savaş atları nasıl kişneyip
1260 toynaklarıyla toprağı eşeler, kulaklarını dikerek
gurur içinde başlarını kaldırır, Aison'un oğlu da
güçlü bedeniyle öyle gururlanıyordu. Tunç kalkanını
ve dişbudak ağacından yapılma kargısını hırsla
sallayarak bütün gücüyle bir o yana bir bu yana
1265 havaya zıplıyordu. Kasvetli gökyüzünde çakan
bir kış şimşeginin bulutlardan süzülerek indiğini,
birazdan büyük bir fırtınanın kopacağını sanırdın.
Artık yarışmadan daha fazla uzak kalamazlardı.
Hemen küreklerinin başına geçerek bir an önce
1270 Ares'in meydanına varmak için acele ettiler. Burası
şehrin tam karşısında, ölen bir kralın cenazesinde
akrabaları onun anısına piyadeler ve süvariler için
yarışma düzenlerken, savaş arabalarının gidiş
geliş yönünde katettiği mesafe kadardı. Meydana
1275 vardıklarında Aietes'le ve Kaukasos'un kayalarına
tırmanmış olan Kolkhis halkıyla karşılaştılar. Kralları
menderesler çizerek akan ırmağın kenarında duruyordu.
Arkadaşları palamarları bağlayınca Aison'un oğlu
elinde kargısı ve kalkaniyle tekneden inerek yarışmanın
1280 yapılacağı meydana doğru yürüdü. Yanında yırtıcı
dişlerle bezenmiş parlak tunç tolgası vardı ve omzuna
kılıcını asmıştı. Çıplak bedeni biraz Ares'i, biraz da
altın kılıçlı Apollon'u andırıyordu. Gözlerini
çayırdaki gezdirerek boğaların tunç boyunduruğunu
1285 ve sert çelikten yapılmış yekpare sabanı gördü.
Ardından daha yakına gitti, kargısının dip kısmını
toprağı saptı ve tolgasını astı. Elinde sadece
kalkanını tutarak boğaların karmaşık ayak izlerini
incelemeye başladı. Tam o sırada beklenmedik

- bir yere gizlenmiş barınaklarından, yoğun dumanla kaplı yer altı mağarasından burunlarından alevler püskürten boğaların ikisi birden ortaya çıktı. Onları gören kahramanlar çok korktu, ama İason yere sağlam basarak denizde fırtınanın kaldırdığı dalgaları göğüsleyen sarp kayalar gibi boğaların hamlesini savuşturdu. Önlerine kalkanını koydu ve vahşi hayvanlar böğürerek güçlü boynuzlarıyla saldırdıkları hâlde kalkanı yerinden oynatamadılar. Demirci körüğünün nefesi ateşi ısıltı saçan obur alevlerle tutuştururken, üflemesi kesildiği zaman ocağın ağzından ateş fışkırıp nasıl korkunç bir gürleyiş yükselirse, boğaların ağzından da nefesleriyle öyle bir kükreme ve hızla bir ateş çıkıyor, çevresini şiddetli bir ısı sarıyor, yıldırım gibi çarpıyordu, ama kızın ilacı delikanlıyı korudu. İason sağındaki boğayı boynuzunun ucundan yakaladığı gibi bütün gücüyle boyunduruğun yanına çekti ve tunç bacağı tekmeleyerek diz çökmeye zorladı. Aynı şekilde üzerine saldıran diğer boğaya da sert bir darbeye diz çöktürdü. Geniş kalkanını yere atıp alevlerin arasında bir o yana bir bu yana dönerek diz çöktürdüğü iki boğanın yerden kalkmasına izin vermedi. Aietes delikanlının gücüne hayran kaldı. Bu arada Tyndareos'un oğulları onlardan istendiği gibi boğaların boynuna geçirmesi için boyunduruğu yerden kaldırıp İason'a verdiler. O boyunduruğu sıkıca boyunlarına bağladı ve ortadaki tunç halkayı sabanın demirine taktı. İki genç ateşten uzaklaşıp tekneye yöneldiler, İason da kalkanını sırtlayıp sivri dişlerle bezeli tolgasını sıkıca kavradı. Karşısında durulmaz kargısını çiftçilerin Pelasgia üvendiresini kullandığı gibi

- kullanarak boğaların böğrünü dürttü ve kararlılıkla
 1325 sert çelikten yapılmış sabanı sürmeye başladı.
 Bu arada boğalar hiddetlenmişti, burunlarından
 alevler çıkarıyordu ve sıcak solukları denizcileri
 korku içinde bırakarak büyük yelkeni toplamak
 zorunda bırakan şiddetli rüzgâr gibi uğulduyordu.
 1330 Ama kısa süre sonra kargının emirlerine uymaya
 başladılar. Çorak tarla boğaların ve onları güden
 güçlü çiftçinin zorlamasıyla yarıyor, açılan evleklerin
 içinde korkunç bir gürültüyle insan ağırlığında toprak
 topakları eziliyordu. İason yere sağlam basarak
 1335 arkadan geliyor, topraktan doğacak olan ölümcül
 başaklara gafil avlanmamak için ikide bir arkasına
 dönüp bakarak dişleri elinden geldiğince uzağa,
 evleklerin içine atıyordu. Boğalar da tunç
 toynaklarına basarak ilerlemeye devam ediyordu.
 1340 Yorgun ırgatların hayvanlarının boyunduruğunu
 çezecekleri tatlı anın gelmesi için sabırsızlandığı,
 günün şafaktan itibaren üçüncü dilimine vardıklarında
 yorulmak bilmez sabanla sürülen tarla dört sürümlük
 olmasına karşın işleri bitmişti. İason boğaların bağlarını
 1345 çözdü ve ovaya doğru uzaklaşmaları için onları korkuttu.
 Evleklerin içinden topraktan doğan insanların hâlâ
 çıkmadığını görerek tekneye doğru yürüdü. Etrafında
 toplanan arkadaşları bağırarak ona cesaret veriyordu.
 Tolgasını nehir suyuyla doldurarak hararetini söndürdü.
 1350 Hafifçe dizlerini kırdı ve güçlü yüreğinin cesaretle
 olduğunu hissetti. Avcılarına kızarak onlara saldırmak
 üzere dişlerini bileyen ve kızgın ağzından toprağa
 köpükler saçılan yaban domuzu gibi hırslanmıştı.
 Şimdi ekilmiş tarlanın her yanından başaklar gibi
 1355 topraktan doğanlar bitiyordu. Ölüm âşığı Ares'in
 kutsal meydanı savaşçıların ağır kalkanları,
 iki yüzlü baltaları ve ışıldayan tolgalarıyla

dalgalandı, ısıltıları gökyüzünü baştan başa katederek Olympos'a kadar yayıldı. Aniden kar yağmaya başladığında ve fırtına gecenin gökyüzünde kış bulutlarını dağıttığında yıldızlar karanlığın içinden hep birlikte nasıl parlarsa, yerden ağır ağır doğrulan savaşçılar da öyle parlıyordu. İason Medea'nın tavsiyelerini hatırladı ve eğilip yerden disk atmada²¹ Enyalios Ares'e yakışır büyüklükte yuvarlak bir taş aldı. Taş öyle ağırdı ki dört güçlü erkek bile onu yerinden kımıldatamazdı. İason taşı kolaylıkla kaldırıp uzağa, savaşçıların tam ortasına attı. Ardından cesaretle kalkanının arkasına gizlendi. Kolkhisliler sarp kayalara çarpan denizin uğultusunu andıran sesler çıkardılar. Atılan devasa taş gören Aietes'in de şaşkınlığından dili tutuldu. Topraktan doğanlar çevik tazılar gibi uluyarak birbirlerine saldırdılar. Kendi kargılarıyla vurularak kasırganın yerlerinden söktüğü çam ağaçları ya da meşeler gibi anaları toprağın üzerine devrildiler. Aison'un oğlu kılıcını kınından çekerek insanların karanlık içindeki hareketini hayranlıkla seyrettiği, arkasında alevlerden izler bırakarak gökyüzünde süzülen parlak bir yıldız gibi topraktan doğanlara saldırdı. Kimileri bellerine, kimileri de dizlerine kadar toprak içindeydi, kimileri tamamen dışarı çıkmıştı, kimileri de savaşa katılmak için koşuyordu. Delikanlı ayırım gözetmeksizin önüne çıkanların özellikle bellerine ve sırtlarına vuruyor, deviriyordu. Tarla sınırları için anlaşmazlık çıktığında toprağı eken çiftçinin başka birileri gelip hasadı kaldırmasın diye yeni bilenmiş kıvrık orağını kaparak güneş ışınlarıyla olgunlaşmalarını beklemeden ekinleri

21 Antik dönemde disk atma yarışmaları için idman yaparken taşlar kullanılıyordu.

- 1390 bir an önce biçmeye başladığı gibi o da topraktan
doğanları başak niyetine biçiyordu. Pınarların önü
suyla nasıl dolarsa evlekler de aynı şekilde kanla doldu.
Kimileri yüzükoyun düşerek dişlerini çorak toprağa
geçiriyordu. Kimileri sırtüstü, kimileri kolları üzerine
1395 yanlamasına devriliyor, uzaktan bakınca deniz
canavarlarına benziyorlardı. Ayakları topraktan
çıkmadan önce vurulanlar alınlarında öldürücü
darbenin iziyle iki büklüm olmuş yerde yatıyordu.
Yeni ekilmiş bir tarlaya Zeus dinmek bilmeyen
1400 bir yağmur yağdırdığında yeni bitmiş fidanlar
köklerinden koparılıp toprağa devrilirken onları
binbir emekle yetiştiren bostancı nasıl acılar içinde
kıvranıp kahrolursa, Kral Aietes de yüreğinde öyle
bir acı duyuyordu. Kolkhislilerin arasına karışarak
1405 kente geri döndü ve yolda yürürken bir an önce
kahramanlara nasıl karşı koyacağını düşündü durdu.
Gün sona erdiğinde İason da görevini bitirmişti.



IV. Kitap

Zeus'un kızı tanrıça Mousa, Kolkhisli bakirenin yaptıklarını ve kurnalıklarını bizzat sen anlat şimdi. Gerçekten de sessiz bir şaşkınlıkla karışıyor aklım! Kolkhos halkını terk etmesine kaderin gönderdiği çılgın bir tutku mu, yoksa gereksiz bir korku mu neden oldu bilemiyorum. 5

Aietes sarayda adamlarının ileri gelenleriyle bütün gece boyunca kahramanları nasıl yok edeceğini düşündü durdu. Nefret edilesi başarıları yüreğinde büyük bir hiddet doğurmuştu ve olayların bu şekilde gelişmesine kızlarının karıştığından kuşkulanıyordu. 10

Ama Hera, Medea'nın yüreğine de büyük bir korku salmıştı. Genç kız ormanın derinliklerinde av köpeklerinin havlamalarıyla dehşete kapılan ürkek bir ceylan gibi titriyordu. Çünkü verdiği desteğin babasından gizli kalmadığını ve başının her an büyük bir belaya 15

gireceğini anlamıştı. Her şeyi bilen hizmetçilerinden de çekiniyordu. Gözleri alevlerle doldu, kulaklarında korkunç bir uğultu koptu. İkide bir eli koynuna gidiyor, saçını çekiştiriyor ve çaresizlikle feryat ediyordu. Hera onu korku içinde Phroiksos'un 20

oğullarıyla birlikte gitmeye ikna etmemiş olsaydı, genç kız kaderinde yazılanlara ve tanrıçanın arzusuna rağmen o gece ilaç alıp tatlı canına kıyacaktı.

- Delice çarpan yüreği yumuşadı ve koynunda taşıdığı
 25 bütün ilaçları çıkarıp tekrar kutuya geri koydu.
 Yatağını ve çift kapıların her iki yanını öptü,
 elleriyle duvarlara dokundu. Saçlarından uzun
 bir bukle kesip gençliğinin hatırası olarak annesinin
 odasına bıraktı ve acıklı bir sesle şunları söyledi:
 30 “Anneciğim, buradan ayrılırken benden hatıra
 olarak sana saçlarımdan bir bukle bırakıyorum.
 Hoşça kal Khalkiope, hoşça kal evim! Kolkhis’e
 gelmeyip denizde yok olsaydın keşke yabancı.”
 Böyle konuştu ve gözlerinden acı yaşlar boşandı.
 35 Ve genç kız kaderin kısa süre önce ülkesinden
 zorla koparıp halayık yaptığı, daha önce ağır işlere
 hiç koşulmamış, sefalet ve köle hayatına
 alışamayan, yabancı bir kadının acımasız ellerine
 düşmüş zengin bir evin biricik kızı
 40 gibi aceleyle evinden çıktı. Hızlı söylediği
 büyülu şarkının sözleriyle kapı sürgüleri
 kendiliklerinden açılıp ona yol verdiler.
 Dar sokaklar boyunca yalın ayak koşarken,
 yüzünü ve güzel yanaklarını gizlemek için
 45 sol eliyle şalını kaşlarının üzerinde tutuyor,
 sağ eliyle de eteğinin ucunu kaldırıyordu.
 Korku içinde, nöbetçilerin hiçbirine görünmeden,
 karanlık bir geçitten büyük kentin surlarının
 dışına çıktı ve kimse kaçtığıнын farkına varmadı.
 50 Bir an tapınağa uğramayı düşündü. Büyücüler
 gibi cesetler bulmak ve topraktan şifalı kökler
 sökmek için oraya sık uğradığından yolu biliyordu.
 Yüreği büyük bir korkuyla çarpıyordu. Uzak
 topraklarda doğan Titan kızı tanrıça Selene,¹
 55 genç kızın telaşla koştuğunu görünce için için

1 Mitolojiye göre Helios ve İo'nun kız kardeşi olan Selene (Ay) Titan Hyperion'un kızıydı. Mene, Titanis ve Phoibe adlarıyla da biliniyordu.

sevinerek kendi kendine şöyle konuştu: “Yakışıklı Endymion’un² aşkıyla yanıp tutuşarak Latmos’un mağarasına koşan sadece ben değilmişim demek! Gecenin karanlığında hazırlamaktan keyif aldığı iksirler üzerine çalışırken söylediğin yanıltıcı şarkılara kanıp kaç kez aşka dair düşüncelere kapıldım. Acı çektiren bir tanrı dert kaynağı olarak İason’u başına sardığından şimdi sen de benimle aynı sıkıntıyı yaşıyorsun. Haydi git ve bilge olduğun için bu ağır acıya dayanmak üzere kalbini katılaştır.” 60

Tanrıça öyle konuştu, ama genç kızın ayakları onu hemen nehrin kıyısına götürdü ve karşı kıyıda kahramanların zaferlerini kutlamak üzere gece boyunca neşeyle yaktıkları ateşin parlaklığını izlemeye koyuldu. Ardından karanlığın içinden bütün gücüyle Phroiksos’un en küçük oğlu Phrontis’e seslendi. Delikanlı, ağabeyleri ve Aison’un oğlu kızın sesini tanıdılar ve bütün kahramanlar gördüklerinin gerçek olduğunu anlayarak şaşılar. 65

Genç kız üç kez seslendi ve Phrontis arkadaşlarının da önerisiyle üç kez sesine karşılık verdi, ardından kahramanlar hızlı kürekleriyle ona doğru gittiler. Tekne daha karşı kıyıya palamar bağlamadan yürüyüşü narin İason güverteden sahile atladı. Onun ardından Phroiksos’un iki oğlu, Argos ve Phrontis de karaya çıktılar. Genç kız iki koluyla gelenlerin ayaklarına sarılarak onlara şöyle dedi: 70

“Ben bahtsız ve kendinizi Aietes’ten kurtarın dostlarım. Artık her şey ortaya çıktı ve herhangi bir kurtuluş şansımız 75

80

2 Zeus’un oğlu Aithlios’un veya başka bir efsaneye göre bizzat Zeus’un oğlu olan Endymion Selene’ye aşkıyla ünlüdür. Tanrıça Selene olağanüstü yakışıklı bir çoban olan Endymion’a âşık olur. Selene’nin isteği üzerine Zeus Endymion’a bir dileğini gerçekleştireceğine söz verir. Yakışıklı çoban sonsuz bir uykuya dalmayı diler ve ebediyen genç kalır. Selene ondan sonra sevgilisini görmek için sık sık Karya’daki Latmos Dağı’na gider.

- 85 kalmadı. Babam adamlarıyla hızlı atlarına binmeden,
bir an önce tekneyle buradan gidelim. Ben başında nöbet
tutan yılanı uyutarak altın postu alıp size vereceğim.
Sen de yabancı, arkadaşlarının önünde verdiği sözlere
ve vaatlerine sadık kalacağına tanrılar üstüne yemin et.
- 90 Uzaklara gitmek üzere vatanımdan ayrılırken, akrabalarım
yok diye onursuz ve utanç verici durumlara düşürme beni.”
Acı içinde konuştu, ama Aison’un oğlunun yüreği sevince
boğuldu. Önünde diz çökmüş olan kızı hemen yerden
kaldırarak kucakladı ve ona cesaret verici sözler söyledi:
- 95 “Zavallı kız, bizzat Olymposlu Zeus ve onun yatağını
paylaşan evlilik tanrıçası Hera yeminime şahit olsunlar,
dönüş yolculuğumuzun sonunda tekneimiz Hellas’a
varır varmaz seni evime yasal karım olarak götüreceğim.”
Bunları söyledikten sonra sağ elini genç kızın elinin
- 100 üstüne koydu. Bunun üzerine Medea hızlı tekneyi
kutsal koruya getirmelerini ve hava ağarmadan
altın postu Aietes’in isteğine rağmen alıp götürmelerini
tembih etti. Tayfalar zaman yitirmeden hemen
hevesle dediklerini yaptılar. Genç kız güverteye
- 105 çıkardılar ve tekneyi karadan iterek sahilten açıldılar.
Tayfaların aceleyle çektiği kürekler büyük gürültü
çıkırıyordu. Genç kız arkasına bakarak kollarını
çaresizlikle karaya doğru uzattı. Ama İason ona tatlı
sözler söyleyerek üzüntüsünü hafifletmeye çalıştı.
- 110 Beyaz ışınlarıyla gelen şafağın yabani hayvanların
izlerini sileceğinden ve kokularını yok edeceğinden
çekinen köpeklerinin gece boyunca uyumayacağına
güvenen avcıların gözlerinden uykuyu kovdukları
saatte Aison’un oğluyla genç kız tekneden inerek
- 115 Koç’un Yatağı adıyla bilinen çayıra ayak bastılar.
Athamas’ın oğlu Minyas’ı sırtında taşıyan koç
yorgun bacaklarını ilk kez orada dinlendirmişti.
Aiolos’un oğlu Phroikos, Hermes’in dostça tavsiyesi

üzerine postu altın kaplı koçu oraya yakın bir yerde kurban etmiş ve kurban ateşinin isiyle kaplı temelleri hâlâ görünen bir sunak inşa etmişti.	120
Argos'un önerisiyle tayfalar onları orada karaya çıkardılar. İki genç bir patikadan kutsal koruya doğru yürüdüler ve yeni doğan güneşin alev alev ışınlarıyla kızıla boyanan bulutları andıran altın postun asılı olduğu büyük meşe ağacını aramaya koyuldular. Ama postu bekleyen dev yılan uyku bilmez gözleriyle onların geldiğini gördü ve korkunç bir tıslamayla koca boynunu uzattı. İğrenç ses kırımlı nehrin kıyılarıyla uçsuz bucaksız koruda yankılandı ve Titania'nın Aia'sından çok uzaklara, Lykos Nehri'nin denize kavuştuğu yere yakın yaşayan Kolchislilere kadar ulaştı. Gürültüyle akan Arakses'ten doğan bu nehrin kutsal suları Phasis'le birleşir ve ikisi bir arada tek bir nehir oluşturup Kafkas Denizi'ne dökülür. Gürültüye lohusalar da uyandı ve yataklarından fırlayarak tıslamadan ürkmüş hâlde yanı başlarında yatan yeni doğmuş yavrularını kollarıyla sımsıkı sarıp bağırlarına bastılar. Bir orman yangınında yoğun duman kümeleri aşağıdan yukarıya doğru kıvrılarak birbiri ardına dalgalar hâlinde nasıl yükselirse, korkunç canavarın sayısız pullarla kaplı kalın gövdesi de öyle dalgalanıyor, aşağıdan yukarıya doğru kıvrılıyordu.	125
Yılan böyle kıvrılırken genç kız gözlerinin önünde durdu ve canavarı büyülemesi için tatlı sözlerle tanrıların en üstünü olan Hypnos'u ³ ve çabalarını desteklemek üzere gecelerin sultanı yer altı tanrıçasını yardıma çağırdı. Aison'un oğlu korku içinde genç kızın peşinden giderken dev sürüngen tatlı sesin büyüsüne	130
	135
	140
	145
	150

3 Bütün diğer tanrılar buyruklarına uymak zorunda olduğu için uyku tanrısı Hypnos tanrıların en üstünü olarak niteleniyor.

- kapılarak dev gövdesini gevşetti, sırtının sayısız kıvrımlarını durgun denizin üzerinde suskun ve sessizce akan karanlık dalgalar gibi uzattı. Ama iki genci öldürücü çenesinin içinde hapsedmek isteğiyle
- 155 dehşet verici başını kaldırmaktan da geri kalmadı. Genç kız yeni kesilmiş bir yaban servisi dalını efsunlu otlardan hazırladığı merhemine daldırıp karıştırdı, mırıldandığı sözler eşliğinde karışımı yılanın gözlerine sürdü. İlacın ağır kokusu etrafa
- 160 uyku isteği yaydı, canavarın korkunç çenesi toprağa düştü ve sayısız kıvrımı dallı budaklı ağacın üzerine uzandı. Yerinden kıpırdamadan yılanın başına merhem sürmeye devam eden genç kızın işaret vermesiyle İason meşe dalından altın postu aliverdi
- 165 ve kızı kendisiyle birlikte tekneye geri dönmeye çağırdı. Bunun ardından iki genç gölgeleri bol olan Ares'in kutsal korusundan ayrıldılar. Genç bir kız ince dokunmuş geceliğiyle yüksek tavanlı odasından dolunayın ışıltısına hayranlıkla bakarken
- 170 güzel ışınlar gönlünü mutluluğa nasıl boğarsa, İason da memnuniyetle koca postu elleriyle kaldırdığında parlak tüylerin ışıltısı ak alnıyla yanaklarına alevi andırır öyle bir kızılık yaydı. Üstü baştan başa altınla kaplı post bir yaşındaki
- 175 bir düvenin ya da avcıların kızılgeyik dedikleri geyik türünün boyutlarındaydı. Ağır ve üstündeki tüyler çok sıkı, İason yürüdükçe ayaklarının altındaki toprak ılık ılık parlıyordu. Delikanlı karşısına çıkacak bir tanrı
- 180 ya da insanın elinden almasından korkarak postu kâh boyun hizasından ayaklarına kadar sol omzuna atıyor, kâh elleriyle tutup beline sarıyordu. Şafak yeryüzüne yayılmaya başlarken arkadaşlarının yanına vardılar. Zeus'un şimşekleri gibi ışıldayan

koca post gençlerin gözlerini kamaştırdı. Yerlerinden kalkarak onu ellerine almak, ona dokunmak istediler. Ama Aison'un oğlu onları engelledi ve yeni dokunmuş bir şalla postu örttü. Genç kızı teknenin pupasına götürüp oturttu ve arkadaşlarına dönerek şunları söyledi:	185
“Arkadaşlar zaman yitirmeden bir an önce memleketimize geri dönelim. Bu genç kızın yararlı önerileri sayesinde uğruna bu yorucu yolculuğa çıktığımız, büyük acılara ve sıkıntılara katlandığımız amacımıza ulaştık artık. Kendisi de öyle istediği için onu evime yasal eşim olarak götüreceğim. Bütün Akhaların ve sizlerin kurtarıcısı olduğu için onu korumalısınız, çünkü Aietes'in adamlarıyla gelerek bizim nehirden denize açılmamızı engellemeye çalışacağından eminim. Bazılarınız yan yana oturarak küreklerin başına geçin, bazılarınız da deri kalkanlarınızı elinize alarak düşmanların oklarını durdurun ve geri dönüşümüzün güvenliğini sağlayın. Güzel vatanımızın, çocuklarımızın ve onurlu anne babalarımızın kaderi bizim ellerimizde. Hellas'ın onur mu kazanacağı yoksa utanca mı boğulacağı bizim yapacaklarımıza bağlı.”	190
Böyle konuştuktan sonra silahlarını kuşandı ve tayfalar büyük bir coşkuyla savaş çıgıllıkları atıldılar. İason kılıcını kınından çekerek palamarları kesti ve silahlarını kuşanmış hâlde genç kızla dümenci Angaios'un yanına oturdu. Kürekçiler tekneyi bir an önce nehirden uzaklaştırmak için bütün güçleriyle küreklere asıldılar. Bu arada kibirli Aietes ve Kolkhisliler Medea'nın tutkulu aşkını ve neler yaptığını öğrenmişti. Silahlarını kuşanarak nehrin kıyısında toplandılar ve çılginca bağrıışmaya başladılar. Fırtınalı denizde rüzgârın sürükleyip kaldırdığı dalgalar ya da sık bir ormanda yaprakların döküldüğü mevsimde binlerce ağaçtan dökülen yapraklar –onları kim sayabilir–	195
	200
	205
	210
	215

- kadar çoktular. Aietes, Helios'un armağanı rüzgârdan
 220 hızlı koşan atlarının koşulduğu güzel biçimli
 savaş arabasının üzerinde uzaktan fark ediliyordu.
 Sol eliyle yuvarlak kalkanını yukarıya kaldırmıştı,
 sağ elinde büyük bir meşale taşıyor ve upuzun kargısı
 önünde duruyordu. Atların dizginlerini Apsyrτος
 225 tutmaktaydı. Ama denize doğru akan büyük
 nehrin sürüklediği tekne hızla çekilen küreklerin de
 yardımıyla çoktan önlerindeki denize ulaşmıştı.
 Başına gelen felaket üzerine kendinden geçen kral
 ellerini gökyüzüne doğru kaldırarak işlenen suç için
 230 Helios ile Zeus'un tanıklığına sığındı, halkına korkunç
 tehditler savurdu. Karada ya da açık denizde seyreden
 genç kızı kendi elleriyle yakalayıp geri getirmez,
 intikama susamış ruhunu tatmin etmek için
 onu hayatları pahasına krala teslim etmezlerse,
 235 öfke ve hıncını onlardan çıkaracağını bilmeliydiler.
 Aietes öyle konuştu. Aynı gün Kolkhisliler teknelerini
 silahlarla donatıp savaşa hazırladılar ve zaman yitirmeden
 denize açıldılar. Tekneler o kadar çoktu ki sefere çıkan
 bir donanmadan çok çığlıklar atarak dalgaların üzerinde
 240 uçuşan vahşi yırtıcı kuş sürülerini andırıyorlardı.
 Aialı Medea –Pelias'ın evine felaketler getirmek
 üzere– bir an önce Pelasgosların ülkesine⁴
 varsın diye rüzgâr Hera'nın tasarladığı gibi
 hızlı esiyordu. Üçüncü gün Paphlagonların
 245 sahilinde, Halys Nehri'nin denize döküldüğü
 yerde palamar bağladılar. Medea kahramanlara
 orada karaya çıkmalarını, kurbanlar sunarak
 Hekate'nin gönlünü almalarını tembih etmişti,
 genç kızın kurban töreni için ne hazırladığını kimse bilmiyor,
 250 ruhum da beni bunun şarkısını düzmeye kışkırtmasın.
 Huşu dudaklarımı engelliyor, ama kahramanların tanrıça için

4 Tesalya.

yaptıkları sunak sonrakiler görsün diye hâlâ sahilindedir. Tam o sırada Aison'un oğlu ve bazı kahramanlar Phineus'un dönüşte başka bir yol kullanacaklarını söylediğini ve bu yolu kimsenin bilmediğini hatırladılar. Bunun üzerine Argos söz aldı ve herkes merakla onu dinledi: "Kısa süre önce karşılaştığımız yanılmaz kâhinin gösterdiği yoldan Orkhomenos'a gidiyoruz. Ama Tritonialı Thebai'de doğan ölümsüz tanrıların rahiplerinin gösterdiği başka bir yol daha var. O zamanlar gökyüzünde dolaşan yıldızların tümü henüz oluşmamıştı ve sorulduğunda kimse Danaosların kutsal soyu hakkında söyleyecek bir şey bilmezdi. Sadece Apidanealı⁵ Arkadialılar vardı. O Arkadialılar ki rivayete göre ayın oluşumundan önce vardılar ve dağlarda meşe palamudu yiyerek yaşarlardı. O zamanlar Pelasgia ülkesinde Deukalion'un şanlı oğulları henüz hüküm sürmüyordu ve eski insanların ata toprağı bereketli Mısır Eeria⁶ adıyla, ülkeyi bir ucundan diğer ucuna kadar sulayan geniş yataklı nehir de Triton⁷ adıyla biliniyorlardı. Zeus buraya hiç yağmur yağdırmaz, ama nehrin sularıyla bol mahsul alınır. Rivayete göre ordusunun gücüne, yiğitliğine ve cesaretine güvenen biri⁸ oradan hareket ederek bütün Asya ve Avrupa'yı katetmiş, geçtiği yerlerde çok sayıda şehir kurmuştu. Şimdi aradan uzun zaman geçtiği için bunlardan bazıları boş, bazıları da hâlâ meskûn. Ama Aia ve kralın buraya yerleştirdiği insanların ardılları şimdiye kadar hiç değişmedi. Bu insanlar babalarının ahşap levhalara yazdığı yasalara sadıktırlar. Bu levhalarda yolculuklara

5 Apidanealı terimi Peloponnesos'un eski adı olan Apia'dan türetilmiştir.

6 Özgün metinde "Eeria" [Ἠἔρα] "sabah, şafak ülkesi".

7 Nil Nehri.

8 MÖ II. binyılda Mısır'a hükmeden Sesostris kastediliyor. Herodotos ondan uzun uzun söz eder (II, 102).

285 çıkanların kullandığı yollar ve kara ile denizin
 sınırları da çizilidir. Okeanos'un en ucunda geniş
 ve ticaret teknelerinin rahatça yol alabileceği kadar
 derin bir nehir vardır. Adı İstros'tur⁹ ve çok uzaklarda
 çizilmiştir. Bu nehir eskiden uçsuz bucaksız toprakları
 tek başına katederdi, çünkü kaynakları sularını kuzey
 rüzgârının ötesinden, Rhipaia Dağları'ndan¹⁰ akıtırlar.
 Ama Trakyalılarla İskitlerin sınırını geçtikten sonra
 nehir ikiye ayrılır. Kollardan biri sularını bizim
 290 denize gönderirken, diğeri karşı tarafa yönelir
 ve Trinakria¹¹ Denizi'ne açılan derin bir körfeze
 dökülür. Akheloos gerçekten de sizin ülkenizde
 akıyorsa bu deniz topraklarınızın yanı başında
 uzanır." Argos konuşmasını bitirdiğinde tanrıça
 295 onlara güzel bir işaret verdi ve herkes takip ettikleri
 yolun doğru olduğunu anlayarak tezahürat yaptı.
 Gerçekten de parlak bir güneş ışını gitmeleri gereken
 yönü aydınlattı. Neşe içinde Lykos'un oğlunu
 arkalarında bırakarak gözlerini Paphlagonya
 300 Dağları'ndan ayırmadan yelken açtılar. Ama göksel
 ateşin ısıltısı ve rüzgâr onları İstros'un büyük akımına
 yönlendirdiği için Karambis'e¹² doğru sapmadılar.
 Kolkhislilerden bazıları başarısız bir takiple Kara
 Kayalar yolunu izleyerek Pontus'u geçtiler, başlarında
 305 Apsyrτος'un olduğu diğerleri ise nehre giderek
 "İyi Ağız" adıyla bilinen nehir ağzından içeriye
 girdiler ve İonia Denizi'nin son körfezinde
 bir kara girintisini geçerek kahramanlara yetiştiler.
 İstros Nehri'nde geniş kenarı sahile paralel uzanan
 310 ve sivri ucu akıntıyı karşılayan, nehrin iki yanından

9 Tuna Nehri'nin başka bir adı.

10 Mitolojik Rhipaia Dağları gece tanrıçası Nykta'nın eviydi ve bu isimle Ural Dağları'nın kastedildiğine inanılıyor.

11 Sicilya'nın eski adı.

12 Paphlagonia'da bir burun.

aktığı Peuke adlı üçgen şeklinde bir ada vardır.
 Nehrin kollarından birine Narekos, aşağıda kalan
 diğerine de İyi Ağız denir. Apsyrtos ve Kolkhisliler
 aceleyle bu ağızdan girdiler, ama kahramanlar
 o sırada uzaklarda, adanın yukarı tarafındaydılar. 315
 Otlaklarda kalabalık sürülerini otlatan taşralı çobanlar
 yaklaşan tekneleri uçsuz bucaksız denizden çıkan
 canavarlar sandıkları için hayvanlarını terk edip
 kaçtılar. Çünkü ne Thraklarla birlikte yaşayan
 Skythialılar, ne Sigynniler, ne Graukeniler, ne de 320
 şimdi ıssız ve geniş Laurion ovasında yaşayan Sindiler
 daha önce denizde seyreden tekne görmüşlerdi.
 Kahramanlar Anguros Dağı'nı, daha ileride İstros'un
 sularını ikiye ayırarak iki yanından denize doğru
 akmasına neden olan Kauliakos kayalığını ve Laurios 325
 Ovası'nı geçtiler. Kolkhisliler bunun üzerine Kronia
 Denizi'ne¹³ doğru ilerleyerek hasımlarının kaçmasını
 engellemek üzere bütün yolları kestiler. Kahramanlar
 nehir yolunda ilerleyerek Artemis'e ait olan yakındaki
 Brygea Adaları'na yaklaştılar. Bu iki adadan birinde 330
 kutsal bir tapınak vardır ve onlar Apsyrtos'un kalabalık
 ordusundan korunmak üzere diğerinde karaya çıktılar.
 Kolkhisliler bu iki adayı Zeus'un kızına duydukları saygı
 yüzünden boş bırakmışlardı, ama denize çıkış yolunu
 kapatmak için nehrin ağzındaki bütün diğer adalara 335
 asker indirdiler. Apsyrtos aynı şekilde Salangos Nehri
 ve Nestia topraklarına kadar karşı sahilleri de tuttu.
 Az sayıdaki Minyailer kalabalık Kolkhis ordusu
 karşısında büyük bir hezimete uğrayabilirdi, ama
 rakipleriyle anlaşmaya vararak korkunç bir kavgadan 340
 kaçındılar. Madem Aietes'in kendisi yarışmayı
 tamamladıkları takdirde söz vermişti, hileyle
 veya açıkça krala rağmen olsun, kazandıklarına

13 Adriyatik Denizi.

göre altın postu alıkoymayı hak ediyorlardı,
 345 geri vermeyeceklerdi. Ama Medea konusunda
 anlaşılmadılar. Adalet dağıtan krallardan biri
 genç kızın babasının evine mi dönmesinin, yoksa
 kahramanlarla birlikte Hellas'a mı gitmesinin daha
 doğru olduğuna karar verene kadar onu Leto'nun
 350 kızına teslim etmeyi uygun buldular. Genç kız
 yeni gelişmeler üzerine düşüncelere daldı ve yüreği
 derin bir acıyla sızladı. İason'u arkadaşlarının
 yanından ayırıp bir kenara çekti ve tek başlarına
 kaldıklarında yüzüne karşı çok acı konuştu:
 355 "Aison'un oğlu, benim hakkımda neler yapmayı
 düşünüyorsun? Zaferin yüzünden aklını unutkanlık mı
 sardı ki bana ihtiyacın varken söylediklerinden
 hiçbirini hatırlamak istemezsin? Yalvaranların
 koruyucusu Zeus üstüne ettiğin yeminler ve tatlı
 360 vaatlerin nerede kaldı? Onlar yüzünden yakışksız
 arzulara kapılarak benim için en değerli olan
 ülkemi, evimin şanını ve anne babamı terk ettim.
 Şimdi de görevinin hatırına boğalar ve yerden bitenlerle
 başa çıkmaya yardım ettiğim için hüznümlü yalıçapkınlarıyla
 365 birlikte tek başıma uzak denizlerde sürünmekteyim.
 Son olarak bu deniz yolculuğuna çıkmaya neden olan
 posta bütün kadınlara büyük bir utanç veren benim
 çılgınlığım sayesinde sahip oldun. Bu yüzden kızın,
 kız kardeşin ya da gelinin olarak seninle birlikte Hellas'a
 370 gitmem gerektiğini söylüyorum. Sonuna kadar yanımda
 kalmaya gönüllü olmalı, kralların ziyaretine gittiğinde
 beni tek başıma bırakmamalısın. İkimizin de yemin
 ettiği gibi adalet ve doğruluk geçerliyse kurtar beni,
 öyle değilse çılgınlığımın bedelini ödemem için
 375 bir an önce kılıcınla boynumu vur. Ah bahtsız başım!
 Bu zalim anlaşmanızda karar vermesini isteyeceğiniz
 kral kardeşime verilmemi doğru bulursa babamın

yüzüne nasıl bakarım? Şanım şöhetim büyük olacak!
 Korkunç eylemlerimin bedelini endişe içinde katlanılacak
 ne işkenceler, ne ağır yıkımlarla ödeyeceğim? Bu arada sen 380
 vatanına varmanın sefasını yaşayacaksın. Senin de övdüğün
 herkesin kraliçesi, Zeus'un karısı asla buna izin vermesin.
 Yorgunluktan bitap düştüğünde beni hatırlamanı
 dilerim ve bu post karanlığın rüzgârında bir rüya
 gibi yok olsun. Erinyesler de seni vatanından uzaklara 385
 kovsun, çünkü başıma neler geldiyse senin acımasızlığın
 yüzünden geldi. İnsafsız, büyük bir yemini çiğnedin
 ve anlattıklarım bedeli ödenmeden yerde kalmamalı.
 Ama bütün bu anlaşmalarınıza rağmen, beni böyle hakir
 gördüğünüz sürece hiç rahata kavuşamayacaksınız.“ 390
 Bunları söylerken hiddetten köpürüyordu. Tekneyi
 ateşe verip her şeyi yakıp yıkmayı, ardından da yaktığı
 ateşin alevlerine atlamayı istiyordu. Ama İason içinde
 belli belirsiz bir korkuyla ona tatlı sözlerle yanıt verdi:
 “Kendine hâkim ol zavallı kız! Bunlar benim de hoşuma 395
 gitmiyor, ama senin yüzünden etrafımızı bir bulut gibi
 saran düşmanlarla çatışmaya girmekten kaçınmak
 istiyoruz. Bu ülkede yaşayan herkes seni babana
 esir alınmış bir köle gibi geri götürmeyi amaçlayan
 Apsyrtos'a yardım etmek istiyor. Bize gelince onlarla 400
 savaşa tutuşursak korkunç bir yıkıma uğrarız. Bizler
 öldükten sonra savaş ganimeti olarak ellerine düşmen
 senin için daha da büyük acılara neden olacak.
 Yaptığımız bu antlaşma onu felakete sürükleyecek
 bir hile içeriyor. Bu ülkenin halkı koruyucun 405
 ve kardeşin olan prensin ölmesi hâlinde
 Kolkhislilerin hatırı için senin yüzünden savaşmak
 istemez. Ben de vatanıma geri dönmeme engel
 olurlarsa Kolkhislilerle daha rahat savaşırım.”
 Onu sakinleştirmek için konuşmuştu, ama genç kız 410
 ölümcül bir yanıt verdi: “Şimdi dikkat et! Hataya

- düşerek baştan çıktığıma ve tanrılar bana yakışksız
 arzular bahşettiği için kötü şeyler gerçekleştiğine göre,
 şimdi bunları da düşünmeliyiz. Sen Kolkhislilerin
 415 kargılarını karşılamaya hazırlan, ben de Apsyrtos'u
 eline düşmesi için kandırayım. Onu değerli armağanlarla
 karşıla, yeter ki tekneden ayrılırken, elçileri onu benimle
 konuşmak için tek başına getirmelerine ikna
 edeyim. Daha sonra eğer isteğin buysa onu öldürmene
 420 ve Kolkhislilerle çarpışmana engel olmam.”
 İkiisi böyle anlaştılar ve Apsyrtos'a büyük bir tuzak
 hazırladılar. Ona pek çok konukluk armağanı gönderdiler.
 İçlerinde Hypsipyle'nin kutsal erguvani şalı da vardı.
 Zarafet tanrıçaları Kharisler onu denizle kuşatılmış Dia'da
 425 Dionysos için örmüşlerdi. Tanrı şalı oğlu Thoas'a, o da
 sırasıyla Hypsipyle'ye armağan etmişti. Sonunda Hypsiyle
 başka birçok eşyayla birlikte konukluk armağanı olarak
 giymesi için Aison'un oğluna vermişti. Ona dokunup
 bakmak için duyulan tatlı isteğe karşı koymak imkânsızdı.
 430 Şarap ve nektara doyduktan sonra Minos'un bakire
 kızının güzel göğüslerine sarılan Nysa kralı üzerine
 uzandığı zamandan beri şal etrafına hoş bir koku
 yayıyordu. Çok eskiden Theseus, Knossos'tan peşine
 takılarak gelen genç kızı Dia Adası'nda terk etmişti.
 435 Medea elçilerle konuşarak ağabeyine gece vakti
 tanrıçanın tapınağına gelmesini söylemelerini istedi.
 Anlaştıkları gibi karanlıkta yanına gelen ağabeyiyle
 bir düzen kurup altın postu Minyailerden alacak,
 onunla birlikte Aietes'in sarayına geri dönecekti,
 440 çünkü dediğine göre onu yabancılarla gitmeye
 Phroiksos'un oğulları zorlamıştı. Böyle yalanlar
 söyleyerek havaya ve rüzgâra çok uzaklardan
 sarp dağ zirvelerindeki yabani hayvanların
 aklını çelip yanına getirecek türden efsunlu
 445 kokular serpti. İnsanlara felaketler tattıran

büyük baş belası zalim Eros, kahredici kavgalar, inlemeler, gözyaşları ve sonsuz acılar hep senden kaynaklanır. Ayağa kalk tanrım, Medea'nın aklına bu lanetli çılgınlığı sardığın için silahlarını kuşan ve düşmanlarımla oğullarına doğrult. 450

Bu ölümcül kötülük nasıl oldu da Apsyrtos'un aklını çelerek genç kızla buluşmayı kabule ikna etti? Şarkımız işte şimdi bunu anlatacak. Anlaştıkları gibi Medea'yı Artemis Tapınağı'na bıraktıktan sonra iki taraf da teknelerine geri döndü. 455

İason da Apsyrtos ve arkadaşlarına pusu kurmaya gitti. Uğursuz vaatlere kanan delikanlı teknesiyle kutsal adaya yanaştı ve karanlık çöker çökmez tapınağa doğru yürüdü. Tek başına, güçlü yetişkinlerin bile aşamayacağı kadar hızlı akan bir kış taşkınına geçmeye çalışan zayıf bir çocukmuşçasına 460

kız kardeşiyle konuşup yabancıları alt edecek bir düzen kurmaya gitti. İki kardeş her konuda anlaşmak üzereyken, Aison'un oğlu elinde yalın kılıcıyla saklandığı yerden çıktı. Genç kız ağabeyini öldürecek olan kılıç darbelerini görmemek için başını başka tarafa çevirdi ve gözlerini şalıyla kapadı. İason hasmına Brygilerin yıllar önce karşı sahilde Artemis için inşa ettikleri tapınağın önünde bekleyen sağlam boynuzlu büyük boğaya satırını sallayan 470

kasap gibi vurdu. Delikanlı tapınağın girişinin önünde dizlerinin üzerine çöktü. Son nefesini verirken iki eliyle yarasından akan koyu renkli kanı durdurmaya çalıştı. Kız kardeşi yanından uzaklaşırken gümüş iplikle işlenmiş mendiliyle şalı kızıla boyandı ve aman tanımaz Erinys 475

nasıl korkunç bir cinayet işlendiğini keskin yan bakışıyla gördü. Aison'un yiğit oğlu cesedin elleriyle ayaklarını kesti ve katillerin kallesçe işlenen cinayetlerden arınmak için yaptığı gibi üç kez ölü delikanlının yarasını yalayıp üç kez

- 480 kanını tükürdü. Ardından ıslak cesedi toprağa gömdü.
Kemikleri Apsyrtosların kemikleri arasında hâlâ oradadır.
Kahramanlar genç kızın işaret vermek için kaldırdığı
meşalenin ısıltısını görünce teknelerini Kolkhislilerin
teknesinin yanına bağladılar ve ani bir baskın yaparak
485 güvercinler sürüsüne saldıran atmacalar ya da ağıllara
inerek büyük koyun sürülerine saldıran ova aslanları gibi
tayfaların tepesine bindiler ve hepsini kılıçtan geçirdiler.
Kahramanlar tayfaları yangın alevleri gibi kuşatarak
herkesi yok etti, kimse ölümden kurtulamadı. İason
490 arkadaşlarına yardım etmeye gitti, ama artık yardımına
ihtiyaçları kalmamıştı ve onun için endişe ediyorlardı.
Ardından yolculuğun devamını nasıl düzenleyeceklerini
konuşmak üzere yere oturdular, aralarında tartışırken
genç kız da yanlarına geldi. İlk söz alan Peleus oldu:
495 “Daha gün ağarmadan tekneye binmeyi
ve düşmanlarımızın tuttuğu geçidin aksi yönünde
gece boyu kürek çekmeyi öneririm. Sabahleyin olan biteni
öğrendikleri zaman bizi yakalamak için peşimize
düşüp düşmeme konusunda karar birliğine varacaklarını
500 sanmıyorum. Başlarında kralları olmadığından aralarında
büyük fikir ayrılıkları çıkacak ve kavgaya dönüşecek.
Onlar bölündükleri için de dönüş yolculuğumuz
kolay olacak.” Böyle konuştu ve gençler Aiakos’un
oğlunun dediklerini onayladılar. Hemen tekneye
505 bindiler ve adaların sonuncusuna, Eridanos Nehri’nin
ağzında bulunan kutsal Elektra Adası’na varana
kadar kürek çektiler. Kolkhisliler prenslerinin
öldüğünü öğrenince palamarları çözerek Kronia
denizlerinde Argo ile Minailerin peşine düşmek
510 istediler, ama Hera gökyüzünden korkunç yıldırımlar
göndererek onları engelledi. Sonra Aietes’in
vahşi hiddetinden çekindikleri için Kytaia ülkesinden
ayrıldılar ve dağılarak uzak ülkelere yerleştiler.

Bazıları kahramanların karaya çıktığı adalara yerleştiler ve prenslerinden esinlenen Apsyrtoslar adıyla hâlâ orada yaşarlar. Bazıları Harmonia ile Kadmos'un mezarlarının bulunduğu derin ve karanlık akan İlyrikos Nehri yakınlarına yerleştiler. Orada bir kale inşa ettiler ve Enkhelysler arasında yaşarlar.	515
Bazıları da Kronos'un oğlu Zeus'un yıldırımlarının karşı adaya ilerlemelerini engellediği için Yıldırım Dağları adıyla bilinen yerde kaldılar. Bu arada kahramanlar dönüş yolunun güvenli olduğunu grnce ilerleyerek Hylloların ¹⁴ ülkesinde karaya ıktılar.	520
Burada yan yana sıralanan çok sayıda ada teknelerin geçişini zorlaştırır. Hyllolar da eskiden yaptıkları gibi onlara düşmanca davranmadılar ve Apollon'un büyük bir ayağı karşılığında onlara kılavuzluk ettiler. İason deniz yolculuğuna çıkarken kehanet almak için kutsal Pytho Tapınağı'na gittiğinde bizzat Apollon yanında götürmesi için ona iki altın ayak vermişti.	525
İnanışa göre bunlar hangi ülkeye yerleştirilirse o ülke hiçbir zaman istilaya uğramayacaktı. Bu yüzden söz konusu ayak Hylloların güzel kentinde ölümlülerin hiçbir zaman göremeyeceği derinlikte toprağa gömülmüş olarak hâlâ muhafaza edilir.	530
Ama oraya vardıklarında güzel peri Melite'nin Phaiakların ülkesinde doğurmuş olduğu Herakles'in oğlu Kral Hyllos artık sağ değildi. Herakles kendi çocuklarını öldürdükten sonra korkunç cinayetten arınmak için Nausithoos'un ve Dionysos'un dadısı Makris'in sarayına gitmişti. Orada tanıştığı Aigeus Nehri'nin kızı su perisi Melite'ye açık olup onunla ilişkiye girdi ve genç kız ona yiğit Hyllos'u doğurdu. ocuk yetişkinliğe eriştiği zaman	535
Nausithoos'un yönetimi altındaki adada kalmak	540
	545

14 İlyria'nın kuzeyindeki Dalmaçya kıyıları.

istemedi. Yerli Phaiaklardan tayfa topladı
 ve yiğit kral Nausithoos'un desteğiyle Kronia
 Denizi'nde uzun bir yolculuğa çıktı. Oralara yerleşti,
 550 ama daha sonra tarlasındaki öküzler yüzünden
 çatışmaya girdiği Mentorlar tarafından öldürüldü.
 Ama söyleyin bana tanrıçalar, nasıl oldu da bu denizin
 çok ötesinde, Ausonia ülkesi ve Stoikhades adıyla da
 bilinen Ligysti Adaları yakınlarında Argo teknesinden
 555 çok sayıda belirgin iz var? Hangi neden ve hangi
 zorunluluk onları bunca uzağa taşıdı? Hangi rüzgârlar
 onları sürükledi? Apsyrtos boylu boyunca yere
 devrildiğinde tanrıların kralı Zeus bu cinayete
 çok hiddetlendi. Kahramanların döktükleri kandan
 560 Aialı Kirke'nin yol göstermesiyle arınmalarına
 ve memleketlerine dönene kadar sayısız acılar
 çekmelerine karar verdi. Ama kahramanlardan
 hiçbiri bunu bilmiyordu. Hyllosların ülkesinden
 ayrılarak denize açıldılar ve daha önce Kolkhislilerle
 565 dolu olan adaları –Liburnia Adaları'nı, Dyskelados,
 İssa ve sevgili Piteia'yı– arkalarında bıraktılar.
 Ardından Kerkyra'ya vardılar. Poseidon âşık olup
 Phlios'tan uzaklara kaçırdığı Asopos'un kızı
 güzel saçlı Kerkyra'yı buraya getirmişti.
 570 Denizciler yaklaşırken gördükleri koyu renkli
 ormanlarından esinlenerek bu adaya Kara Kerkyra¹⁵
 adını vermiştir. Sonra iyi esen rüzgârdan
 hoşnut kalarak Melite'yi ve sarp Kerosso'yu geçtiler.
 Ancak Atlas'ın kızı namlı Kalypso'nun yaşadığı
 575 Nymphaia Adası'nın açıklarından geçerken sis altında
 kalan Yıldırım Dağları'nı gördüklerini sandılar.
 Hera Zeus'un düşüncelerinin ve kahramanlara
 kızgınlığının farkına işte o zaman vardı. Yolculuğu

15 Dalmaçya kıyılarındaki şimdiki adıyla Corzola Adası. Yunanistan'ın ku-
 zeydoğusundaki Kerkyra (Korfu) Adası'yla karıştırılmamalıdır.

bitirmek amacıyla ters yönden bir fırtına kaldırarak
 tekneyi kayalık Elektra Adası'na geri gönderdi. 580
 Athena'nın güvertenin ortasına diktiği
 Dodonia meşesinden yapılma kargı onlara
 yolu yarıladıklarında ansızın insan sesiyle seslendi.
 Sese kulak verip Zeus'un kendilerine öfkелendiğini
 öğrendiklerinde ölümcül bir dehşete kapıldılar. 585
 Kirke onları Apsyrtos'un vahşi cinayetinden arındırmadan
 uçsuz bucaksız ummanda sürüklenmekten
 ve zalim fırtınalardan kurtulamayacaklardı. Ses ayrıca
 Kastor ile Polydeukes'e Perse ile Helios'un kızı Kirke'yi
 bulmak için Ausonia Denizi'nde yollarını açsın diye 590
 ölümsüz tanrılara dua etmelerini emretti.
 Argo karanlığın içinden işte böyle seslendi.
 Tyndareo'nun oğulları da ellerini gökyüzüne doğru
 kaldırarak ölümsüzlere kendilerinden istenen duaları
 ettiler, ama diğer Minyailer derin bir hüzne kapılmıştı. 595
 Esen rüzgârla hızlanan Argo Eridanos Nehri'nin içlerine
 kadar ilerledi. Bir zamanlar alevli bir yıldırımın
 göğsüne çarptığı Phaethon kısmen yanarak
 Helios'un arabasından bu derin göle düşmüştü.
 Sulardan hâlâ yaralarının yanık kokusu yükselir. 600
 Gölün üzerinden bugün bile hiçbir kuş hafif
 kanatlarını çırparak uçamaz, yolun ortasında
 tüyleri tutuşup alevler içinde kalır. Etrafında
 uzun kavaklar gibi sıralanan Helios'un kızları
 acılarını iniltiyle seslendirip toprağa kehribar 605
 gibi parlayan gözyaşlarını akıtırlar. Bunlar
 kumun üzerinde güneşte kavrulur, ama
 karanlık gölün suları uğultulu rüzgârla
 kabardığında onlarla birlikte sürüklenerek
 Eridanos Nehri'ne dökülüp akıntıyı oluştururlar. 610
 Keltler gözyaşların Leto'nun oğlu Apollon'un
 gözlerinden akıp girdaplı akıntıya karıştığını

iddia eder. Bir zamanlar ilahi Koronia'nın
güzel Lakereia'da, Amyros Nehri'nin ağzında
615 ona bir oğlan doğurmasına kızan Zeus'un emriyle
parlak gökyüzünü terk edip kutsal Hyperborea
halkına gittiğinde akıttığı gözyaşının haddi hesabı
yoktu. O insanların efsanesi olayları böyle anlatır.
Kahramanlar hiçbir şey yemek ya da içmek istemiyor,
620 akıllarından neşeli düşünceler geçiremiyordu.
Gün boyunca keder içinde kıvranıyorlardı, Paethon'un
etlerinin Eridanos'un sularından yükselen ağır
yanık kokusu ruhlarını karartıyordu. Geceleyin
ise ağıt yakan Helios'un kızlarının acı çığlıkları
625 kulaklarında çınlıyor, dövünen kızların gözyaşları
nehirin üzerinde yağ damlaları gibi yüzüyordu.
Oradan Eridanos'la birleşen Rodanos'un derin
akıntısına girdiler. İki nehrin kavuştuğu noktada
sular uğultuyla girdaplar oluşturur. Dünyanın
630 ucunda gecenin kapılarıyla konaklarının olduğu
yerden doğan nehrin bir kolu Okeanos sahiline,
bir kolu İonia Denizi'ne, diğer bir kolu da yediye
ayrılarak Sardinia Denizi'ne ve onun uçsuz bucaksız
körfezine dökülür. Rodanos Nehri'nden sonra
635 Keltlerin ülkesinin birbiri ardına sıralanmış fırtınalı
göllerine geçtiler. O noktada kahramanları onursuz
bir son bekliyordu. Farkına varmadan girecekleri
nehirin kolu Okeanos'un bir körfezine akıyordu
ve o yola girerlerse hiçbir şekilde sağ çıkamazlardı.
640 Ama Hera hemen gökyüzünden atlayarak Herkynia
kayasından onlara seslendi. Gökyüzü sesinin hiddetiyle
sarsıldığından hepsi korkuyla yerlerinden fırladılar.
Tanrıçanın uyarısıyla geri döndüler ve onun gösterdiği
dönüş yoluna girdiler. Uzun süre sonra denizin
645 ıslattığı sahile vardılar ve Hera'nın kılavuzluğunda
sayısız Kelt ve Ligyalı kabilenin arasından emniyetle

geçtiler. Tanrıça yollarını açmak için her gün etraflarını yoğun sisle kaplıyordu. Nehrin orta kolunu izleyerek Zeus'un oğulları¹⁶ sayesinde güvenle Stoikhades Adaları'na vardılar ve onlara ebediyen minnetlerini belirtmek üzere 650
sunaklar inşa ettiler. Aslında Zeus oğullarından sadece yoldaşlarına yardım etmelerini değil, daha sonra buradan geçecek teknelerin de imdadına koşmalarını istemişti. Stoikhades'ten ayrıldıktan sonra yorgunluktan bitkin hâlde Aithalia Adası'na vardılar. Terlerini silmek için 655
kullandıkları sahile saçılmış çakıllar hâlâ tenlerinin rengini taşır. Demir oyun halkaları ve muhteşem silahları da oradadır ve sahil o günden beri Argo Limanı adıyla bilinir. Ardından dalgalı denizi 660
süratle aşarak Tyrrhenia'nın Ausonia sahilindeki namı Aia Limanı'na vardılar ve yakın bir sahilde çapa attılar. Orada tuzlu deniz suyuyla saçlarını yıkayan Kirke ile karşılaştılar. Uykusunda 665
gördüğü bir karabasan onu korkutmuştu. Evinin bütün odalarıyla duvarları kızıl kanla kaplanmıştı ve ziyaretine gelen yabancıları büyülemek için kullandığı efsunlu merhemler alevler içindeydi. Kendisi de rüyasında kızıl kanla yangını söndürerek 670
ölümcül korkusunu yeniyordu. Bu yüzden şafak söker sökmez uyanıp elbiselerini ve saç örgülerini denizin köpüğüyle yıkamak için sahile inmişti. Etrafında ağıldan çıkarak çobanın peşinden giden koyun sürüsü gibi, tam olarak ne vahşi hayvana ne de insana benzeyen, birkaç canlı türünün 675
karışımından oluşmuş yaratıklar toplanmıştı. Tarih öncesi çağlarda henüz kuru havanın etkisiyle katılaşmamış ve güneşin ışınlarıyla nemini yitirmemiş ilkel çamurdan farklı uzantıları olan böyle yaratıklar meydana gelmişti, ama geçen zaman

16 Dioskouroslar, Kastor ile Polydeukes.

- 680 parçaları uyumlu hâle getirip bir düzene soktu.
Kahramanlar kadının peşinden giden bu şekilsiz
yaratıkların görüntüsüyle büyük bir şaşkınlığa
kapıldılar. Sonra Kirke'nin bedeniyle yüzüne
yakından bakınca hepsi de açıkça onun Aietes'in
685 kız kardeşi olduğunu anladılar. Kirke karabasanın
korkusunu üzerinden atınca arkasını dönerek
kahramanlara peşinden gelmelerini işaret etti.
Ama onlar İason'un emriyle hareketsiz kaldılar.
Delikanlı yanına Kolkhisli kızı aldı ve ikisi birlikte
690 Kirke'yi izleyerek sarayına doğru yürüdüler.
Kadın onların peşinden gelmesine şaşırarak
ışıl ışıl parlayan koltuklara oturmalarını söyledi.
İki genç çaresiz yakarıcıların yaptığı gibi sessizce
ve başları eğik hemen ocağın yanında yere oturdular.
- 695 Medea iki eliyle yüzünü örttü, Aison'un oğlu da
Apsyrtos'u öldüren keskin kılıcını uzun sapından tutarak
zemine sapladı. İkisi de bunları yaparken gözlerini kaldırıp
ev sahibesine hiç bakmadılar. Kirke yabancıların neden
yakarıcı olduğunu ve hangi cinayeti işlediklerini hemen
700 anladı. Katillerden nefret ettiği hâlde onlardan yardımını
esirgemeyen yalvaranların koruyucusu Zeus'un kutsal
yasalarına saygı duyarak, bir sunağa yaklaşan katilleri
suçlarından arındırmak için yapılan ayine başladı.
Önce artık geri çevrilemez cinayetin kefaretinin
705 ödenmesi için memeleri hâlâ süt dolu bir dişi
domuzun yavrusunu başlarının üzerinde tutarak
boynunu kesti ve dökülen kanı iki gencin
ellerine serpti. Sonra yalvaran katilleri
koruyan Arındırıcı Zeus'un yardımını isteyerek
710 sıvı sunularla arındırma ayinine devam etti.
Ona her konuda yardım eden hizmetçisi deniz
nympheleri törende kullanılan sıvı atıkları dışarı

taşıırken, Kirke ocakta şarapsız¹⁷ sunu pideleri yakıyor,
 Erinyslere hiddetlerine son vermeleri, Zeus'a da –ellerini
 bir yabancının ya da bir akrabanın kanıyla kirletmiş 715
 de olsalar– merhametine sığınan iki gence daha
 nazik ve daha lütufkâr davranması için yakarıyordu.
 Bütün bunları bitirdikten sonra konuklarını ocağın
 önünden kaldırıp işlemeli koltuklara davet etti,
 kendisi de tam karşılına oturdu. Zaman yitirmeden 720
 onlara açık bir biçimde yolculukları ve üstlendikleri görev
 hakkında sorular sordu ve ocağına yakarıcı olmak
 için ülkesiyle sarayına nereden geldiklerini
 öğrenmek istedi. Aklında gece gördüğü karabasanın
 korkunç anıları canlanmıştı. Akrabası olduğunu 725
 anladığı genç kızın gözlerini yerden kaldırdığını
 görünce sesini duymak istedi, çünkü Helios'un
 soyundan gelenler gözlerinin uzaklara ulaşan
 ve altın gibi ışıldayan parlaklığıyla fark edilirler.
 Kızgın Aietes'in kızı bütün sorulara tatlılıkla 730
 Kolchhis dilinde yanıt verdi. Kahramanların
 deniz yolculuğunu, yerine getirmek zorunda
 kaldıkları zor görevleri, çok acılar çekmiş
 ablasının yönlendirmesiyle nasıl suç işlediğini
 ve babasının zorbaca dehşetinden korktuğu için Phroiksos'un 735
 oğullarıyla nasıl kaçtığını bir bir anlattı, ama Apsyrtos'un
 cinayeti hakkında konuşmaktan çekindi. Yine de Kirke'nin
 gözünden kaçmayı başaramadı, ama o her şeye rağmen
 önünde ağlayan genç kıza acıdı ve şöyle konuştu:
 “Zavallı kız, kötü ve utanç verici bir dönüş tasarlamışsın. 740
 Yaptıkların kabul edilemez olduğu için Aietes'in korkunç
 öfkesinden uzun süre kaçamazsın. Baban çok yakında
 Hellas'a gelerek oğlunun intikamını alacak. Akrabam
 ve yakarıcım olarak yanıma geldiğine göre bundan
 böyle sana herhangi bir kötülük yapamam. Ama şimdi 745

17 Erinyslere sunulan sunular su, süt ve balla hazırlanır, şarap içermezdi.

sarayımdan çık ve babana inat birlikte kaçtığın bu yabancı adamı da –her kimse– yanında götür. Ve ocağımın önünde diz çöküp bana boşuna yalvarma, çünkü düşüncelerini ve evden utanç verici kaçışını hiç ama hiç onaylamıyorum.”

- 750 Bunları söyledi ve genç kızın kalbi hüznle doldu. Şalıyla yüzünü örterek için için ağlamaya başladı. Delikanlı onu elinden tutup sarayın dışına çıkarırken korkudan titriyordu ve bu şekilde Kirke’nin sarayından ayrıldılar. Ama hareketleri Kronos’un kızı Hera’nın gözünden kaçmadı.
- 755 Saraydan ayrıldıklarını gören İris ona haber vermişti, çünkü tanrıça tekneye dönüşlerini izlemesini emretmişti. Hera habercisine yeni bir görev verip şunları söyledi: “Sevgili İris! Emirlerimi hep nasıl yerine getirdiysen şimdi de hemen hafif kanatlarını çırparak
- 760 Thetis’in yanına git ve ona ihtiyacım olduğunu, denizden çıkıp hemen buraya gelmesini söyle. Sonra da Hephaistos’un tunç örslerinin güçlü çekiçlerle dövüldüğü sahile uzan ve tanrıya alev kusan körüklerini Argo geçene dek durdurmasını
- 765 söyle. Sonra bulutsuz gökyüzünün evlatları rüzgârlara hükmeden Aiolos’a buyruğumu ilet. Gökyüzünde estirdiği bütün rüzgârlar dinsin. Hiçbir esinti denizin yüzeyini kabartmasın ve kahramanlar Alkinoos’un Phaiaklarının
- 770 adasına varana dek sadece batı rüzgârı essin.” Böyle konuştu ve İris hemen Olympos’tan atlayarak hafif kanatlarıyla yola koyuldu. Nereus’un sarayının bulunduğu Ege Denizi’nin derinliklerine daldı. Hera’nın emrettiği gibi
- 775 önce Thetis’e uğradı ve ona tanrıçanın yanına gitmesini söyledi. Ardından Hyphaistos’a gitti ve hemen demir çekiçlerinin darbelerini durdurup dumanlı alevlerini söndürmesini emretti. Son olarak Hippotas’ın namılı oğlu Aiolos’a gitti. Ona da

mesajını iletip yorulan dizlerini dinlendirdi. 780
 Sonra Thetis, Nereus'tan ve kız kardeşlerinden
 ayrıldı ve denizden Olympos'a, Hera'ya gitti.
 Tanrıça onu yanına oturtup şunları söyledi:
 “Tanrısal Thetis, şimdi sana söylemek istediklerime
 kulak ver. Aison'un oğlunu ve üstlendiği görevde 785
 ona yardımcı olan kahramanları nasıl gönülden
 takdir ettiğimi bilirsin. Etraflarında korkunç alev
 fırtınalarının koptuğu ve sarp sırtlarını vahşi dalgaların
 dövdüğü Gezinen Kayalar'dan¹⁸ geçerken onları
 ben kurtarmıştım. Şimdi de yolları devasa Skylla 790
 kayası ile korkunç böğürtüler çıkaran Kharybdis'in
 arasından geçecek. Seni bebekliğinden beri ellerimde
 büyüttüm ve Zeus çok arzuladığı hâlde onunla
 yatmadığın için tuzlu denizde yaşayan diğer kızlardan
 daha çok severim. Aslında o hep böyle şeylerden hoşlanır, 795
 gecelerini ölümlü ya da ölümsüz kadınlarla geçirmek ister.
 Ama sen bana saygından ve yüreğindeki korku yüzünden
 buna razı olmadın. Zeus da hırsından hiçbir zaman
 bir ölümsüz tanrının eşi olmaman için büyük yemin etti.
 Ama o kendisini reddettiğin hâlde saygın Themis¹⁹ 800
 bütün gerçeği açıklayana, yani kaderinde babasından
 daha önemli bir çocuk doğurmak yazılmış olduğunu
 söyleyene kadar senden hiç vazgeçmedi. Bu yüzden,
 çok arzulamasına rağmen, ölümsüzlerin başına başka
 birinin geçeceği korkusuyla iktidarını yitirmemek için 805
 seni bıraktı. Ama ben ruhunu mutlulukla dolduracak
 bir evlilik yaşamam ve çocuklar doğurman için sana koca
 olarak dünya üzerindeki insanların en iyisini verdim.
 Düşününe istisnasız bütün tanrıları çağırdım

18 Özgün metindeki “Plangtai” [Πλανκταί] “başiboş gezinen” anlamına gelir. Hera bu adı kullandığı hâlde, aslında Kara Kayalar'dan bahsediyor. Ancak o bölümde kahramanlara Athena yardım ettiği için ozan çelişkiye düşüyor.

19 Ouranos ile Gaia'nın kızı, ebedî ve ezeli yasaların tanrıçası.

- 810 ve bana gösterdiğin saygının karşılığı olarak
düğün meşaleni kendi ellerimle taşıdım. Şimdi
sana bir sır vereceğim. Hâlâ annesinin sütünü
arayan ve şu anda Kentauros Kheiron'un evinde
su perilerinin büyüttüğü oğlunun²⁰ kaderinde
- 815 Aietes'in kızı Medea ile evlenmesi yazılmış.
Bu durumda kaynanası olarak gelinine ve onunla
birlikte Peleus'a da yardım et. Niye hâlâ kızgınsın?
Onun gözünü karartmış olan çılgınlık bazen tanrıları
da çarpar. Kahramanlar Phaiakların limanına varana
- 820 kadar benim emrimle Hyphaistos ateşinin hırsını
körüklemeyi, Hippotes'in oğlu Aiolos da batı rüzgârı
dışında rüzgârların hızlı nefesini durduracak.
Sen de güvenle yolculuk etmelerine yardım et.
Tek korkum kayalarla zalim dağlar, onları da
- 825 kız kardeşlerinin yardımıyla halledebilirsin.
Ne yapacaklarını bilmez hâlde Kharybdis'in
eline düşmelerine izin verme, hepsini birden
tek bir lokma gibi yutabilir. Skylla'nın, Krataiis adıyla
bilinen ve geceleri dolaşan Hekate'nin Phorkos'tan
- 830 doğurduğu Ausonialı ölümcül Skylla'nın korkunç
mağarasına da girmesinler. Kahramanlara saldırarak
korkunç çenesiyle en önde gelenlerini yok edebilir.
Teknelerine kılavuzluk ederek onları felaketten uzak tut.
Bunları söyledi ve Thetis hemen bu sözlerle yanıt verdi:
- 835 "Gerçekten de yok edici ateşin hırsı ve fırtınalar
dinerse tekneyi kurtaracağıma dair açık yüreklilikle
sana söz verebilirim. Dalgalar ters yönden gelse bile
yumuşak batı rüzgârının esmesi yeterli olur. Şimdi
bana yardım edecek olan kız kardeşlerimi aramak
- 840 ve teknenin palamar bağladığı limana gitmek üzere
uzun ve sonu gelmez bir yolculuğa çıkmamın vaktidir.
Kahramanlar şafak sökünce dönüş yolculuğuna

20 Akhilleus. Bir kehanete göre Akhilleus öbür dünyada Medea ile evlenecekti.

başlamayı düşünebilirler.” Thetis konuşmasını bitirdi ve gökyüzünden lacivert denizin girdaplarına doğru ok gibi atıldı. Yardımına gelmeleri için kız kardeşleri 845 deniz perilerini çağırdı, onlar da sesini duyup hemen toplandılar. Thetis Hera’nın emirlerini ilette ve onları hemen Ausonia Denizi’ne gönderdi. Kendisi de göz ışıltısından ve uzak ülkelerde doğup gökyüzünde yükselen güneşin ışınlarından daha hızlı 850 uçarak denizi aştı ve Tyrrhenia ülkesinin Aia sahiline vardı. Kahramanlar teknelerinin önünde disk ve ok atarak eğleniyorlardı. Yanlarına gitti ve kocası olduğu için Aiakos’un oğlu Peleus’un eline hafifçe dokundu. Başka kimseye görünmeden 855 sadece kocasının gözlerine görünerek şunları söyledi: “Tyrrhenia sahillerinde daha fazla beklemeyin artık. Koruyucunuz Hera’nın tavsiyelerine uyarak sabahleyin hızlı teknenizin palamarlarını çözün. Nereus’un kızı diğer su perileri tanrıçanın emriyle Gezinen Kayalar 860 adıyla bilinen kayaların arasından geçmenize yardım edecek, çünkü o yolu izleyeceksiniz. Sizi karşılamaya geldiğimde de orada olduğumu sakın kimseye belli etme, sadece aklında tut. Ve daha önce umursamazca kızdırdığın gibi beni tekrar kızdırma.” Bunları söyleyerek 865 kimseye görünmeden denizin derinliklerinde kayboldu. Peleus büyük bir acıyla sarsıldı, çünkü o zamanlar daha küçük bir bebek olan soylu Akhilleus yüzünden zıfaf odasını ve birlikte yattıkları yatağı öfke içinde terk ettiği günden beri onu görmemişti. Genç kadın 870 geceleri oğlunun ölümlü bedenini ateşin alevlerinde yakıyor, sonra da onu ölümsüz yapmak ve nefret uyandıran yaşlanmasını durdurmak için gün boyunca yumuşak tenine ambrosia sürüyordu. Ama bir gece Peleus uykusundan uyanıp sevgili oğlunun alevler 875 içinde kıvrandığını görünce bütün gücüyle korkunç

bir çığlık atmıştı. Ne aptallık! Thetis kocasının sesiyle
 irkilerek ağlayan çocuğu yere fırlatmış ve bir serap gibi,
 hafif bir rüzgâr esintisi gibi hızla odayı terk ederek
 880 saraydan çıkıp denizin derinliklerinde kaybolmuştu.
 Bir daha da geri dönmemişti. Peleus bu yüzden acıyla
 kıvranıyordu, ama buna rağmen karısının söylediklerini
 arkadaşlarına ilettiler. Onlar hemen oyunlarını yarıda
 kestiler, yemek hazırlayıp yere yataklarını serdiler
 885 ve her zaman yaptıkları gibi sabaha kadar uyudular.
 Kahramanlar ışık saçan şafağın gökyüzünün ucundan
 görünmesi ve hızlı batı rüzgârının esmeye başlamasıyla
 yataklarından kalkıp kürek sıralarına oturdular.
 Neşeyle çapayı çektiler, yelken açıp teknenin
 890 orta direğine sıkıca bağladılar ve hareket etmek
 üzere bütün hazırlıklarını tamamladılar. Tekne
 hafif rüzgârla yol alıyordu. Kısa süre sonra ufukta
 güzel Anthemoessa Adası'nı gördüler. Akheloos'un
 billur sesli kızları Sirenler yakınlarından geçenleri
 895 melodik şarkılarıyla büyüledikten sonra öldürürler.
 Anneleri, Akheloos ile ilişkiye giren Mousalardan biri,
 güzel Terpsikhore'dir. Bir zamanlar, evlenmeden
 önce Demetra'nın soylu kızına²¹ hizmet ediyor,
 ona koro hâlinde şarkılar söylüyorlardı. Onlara
 900 baktığın zaman bedenlerinin yarısının kuş,
 diğer yarısının da genç kız olduğunu görürdün.
 Güzel sığınaklarından yolu gözetleyerek
 birçok yolcunun sıla hasretini söndürmüş,
 onları eritip yok etmişlerdi. Ansızın kızların
 905 dudaklarından tekneye doğru kulakları okşayan
 bir ses yayıldı. Oiagros'un oğlu Trakyalı Orpheus

21 Persephone. Hades Persephone'ye âşık oldu ve genç kız su perileriyle birlikte Sicilya'nın Enna Ovası'nda çiçek toplarken onu kaçırdı. Demetra kızını geri istedi. Zeus bir orta yol önerdi. Persephone'nin yılın yarısını yer altında, diğer yarısını da yeryüzünde annesinin yanında geçirmesini emretti. Roma'da Proserpina ile özdeşleştirilmiştir.

Bistonia lirini eline alıp arkadaşlarının kulaklarını neşeli ve hareketli bir melodiyle doldurmasa kahramanlar kıyıya palamar atmaya hazırıldılar. Lirin nağmeleri kızların sesini bastırdı. Tekneyi sürükleyen rüzgârın sesi ve pupayı döven dalgaların uğultusuyla Sirenlerin sesi ancak duyuluyordu. Kahramanlardan sadece Teleon'un namlı oğlu Butes baştan çıkarıcı şarkılardan büyülenerek teknedeki denize atladı. Akılsız delikanlı koyu lacivert renkli dalgalarla boğuşarak sahile varmaya çalıştı. Sirenler hemen üzerine çullanıp sılaya varış sevincini elinden almaya hazırıldılar. Ama Erykos'a hükmeden Kıbrıslı tanrıça girdaplar içinde çırpındığını görünce ona acıyıp hayatını kurtardı ve götürüp Lilybes Burnu'na²² yerleştirdi. Kahramanlar acı içinde Sirenlerden uzaklaşırken, onları denizlerin birleştiği yerde tekneyi yok edebilecek daha büyük tehlikeler bekliyordu. Bir yanda kaygan Skylla kayası, diğer yanda aralıksız uluyarak sular püskürten Kharybdis. Başka bir yerden de güçlü dalgaların altından Gezinen Kayalar'ın boğuk uğultusu geliyordu. Orada kısa süre önce ateş içinde kavrulan kayadan bir alev fışkırıp kayalığın tepesinden yükselmiş, gökyüzünü kesif bir dumanla kaplamıştı ve güneş ışınları görünmüyordu. Hyphaistos çalışmasına ara verdiği hâlde denizden hâlâ sıcak buhar tütüyordu. Farklı farklı yerlerden gelen Nereus'un kızları etraflarında toplanmıştı. Tanrısal Thetis de kahramanları Gezinen Kayalar'dan geçirmek için dümenin başına geçmişti. Deniz perileri sakın havada derinlerden gelip denizde süratle kayan teknelerin etrafında yüzerek tayfaları neşelendiren yunus sürüleri gibiydiler. Kâh teknenin önünde, kâh arkasında, kâh yanı başında ortaya çıkıyorlardı ve Thetis hiç şaşırmadan Argo'yu rotasında tutuyordu.

22 Sicilya'da. Aphrodite'nin burada bir tapınağı vardı.

- 940 Tekne Gezinen Kayalar'a yaklaştığında deniz perileri
elbiselerinin eteklerini kar beyazı dizlerinin üzerine
çektiler ve birbirlerinden ayrılarak dalgaların dövdüğü
kayaların üzerinde bir o yana bir bu yana koşturmaya
başladılar. Tekne güçlü akıntıyla başıboş sürükleniyor,
945 birbirini izleyen koca dalgalar hırsla kıyıyı dövüyordu.
Sarp kayalardan bazıları gökyüzüne kadar dimdik
yükselirken, bazıları da denizin karanlık derinliklerine
kadar iniyor ve vahşi dalgalar üzerlerinden
akıp geçiyordu. Nereus'un kızları eteklerini
950 bellerinin üzerinde toplayarak deniz sahilindeki
kumsalda yuvarlak topla oynayan genç kızlar
gibiydiler. Onlar topu hiç yere düşürmeden
birbirlerinden alarak nasıl yükseğe atarsa,
su perileri de dalgalar etraflarında hırsla
955 köpürürken, akıntı üzerinde hızla hareket eden
tekneyi bir o yana bir bu yana iterek kayalardan
uzaklaştırıyordu. Bizzat tanrı Hyphaistos kaygan
bir kayanın tepesinde ağır bedenini büyük çekicinin
sapına dayamış teknenin kayalardan geçişini izliyordu.
960 Zeus'un eşi de ışıltılı gökyüzünden izliyor, heyecana
kapılarak endişeyle yanında duran Athena'ya sarılıyordu.
İlkbahar günleri ne kadar uzatırsa, Nereus'un kızları da
o kadar süre boyunca tekneyi uğultulu kayaların arasından
geçirmek için uğraş verdiler. Ardından kahramanlar
965 yakaladıkları uygun rüzgârın yardımıyla Helios'un
boğalarının beslendiği Thrinakia Ovası'nın önünden
geçtiler. Burada su perileri Zeus'un eşinin emirlerini
yerine getirdikten sonra martılar gibi denizin
derinliklerine daldılar. Tam o sırada kulaklarına
970 rüzgârın uzaklardan taşıdığı boğa böğürtüleriyle
kuzu melemeleri geldi. Helios'un kızlarından
en küçüğü Phaethousa elinde gümüş bir değnekle
serin otlaklarda koyun güdüyordu. Lampetia da

- gelmiş gibi mutluydular. Ama kısa süre sonra silahlarını kuşanıp savaş çılgınlıkları atmaları gerekti. Kahramanları arayarak Pontos'un ağzını ve Kara Kayalar'ı geçen kalabalık Kolkhislilerle karşılaştılar.
- 1005 Onlar ısrarla babasına götürmek üzere Medea'nın kendilerine verilmesini istediler. Sert konuşarak aksi takdirde hemen o anda ve daha sonra Aietes'in gelişiyile ölümcül bir savaş başlatmakla tehdit ettiler. Ama soylu Alkinoos iki tarafın
- 1010 anlaşmazlığını çatışma olmaksızın çözmek istediğinden savaşıma arzularını gemledi. Genç kız ölümcül bir korkuya kapılarak Aison'un oğlunun arkadaşlarına yalvardı ve birkaç kez Alkinoos'un karısı Arete'nin dizlerine sarıldı:
- 1015 "Ayaklarına kapanıyorum kraliçem. Sen de hızlı karar vererek düşüncesizce işledikleri hatalar yüzünden felakete koşanlardan biriysen eğer, babama götürmek üzere Kolkhislilere teslim etme beni. Kötü niyetle değil, düşüncesizlik yüzünden
- 1020 hata ettim. Helios'un kutsal ışığı ve geceleri gezinen Perses'in kızının²⁶ mistik ayinleri şahidim olsun yabancı erkeklerle vatanımdan ayrılmak istemiyordum, ama hata işledikten sonra duyduğum ölümcül korkuyla aklıma başka bir çözüm gelmedi, kaçmayı düşünmek
- 1025 zorunda kaldım. Bekâret kuşağım babamın evindeyken olduğu gibi hâlâ dokunulmamış ve lekesiz. Acı bana efendim, kocanı da merhamet göstermeye ikna et. Ölümsüz tanrıların sana güzel bir hayat, mutluluk, çocuklar ve işgal edilmemiş bir kentin şanını bağışlamasını dilerim."
- 1030 Medea Arete'nin dizlerine kapanıp ağlayarak böyle yalvardı. Ardından kahramanların her birine ayrı ayrı seslendi: "Güçlü yiğitler, şimdi çekmekte olduğum acılar sizin ve üstlendiğiniz görevin yüzünden. Benim

26 Sihirlere ve büyülere hükmeden tanrıça Hekate.

- yardımla boğaları yenip topraktan doğanları
başaklar gibi biçtiniz ve memleketinize dönerken 1035
altın postu benim sayemde Aimonía'ya götüreceksiniz.
Vatanımı ve anne babamı yitiren, evime ve hayatın
bahşettiği mutluluklara hasret kalan ben evlerinizi
ve vatanlarınızı size geri kazandırdım. Sevinç dolu
gözlerle anne babanızı tekrar göreceksiniz, ama 1040
acımasız bir tanrı benden mutluluğu esirgiyor
ve lanetlenmiş gibi yabancılar arasında sürünüyorum.
Aietes'in eline düşer, acımasız işkencelerle ölürsem,
yaptığımız antlaşmadan ve yeminlerinizden korkun,
yalvaranların öcünü alan Erinys'ten ve tanrıların 1045
cezalandırmasından korkun. Beni koruyacak tapınaklarım
ve kalelerim, sizden başka sığınağım yok. Zalim
ve acımasızca davranıyorsunuz. Çaresiz kalarak
yabancı bir kraliçenin ayaklarına kapandığımı
gördüğünüzde yüreğiniz hiç sızlamıyor mu? 1050
Altın postu almaya gittiğinizde kargılarınızı
bütün Kolkhislilere, hatta mağrur Aietes'e bile
doğrultmaya hazırdınız. Ama şimdi tek başlarına
gelen birkaç kişinin karşısında cesaretinizi yitirdiniz.”
Onlara bu sözlerle yalvarırken, merhametlerine 1055
başvurduğu kahramanlar üzüntüsünü dağıtmaya
ve ona cesaret vermeye çalışıyorlardı. Uçları keskin
kargılarını sallıyor, kılıçlarını kınlarından çekip
çıkıyor, haksızlığa uğradığında hemen yardımına
koşacaklarını söylüyorlardı. Herkes üzüntü içinde 1060
kıvranırken, erkeklerin çalışmalarına son veren gece
bütün yeryüzüne huzur dağıttı. Ama genç kızı uyku
tutmuyor, göğsünün içinde yüreği endişeyle çarpıyordu.
Yorgunluktan bitkin düşmüş dul bir kadın etrafında
öksüz çocukları ağlaırken nasıl gece boyunca dokuma 1065
tezgâhında çalışır, başına bunca felaketler getiren
kötü kaderine gözyaşı dökerse, Medea da yanakları

- gözyaşlarıyla ıslanmış, yüreğini delen keskin acıyla
endişe içindeydi. Bu arada Kral Alkinoos ile onun
1070 saygın eşi Arete her zaman yaptıkları gibi kentteki
saraylarında yataklarına uzanmış, gece boyunca
genç kızın durumunu düşünüyorlardı. Kraliçe
şefkatli kelimelerle kocasına hitaben şöyle konuştu:
“Haydi sevgili eşim, Minyailere merhametli davran
1075 ve bunca badireler geçirmiş bu genç kızı Kolkhislilerden
kurtar. Argos adamızın yakınlarında bulunuyor,
bu insanlar da Haimonialı. Oysa Aietes yakınlarda
yaşamıyor ve onu hiç tanımıyoruz, sadece adını duyduk.
Bu bahtsız kız yakarışlarıyla yüreğimi dağladı. Babasına
1080 götürmek üzere onu Kolkhislilere teslim etme kralım.
Boğaları alt etmeleri için yabancılara merhem vermesi
yanlıştı ve bu yanlıştı düzeltmek için başka bir yanlıştı
yaparak –aslında hepimiz de öyle yapmaz mıyız– babasının
korkunç hiddetinden kurtulmak için evinden kaçtı.
1085 Ama duyduğum kadarıyla İason onunla evleneceğine
ve sarayına yasal eşi olarak götüreceğine dair büyük
yeminler etmiş. Dolayısıyla sevgili eşim, bile bile
Aison’un oğlunun yeminlerini bozmasına ve hiddetten
gözü kararmış bir babanın evladını yok etmesine
1090 neden olma. Çünkü babalar çocukları söz konusu
olduğunda çok kıskanç davranırlar. Nykteus Antiope²⁷
hakkında nasıl da kötü şeyler düşünmüş, Danae²⁸
denizde babasının hiddeti yüzünden neler çekmişti!
Çok değil, daha bu yakınlarda kibirli Ekhetos²⁹

27 Thebaili Nykteus’un kızı Antiope’ye âşık olan Zeus, Satyros kılığına girerek onunla birleşti. Genç kız babasının hiddetinden korkarak evden kaçtı ve Amphion ile Zethos adlı ikizleri doğurdu.

28 Argos kralı Akrisios’un kızı. Bir kehanete göre Danae’nin oğlu tarafından öldürüleceğini öğrenen kral, kızıyla torunu Perseus’u bir sandığa koyarak denize attı. Dalgalar sandığı Seriphos Adası’nın kıyılarına taşıdı.

29 Kızı Merope âşığına teslim olduğu için Epeiros kralı Ekhetos delikanlının erkekliğini kesti ve tunç iğneler batırarak kızını kör etti. Sonra önüne tunç arpa taneleri koyup bunları un hâline getirebilirse yeniden görmeye başla-yacağını söyledi.

kızının gözlerine tunç iğneler batırdı ve zavallı kız şimdi karanlık bir kulede tunçtan arpa taneleri öğütüyor.” Bunları söyleyerek kocasının merhametine sığındı. Kralın kalbi yumuşadı ve karısına şöyle yanıt verdi:	1095
“Kızın hatırına kahramanlara yardımcı olmak için Kolkhislileri silah zoruyla kovmaya hazırım, ama Zeus’un adil kararlarına karşı çıkmak istemem. Önerdiğin gibi Aietes’i yadsımak da doğru değil, çünkü ondan büyük başka bir kral yoktur. İstese, çok uzaklarda olmasına karşın, Hellas’a savaşı getirebilir. Bu yüzden vereceğim karar herkes için en iyisi olmalı. Senden gizlim saklım yok, kız hâlâ bakireyse onu babasına götürmelerine izin vereceğim. Ama erkeğinin yatağını paylaşıyorsa onu eşinden ayırmayacak, karnında çocuk taşıyorsa düşmanlarına vermeyeceğim.”	1100
Böyle konuştu ve ardından uykuya daldı. Ama kraliçe kocasının sağduyulu sözlerini aklında tartarak hemen yatağından kalktı ve sarayda yürümeye başladı. Hizmetçi kızlar isteklerini yerine getirmek için yanına koştular. Arete sessizce sarayın tellalını çağırdı ve ona Aison’un oğluna giderek Alkinoos’a boşuna yalvarmamasını, sağduyulu davranarak genç kızla ilişkiye girmesini söylemesini emretti. Çünkü kral kararını genç kızın bakire olup olmadığına bakarak verecekti. Erkeğinin yatağına girmemişse babasına gönderecek, girmişse onu sevgilisinden ayırmayacaktı. Kraliçe bunları söyledi ve Arete’nin hayırlı öğüdüyle tanrısal Alkinoos’un düşüncelerini İason’a iletmek üzere tellal hızlı ayaklarıyla hemen saraydan ayrıldı. Kahramanları kentin yakınındaki Hyllis Limanı’nda, teknelerinin yanında silahlarını kuşanmış olarak tetikte bekler buldu. Mesajını iletince duydukları hoşlarına gittiğinden Miniailerin yürekleri sevinçle doldu.	1105
	1110
	1115
	1120
	1125

- Geleneklerin gerektirdiği gibi kutsanmış tanrılar
 1130 için bir kapta şarap seyreltip sunağa saygıyla
 koyunlar getirdiler ve aynı gece arı yetiştirmeyi
 ve zahmetle elde edilen zeytinyağını keşfeden
 bilge Aristaios'un kızı Makris'in kaldığı kutsal
 mağarada Medea'nın zifaf yatağını hazırladılar.
 1135 Hermes Zeus'un Nysealı oğlunu³⁰ ateşten kurtarıp
 Abantia'nın Euboa'sına götürdüğünde onu kucağına
 ilk alan ve kurumuş ağzını balla ıslatan Makris'ti.
 Ama Hera onu görmüş ve hiddete kapılarak
 adadan kovmuştu. O da uzaklara taşınmaya
 1140 karar vermiş ve Phaiakların kutsal mağarasına
 yerleşerek yerli halka sonsuz mutluluk bahşetmişti.
 Evliliği onurlandırmak ve herkese ilan etmek için
 büyük bir yatak süslediler ve üzerine parıldayan
 altın postu serdiler. Nympheler ak bağırlarında
 1145 taşıyarak çeşitli renklerde çiçekler getirdiler.
 Altın sarısı saçları ateş alevine benzer pırıltılar
 saçıyordu. Gözlerinde tatlı bir arzu yanıp sönüyordu,
 ama bunca arzulamalarına rağmen çekingenlikleri
 elleriyle onun tenine dokunmalarına engel oluyordu.
 1150 Bazıları Aigeus Nehri'nin kızlarıydı, bazıları Melitius
 Dağı'nın tepelerinde yaşıyordu, bazıları da bayırlardan
 gelen orman perileriydi. İason'u onurlandırmak için
 onları Zeus'un eşi tanrıça Hera bizzat göndermişti.
 İki gencin üzerleri güzel kokulu şallarla örtülerek
 1155 birbirlerine kavuştuğu bu mağara bugün Medea'nın
 kutsal mağarası adıyla bilinir. Kahramanlar
 düşmanların gizlice saldırabileceğini düşünerek
 ellerinde kargılarıyla nöbet tutuyorlardı. Zifaf
 odasının önünde başlarında yapraklı dallardan
 1160 örülmüş çelenklerle Orpheus'un lirin tatlı
 ezgileri eşliğinde hep birlikte düğün ilahisini

30 Tanrı Dionysos.

- okudular. Aslında İason düğünü Alkinoos'un evinde değil, İolkos'a geri döndüğünde babasının sarayında yapmak istiyordu. Medea da öyle düşünüyordu, ama mecburen orada evlendiler. 1165
- Zaten biz acı çeken ölümlüler ayaklarımızı mutluluğun üzerine hiç tamamen basamadık. Her seferinde acı bir keder neşemizi kaçırır. Bu ikisi yürekleri tutkuyla tutuşurken Alkinoos'un kararına uyulup uyulmayacağından korkudaydılar. 1170
- Şafak yükselmeye ve tanrısal ışınlarıyla geceyi gökyüzünde dağıtmaya başlamıştı. Adanın kumsalları ve ovalarda uzanan serin patikalar neşeyle gülümsüyor, sokaklar seslerle doluyordu. İnsanlar kent içinde dolaşıyordu ve Kolkhisliler uzaklarda, Makris yarımadasının diğer ucundaydı. 1175
- Anlaştıkları gibi genç kız hakkındaki kararını bildirmek üzere Alkinoos da hemen oraya gitti. Elinde halkı ve kenti için adalet dağıtırken taşıdığı hâkimlere özgü altın asası vardı. 1180
- Silahlarını kuşanmış olarak sıralanan Phaiak ileri gelenleri onu uygun adımla izliyordu. Kahramanları görmek için çok sayıda kadın kent surlarından çıkmıştı. Hera haberleri her yana yaydığı için onlarla birlikte kırsal yörelerden köylüler de toplanmıştı. Kimisi sürüsünün en besili koçunu, kimisi çifte koşulmamış buzağısını getirmişti. Bazıları şarap sunusu hazırlamak için amphoralar taşıyordu, uzaklarda kurban ateşlerinin kesif dumanı yükseliyordu. Kadınlar büyük emekle hazırlanan sık dokunmuş şallarla örtünmüş, taze gelinlerin taşıdığı türden altın mücevherler ve ziynetlerle süslenmişti. Yakışıklı kahramanların endamını ve yüzlerinin güzelliğini görünce hayran kaldılar. Özellikle güzel sesli liriyle çaldığı ezgiye 1190
- 1195

- parlak sandaletiyle toprağa vurarak eşlik eden
 Oiagros'un oğlu göz kamaştırıyordu. Düğünden
 her söz edişinde nympheler hep birlikte tatlı düğün
 şarkısını okuyordu. Bazen de dans ederlerken Hera'yı
 1200 onurlandırmak için tek başlarına şarkı söylüyorlardı,
 çünkü Alkinoos'a bilge sözler söyletmeyi Arete'nin
 aklına getiren oydu. Kral adil kararını ilan ederek
 düğünün tamamlanmış olduğunu duyurdu. Korku
 ya da Aietes'in kızgınlığından hiç etkilenmedi ve kararını
 1205 bozulmaz yeminlerle bağladığı için her şeyin
 gerektiği gibi yapılmasına sonuna kadar özen gösterdi.
 Kolkhisliler boşuna yalvardıklarını ve Alkinoos'un
 kararını kabul etmelerini ya da teknelerini alarak
 kentin limanını ve ülkeyi terk etmelerini emrettiğini
 1210 anlayınca kendi krallarının korkusundan ülkesinde
 kalmalarına izin vermesini istediler. Kolkhisliler
 uzun yıllar boyunca Phaiaklarla birlikte yaşadılar
 ve daha sonraları Ephyra'dan gelen Bakkhiad soyu³¹
 buraya yerleştğinde karşı adaya geçmek zorunda
 1215 kaldılar. Alınlarına oradan Abanteslerin
 Keraunia tepelerine, Nestaianlara ve Orikos'a
 taşınmaları yazılmıştı. Ama bunlar asırlar sonra oldu.
 Orada Medea'nın çobanların koruyucusu Apollon için
 inşa ettiği sunakta Moiralar ve Nympheler için her yıl
 1220 kurban törenleri düzenlenir. Adadan ayrıldıklarında
 Alkinoos ve Arete kahramanlara çok sayıda konukluk
 armağanı verdi. Kraliçe bunlardan başka Medea'ya
 hizmet etmeleri için yanına on iki Phaiak halayık verdi.
 Drepane'den ayrıldıktan yedi gün sonra şafak sökerken

31 Ozan tarihi bir olaydan, Korinthosluların göçünden bahsediyor. Siyasi nedenlerle MÖ 734 ya da 708'de vatanlarından ayrılıp Hersikrates'in komutasında Kerkyra'ya gelen Korinthoslular yerel halkı kovarak adada bir koloni kurmuştu. Metropol ile koloni arasındaki ilişkiler zamanla bozulunca ticari rekabette olan iki kent MÖ 664'te büyük bir deniz savaşı yaşadı. Thukydides bunun Hellenler arasındaki ilk savaş olduğunu söyler.

durgun deniz hareketlendi ve hafif bir esinti çıktı.	1225
Tekne rüzgârın nefesiyle hızlandı. Ama kahramanların Libya Denizi'nde başka maceralar yaşamadan Akhaia topraklarına varmaları kismetleri değildi.	
Adını Ambrakialardan alan körfezi arkalarında bırakıp şişmiş yelkenleriyle Kureteslerin ülkesinden,	1230
bir dizi kayalığın ve Ekhinadeslerin ¹² önünden geçtikten sonra ufukta Pelops'un ülkesi görüldü.	
Tam o sırada kuzeyden kopan şiddetli bir fırtına dokuz gün dokuz gece boyunca tekneyi Libya Denizi'ne doğru sürükledi. Sonunda teknelerin	1235
bir kere girdiler mi içinden çıkamadıkları Syrte Körfezi'ne vardılar. Burada kıyı sığ ve kayalıktır, denizin dibinden her yöne doğru yosunlar fışkırır ve üzerlerinde sessizce parlak dalgalar köpürür.	
Ufkun derinliklerine kadar uzanan kumsalda uçan ya da sürünen hiçbir canlıya rastlanmaz. Kuvvetli akıntılar tekneleri bazen açık denize, bazen de karaya doğru sürükler. Kahramanlar da derin sularda seyrederken aniden akıntıya kapıldılar ve sadece karinanın küçük bir kısmı denizin içinde	1240
kalacak şekilde karaya savruldular. Tekneden indiler ve uçsuz bucaksız gökyüzü ile gökyüzü kadar uzaklara uzanan topraklara bakarak büyük bir hüzne kapıldılar.	
Hiçbir yerde içilecek su, yürünecek yol ya da çobanlara ait bir ağıl görünmüyordu, her yöne ölüm sessizliği çökmüştü.	1245
Yüreklere sıkıntıyla ezilirken birbirlerine sorular sordular: “Burası neresi? Fırtınalar bizi nerelere savurdu? Keşke ölüm korkusunu umursamadan taşların arasından geçen yolu izlemeye cesaret etseydik.	
Zeus'un buyruklarını göz ardı edip büyük bir macerada mahvolmayı göze alsaydık. Rüzgârlar	1250
	1255

12 İonia Denizi'nde İthake ve Kefalonya adalarının yakınında sıralanan küçük ada ve kayalıklar. Eski çağlarda olduğu gibi günümüzde de meskün değiller.

- bizi tutsak edip uzun süre burada kalmaya zorlarsa hâlimiz nice olur? Önümüzde uzanan bu uçsuz bucaksız çöl ne kadar da ıssız görünüyor?”
- 1260 Bunları söyledi ve dümenci Angaios başlarına gelen felaketlerin çaresizliği içinde canı sıkkın konuştu: “Bu felaketten kurtulmamız mümkün değil, bizi korkunç bir son bekliyor. Karadan uygun rüzgâr esse bile sürüklendiğimiz bu ıssız sahilde
- 1265 büyük sıkıntılara katlanacağız. Gözlerimi çevremize gezdirdiğimde, çok uzaklara kadar uzanan denizi, hiç ara vermeden soluk renkli kumsalı döven su kütlelerini görüyorum. Akıntı bizi derin sulardan karaya sürüklemeseydi, kutsal tekemiz sahilden
- 1270 uzakta dalgalarla korkunç şekilde parçalanacaktı. Ama şimdi açık denize doğru yöneldi ve kumsalın yüzeyinde tekneyi yüzdürmeye yetmeyecek kadar köpük kaldı. Dönüş yolculuğumuza devam etmek için hiçbir umudumuz kalmadı. Şimdi başka biri
- 1275 yeteneğini gösterebilir, denemek isterse dümenin başına geçip bizi buradan çıkarsın. Ama sanırım Zeus bunca maceradan sonra bize geri dönmeyi nasip etmeyecek.” Gözyaşları içinde bunları söyledi ve tekne yönetmekten anlayan arkadaşları ona hak verdi. Herkesin yüreği
- 1280 donmuş, beti benzi atmış, yanakları solmuştu. Savaş çıktığını, salgın hastalıkların yayıldığını ya da öküzlerin emeğiyle sürülen toprağın seller altında kaldığını öğrenen insanların yaptığı gibi ya da tanrı heykellerinden kan ve ter damlayıp
- 1285 tapınaklardan iniltiye benzer sesler duyulduğu ya da gün ortasında gecenin çöktüğü ve karanlık gökyüzünü yıldızların aydınlattığı zamanlarda olduğu gibi ruhsuz hayaletleri andıran kahramanlar uzun kumsalda umutsuzca gezinmeye başladılar.
- 1290 Hızla gecenin karanlığı çöktü ve bir süre sonra

ardı ardına kumsala yığılıp öleceklerinin bilincinde olarak büyük bir üzüntüyle ve gözyaşları içinde birbirlerine sarılıp vedalaştılar. Her biri başka bir tarafa yönelerek dinlenebilecekleri bir köşe aradı. Başlarını şallarıyla örttüler, bütün gece 1295 ve gündüz boyunca aç susuz, yürekler acısı ölümü beklemeye koyuldular. Kahramanların ilerisinde hizmetçi kızlar Aietes'in kızının etrafında kümelenmiş dövünüyorlardı. Annelerinin terk ettiği daha tüyü bitmemiş kuş yavruları yuvalarından düşüp kayalarda 1300 mahsur kaldığında nasıl acı acı cıvıldarsa ya da suyu düzenli akan Paktolos Çayı'nın³³ kıyıları boyunca kuğular nasıl şarkı söylerse ya da çiyle kaplı çayırda pınarların akışı nasıl yankılanırsa, genç kızlar da altın sarısı saçlarını toza toprağa bulayarak gece gündüz acıklı 1305 sonlarına ağıt yakıyorlardı. Bütün bu cesur kahramanlar üstlendikleri görevi yerine getiremeden ve adlarını kimselere duyuramadan sessizce yok olup gideceklerdi. Ama umutsuzluk içinde kıvranırlarken, parlak zırhıyla babasının başından doğup dışarı fırlayan 1310 tanrıça Athena'yı³⁴ alıp Triton Nehri'nin sularında yıkayan, Libya'nın koruyucusu cesur nympheler onlara acıdı. Gün ortasıydı ve güneşin acımasız ışınları Libya'yı yakıp kavuruyordu. Nympheler Aison'un oğlunun yanına gelerek başına sardığı şalı yavaşça 1315 çektiler, o da tanrıçalara saygısından gözlerini başka tarafa çevirdi. Kahramanı yalnız ve üzgün

33 Sardis antik kentinin yanından akan ve altın tozu taşıdığı söylenen ırmak. Hermos (Gediz) Nehri'ne karışarak onunla birlikte Ege Denizi'ne ulaşır. Bugün Sart Çayı adıyla bilinir.

34 Athena Zeus ile Metis'in kızıydı. Efsaneye göre Metis'in doğuracağı çocuğun kendisini devirip yerine geçeceğini öğrenen Zeus hamile kadını yuttu. Daha sonra müthiş baş ağrıları çekmeye başladı ve Hephaistos'tan yardım istedi. Hephaistos kafasına büyük bir çekiçe vurunca içinden silahlarını kuşanmış hâlde Athena çıktı. Tanrıça hemen kalkanını babasının ayaklarının önüne atarak onun egemenliğini tanıdığını gösterdi ve sevgisini kazandı.

- gören nympheler ona şefkatli sözlerle seslendiler:
 “Kara bahtlı delikanlı neden bu kadar üzgünsün?”
 1320 Altın bir post için deniz yolculuğuna çıktığınızı,
 çektiğiniz zahmetleri, karada ve denizde yol alırken
 yaptığınız bütün kahramanlıkları biliyoruz.
 Bizler bu toprağın insan sesiyle konuşan münzevi
 tanrıçaları, savaşçılarıyız, Libya’nın kızları
 1325 ve koruyucularıyız. Yerinden kalk ve kaderine
 ağlamayı bırak. Arkadaşlarını da uyandır.
 Amphitrite, Poseidon’un kıvrak tekerli arabasını
 çözünce sizi bunca zamandır rahminde taşıyan
 annenize yaptıklarının karşılığını ödersiniz.
 1330 Bu şekilde de kutsal Akhaia’ya geri dönersiniz.”
 Bunları söylediler ve sözlerini bitirir bitirmez aniden
 gözden kayboldular. İason yere oturup etrafına
 bakındı ve nymphelere seslendi: “Çöle hükmeden
 soylu tanrıçalar, acıyın bize! Geri dönüşümüz hakkında
 1335 söylediklerinizi tam anlayamadım, ama dostlarıma
 aktaracağım. Çok sayıda kişinin algısı daha üstündür,
 belki de kurtuluşumuz hakkında bir fikir ediniriz.”
 Sözlerini bitirdikten sonra üstü başı toz içinde
 yerinden kalkarak ormanda eşini arayan aslanın
 1340 kükremesini andıran bir sesle yoldaşlarına seslendi.
 Aslanların kükremesi dağlarda ve vadilerde
 yankılanırken çayırlarda otlayan öküzler ve çobanları
 korkuyla titreşirler, ama kahramanlar korkmadılar,
 bu ses yoldaşlarına seslenen önderlerinin sesiydi.
 1345 Başlarını eğerek kızlarla karışık hâlde etrafına
 toplandılar. İason üzgün arkadaşlarını karaya
 oturmuş teknenin önünde oturarak şunları söyledi.
 “Dinleyin dostlarım. Üzüntü içinde oturmuş
 beklerken, boyunlarından bellerine kadar
 1350 keçi postuna bürünmüş, genç kız görünümünde
 üç tanrıça yanıma gelip baş ucumda durdular.

Yumuşak elleriyle başımı örten şalı kaldırıp
yüzümü açtılar ve yerimden kalkmamı, sizi uyandırıp
etrafımda toplamamı emrettiler. Amphitrite
Poseidon'un kıvrak tekerli arabasını çözünce bizi 1355
bunca zaman rahminde taşıyan annemize yaptıklarının
karşılığını ödememiz gerektiğini size söylememi istediler.
Ama ben bu tanrısal mesajın anlamını çıkaramadım.
Libya'nın savaşçıları, kızları ve koruyucuları olduklarını,
karada ve denizde yaşamış olduğumuz bütün sıkıntıları 1360
ayrıntılarıyla bildiklerini söylediler. Konuşmaları bittikten
sonra onları durdukları yerde bir daha göremedim, aramıza
bir sis kümesi ya da bir bulut girerek görüşümü engelledi.”
Böyle konuştu ve herkes söylediklerini hayranlıkla dinledi.
Tam o sırada Minyailerin gözünün önünde çok tuhaf 1365
bir mucize gerçekleşti. Denizin içinden devasa boyutlarda
bir at çıktı ve boynundaki altın sarısı yeyleyi
savurarak karaya doğru ilerledi. Silkinerek bedenini
ıslatan tuzlu sulardan kurtuldu ve rüzgâr gibi koşmaya
başladı. O zaman Peleus neşe içinde yoldaşlarına seslendi: 1370
“Arkadaşlar, sanırım şu anda Amphitrite'nin elleri
sevgili kocasının arabasını çözdü ve anladığım kadarıyla
annemiz tekнемizden başkası değil. Çünkü o bizi
bunca zamandır rahminde taşıyarak hiç itiraz etmeden
sıkıntılarımızın tümünü paylaştı. Şimdi biz de 1375
bütün gücümüzü kullanarak onu yorulmak bilmez
omuzlarımızın üzerinde yukarı kaldıralım ve az önce
dev atın dörtnele koştuğu kumsal boyunca sırtımızda
taşıyalım. Kumlara gömülmeyeceğiz ve sanırım atın
toynak izleri bize körfeze giden yolu gösterecek.” 1380
Bunları söyledi ve herkes düşüncelerini çok beğendi.
Bu hikâyeyi Mousalar anlattı, ben de Pierialı perilere
sadık kalarak kendi kulaklarımla duyduklarımın
şarkısını düzüyorum. Kral oğullarının en şanlıları,
sizler gücünüz ve cesaretinizle tekneyi omuzlarınıza 1385

- alarak on iki gün ve on iki gece boyunca Libya
 çölünün kumları üzerinde taşıdınız. Bu zor işi
 yaparken çektiğiniz acıları ve yaşadığınız
 zorlukları kim nasıl anlatabilir? Yapmaya mecbur
 1390 kaldığınız kahramanlıkta damarlarınızda akan ölümsüz
 kanın payı büyüktü. Tekneyi neşeyle çok uzaklara,
 Tritonis Gölü'ne kadar sırtlarında taşıdılar ve orada
 güçlü omuzlarından indirerek gölün sularına bıraktılar.
 Sonra da kudurmuş köpekler gibi içecek su bulabilmek
 1395 için sağa sola koşturmaya başladılar, çünkü çektikleri
 acı ve sıkıntılardan başka damakları susuzluktan
 kurumuştu. Çabaları boşa gitmedi. Az sonra kısa süre
 önceye kadar Hesperisler³⁵ etrafında baştan çıkarıcı
 şarkılarını söylerken, Atlas'ın bahçesinde altın elmaların
 1400 başında nöbet tutan toprak yılanı Ladon'un³⁶ yanına vardılar.
 Ama şimdi Herakles'in darbeleriyle yere yıkılmıştı ve elma
 ağacının gövdesinin önünde kıvrılmış yatıyordu. Başından
 kapkara sırtına kadar hareketsizdi, sadece kuyruğunun
 ucunu oynatabiliyordu. Bedenine saplanarak kanına
 1405 Lerna yılanının zehrini akıtan okların açtığı yaralardan
 irin akıyor, üstlerine konan sinekler düşüp ölüyordu.
 Yanında duran Hesperisler bembeyaz elleri altın sarısı
 saçlarında dövünüyorlardı. Kahramanlar hep birlikte
 öne atıldılar, ama periler bu ani saldırı karşısında
 1410 hemen toza toprağa dönüşerek gözden kayboldular.
 Orpheus tanrısal işaretin farkına vararak arkadaşları
 adına yakarmaya başladı: "Güzel ve müşfik tanrıçalar!

35 Hesiodos'un *Theogonia*'sına göre Gece'nin kızlarıydı. Gün batımı nympe-leri adıyla tanınıyorlardı. Atlas Dağı'nın eteklerinde yaşarlardı, Hera ile Zeus evlendiğinde Gaia'nın Hera'ya armağan ettiği altın elmaları korumakla yükümlüydüler. İçinden ambrosia akan kaynakların etrafında koro hâlinde şarkı söylerlerdi.

36 Ladon Phorkys ile Keto'nun oğlu ve Hesperislerin altın elmalarının bekçisi olan ejderhaydı. Yüz kafası vardı. Herakles tarafından öldürüldükten sonra Hera onu takımyıldızlar arasına koydu.

- Merhamet edin bize kraliçeler! İster gökyüzündeki,
 ister yer altındaki tanrıçalardan sayılın, ister adınız
 münzevi periler olsun! Nympheler, Okeanos'un 1415
 kutsal soyu, yanımıza gelin! Sizi görmek isteyen
 gözlerimize görünün ve içimizi yakan dayanılmaz
 susuzluğu gidermemiz için kayalardan fışkıran
 bir pınar ya da kutsal bir kaynak gösterin.
- Yolculuğumuz iyi gider de bir gün Akhaia'ya 1420
 dönebilirsek, minnetimizi belirteceğimiz
 ilk tanrıçalardan olacaksınız ve size sayısız sunu,
 armağan ve kurban sunacağız.” Dokunaklı sesiyle
 onlara böyle yakardı ve yanında duran tanrıçalar
 kahramanların üzüntülü hâline acıdılar. 1425
- Önce kumların üstünü yemyeşil çimle kapladılar,
 sonra otların arasında çok sayıda dal bitti
 ve bu dallar uzayarak meyve dolu ağaçlar oluşturdu.
 Ardından Hespere kavağa, Eretheis karaağaca, Aigle de
 kutsal bir söğüdün gövdesine dönüştüler. Son olarak 1430
 hayranlık verici bir mucize eseri yeniden daha önceki
 görünümlerine döndüler. Ve bekledikleri gibi Aigle
 kahramanlara nazik kelimelerle yanıt verdi: “Gerçekten de
 bir melun adam çektiğiniz zahmetlere büyük katkıda
 bulundu! Bekçi yılanın hayatına son vererek tanrıçaların 1435
 elmalarını çalıp kaçtı ve bize büyük acılar yaşattı.
- Dün buraya yüzü ve bedeni korkunç bir adam geldi.
 Acımasızdı. Çatık kaşlarının altında gözleri parlıyordu.
 Ham, tabaklanmamış dev bir aslan postuyla örtünmüştü.
 Elllerinde zeytin ağacından yontulmuş kalın bir sopa 1440
 ve oklar vardı. Yayını gerip oklarıyla yılanı öldürdü.
- Bu ülkede yayan yolculuk eden herkes gibi susuzluktan
 kıvranıyordu. Her yeri dolaşarak içme suyu aradı,
 ama bulması mümkün değildi. Buralarda, Tritonis
 Gölü yakınlarında bir kaya vardır. Kendisi mi buldu, 1445
 yoksa bir tanrı mı ona yol gösterdi bilmem, ama

- ayağıyla kayanın önündeki toprağa vurdu ve yerden sular fışkırdı. Adam iki elini ve göğsünü yere dayayarak çayırda otlayan hayvanlar gibi kayanın yarığından
- 1450 akan serin suyu doya doya içip susuzluğunu giderdi.” Peri bunları söyledi ve kahramanlar kaynak hakkında söylediklerine çok memnun oldular. Ardından gösterdiği yere koştular. Toprağın altında yaşayan karıncalar yuvalarının dar ağzı önünde nasıl toplanırsa ya da sinekler bir damla
- 1455 bal üzerinde uçuşarak sabırsızlıkla tadına bakmayı nasıl isterse Minyailer de kaya önündeki kaynağın etrafında öyle kümelenildiler. Serin suyla ıslattıkları dudaklarıyla şakalaşıyor, neşe içinde birbirlerine sesleniyorlardı: “Ne güzel! Uzaklarda da olsa, susuzluktan kıvranan
- 1460 yoldaşlarını suya kavuşturan yine Herakles oldu. Bu ülkede yolculuk ederken keşke onunla karşılaşsaydık.” Böyle konuştular ve bu işi yapmaya niyetli olanlar, her biri başka bir yoldan giderek Herakles’i aramaya koyuldular. Gece rüzgârıyla kum hareket etmiş, bütün izler silinmişti.
- 1465 Kanatlarına güvenen Boreas’ın iki oğlu bir yöne, hafif ayaklarıyla hızlı yürüyen Euphemos başka yöne, uzağı gören gözleriyle Lynkeus da başka bir yöne doğru hareket ettiler. Giden beşinci kahraman Kanthos oldu. Tanrısal kaderi ve cesareti ona yol gösteriyordu.
- 1470 Bir an önce Herakles’i bularak ona Eilatos’un oğlu Polyphemos’u nereye bıraktığını sormak, hakkında ayrıntılı bilgi almak istiyordu. Ama kahraman yoldaşı önce Mysia ülkesinde görkemli bir kent kurmuş, sonra da memleketine geri dönme arzusuyla
- 1475 Argo’yu bulmak üzere kara yoluyla çok uzaklara gitmişti. Sonunda deniz kıyısında yaşayan Khalypslerin ülkesine varmış ve orada kaderine teslim olmuştu. Mezarı deniz kıyısında, yüksek bir kavağın altındadır. O gün Lynkeus, bulutların arasından doğan yeni ayı
- 1480 gören ya da gördüğünü sananlarda olduğu gibi uzaklarda tek başına Herakles’i gördüğünü sandı.

Arkadaşlarının yanına dönerek Herakles'i arayanlardan hiçbirinin onu aradıkları yerde bulamayacağını söyledi. Tez ayaklı Euphemos ile Trakyalı Boreas'ın ikiz oğulları sonuç vermeyen arayışlarından sonra geri döndüler. 1485

Ama sen Kanthos, Libya'da ölümcül kaderine teslim oldun. Kaderin karşına otlayan bir koyun sürüsü görünümünde çıktı ve başında bir çoban vardı. Yoldaşlarına ihtiyaç duydukları eti sağlamak için sürüye saldırınca çoban başına bir taş atarak seni öldürdü. Aslında seni vuran da 1490

isimsiz biri değildi, karnında taşıdığı tanrının ağır tohumunu doğurması için bir zamanlar babası Minos'un evden kovup Libya'ya gönderdiği iffetli bakire Akakallis ile Lykoreialı Phoibos'un torunuydu. Genç kız tanrıya 1495

Amphitemis ya da Garamas adıyla bilinen yiğit bir oğul doğurmuştu. Amphithemis daha sonra Tritonisli bir nymphe ile evlenmiş, o da Nasamon'u ve koyunlarını savunurken Kanthos'u öldüren yiğit Kaphauros'u doğurmuştu. Ama yaptığı duyulunca 1500

o da kahramanların intikamcı ellerinden kurtulamadı. Minyailer olanları öğrenince arkadaşlarının cesedini alarak toprağa gömdüler, koyun sürüsünü de yanlarında götürdüler. Aynı gün orada Ampykos'un oğlu Mopsos da acımasız kaderine yenik düştü. Kehanet yeteneği onu 1505

acı sonundan kurtaramadı, çünkü ölümden kaçınmak mümkün değildir. Korkunç bir yılan öğle sıcağından korunmak için kendini kuma gömmüştü. Kendisine dokunmayanlara zarar vermeye ya da önünden geçenlere saldırmaya niyeti yoktu. Ama kara zehrini 1510

hayat verici toprağın beslediği hangi canlıya zerk ederse, onun Hades'e bir arşından az yolu kalırdı. Doğrusunu söylemek gerekirse, dişlerini kurbanına bir geçirdi mi onu artık Paieon³⁷ bile tedavi edemezdi.

37 Paian ya da Paion adlarıyla da bilinen şifacı tanrı, "polypharmakos" "şifalı otu çok olan" sıfatıyla da anılıyordu.

- 1515 Bu yılanın soyu, tanrılara eş değer Eurymedon Perseus
(annesi ona bu isimle seslenirdi) öldürdüğü Gorgon'un³⁸
kesik başını krala götürürken, Libya üzerinden
uçtuğu sırada kesik baştan toprağa damlayan kara kan
damlalarından doğmuştu. Mopsos yürürken farkına
varmadan sol ayağının tabanıyla yılanın kuyruğuna
1520 bastı ve yattığı yerden acıyla fırlayan sürüngen
kaval kemiğiyle kaslarının arasında kalan etine
dişlerini geçirdi. Medea ile maiyetindeki kızlar
korkuyla kaçıştılar, ama delikanlı duyduğu acı
dayanılmaz olmadığı için kanayan yaraya cesaretle
1525 baskı uyguladı. Zavallı! Birden teninin altına
uzuvlarını gevşeten bir uyuşukluk yayıldı ve gözlerini
koyu bir karanlık kapladı. Çaresizlik içinde ağırlaşan
uzuvlarını yere uzattı. Donup kalmıştı. Bu korkunç
felakete şaşırان yoldaşlarıyla Aison'un oğlu etrafında
1530 toplandılar. Ama bedeni uzun süre kızgın güneşin altında
kalmamalıydı, çünkü zehir içeriden etlerini çürütüp
saçlarını dökmeye başlamıştı. Zaman yitirmeden
tunç kazmalarıyla derin bir çukur kazdılar ve kızlarla
erkekler arkadaşlarının kötü kaderine dövünerek
1535 saçlarını kestiler. Cenaze için gerekli merasim
bittikten sonra kahramanlar silahlarını kuşanarak
mezarın etrafında üç tur döndüler ve üzerine toprak
yığarak bir höyük oluşturdular. Daha sonra tekneye
bindiklerinde güneyden esen rüzgârın etkisiyle
1540 ilerleyerek Tritonia Gölü'nden denize çıkış yolu
ararken akıllarına hiçbir şey getirmeden bütün gün
boyunca amaçsızca yol aldılar. Bir kaya kovuğuna
girip derinliklerine sığınana kadar güneşin kavrucu

38 Deniz tanrısı Phorkys ile Keto'nun Gorgon genel adıyla anılan üç kızının başı yılanlarla çevriliydi, yaban domuzununki gibi kocaman dişleri, tunçtan elleri ve altın kanatları vardı. Gözleri ateş saçardı ve onları gören taş kesilirdi. Üç kız kardeşten sadece Medusa ölümlüydü.

ışınları altında kavisler çizerek sürünen bir yılan
 ıslık çalıp başını sağa sola çevirip kıvılcımlar saçan 1545
 gözlerini nasıl çılginca devirirse, Argo da teknenin
 denize açılabilceği bir su yolu bulabilmek için uzun süre
 gölde dolanıp durdu. O sırada Orpheus, Apollon'un
 büyük üçayağını tekneden çıkarıp dönüş yolunu açmaları
 için yerel tanrılara adamayı teklif etti. Karaya çıkarak 1550
 Phoibos'un armağanını sahile bıraktılar. Bunun üzerine
 güçlü Triton bir delikanlı görünümünde önlerine çıktı.
 Yerden bir tutam toprak aldı ve konukluk armağanı
 olarak kahramanlara uzatıp onlara şunları söyledi:
 "Şunu alın dostlarım, çünkü ziyaretime gelenlere 1555
 verilecek daha güzel konukluk armağanım yok.
 Ama yabancı topraklarda seyahat edenlerin hep
 yaptığı gibi denize açılan bir yol arıyorsanız onu
 size ben göstereceğim. Babam Poseidon sayesinde
 bu denizi çok iyi tanıyorum. Ve eğer yabani 1560
 hayvanlar ülkesi Libya'da doğan Eurypylos'un
 adını duymuşsanız bu sahilde ben hüküm sürüyorum."
 Böyle konuştu ve Ephymos memnuniyetle tanrının
 elinden toprak topağını alarak ona şöyle yanıt verdi:
 "Yiğidim, Apis'i³⁹ ve Minos'un Denizi'ni biliyorsan eğer 1565
 sana onları soran bizlere doğruyu söyle. Çünkü
 buraya kendi isteğimizle gelmedik. Kuzeyden esen
 fırtınalar bizi bu ülkenin sınırlarına kadar sürükledi
 ve ardından büyük zahmetle tekneyi sırtımızda taşıyarak
 çölün içlerinden bu göle getirdik. Şimdi de Pelops'un 1570
 toprağına gidebilmek için çıkış yolu bulamıyoruz."
 Böyle konuştu ve ardından Triton elini uzatarak
 uzaklardaki denizi ve gölün açık denizle birleştiği
 derin ağzı gösterdi: "Denize açılan geçit derin suların

39 Apollodoros'a göre Phoroneus ile nymphe Teledike'nin oğlu. Kendisinden sonra Apia ya da Apis adını alan Peloponnesos'ta iktidarı babasından miras aldı.

- 1575 hareketsiz kalıp renklerinin karaya çaldığı yerdedir
ve iki yanı güneşte parlayan beyaz sarp kayalarla
çevrilidir. Ardından deniz Girit Adası'nın ötesine,
Pelops'un tanrısai ülkesine kadar kesintisiz uzanır.
Gölden çıkarak denizin dalgalarına ulaştığınızda
1580 sağa yönelin ve kuzeye doğru ilerlerken sahile
yakın seyredin. Ama sahilin yönü değiştiğinde
dümeninizi kırıp denize doğru uzanan burnun
doğrultusundan şaşmadan ilerlerseniz bundan
sonraki yolculuğunuz güvenli olur. Neşeyle ilerleyin
1585 ve harcadığınız emeğe hiç üzülmeyin çünkü gençliğinizin
gücyle uzuvlarınız yorgunluğa teslim olmayacak.”
Tanrının konuşması iyi niyetliydi, kahramanlar hemen
tekneye bindiler ve gölden çıkmak için bütün güçleriyle
küreklere asıldılar. Bayağı hızlanmışlardı ki Triton
1590 büyük üçayağı alarak göle doğru yürüdü. Onu bir daha
görmедiler, üçayakla birlikte aniden gözden kayboldu.
Ama bir tanrının kendilerine iyi davrandığını
gören kahramanların yürekleri sevinçle çarpıyordu.
Aison'un oğluna teknedeki en besili koyunu tanrıya
1595 sunmasını ve dua etmesini söylediler. O da hemen
kurban edilecek koyunu seçti ve teknenin pupasında
başının üzerine kaldırarak şu kelimelerle dua etti:
“Bu gölün sahillerinde karşımıza çıkan tanrı! Adın ister
denizde doğan kızların sana seslendiği gibi Triton, deniz
1600 mucizesi, Phorkys ya da Nereus olsun, merhametini
esirgeme bizden ve gönlümüzün arzuladığı sılayı bağışla.”
İason bu sözlerle dua ederek suyun üzerinde kurbanın
boynunu kesti ve sonra pupadan denize attı. Tanrı
bunun üzerine denizin derinliklerinden yükselerek
1605 gerçek hâliyle kendini gösterdi. Yarışmalara
katılan bir erkek, atını gür yelesinden çekerek büyük
meydana hızla girerken, atı narin boynunu gururla
dikip efendisini itaatle nasıl izler ve çenesini

iki yandan sımsıkı tutan parlak dizginler ağzının
 içinde nasıl ses çıkarırsa, tanrı da pupasından sıkıca 1610
 kavrayarak Argo'yu denize doğru öyle itiyordu.
 Vücudu başının tepesinden sırtına, karnına ve beline
 kadar diğer ölümsüz tanrılarla aynı mükemmel yapıdaydı,
 ama kasıklarının altında ucu ikiye ayrılan uzun bir canavar
 kuyruğu vardı. Yeni ayın boynuzlarına benzeyen 1615
 aşağıdaki kıvrık yüzgeciyle suyun yüzeyini
 dövüyordu. Tanrı açık denize çıkarana kadar
 Argo'ya kılavuzluk etti ve ani bir hareketle suyun
 derinliklerinde kayboldu. Kahramanlar kendi gözleriyle
 gördükleri bu dehşetengiz işaret üzerine bağıldılar. 1620
 Argo'nun limanı, verdikleri molanın izleri ve Poseidon ile
 Triton için inşa ettikleri sunaklar hâlâ oradadır, çünkü
 kahramanlar o gün orada mola verdiler. Şafakla birlikte
 yelken açtılar ve çöl sahilini sağ taraflarına alarak batı
 rüzgârıyla yollarına devam ettiler. Ertesi sabah kara 1625
 çıkıntısını ve denizin burnun önünde oluşturduğu
 sakin körfezi gördüler. Birden batı rüzgârı dindi
 ve onun yerine sesi duyulur duyulmaz kahramanların
 yüreğini ferahlatan hafif bir lodos esmeye başladı.
 Denizin üzerinde güneş battı ve gökyüzünde 1630
 yorgun çiftçileri dinlendiren Çoban Yıldızı
 yükseldi. Gece karanlığı çöktüğünde rüzgâr da
 yavaş yavaş dindi. Kahramanlar yelkenleri indirip
 orta direği yana yatırdılar ve bütün gece boyunca
 güzel şekilli küreklerine asıldılar. Ertesi gün de 1635
 karanlık bastırana kadar kürek çekmeye devam
 ettiler. Uzaktan Karpathos'un sarp kayalıkları
 görüldü. Oradan denizin üzerinde diğer adalardan
 daha çok yükselen Girit'e vardılar. Tunç dev Talos
 yüksek bir tepeden kayalar fırlatarak Dikte'nin 1640
 dar körfezinde palamar bağlamalarını engelledi.

- Dişbudak ağacından doğma tunç soylu⁴⁰ insanlardan biri ve o yarı tanrılar neslinin hayatta kalan son ferdiydi. Kronos'un oğlu adayı koruması için onu Europe'ye
- 1645 vermişti ve tunç ayaklarıyla günde üç kez Girit'i baştan başa dolaşıyordu. Bütün bedeniyle uzuvları dayanıklı tunçtan yapılmıştı. Sadece topuğuna yakın kaslarında içinde kan akan bir damar vardı ve hayatla ölüm sınırındaki bu kısmı ince bir deriyle
- 1650 kaplıydı. Kahramanlar çok yorgun oldukları hâlde kürek çekerek hemen tekneyi karadan uzaklaştırdılar. Susuzluk ve yorgunluktan bitkin düşmelerine rağmen üzülerək Girit'ten ayrılacaklardı, ama dümen kırmaya hazırlanırken Medea onlara şunları söyledi:
- 1655 "Dinleyin beni! Vücudu baştan başa tunçtan yapılmış ve ömrü sonsuza dek sürecek de olsa, ben bu adamı tek başıma alt edebileceğime inanıyorum. Ama onu yenip yere yıkana kadar tekneyi üstümüze attığı koca taşların menziline dışına tutmaya hazır olun."
- 1660 Böyle konuştuktan sonra kahramanlar kürek çekerek tekneyi taşların menziline dışına çıkarıp genç kızın nasıl bir gizli düşüncesini hayata geçireceğini beklemeye koyuldular. Medea mor renkli şalının bir kıvrımını kaldırdı ve onunla yanaklarını örterek güverteye çıktı.
- 1665 Aison'un oğlu genç kızı elinden tutarak kürekçilerin arasından geçirdi. Orada ölüm perilerinin, gökyüzünde gezinerek hayatta olan insanları kovalayan Hades'in hızlı tazarlarının gönlünü almak için ilahiler okudu. Yere diz çöktü ve üç kez dua okuyarak, üç kez de
- 1670 ilahiler söyleyerek onlara yalvardı. Aklından kötü şeyler

40 Hesiodos'a göre tarih çağları altın, gümüş, tunç, kahramanlar ve demir çağlarıdır. Tanrıların ve ölümlülerin babası Zeus gümüş çağdan sonra silahları ve aletleri tunçtan olduğu için Tunç Irk olarak bilinen üçüncü ölümlüler ırkını yarattı. Bu ölümlüler tanrılar arasında en çok savaş tanrısı Ares'i sevdiler. Güçlü olmalarına karşın, şiddet ve savaş yüzünden arkalarında iyi anılmalarına değecek bir şey bırakmadan yok oldular.

geçirerek Talos'a düşmanca baktı ve tunç devin gözlerini büyüledi. Öldürücü bir kinle dişlerini gıcırdatarak onun zihninde bilinmedik korkutucu görüntüler canlandırdı. Tanrıların babası Zeus, gerçekten aklım karıştı, şaşkınlık içindeyim! Yok eden ve yıkım getiren sadece hastalıklarla 1675 darbeler değilmiş, yıkım uzak mesafeden de gelebilirmiş. Tunçtan yapılmış olmasına rağmen dev Talos da şifalı otların sahibesi Medea'nın gücüne teslim oldu. Kahramanların körfeze girmelerini engellemek için 1680 atmak üzere yerden ağır kayalar kaldırırken birden topuğunu sivri bir taşa çarptı. Erimiş kurşuna benzeyen kanı damarlarından oluk oluk akmaya başladı ve tepenin doruğunda uzun süre ayakta kalamadı. Ormancılar ulu bir çam ağacını keskin baltalarıyla budayıp gövdesini yaraladıktan sonra ormandan 1685 ayrıldıklarında gece boyunca rüzgârla cebelleşen ağaç nasıl birdenbire kökünden kopup yere yıkılırsa, dev Talos da bir süre yorulmak bilmez ayakları üzerinde birkaç kez öne arkaya sallandıktan sonra bütün gücünü yitirerek boğuk bir gürültüyle yere 1690 devrildi. Kahramanlar geceyi Girit'te geçirdiler. Şafak sökünce Minos Athena'sına bir sunak inşa edip yolculuk için su yükledikten sonra teknelerine binerek Salmonis Burnu'na⁴¹ doğru kürek çekmeye başladılar. Geniş Girit Denizi'nde yol alırken, puslu kara gece diye 1695 bilinen gecelerden biri kahramanları korkuttu. Ayın parlaklığıyla yıldızların ışığı ortalığı aydınlatamıyordu. Her yere gökyüzünden inen kara bir bulanıklık ve denizin sonsuz derinliklerinden yükselen karanlık hâkimdi. Hades'te mi, yoksa dalgaların üzerinde mi yol aldıklarının 1700 farkında değillerdi. Sıla yolculuklarını umutsuzca denize emanet etmiş, nereye gittiklerini bilmeden ilerliyorlardı. İason ellerini kaldırarak kahramanları kurtarması için

41 Girit'in kuzeydoğusunda bir burun.

- bütün gücüyle Phoibos'tan yardım diledi. Çaresizlik
1705 içindeydi, ağlıyordu. Pytho'ya, Amyklai'ye ve Ortygia'ya
sayısız armağanlar sunacağına söz verdi. Bunun üzerine
her şeyi çabuk duyan Leto'nun oğlu gökyüzünden uçarak
denize serpilmiş olan Melandia kayalıklarına indi.
İki kayadan birine çıkararak sağ eliyle altın yayını gerdi
1710 ve her yana aydınlık saçan oklar atmaya başladı.
Birden gözlerinin önünde Hippuris Adası'nın yanında
bulunan Sporadeslerden küçük bir ada peyda oldu.
Çapa atıp geceyi orada geçirdiler. Ertesi sabah
gün doğunca gölgelik orman içinde Apollon için
1715 muhteşem bir tapınak ve gölge altında kalan bir sunak
inşa ettiler. Tanrı uzaklardan görülen ışıklar saçtığı için
tapınağa Işıltılı Phoibos adını verdiler. Phoibos çorak
adayı çaresiz insanlara aniden görünür kıldığı için
ona da Anaphe⁴² adını verdiler. Issız adada neler
1720 buldularsa onlarla tanrılara sunular sundular. Medea'nın
Phaiak hizmetçileri yanan çalı çarpı üstüne su serpilerek
yapılan kurban törenine çok güldüler, çünkü efendileri
Alkinoos'un sarayında yapılan kurban törenlerinde
her zaman boğa kurban edildiğini görmüşlerdi.
1725 Kahramanlar müstehcen nüktelerle yanıt verdiler
ve neşe içinde onlarla şakalaştılar. Kızlarla erkekler
arasında tatlı bir tartışma ve karşılıklı bir atışma gelişti.
O tarihten beri Anaphe'de adanın koruyucusu Işıltılı
Phoibos'a kurbanlar sunulduğunda kadınlarla
1730 erkekler bu olayın anısına her zaman böyle atışırlar.
Açık havayla palamar çözüp denize açıldıklarında
Euphemos Maia'nın namılı oğluna saygıda kusur
etmeden o gece gördüğü bir rüyayı hatırladı. Koynunda
sakladığı tanrının armağanı toprak topağının beyaz süt
1735 damlalarıyla ıslandığını ve çok küçük olduğu hâlde

42 Ada günümüzde de bu adı taşır. Ozan "ortaya çıkmak, yeniden görünmek" anlamlarına gelen "anaphainomai" fiiliyle kelime oyunu yapıyor.

bir kadına, bakire bir genç kıza dönüştüğünü görmüştü.
 Kendisi de karşı konulmaz bir tutkuya kapılarak onunla
 ilişkiye girmiş, sonra da kendi sütüyle beslediği
 öz kızını arzuladığı için dövünmeye başlamıştı. Ama
 genç kız onu tatlı sözlerle teselli etmeye çalışıyordu: 1740
 “Triton’un soyundanım yigidim! Genç bir kız değil,
 çocuklarının dadısıyım. Libya ile Triton annemle babam
 olur. Beni Nereus’un kızlarına teslim et, denizde
 Anaphe yakınlarına yerleşeyim. Tekrar gün ışığına
 çıkacağım, torunlarına bir ev hazırlayacağım.” 1745
 Hatırası gönlüne bunları getirmişti ve oldukları gibi
 Aison’un oğluna anlattı. Hekatos’un kehanetini aklına
 getiren delikanlı sesini yükselterek arkadaşına şöyle dedi:
 “Dostum, sana büyük ve parlak bir şan nasip oldu.
 Bu toprak topağını denize atarsan, tanrılar ondan 1750
 çocuklarına vatan olacak bir ada meydana getirecekler,
 çünkü bu toprak topağını Triton sana Libya’da konukluk
 armağanı olarak vermişti. Karşılaştığınız zaman sana
 bu armağanı veren oydu, başka bir ölümsüz tanrı değil!”
 Böyle konuştu ve Euphemos Aison’un oğlunun yanıtını 1755
 sorgulamadı. Kehanete sevinerek toprak topağını alıp
 denize attı. Birden denizin ortasında bir ada, çocuklarının
 kutsal dadısı Kalliste yükseldi. Euphemos’un ardılları
 eskiden Sintialı Lemnos Adası’nda yaşardı. Tyrrhenialılar
 onları oradan kovunca sığınmak için Sparta’ya 1760
 göç ettiler. Sparta’dan ayrıldıklarında da Autesion’un
 namılı oğlu Theras çocukları Kalliste’ye getirdi
 ve ada o günden beri Thera⁴³ adını taşır. Ama
 bu size anlattıklarım Euphemos’un zamanından
 uzun yıllar sonra oldu. Oradan hareket eden 1765
 kahramanlar koca bir denizi arkalarında bırakarak
 Aigina sahillerine vardılar. Karaya çıkarak çok
 susadıkları için su bulmak ve güzel esen rüzgârı

43 Bugün de Thera, ama daha çok Santorini adıyla bilinir.

- 1770 kaybetmek istemedikleri için bulacakları suyu
bir an önce tekneye götürmek üzere aralarında
yarıştılar. Günümüzde de bu olayın anısına
genç Myrmidonlar⁴⁴ sırtlarında taşıdıkları su dolu
amphoralarla koşu yarışmaları düzenlerler.
Bağışla beni kahramanların kutsal soyu ve insanlar
1775 yıllar geçtikçe bu şarkıları daha çok sevsin, daha çok
okusun. Artık maceralarınızın muhteşem sonuna geldim,
çünkü Aigina'dan sonra başka maceralar yaşamadınız
ve fırtınalar yolculuğunuza yeni engeller çıkarmadı.
Tam tersine Kekrop'un ülkesinin yanından, Euboia'daki
1780 Aulis ile Opountialı Lokrosların kentlerinin içinden
olaysız geçerek neşeyle Pagasai sahiline ayak bastınız.

44 Aiakos Zeus'la ile Asopos'un kızı Aigina'nın oğluydu. Yaşadığı Aigina Adası'nın halkı bir salgında telef olunca babasından adanın karıncalarını insana dönüştürmesini rica etti. Ada halkı bu yüzden karınca anlamına gelen "myrmeks"ten [μύρμηξ] türetilen Myrmidonlar adıyla anılır oldu.

Rodoslu Apollonios (MÖ 3. yy): Yaşadığı dönemin saygın dilbilimcilerinden biri de olan şair hakkında günümüze yeterli bilgi ulaşamamıştır. MÖ 295-290 yılları arasında İskenderiye’de doğduğu sanılmaktadır. Meşhur ozan Kallimakhos’un öğrencisidir. Bazı şehirlerin kuruluş efsanelerini anlatan manzum Ktiseis, Kanopos hakkında üç şiir ve birkaç epigram sadece çağdaşlarının yaptığı atıflar sayesinde bilinmektedir. En tanınmış ve günümüze de ulaşan tek eseri, antik dünyada çok sevilen “Altın post ve Argonotlar” efsanesini ayrıntılarıyla ele alan Argonautika destanıdır. Kahramanlarının karakter tahlillerinde ve duygusal sahnelerde çok başarılı olan bu eser antik edebiyatın en lirik, en duygusal dizelerini ihtiva eder. Varro Atacinus (MÖ 82-35) tarafından Latinceye çevrilen Argonautika, Ovidius ve Vergilius’a da esin kaynağı olmuştur.

Ari Çokona (1957): İstanbul’un Fener semtinde doğdu. İTÜ’den kimya yüksek mühendisi olarak mezun olduktan sonra bir süre boya sanayinde çalıştı. Halen özel bir lisede kimya öğretmenidir. Antik ve çağdaş Yunancadan Türkçeye edebiyat, tarih ve felsefe çevirileri yapmaktadır.

Platon, Aristoteles, Euripides, Sophokles, Ksenophon ve Kritovulos’tan yaptığı pek çok çeviri Hasan Âli Yücel Klasikler Dizisi’nde yayımlanan Ari Çokona’nın İstanbul ve Anadolu Rumlarının tarih, kültür ve edebiyatına ilişkin telif eserleri, Türkiye ve Yunanistan’da çeşitli edebiyat dergilerinde yayımlanmış birçok makale, şiir ve öyküsü vardır.



KDV dahil fiyatı
16 TL